

REGIONALNA IZBA OBRACHUNKOWA
W ŁODZI

Numer egzemplarza:

1

PROTOKÓŁ
KONTROLI GOSPODARKI FINANSOWEJ
I ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Jednostka kontrolowana:	Gmina Rzeszyca
Termin kontroli:	27 października – 29 grudnia 2016 rok
Kontrolujący (imię, nazwisko, stanowisko służbowe):	Urszula Podrażka – Krawczak Główny specjalista Krystyna Głąb – Starszy inspektor
Okres objęty kontrolą	2014 - 2016
Numer i data upoważnienia:	WK 601-2/56/2016 z dnia 4 października 2016 roku

Uwaga!

Protokół niniejszy podlega udostępnieniu na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 2058), z ograniczeniami wynikającymi z art.5 tej ustawy.

I. INFORMACJE WSTĘPNE

DANE O JEDNOSTCE

Gmina Rzeczyca usytuowana jest w centralnej części Polski, we wschodniej części województwa łódzkiego, w najbardziej na wschód zlokalizowanej części powiatu tomaszowskiego, w odległości 25 km od Tomaszowa Mazowieckiego. Miejscowość Rzeczyca, będąca siedzibą Gminy zlokalizowana jest przy drodze wojewódzkiej nr 726 Rawa Mazowiecka-Opoczno, w odległości ok. 17 km od jej skrzyżowania z drogą krajową nr 8 (E 67) w Rawie Mazowieckiej. Gmina Rzeczyca sąsiaduje od zachodu i północy z Gminą Czerniewice, od południa z Gminą Inowłódz i Gminą Poświętne należącą do powiatu opoczyńskiego oraz od wschodu z Gminą Nowe Miasto należącą do województwa mazowieckiego. Południowo zachodnią granicę gminy stanowi rzeka Pilica, która wraz ze swym lewostronnym dopływem - Luboczanką stanowią o atrakcyjności turystycznej Gminy, przez którą przebiega pieszy szlak turystyczny oraz łódzki szlak konny. Gmina Rzeczyca jest gminą rolniczą, obejmująca swym zasięgiem powierzchnię 10.862 ha, z dominującą uprawą warzyw i hodowlą bydła mlecznego.

Liczba ludności w Gminie Rzeczyca na dzień 31 grudnia 2014 roku wynosiła 4.842 mieszkańców, w tym 2.351 to kobiety, natomiast na dzień 31 grudnia 2015 roku odnotowana liczba mieszkańców to 4.817, w tym 2.345 stanowiły kobiety.

Według danych statystycznych uzyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy liczba zarejestrowanych bezrobotnych w Gminie Rzeczyca wynosiła: na dzień 31 grudnia 2014 roku – 209 osób (w tym kobiety 86), na dzień 31 grudnia 2015 roku - 192 osób (w tym 84 kobiety). Stopa bezrobocia według stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku wynosiła: na terenie Powiatu Tomaszowskiego 13,6%, przy średniej w województwie łódzkim 11,8% i średniej krajowej 11,4%, podczas gdy na dzień 31 grudnia 2015 roku wskaźnik ten wynosił dla Powiatu Tomaszowskiego 11,6%, średnia w województwie łódzkim to 10,3% i w kraju to 9,7%.

Urząd Gminy w Rzeczyca zarejestrowany jest w systemie REGON i posiada numer statystyczny 000549275 nadany przez Urząd Statystyczny w Łodzi, zgodnie z zaświadczeniem o numerze identyfikacyjnym z dnia 2 stycznia 2003 roku, osoba prawna o nazwie Gmina Rzeczyca otrzymała numer REGON 590648190, co stwierdza zaświadczenie z dnia 7 maja 2009 roku.

Naczelnik Urzędu Skarbowego w Tomaszowie Mazowieckim nadał Urzędowi Gminy w Rzeczyca numer identyfikacyjny 773-20-68-314 zgodnie z decyzją z dnia 2 lipca 1998 roku. Gminie Rzeczyca Naczelnik Urzędu Skarbowego w Tomaszowie Mazowieckim decyzją z dnia 5 stycznia 2005 roku nadał numer identyfikacji podatkowej 773-22-23-393.

Urząd Gminy Rzeczyca, 97-220 Rzeczyca, ul. Tomaszowska 2, tel. (044) 710-51-11, fax.(044) 710-52-20, BIP: www.rzeczyca.pl.

Niniejsza kontrola miała charakter kontroli kompleksowej dotyczącej gospodarki finansowej i udzielania zamówień publicznych w latach 2014 – 2015.

PODSTAWOWE WSKAŹNIKI FINANSOWE

W oparciu o dane wynikające ze sprawozdań: Rb-27S, Rb-28S, Rb-NDS, Rb-Z sporządzonych na dzień: 31 grudnia 2013 roku, 31 grudnia 2014 roku i 31 grudnia 2015 roku, kontrolujące ustaliły wskaźniki obrazujące sytuację finansową Gminy Rzeczyca w latach 2013-2015.

LP	SYMBOL I NAZWA WSKAŹNIKA		ROK OBROTOWY		
			2013	2014	2015
	WSKAŹNIKI BUDŻETOWE				
			w %		
1	W_{B1}	udział dochodów bieżących w dochodach ogółem	87,13	92,67	79,32
2	W_{B2}	udział dochodów własnych w dochodach ogółem	23,63	24,97	22,46
3	W_{B3}	udział nadwyżki operacyjnej w dochodach ogółem	9,78	5,38	6,65
4	W_{B4}	udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem	20,43	20,43	25,25
5	W_{B5}	obciążenie wydatków bieżących wydatkami na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń	46,58	48,19	50,40
6	W_{B6}	udział nadwyżki operacyjnej i dochodów ze sprzedaży majątku w dochodach ogółem	10,45	5,46	7,05
7	W_{B7}	wskaźnik samofinansowania	114,07	56,73	111,31

Wskaźnik W_{B1} - udział dochodów bieżących w dochodach ogółem

$$W_{B1} = \frac{D_b}{D_o}$$

D_b - dochody bieżące,

D_o - dochody ogółem

zmieniał się na przestrzeni lat 2013-2015, tj. w roku 2013 wynosił 87,13%, w roku 2014 w stosunku do roku 2013 wzrósł o 5,54%, natomiast w roku 2015 w stosunku do roku poprzedniego spadł o 13,35%.

Nadwyżka operacyjna

$$N_o = D_b - W_b$$

D_b - dochody bieżące,

W_b - wydatki bieżące

w analizowanym okresie nadwyżka operacyjna wynosiła: w 2013 roku - 1.706.567,84 zł, w 2014 roku - 888.585,20 zł, w 2015 roku - 1.273.759,86 zł.

Wskaźnik W_{B3} - udział nadwyżki operacyjnej w dochodach ogółem

$$W_{B3} = \frac{N_o}{D_o}$$

N_o - nadwyżka operacyjna,

D_o - dochody ogółem

określający stopień możliwości zwiększenia wydatków inwestycyjnych lub bieżących w stosunku do osiągniętych dochodów w 2013 roku wynosił 9,78%, w 2014 roku spadł do 5,38%, a w 2015 roku wzrósł do 6,65%.

Wskaźnik W_{B4} - udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem

$$W_{B4} = \frac{W_m}{W_o}$$

W_m - wydatki majątkowe,

W_o - wydatki ogółem

W latach 2013 - 2014 kształtował się na tym samym poziomie i wynosił 20,43%, natomiast w 2015 roku wzrósł do poziomu 25,25%.

Wskaźnik W_{B5} - obciążenie wydatków bieżących wydatkami na wynagrodzenia

$$W_{B5} = \frac{W_w}{W_b}$$

W_w - wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń,

W_b - wydatki bieżące,

w 2013 roku wynosił 46,58% i zwiększał się w kolejnych latach, a mianowicie w roku 2014 wynosił 48,19% i w 2015 roku wynosił 50,40%.

Wskaźnik W_{B6} - udział nadwyżki operacyjnej i dochodów ze sprzedaży majątku w dochodach ogółem

$$W_{B6} = \frac{N_o + S_m}{D_o}$$

N_o - nadwyżka operacyjna,

S_m - dochody ze sprzedaży majątku,

D_o - dochody ogółem

w latach 2013 – 2015 wahał się, tj. w 2013 roku wynosił 10,45% i zmniejszył się o 4,99% w roku następnym, natomiast w 2015 roku wynosił 7,05%.

Wskaźnik W_{B7} - wskaźnik samofinansowania

$$W_{B7} = \frac{N_o + D_m}{W_m}$$

N_o - nadwyżka operacyjna,

D_m - dochody majątkowe,

W_m - wydatki majątkowe

zmieniał się na przestrzeni lat 2013 – 2015, tj. w 2013 roku wynosił 114,07%, w 2014 roku spadł do poziomu 56,73%, a następnie w 2015 roku wzrósł do poziomu 111,31%.

Sytuację finansową jednostki charakteryzują wskaźniki odniesione do liczby mieszkańców, które w latach 2013 - 2015 w Gminie Rzeczyca w przeliczeniu na mieszkańca na ostatni dzień danego roku wynosiły:

LP	SYMBOL I NAZWA WSKAŹNIKA		ROK OBROTOWY		
			2013	2014	2015
	WSKAŹNIKI NA MIESZKAŃCA				
			w zł		
1	W_{L1}	transfery bieżące na mieszkańca	2 368,57	2 362,34	2 274,96
2	W_{L2}	nadwyżka operacyjna na mieszkańca	361,79	187,94	267,54
3	W_{L3}	zobowiązania ogółem na mieszkańca	1 064,80	1 240,95	1 176,29
4	W_{L4}	zobowiązania ogółem bez zobowiązań na projekty unijne na mieszkańca	1 007,57	1 053,47	1 176,29

Jak wynika z tabeli:

Wskaźnik W_{L1} – transfery bieżące na mieszkańca

$$W_{L1} = T_b : L$$

T_b – transfery bieżące (subwencja ogólna i dotacje bieżące),

L – liczba mieszkańców jednostki samorządu terytorialnego (w 2013 roku – 4.717 mieszkańców, 2014 roku – 4.728 mieszkańców, w 2015 roku – 4.761 mieszkańców), w badanym okresie wykazywał tendencję spadkową a mianowicie: w 2013 roku wynosił 2.368,57 zł, w 2014 roku -2.362,34 zł, a w 2015 roku - 2.274,96 zł.

Wskaźnik W_{L2} – nadwyżka operacyjna na mieszkańca

$$W_{L2} = \frac{N_o}{L}$$

N_o – nadwyżka operacyjna,

L – liczba mieszkańców jednostki samorządu terytorialnego (jak wyżej)

w latach 2013 – 2015 przeliczona na mieszkańca kształtowała się następująco: w 2013 roku – 361,79 zł, w 2014 roku – 187,94 zł, w 2015 roku – 267,54 zł.

Wskaźnik W_{L3} – zobowiązania ogółem na mieszkańca

$$W_{L3} = Z_o : L$$

Z_o – zobowiązania ogółem,

L – liczba mieszkańców jednostki samorządu terytorialnego (jak wyżej)

w kontrolowanym okresie poziom badanego wskaźnika zmieniał się, a mianowicie: w 2013 roku zadłużenie na jednego mieszkańca wynosiło 1.064,80 zł, w 2014 roku - 1.240,95 zł, w 2015 roku - 1.176,29 zł.

Wskaźnik W_{L4} – zobowiązania ogółem bez zobowiązań na projekty unijne na mieszkańca

$$W_{L4} = Z_o_{UE} : L$$

Z_o_{UE} – zobowiązania ogółem bez zobowiązań na projekty unijne, tj. środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. 2013, poz. 885 ze zm.),

L – liczba mieszkańców jednostki samorządu terytorialnego,

w 2013 roku zadłużenie na jednego mieszkańca wynosiło 1.007,57 zł, w 2014 roku - 1.053,47 zł, natomiast w 2015 roku wskaźnik wykazywał wartości tożsame ze wskaźnikiem W_{L3} , co wskazuje na nie zaciąganie przez jednostkę w danym roku budżetowym zobowiązań z tytułu umów zawartych na realizację projektów współfinansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 ustawy o finansach publicznych.

Zestawienie wskaźników charakteryzujących zobowiązania Gminy Rzeczyca za lata 2013 - 2015 przedstawiono w poniższej tabeli:

LP	SYMBOL I NAZWA WSKAŹNIKA		ROK OBROTOWY		
			2013	2014	2015
	WSKAŹNIKI DLA ZOBOWIĄZAŃ				
			w %		
1	W_{Z1}	udział zobowiązań ogółem w dochodach ogółem	28,77	35,55	29,25
2	W_{Z2}	zobowiązania ogółem bez zobowiązań na projekty unijne w dochodach ogółem	27,23	30,18	29,25
3	W_{Z3}	obciążenie dochodów ogółem obsługą zadłużenia	7,81	7,96	11,20
4	W_{Z4}	obciążenie dochodów ogółem obsługą zadłużenia bez rat kapitałowych na projekty unijne	5,47	5,11	5,53
5	W_{Z5}	obciążenie dochodów własnych obsługą zadłużenia	33,05	31,86	49,88
6	W_{Z6}	obciążenie dochodów bieżących wydatkami bieżącymi i obsługą zadłużenia	97,74	102,77	105,74
7	W_{Z7}	udział zobowiązań wymagalnych w zobowiązaniach ogółem	0,00	0,00	0,00
8	W_{U1}	udział zobowiązań wymagalnych wobec ZUS, KRUS, NFZ w dochodach ogółem	0,00	0,00	0,00

Wskaźnik W_{z1} - udział zobowiązań ogółem w dochodach ogółem

$$W_{z1} = \frac{Z_o}{D_o}$$

Z_o - zobowiązania ogółem,

D_o - dochody ogółem

w kontrolowanym okresie wskaźnik ulegał zmianie i wynosił: w 2013 roku - 28,77%, w 2014 roku - 35,55%, w 2015 roku - 29,25%.

Wskaźnik W_{z2} - udział zobowiązań ogółem, bez zobowiązań na projekty unijne, w dochodach ogółem

$$W_{z2} = \frac{Z_o - UE}{D_o}$$

$Z_o - UE$ - zobowiązania ogółem bez zobowiązań na projekty unijne,

D_o - dochody ogółem,

wskaźnik w roku 2013 wynosił 27,23% i zwiększył się w roku następnym o 2,95%, co wskazuje na zaciąganie przez jednostkę w ww. latach zobowiązań z tytułu umów zawartych na realizację projektów współfinansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 ustawy o finansach publicznych, natomiast w roku 2015 wynosił 29,25% i był równy wskaźnikowi W_{z1} .

Wskaźnik W_{z3} - obciążenie dochodów ogółem obsługą zadłużenia

$$W_{z3} = \frac{O + R}{D_o}$$

O - odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek,

R - spłata rat kapitałowych od zaciągniętych kredytów i pożyczek,

D_o - dochody ogółem,

w latach 2013 - 2014 wskaźnik kształtował się na zbliżonym poziomie i wynosił: w 2013 roku - 7,81%, w 2014 roku - 7,96%, natomiast w 2015 roku zmniejszył się do poziomu 11,20%.

Wskaźnik W_{z4} - obciążenie dochodów ogółem obsługą zadłużenia bez zobowiązań na projekty unijne

$$W_{z4} = \frac{O + R - UE}{D_o}$$

O - odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek,

$R - UE$ - spłata rat kapitałowych od zaciągniętych kredytów i pożyczek bez rat kapitałowych na projekty unijne,

D_o - dochody ogółem,

wskaźnik w kontrolowanym okresie zmieniał się i wynosił: w 2013 roku - 5,47%, w 2014 roku - 5,11%, w 2015 roku - 5,53%.

Wskaźnik W_{z5} - obciążenie dochodów własnych obsługą zadłużenia

$$W_{z5} = O + R : D_w$$

O - odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek,

R - spłata rat kapitałowych od zaciągniętych kredytów i pożyczek,

D_w - dochody własne,

w kontrolowanym okresie wskaźnik ulegał zmianie, tj. w 2013 roku wynosił 33,05%, w następnym roku zmniejszył się o 1,19%, a w 2015 roku wynosił 49,88%.

Wskaźnik W_{z6} – obciążenie dochodów bieżących wydatkami bieżącymi i obsługą zadłużenia

$$W_{z6} = \frac{W_b + R + O}{D_b}$$

W_b – wydatki bieżące,

R – spłata rat kapitałowych od zaciągniętych kredytów i pożyczek,

O – odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek,

D_b – dochody bieżące,

w analizowanym okresie wykazywał tendencję wzrostową, a mianowicie w 2013 roku wynosił 97,74% i w następnym roku wzrósł o 5,03%, natomiast w 2015 roku wynosił 105,74%.

Wskaźnik W_{z7} – udział zobowiązań wymagalnych w zobowiązaniach ogółem

$$W_{z7} = \frac{Z_w}{Z_o}$$

Z_w – zobowiązania wymagalne,

Z_o – zobowiązania ogółem,

był niezmienny w badanym okresie wykazując wartości „0” świadczył o braku zobowiązań wymagalnych.

Również zerowe wskaźniki W_{u1} i W_{u2} w latach 2013 - 2015 wskazują na brak wymagalnych zobowiązań jednostki wobec ZUS-u, KRUS-u i NFZ.

Szczegółowe wyliczenia ww. opisywanych wskaźników przedstawiono w tabelach stanowiących załącznik nr 2 protokołu kontroli.

Wynik części operacyjnej budżetu Gminy Rzeczyca (art. 242 ustawy o finansach publicznych)

ROK		Dochody bieżące plus nadwyżka z lat ubiegłych plus wolne środki	Wydatki bieżące	Wynik
2013	plan	15.593.075,76	14.715.199,46	877.876,30
	wykonanie	15.386.753,83	13.501.184,24	1.885.569,59
2014	plan	16.487.343,98	15.443.310,45	1.044.033,53
	wykonanie	16.205.642,69	14.404.888,25	1.800.754,44
2015	plan	15.676.980,66	15.158.526,00	518.454,66
	wykonanie	15.345.012,77	13.914.526,93	1.430.485,84

Z powyższych danych wynika, że kontrolowana jednostka przy uchwalaniu budżetu, jak również jego wykonaniu za lata 2013 – 2015 przestrzegała wymogów wynikających z art. 242 ustawy o finansach publicznych.

WSKAŹNIK MAKSYMALNY (RELACJA) SPŁAT Z TYTUŁU KREDYTÓW I POŻYCZEK Z ODSETKAMI, WYKUPÓW PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH ORAZ POTENCJALNYCH SPŁAT KWOT WYNIKAJĄCYCH Z UDZIELONYCH PORĘCZEŃ I GWARANCJI WYLICZONY NA PODSTAWIE ART. 243 USTAWY O FINANSACH PUBLICZNYCH					
Wyszczególnienie	2012 rok (wykonanie)	2013 rok (wykonanie)	2014 rok (wykonanie)	2015 rok (plan III kwartały)	2015 rok (wykonanie)
Dochody ogółem	15.842.497,65	17.455.086,14	16.502.580,21	19.699.553,00	19.147.353,80
Dochody bieżące	14.220.426,94	15.207.752,08	15.293.473,45	15.004.534,68	15.188.286,79
Dochody ze sprzedaży majątku	29.834,00	117.925,00	13.185,00	805.000,00	76.691,30

Wydatki bieżące	13.198.427,22	13.501.184,24	14.404.888,25	14.875.912,00	13.914.526,93
<i>Relacja procentowa dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku i pomniejszonych o wydatki bieżące w stosunku do dochodów ogółem</i>	6,64	10,45	5,46	4,74	7,05
Relacja procentowa dla roku budżetowego 2015 wyliczona jako średnia arytmetyczna z lat: 2012, 2013, 2014 (wykonanie) – 7,52%					
Relacja procentowa dla roku budżetowego 2016 wyliczona jako średnia arytmetyczna z lat :2013, 2014 (wykonanie), 2015 (plan 3 kwartały) – 6,88%					
Relacja procentowa dla roku budżetowego 2016 wyliczona jako średnia arytmetyczna z lat: 2013, 2014, 2015 (wykonanie) – 7,65%					

Wskaźnik dla roku 2015

Wyszczególnienie	Plan po zmianach na dzień 30.09.2015 rok	Wykonane wg stanu na 31.12.2015 rok
Rozchody z tytułu spłaty rat kredytów i pożyczek w tym:	2.041.257,32	1.995.462,72
<i>rozchody z tytułu spłat rat pożyczek na wyprzedzające finansowanie z udziałem środków unijnych</i>	886.385,00	886.385,00
Wydatki z tytułu odsetek od kredytów i pożyczek	185.000,00	149.883,76
Wydatki z tytułu udzielanych poręczeń	0,00	0,00
Dochody ogółem	19.699.553,00	19.147.353,80
Wskaźnik planowanych spłat zadłużenia	11,30	11,20
Wskaźnik planowanych spłat zadłużenia po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń	6,80	6,58

Relacja procentowa planowanych i wykonanych spłat zobowiązań (po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń) w stosunku do dochodów ogółem w 2015 roku wynosiła:

- według wartości ustalonych po zmianach w uchwale budżetowej na dzień 30 września 2015 rok – 6,80%,
- według wartości wykonanych na dzień 31 grudnia 2015 roku – 6,58%,

natomiast wskaźnik dopuszczalnych spłat zobowiązań wynosił 7,52%, co wskazuje na zachowanie relacji wynikającej z art. 243 ustawy o finansach publicznych.

Wskaźnik dla roku 2016

Według zapisów uchwały nr XVII/114/2015 Rady Gminy Rzeczyca z dnia 30 grudnia 2015 roku w sprawie uchwalenia budżetu na 2016 rok:

- planowane rozchody z tytułu spłaty rat kredytów i pożyczek - 719.891,32 zł,
- planowane wydatki z tytułu odsetek od kredytów i pożyczek - 190.000,00 zł,
- planowane dochody ogółem – 15.512.517,00 zł.

Relacja procentowa planowanych spłat zobowiązań (rat kapitałowych plus odsetek) w stosunku do dochodów ogółem wynosiła 5,86%.

Wskaźnik dopuszczalnych spłat wynosił: 6,88% (średnia arytmetyczna z lat 2013, 2014 - wykonanie oraz 2015 rok - plan III kwartału roku), 7,65% (średnia arytmetyczna z lat 2013, 2014, 2015 - wykonanie), natomiast wskaźnik planowanych spłat zadłużenia dla 2015 roku wynosił 5,86%, co wskazuje na zachowanie relacji wynikającej z art. 243 ustawy o finansach publicznych.

II. USTALENIA OGÓLNE

1. KIEROWNICTWO JEDNOSTKI

Przewodniczący rady gminy

Uchwałą nr I/1/2014 Rady Gminy Rzeczyca z dnia 28 listopada 2014 roku, Przewodniczącym Rady Gminy wybrany został **Leszek Kosiacki**. Wiceprzewodniczącym Rady zgodnie z uchwałą nr I/3/2014 z dnia 28 listopada 2014 roku w sprawie wyboru Wiceprzewodniczącego Rady Gminy Rzeczyca, wybrano **Janusza Barana**.

Wójt i zastępca

Zgodnie z zaświadczeniem Gminnej Komisji Wyborczej w Rzeczyca z dnia 26 listopada 2014 roku, w wyborach bezpośrednich przeprowadzonych w dniu 16 listopada 2014 roku Wójtem Gminy Rzeczyca wybrany został **Marek Kaźmierczyk**, który pełnił obowiązki od dnia 28 listopada 2014 roku, tj. od chwili złożenia ślubowania wobec Rady Gminy w Rzeczyca. Marek Kaźmierczyk pełnił funkcję Wójta w kadencji 2010 -2014.

Skarbnik gminy

Uchwałą nr IX/82/03 Rady Gminy Rzeczyca z dnia 28 sierpnia 2003 roku, na Skarbnika Gminy Rzeczyca powołano **Grażynę Frączak**.

Sekretarz gminy/ Zastępca Wójta

Zarządzeniem nr 10/2011 z dnia 1 marca 2011 roku Wójt Gminy Rzeczyca powołał **Iwonę Łuszcz-Krawczyk** na Zastępcę Wójta. Zarządzeniem z dnia 30 czerwca 2011 roku zmieniono wymiar czasu pracy ww. na 1/2 etatu, natomiast porozumieniem zmieniającym z dnia 1 lipca 2011 roku ww. pracownikowi powierzono obowiązki Kierownika Referatu Organizacyjnego w wymiarze 1/2 etatu, co również potwierdzały zapisy zwartej, w tym samym dniu, umowy o pracę. Na podstawie porozumienia stron z dnia 1 czerwca 2015 roku, kierownik jednostki dokonał zmian warunków zatrudnienia ww. pracownika, powierzając mu obowiązki Sekretarza Gminy Rzeczyca w wymiarze 7/8 etatu oraz Zastępcy Wójta w wymiarze 1/8 etatu.

2. GMINNE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE

I PRAWNOORGANIZACYJNE FORMY ICH DZIAŁALNOŚCI

Na podstawie § 59 ust. 1 Statutu Gminy Rzeczyca, rejestr gminnych jednostek organizacyjnych prowadzony jest przez Wójta Gminy. Zgodnie z powyższym, na terenie Gminy w analizowanym okresie funkcjonowało 5 gminnych jednostek organizacyjnych, tj.: Urząd Gminy, gimnazjum, szkoła podstawowa wraz z dwoma filiami, ośrodek pomocy społecznej oraz instytucja kultury. Gmina posiada 18 jednostek pomocniczych - sołectw.

Wykaz jednostek organizacyjnych ujętych w rejestrze jednostek organizacyjnych oraz w rejestrze samorządowych instytucji kultury stanowi załącznik nr 3 protokołu kontroli.

Kierownicy gminnych jednostek budżetowych posiadali pełnomocnictwa udzielone przez Wójta Gminy Rzeczyca na podstawie art. 47 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. 2013, poz. 594 ze zm.). Szczegółowe dane w tym zakresie *zawarto w załączniku nr 4 protokołu kontroli.*

Z powyższego zestawienia wynika, że pełnomocnictwa z art. 47 ust. 1 cytowanej ustawy udzielono również dyrektorowi instytucji kultury, pełnomocnictwo nr UG – RO.052.5.2012.1ŁK z dnia 30 marca 2012 roku dla Dyrektora Gminnego Ośrodka Kultury Jacka Zakrzewskiego.

Zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 25 października 1991 roku o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (tekst jednolity Dz. U. 2012, poz. 406 ze zm.) instytucje kultury uzyskują osobowość prawną i mogą rozpocząć działalność z chwilą wpisu do rejestru prowadzonego przez organizatora. Takie wpisy widnieją w Rejestrze Instytucji Kultury Gminy Rzeszyca pod poz. 1. Z danych rejestrowych oraz z zapisów statutu Gminnego Ośrodka Kultury stanowiącego załącznik do uchwały nr XXXIV/61/2001 Rady Gminy Rzeszyca z dnia 28 września 2001 roku w sprawie przekształcenia Gminnego Ośrodka Kultury w Rzeszyca z jednostki budżetowej w instytucję kultury ze zmianami wynika, że ww. podmiot posiada osobowość prawną, a zatem jest odrębnym od gminy podmiotem prawa prowadzącym samodzielną gospodarkę w ramach posiadanych środków. Konsekwencją powyższego jest samodzielność dyrektora instytucji kultury w zakresie zarządzania i gospodarowania instytucją kultury bez obowiązku udzielenia mu przez Wójta Gminy dodatkowego pełnomocnictwa. W dniu 4 listopada 2016 roku Wójt Gminy Rzeszyca odwołał pełnomocnictwo wydane dyrektorowi instytucji kultury.

W jednostce prowadzony jest rejestr instytucji kultury spełniający wymogi określone rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 stycznia 2012 roku w sprawie sposobu prowadzenia i udostępniania rejestru instytucji kultury (Dz. U. 2012, poz. 189), obejmujący instytucje kultury, dla których organizatorem jest Gmina Rzeszyca. W rejestrze tym zaewidencjonowano jedną instytucję kultury - Gminny Ośrodek Kultury w Rzeszyca, w ramach którego działa Gminna Biblioteka Publiczna.

Dotacje podmiotowe dla instytucji kultury prowadzącej gospodarkę finansową na zasadach określonych w ustawie o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, corocznie ujmowane są w budżecie gminy, co kontrolujące ustaliły na podstawie uchwał Rady Gminy Rzeszyca w sprawie uchwalenia budżetu, tj. uchwały nr III/15/2014 z dnia 31 grudnia 2014 roku na 2015 rok i uchwały nr XVII/2015 z dnia 30 grudnia 2015 roku na rok 2016.

3. UNORMOWANIA WEWNĘTRZNE

Statut gminy

Statut Gminy Rzeszyca przyjęty w drodze uchwały nr VI/32/03 Rady Gminy Rzeszyca z dnia 20 lutego 2003 roku w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Rzeszyca, którą opublikowano w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego nr 117 poz. 1161 z dnia 13 maja 2003 roku, zmieniony uchwałą nr XX/133/04 Rady Gminy Rzeszyca z dnia 30 czerwca 2004 roku, z publikacją w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego nr 226, poz. 2027 z dnia 30 czerwca 2004 roku oraz uchwałą nr XXIX/208/2005 Rady Gminy Rzeszyca z dnia 25 maja 2005 roku, opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego nr 192, poz. 1963 z dnia 21 czerwca 2005 roku.

Statut regulował ustrój Gminy, organizację wewnętrzną oraz tryb pracy Rady Gminy i Komisji Rady Gminy, tryb pracy Wójta, zasady tworzenia, łączenia, podziału i znoszenia jednostek pomocniczych oraz zasady dostępu obywateli do dokumentów Rady, jej komisji i Wójta.

W § 58 Statutu zawarto wykaz jednostek pomocniczych obejmujący 18 sołectw. Statut nakłada na Wójta Gminy obowiązek prowadzenia rejestru jednostek organizacyjnych,

których szczegółowe zadania i organizację określały stosowne przepisy oraz uregulowania wewnętrzne.

Regulamin organizacyjny urzędu

W okresie objętym kontrolą w Urzędzie Gminy w Rzeczyca obowiązywał Regulamin organizacyjny wprowadzony:

- zarządzeniem nr 18/2013 Wójta Gminy Rzeczyca z dnia 31 lipca 2013 roku, z mocą obowiązywania do dnia 27 lutego 2015 roku,
- zarządzeniem nr 8/2015 Wójta Gminy Rzeczyca z dnia 27 lutego 2015 roku, z mocą obowiązywania do dnia 1 maja 2015 roku,
- zarządzeniem nr 24/2015 Wójta Gminy Rzeczyca z dnia 4 maja 2015 roku ze zmianami wprowadzonymi zarządzeniem nr 55/2015 z dnia 1 grudnia 2015 roku, z mocą obowiązywania do dnia 30 września 2016 roku.

Regulamin organizacyjny określa zakres działania i zadania Urzędu, organizację wewnętrzną, zakres działania i kompetencji kierownictwa Urzędu, kierowników referatów, zakresy działania komórek organizacyjnych i samodzielnych stanowisk, zasady opracowywania aktów prawnych, zasady załatwiania spraw administracyjnych organizacji, rozpatrywania i załatwiania skarg i wniosków.

Załącznikami do przedmiotowego regulaminu były: schemat organizacyjny Urzędu Gminy w Rzeczyca, zasady podpisywania pism, zasady kontroli wewnętrznej, wykaz stanowisk w poszczególnych referatach.

Ustalone zasady gospodarowania mieniem komunalnym

Rada Gminy Rzeczyca uchwałą nr XVI/6/2000 z dnia 12 stycznia 2000 roku w sprawie określenia zasad nabywania, obciążania nieruchomości gruntowych oraz ich wydzierżawiania lub najmu na okres dłuższy niż 3 lata ze zmianą wynikającą z uchwały nr XXVI/203/2012 Rady Gminy Rzeczyca z dnia 28 grudnia 2012 roku w sprawie zmiany uchwały nr XVI/6/2000 z dnia 12 stycznia 2000 roku w sprawie określenia zasad nabywania, obciążania nieruchomości gruntowych oraz ich wydzierżawiania lub najmu na okres dłuższy niż 3 lata, które obowiązywały do dnia 5 maja 2016 roku. Uchwałą nr XIX/125/2016 Rady Gminy Rzeczyca z dnia 31 marca 2016 roku Rada wprowadziła zasady nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości oraz ich wydzierżawiania lub wynajmowania na czas oznaczony dłuższy niż trzy lata lub na czas nieoznaczony.

Instrukcja w sprawie przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł

Zarządzeniem nr 3/2007 z dnia 31 maja 2007 roku Wójt Gminy Rzeczyca wprowadził w życie instrukcję w sprawie przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz o przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu w Urzędzie Gminy Rzeczyca, która została opracowana na podstawie art. 15a ust. 2 ustawy z dnia 16 listopada 2000 roku o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz o przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu. Wójt Gminy Rzeczyca zarządzeniem nr 27/2016 z dnia 7 listopada 2016 roku wprowadził nową instrukcję w tym zakresie, uwzględniając w niej wymogi określone ustawą z dnia 16 listopada 2000 roku o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 299 ze zm.). (tekst jednolity Dz. U. 2014, poz. 455 ze zm.). Zarządzeniem nr 55/2011 z dnia

30 grudnia 2011 roku kierownik jednostki na koordynatora ds. współpracy z GIIF wyznaczył Zastępcę Wójta – Iwonę Łuszcz-Krawczyk.

Oświadczenie o zapoznaniu się z instrukcją i przestrzeganiu przyjętych zasad, złożyli wszyscy pracownicy Urzędu.

4. UNORMOWANIA W ZAKRESIE KONTROLI WEWNĘTRZNEJ.

Unormowania w zakresie kontroli wewnętrznej (w tym – finansowej). Osoby odpowiedzialne.

Ogólne uregulowania w zakresie kontroli wewnętrznej zawarto instrukcji „Kontrola wewnętrzna”, stanowiącej załącznik nr 3 do Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy w Rzeczyca wprowadzonego zarządzenia nr 24/2015 Wójta Gminy Rzeczyca z dnia 4 maja 2015 roku. Ww. uregulowanie wskazuje, że kierownictwo i nadzór w tym zakresie sprawuje Wójt Gminy, natomiast kontrolę wewnętrzną w urzędzie, zgodnie z zakresem uprawnień sprawują: Wójt, Sekretarz i Skarbnik. Jako cele kontroli polegającej na ocenie prawidłowości, legalności i stopnia wykonywania zadań oraz skuteczności stosowanych metod i środków, określono doskonalenie metod pracy urzędu i jednostek organizacyjnych. Określono system kontroli wewnętrznej obejmujący kontrolę wstępną i bieżącą wskazując zadania tych etapów kontroli oraz ustalono zasady dokumentowania przeprowadzenia czynności kontrolnych. Zadania z zakresu kontroli gminnych jednostek organizacyjnych w zakresie działalności finansowej przypisano Skarbnikowi, natomiast Sekretarz oraz pracownicy na samodzielnych stanowiskach wykonują kontrolę w zakresie właściwości rzeczowej. Analogiczne uregulowania w zakresie kontroli wewnętrznej zawierał załącznik nr 3 Kontrola wewnętrzna do Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy w Rzeczyca stanowiącego załącznik do zarządzenia nr 8/2015 Wójta Gminy Rzeczyca z dnia 27 lutego 2015 roku, które obowiązywały do dnia 1 maja 2015 roku.

Procedury kontroli finansowej w Urzędzie Gminy w Rzeczyca określono zarządzeniem nr 40/2011 Wójta Gminy Rzeczyca z dnia 7 października 2011 roku, którym ustalono procedury kontroli finansowej określające: definicje, cel, zakres kontroli finansowej, jej kryteria, formy i rodzaje.

Ponadto elementy stosowanych procedur kontroli wyrażone zostały w unormowaniach:

- zarządzeniu nr 14/2014 Wójta Gminy Rzeczyca z dnia 20 maja 2014 roku w sprawie regulaminu udzielania zamówień publicznych o wartości nieprzekraczającej wyrażonej w złotych równowartości 30.000 euro określonej w art. 4 pkt 8 ustawy Prawo zamówień publicznych,
- zarządzeniu nr 13/2011 Wójta Gminy Rzeczyca z dnia 21 marca 2011 roku w sprawie wprowadzenia instrukcji określającej zasady sporządzania, obiegu i kontroli oraz archiwizowania dokumentów księgowych w Urzędzie Gminy Rzeczyca, ze zmianami wprowadzonymi zarządzeniem nr 32/2012 z dnia 31 grudnia 2012 roku,
- zarządzeniu nr 50/2010 Wójta Gminy Rzeczyca z dnia 30 grudnia 2010 roku w sprawie ustalenia dokumentacji przyjętych zasad rachunkowości w Urzędzie Gminy Rzeczyca, ze zmianami wprowadzonymi: zarządzeniem nr 7/2012 z dnia 7 maja 2012 roku, zarządzeniem nr 33/2012 z dnia 31 grudnia 2012 roku, zarządzeniem nr 34/2012 z dnia 31 grudnia 2012 roku, zarządzeniem nr 59/2015 z dnia 31 grudnia 2015 roku,
- zarządzeniu nr 35/2012 Wójta Gminy Rzeczyca z dnia 31 grudnia 2012 roku w sprawie wprowadzenia instrukcji ewidencji i kontroli druków ścisłego zarachowania w Urzędzie Gminy Rzeczyca,

- zarządzeniu nr 61/2015 Wójta Gminy Rzeczyca z dnia 31 grudnia 2015 roku w sprawie określenia formy przekazywania sprawozdań przez jednostki organizacyjne,
- zarządzeniu nr 17/2012 Wójta Gminy Rzeczyca z dnia 13 września 2012 roku w sprawie wprowadzenia instrukcji inwentaryzacyjnej w Urzędzie Gminy Rzeczyca,
- zarządzeniu nr 7/2005 Wójta Gminy Rzeczyca z dnia 1 sierpnia 2005 roku w sprawie ustalenia szczegółowych zasad wypłacania ekwiwalentu członkom ochotniczych straży pożarnych biorących udział w działaniu ratowniczym,
- zarządzeniu nr 32/2011 Wójta Gminy Rzeczyca z dnia 25 maja 2011 roku w sprawie wprowadzenia instrukcji ewidencji środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz księgozbioru oraz zasad gospodarowania składnikami majątkowymi,
- zarządzeniu nr 8/2012 Wójta Gminy Rzeczyca z dnia 7 maja 2012 roku w sprawie wprowadzenia instrukcji w sprawie gospodarki kasowej w Urzędzie Gminy w Rzeczyca ze zmianami wprowadzonymi zarządzeniem nr 14a/2012 z dnia 31 sierpnia 2012 roku,
- zarządzeniu nr 51/2010 Wójta Gminy Rzeczyca z dnia 30 grudnia 2010 roku w sprawie ewidencji oraz poboru podatków i opłat lokalnych w Urzędzie Gminy Rzeczyca,
- zarządzeniu nr 8/2007 z dnia 11 czerwca 2007 roku w sprawie zasad powołania komisji przetargowych i wprowadzenia Regulaminu pracy Komisji Przetargowej w Urzędzie Gminy w Rzeczyca oraz organizacji, trybu pracy i zakresu obowiązków członków komisji przetargowej prowadzącej postępowanie o udzielenie zamówienia.

Z wyżej wymienionych regulacji wynika, że czynności kontrolne powinny być prowadzone na każdym etapie danej operacji gospodarczej. Kontrola wstępna wykonywana jest przed rozpoczęciem fazy realizacji danego zadania i dotyczy czynności zamierzonych, sprawowana jest w ramach obowiązków samokontroli i kontroli funkcjonalnej w toku codziennego działania pracowników Urzędu. Kontrolę bieżącą przeprowadzają pracownicy upoważnieni do określonych czynności związanych z realizacją danego zadania. Na etapie bieżącym – kontrolę sprawują pracownicy w ramach kontroli funkcjonalnej, zgodnie z zakresami czynności. Kontrolę następczą gospodarki finansowej, gospodarowaniem mieniem i udzielania zamówień publicznych prowadzi kierownik jednostki i Skarbnik Gminy. Ponadto zgodnie z ustaleniami regulaminu organizacyjnego, wszyscy pracownicy urzędu ponoszą odpowiedzialność za przestrzeganie procedur kontroli na swoich stanowiskach pracy w ramach samokontroli. Ogólne kierownictwo i nadzór nad wszystkimi zatrudnionymi pracownikami Urzędu sprawuje Wójt Gminy.

Zasady funkcjonowania kontroli zarządczej Wójt Gminy Rzeczyca ustalił zarządzeniem nr 37/2013 z dnia 31 grudnia 2013 roku w sprawie zasad prowadzenia i procedur kontroli zarządczej. Przyjęte procedury określały: cele i zadania w zakresie zarządzania ryzykiem, stosowane działania w zakresie identyfikacji i analizy obszarów ryzyka, formę przedkładania raportów z osiągniętych celów, stosowane mechanizmy kontroli oraz mechanizmy przekazywania informacji w tym zakresie. Procedury dotyczące zarządzania ryzykiem miały zapewnić realizację celów w obszarach zgodności działalności z przepisami prawa i procedurami wewnętrznymi, skuteczności i efektywności działania, wiarygodności sprawozdań, ochrony zasobów, przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania, efektywności i skuteczności przepływu informacji. System kontroli zarządczej podlegał bieżącemu monitorowaniu i ocenie poprzez: samoocenę, nadzór, prowadzone kontrole wewnętrzne i zewnętrzne. W ramach kontroli zarządczej ocenie podlegały funkcjonujące w danej jednostce mechanizmy kontroli operacji finansowych jak również nie mające charakteru finansowego, których zasady działania zawarto w uregulowaniach wewnętrznych, tj. regulaminach i instrukcjach wewnętrznych, zakresach czynności pracowników oraz w przekazanych przez kierownictwo jednostki wytycznych. Koordynację i nadzór nad skutecznością działań systemu kontroli zarządczej oraz prawidłowością wykorzystania sygnałów pochodzących z prowadzonych

działań kontrolnych w Urzędzie Gminy Rzeczyca oraz we wszystkich jednostkach organizacyjnych Gminy Rzeczyca, Wójt Gminy ustnym poleceniem powierzył Sekretarzowi Gminy. Identyfikowanie ryzyka i zagrożeń odbywa się podczas narad zwoływanych przez Wójta, w których uczestniczą kierownicy komórek organizacyjnych bądź inni pracownicy wskazani przez kierownika jednostki. Wójt Gminy Rzeczyca w ramach wykonywania bieżących obowiązków monitoruje skuteczność kontroli zarządczej i jej poszczególnych elementów oraz pełni nadzór nad jednostkami organizacyjnymi gminy w tym zakresie. Załącznikiem nr 3 do ww. zarządzenia, wprowadzono regulamin kontroli instytucjonalnej, który określał zasady i tryb przeprowadzania kontroli w komórkach organizacyjnych Urzędu Gminy Rzeczyca i jednostkach organizacyjnych Gminy Rzeczyca. Oceny systemu kontroli zarządczej w danym roku dokonuje się w trakcie narad kierownictwa zwoływanych w grudniu każdego roku, z których sporządzano stosowne protokoły. Kontrolującym przedłożono protokół z dnia 21 grudnia 2015 roku z posiedzenia Wójta Gminy Rzeczyca z kierownikami referatów Urzędu oraz jednostek organizacyjnych, na którym dokonano oceny systemu kontroli zarządczej w roku 2015. Bieżące monitorowanie systemu kontroli zarządczej odzwierciedlały również zapisy protokołów z narad odbytych w ciągu roku, np. w dniu 7 stycznia 2015 roku, w dniu 12 maja 2015 roku, w dniu 10 sierpnia 2015 roku, w dniu 9 października 2015 roku, w dniu 4 stycznia 2016 roku, w dniu 17 marca 2016 roku.

W 2015 roku Wójt Gminy Rzeczyca zlecił dwóm pracownikom Urzędu przeprowadzenie kontroli problemowej:

- w Gminnym Ośrodku Kultury w Rzeczyca w zakresie poprawności prowadzenia akt osobowych pracowników oraz poprawności opisów merytorycznych faktur, realizacji planu imprez, delegacji służbowych, termin przeprowadzenia kontroli – maj 2015 rok,
- w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Rzeczyca w zakresie poprawności wypłaty zasiłków stałych, termin przeprowadzenia kontroli – czerwiec 2015 rok.

Kontrolujące wskazują, że Wójt nie wskazał w upoważnieniach okresu objętego kontrolą, co miało istotne znaczenie dla oceny funkcjonowania jednostek organizacyjnych i identyfikację występujących ryzyk.

Z dokumentacji przedłożonej do kontroli wynikało, że w 2015 roku przeprowadzono jedynie kontrolę w Gminnym Ośrodku Kultury, która odbyła się w dniu 19 maja 2015 roku. Z treści protokołu wynikało, że skontrolowano jedną delegację służbową, którą zarejestrowano i rozliczono w dniu 27 kwietnia 2015 roku oraz jedną fakturę, zarejestrowaną w dzienniku korespondencji w dniu 27 kwietnia 2015 roku. W odniesieniu do dokumentacji kadrowej, kontrolą objęto wszystkie teczki akt osobowych. Według ustaleń kontrolnych nie wniesiono uwag do prowadzenia dokumentacji księgowej, natomiast w dokumentacji kadrowej stwierdzono przypadki zaniechania uwierzytelnienia kserokopii dokumentów potwierdzających wykształcenie pracownika oraz przechowywania oryginalnych świadectw pracy zatrudnionego pracownika. Przedmiotowy dokument nie zawierał ustaleń w zakresie realizacji planu imprez, który to zakres obejmowało upoważnienie wydane przez Wójta Gminy. Kontrolujące dokonały analizy protokołu z kontroli ww. jednostki przeprowadzonej w roku 2014 i stwierdziły, że tematyka kontroli była taka sama jak w roku 2015 (zgodnie z decyzją Wójta wyrażoną w zatwierdzonym planie kontroli na 2014 rok), jak również przyjęta próba kontrolna obejmowała jedną delegację służbową oraz jedną fakturę, które zewidencjonowano w kwietniu 2014 roku, a ustalenia w zakresie stwierdzonych nieprawidłowości w odniesieniu do prowadzonych akt osobowych były analogiczne do ustaleń z 2015 roku cyt. „w aktach osobowych stwierdzono niepoświadczony za zgodność z oryginałem kserokopie dokumentów księgowych m. in. o wykształceniu. W części A akt osobowych jednego z pracowników przechowywane są oryginały świadectw pracy (...)” . Ponadto w obydwóch protokołach wskazano stan zatrudnienia na ten sam dzień, tj. 13 maja 2014

roku. Ustalenia kontrolne nie zawierały informacji w zakresie wskazanego do kontroli planu realizacji imprez. Ww. protokoły podpisali: zespół kontrolujący oraz dyrektor kontrolowanej jednostki. Przedmiotowe dokumenty nie zawierały adnotacji bądź innej formy potwierdzenia zapoznania się Wójta z ich wynikami.

Kontrolujące wskazują, że ww. kontrole instytucji kultury nie dostarczały informacji potwierdzającej prawidłowość funkcjonowania kontroli zarządczej. W związku z powyższym skierowano zapytanie do Wójta Gminy o podjęte działania monitorujące usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości w trakcie prowadzonych czynności kontrolnych w ww. jednostce.

Wyjaśnienie Wójta Gminy Rzeczyca stanowi załącznik nr 5 protokołu kontroli.

Z treści przedłożonego wyjaśnienia wynika, że Wójt Gminy na bieżąco zapoznawał się z wynikami przeprowadzonych kontroli w jednostkach organizacyjnych Gminy, niemniej jednak nie potwierdził tego faktu swoim podpisem. Wyniki przeprowadzonych kontroli omawiano na spotkaniu z kierownikiem kontrolowanej jednostki, a polecenie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości Wójt wydał ustnie. W latach 2014 – 2015 nie udało się zrealizować przyjętych planów w zakresie kontroli Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rzeczyca, w związku z powyższym kontrolę w tej jednostce przewidziano w planie kontroli na 2016 rok.

Na podstawie dokumentacji znajdującej się w aktach osobowych Grażyny Frączak – Skarbnika Gminy Rzeczyca ustalono, że spełnia ona wymogi określone w art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. 2013, poz. 885 ze zm.). Wójt Gminy Rzeczyca pismem SG.MJO.0113-I-1/2005 z dnia 28 grudnia 2005 roku powierzył Skarbnikowi Gminy prowadzenie rachunkowości jednostki, wykonywanie dyspozycji środkami pieniężnymi, dokonywanie wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym, dokonywanie wstępnej kontroli kompletności i rzetelności dokumentów dotyczących operacji gospodarczych i finansowych.

W konfrontacji zadań określonych dla pracowników Referatu Finansowego wynikających z § 24 Regulaminu organizacyjnego oraz zadań wynikających z zakresów czynności i powierzeń stwierdzono, że są one spójne. W załączniku do regulaminu organizacyjnego pn. „Tabela zastępstw w Urzędzie Gminy w Rzeczyca”, obowiązującym od dnia 1 stycznia 2015 roku wskazano pracowników zastępujących i zastępowanych w okresach ich nieobecności. Oświadczenie o przyjęciu informacji o obowiązujących zastępstwach pracownicy przyjęli do wiadomości, co potwierdzały złożone przez nich podpisy.

Z obowiązującymi w jednostce procedurami w zakresie kontroli wewnętrznej na bieżąco zapoznawani byli pracownicy Referatu Finansowego, co wynika z oświadczenia *Skarbnika Gminy, które stanowi załącznik nr 6 protokołu kontroli.*

Podczas niniejszej kontroli zebrano informację dotyczącą szkoleń, w których uczestniczyli pracownicy Referatu Finansowego.

Przedmiotowa informacja dotyczy lat 2014 – 2015, stanowi załącznik nr 7 protokołu kontroli.

W Urzędzie Gminy Rzeczyca nie wprowadzono odrębnych unormowań w zakresie obiegu dokumentów wpływających do jednostki. W tym zakresie obowiązującą jest instrukcja kancelaryjna, ustalona rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 roku (Dz. U. nr 14 poz.67).

Zgodnie z powyższymi uregulowaniami, wpływającą do jednostki korespondencję ewidencjonuje się w dzienniku podawczym pod datą wpływu, gdzie oznaczana jest numerem rejestrowym i datą wpływu.

Kontrolujące dokonały szczegółowej analizy przyjętych zasad obiegu dokumentów księgowych i ich przepływu w jednostce oraz prawidłowości rejestracji wpływających do

jednostki dokumentów stanowiących podstawę zapisów w księgach rachunkowych w oparciu o zaewidencjonowane na koncie 201 dokumenty z miesięcy: września i grudnia 2015 roku oraz stycznia i kwietnia 2016 roku (co dziesiąta faktura), sześciu faktur największych kwotowo zapłaconych w 2015 roku oraz faktur stanowiących saldo konta 201 wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku. Ogółem skontrolowano 99 dokumentów księgowych, *które zestawiono w tabelach stanowiących załącznik nr 21 protokołu kontroli.*

Wnioski w zakresie przeprowadzonej analizy zawarto w punkcie protokołu pt. „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”.

5. KONTROLE ZEWNĘTRZNE

Kontrole przeprowadzone przez RIO

W dniach od 17 lipca do 14 września 2012 roku kontrolę kompleksową gospodarki finansowej i zamówień publicznych w Gminie Rzeczyca, przeprowadzili inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi na podstawie upoważnienia Prezesa RIO: WK 6010-2/38/2012 z dnia 22 czerwca 2012 roku.

Kontrole przeprowadzone w zakresie gospodarki finansowej przez inne podmioty - lata 2013- 2015

Kontrole dotyczące gospodarki finansowej Gminy Rzeczyca, przeprowadzone przez inne podmioty w latach 2013 – 2016 (I półrocze) przedstawia tabela *stanowiąca załącznik nr 8 protokołu kontroli.*

6. BANK WYKONUJĄCY OBSŁUGĘ BANKOWĄ JEDNOSTKI

Wybór banku

Rachunki bieżące i rozliczenia pieniężne kontrolowanej jednostki prowadzi Powiatowy Bank Spółdzielczy w Tomaszowie Mazowieckim, na podstawie umowy nr UG-RO.272.08.2013, zawartej w dniu 20 grudnia 2013 roku. Umowę w imieniu Gminy podpisał Wójt Gminy Marek Kaźmierczyk przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy Grażyny Frączak.

Wyboru banku dokonano w trybie przetargu nieograniczonego o wartości poniżej kwoty określonej art. 11 pkt 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity Dz. U. 2013 r., poz. 907 ze zm.). W dokumentacji przedstawionej kontrolującym znajdował się kosztorys ustalenia wartości przedmiotu zamówienia, tj. bankowej obsługi Gminy Rzeczyca i jej jednostek organizacyjnych na dzień 20 listopada 2013 roku, który sporządziła Skarbnik Gminy. Z powyższego dokumentu wynikało, że szacunkowa wartość usługi wyniosła 288.315,75 zł (71.727,47 euro). W dniu 1 czerwca 2012 roku zarządzeniem nr 38/2012 Wójt Gminy Rzeczyca powołał czteroosobową komisję przetargową. Ogłoszenie o zamówieniu na realizację ww. zadania zamieszczono w Biuletynie Zamówień Publicznych (numer ogłoszenia 481834-2013) oraz na stronie internetowej i w siedzibie zamawiającego w dniu 25 listopada 2013 roku. Specyfikację istotnych warunków zamówienia na obsługę bankową budżetu Gminy Rzeczyca i jej jednostek organizacyjnych zatwierdziła w dniu 25 listopada 2013 roku Zastępca Wójta Iwona Łuszcz – Krawczyk (na podstawie upoważnienia nr UG-RO.052.7.2013.MW).

Ofertę obsługi kasowej kontrolowanej jednostki przedstawił jeden bank, tj. Powiatowy Bank Spółdzielczy w Tomaszowie Mazowieckim, którego ofertę uznano za spełniającą warunki zamówienia publicznego. Protokół z postępowania przetargowego zatwierdził w dniu 20 grudnia 2013 roku kierownik jednostki. O wynikach postępowania poinformowano oferenta drogą listowną w dniu 6 grudnia 2013 roku, opublikowano je w dniu 20 grudnia 2013 roku na stronie internetowej i w siedzibie zamawiającego oraz w Biuletynie Zamówień Publicznych (numer ogłoszenia 530722-2013).

Kontrolujące zweryfikowały zapisy umowy zawartej z Gminą Rzeczyca na prowadzenie rachunku bieżącego i rachunków pomocniczych dla Gminy Rzeczyca oraz dla jednostek budżetowych Gminy Rzeczyca i stwierdzono, że ustalenia zawarte w przedmiotowej umowie były zgodne z ofertą przetargową złożoną przez ww. Bank. Umowę zawarto na okres od dnia 1 stycznia 2014 roku do dnia 31 grudnia 2016 roku.

Z zapisów ksiąg rachunkowych dziennika główna organu, wynika że kontrolowana jednostka w 2015 roku zaciągała zobowiązania kredytowe w rachunku bieżącym. Szczegółową analizę przedstawiono w dalszej części protokołu w temacie „Kredyty, pożyczki, poręczenia, akcje i udziały”

Rachunki bankowe

Wielkość środków finansowych zgromadzonych na poszczególnych rachunkach bankowych, na dzień 31 grudnia 2015 roku obrazuje poniższa tabela:

Lp.	Nazwa rachunku bankowego	Konto	Stan na 31.12.2015 (w zł)
Rachunki bankowe prowadzone dla organu			
1	Rachunek podstawowy budżetu	133	736.663,94
2	Rachunek środków własnych w BGK – obsługa pożyczki z budżetu państwa na wyprzedzające finansowanie w ramach PROW 2007-2013 zadanie: „Montaż mikroinstalacji prosumenckich wykorzystujących odnawialne źródła energii w Gminie Rzeczyca”	133	3.572,86
Rachunki bankowe prowadzone dla jednostki			
1	Rachunek bieżący	130	0,00
2	Rachunek Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych	135	1.189,06
3	Rachunek sum depozytowych	139	64.929,74

Podczas postępowania kontrolnego zweryfikowano salda końcowe na dzień 31 grudnia 2015 roku wykazane na kontach księgowych, z saldami końcowymi na rachunkach bankowych według zapisów wyciągów bankowych. Stwierdzono, że salda końcowe wykazane na poszczególnych kartach kontowych były zgodne z saldami końcowymi według wyciągów bankowych.

7. KREDYTY, POŻYCZKI, OBLIGACJE, PORĘCZENIA, AKCJE I UDZIAŁY

Z dokumentacji księgowej Gminy Rzeczyca wynika, że w 2015 roku przychody z tytułu kredytów i pożyczek wynosiły 1.765.220,00 zł, na które składały się:

- kredyt długoterminowy w kwocie 993.715,00 zł, z przeznaczeniem na spłatę rat kredytów i pożyczek przypadających do spłaty w 2015 roku – umowa nr 117/2015/R zawarta w dniu 24 lipca 2015 roku z okresem spłaty na lata 2023 - 2028,

- pożyczka z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi na realizację zadania „Zakup ciągnika wraz z osprzętem (...)” w kwocie 461.900,00 zł – umowa nr 808/ZI/P/2014 z dnia 15 grudnia 2014 roku wraz z aneksem nr 1 z dnia 8 kwietnia 2015 roku oraz z aneksem nr 2 z dnia 25 czerwca 2015 rok z okresem spłaty na lata 2015 - 2020,
- pożyczka z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi na realizację zadania „Poprawa gospodarki wodno – ściekowej (...)” w kwocie 309.605,00 zł – umowa nr 35/OW/PD/2015 z dnia 18 maja 2015 roku wraz z aneksem nr 1 z dnia 2 lipca 2015 roku z okresem spłaty na lata 2015 – 2026,
- pożyczka z Banku Gospodarstwa Krajowego w Warszawie z przeznaczeniem na wyprzedzające sfinansowanie kosztów kwalifikowanych poniesionych na realizację operacji „Montaż mikroinstalacji prosumenckich wykorzystujących odnawialne źródła energii w Gminie Rzeczyca” w kwocie 656.98,21 zł - umowa nr PROW321.11.05483.10 z dnia 6 października 2015 roku (w całości spłacona w 2015 roku).

Ponadto na dzień 30 czerwca 2015 roku, kontrolowana jednostka zaciągnęła zobowiązanie w rachunku bieżącym na podstawie umowy nr 87/2015 z dnia 20 maja 2015 roku na kwotę 468.149,23 zł, z przeznaczeniem na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu.

Uchwałą nr III/15/2014 z dnia 31 grudnia 2014 roku w sprawie uchwalenia budżetu na 2015 rok Rada Gminy Rzeczyca ustaliła dochody w łącznej wysokości 16.967.356,00 zł i wydatki budżetu w łącznej wysokości 20.795.267,00 zł. Planowany deficyt budżetowy na 2015 rok wynosił 3.827.911,00 zł, który w całości miał być pokryty kredytami i pożyczkami. Planowane przychody ustalono na kwotę 5.615.426,60 zł, natomiast rozchody budżetu z tytułu spłat zobowiązań w kwocie 1.787.515,60 zł. Przedmiotową uchwałą Rada Gminy, upoważniła Wójta do zaciągania kredytów i pożyczek z przeznaczeniem na sfinansowanie przejściowego deficytu budżetu do wysokości 1.000.000,00 zł oraz lokowania wolnych środków w trakcie realizacji budżetu na rachunkach w innych bankach, niż bank prowadzący obsługę. Ponadto uchwałą budżetową na 2015 rok ustalono limity zobowiązań z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek z przeznaczeniem: na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu do wysokości 1.050.000,00 zł, na finansowanie planowanego deficytu budżetu do wysokości 8.000.000,00 zł, na spłatę wcześniej zaciągniętych kredytów i pożyczek w wysokości 3.950.000,00 zł.

W trakcie roku, organ stanowiący dokonał zmian w zakresie planowanego deficytu budżetowego oraz planowanych przychodów i rozchodów budżetu Gminy Rzeczyca, co przedstawiono w poniższych tabelach:

Przedmiot zmian	Uchwała nr V/24/2015 z dn. 20.02.2015	Uchwała nr VI/34/2015 z dn. 26.03.2015	Uchwała nr IX/54/2015 z dn. 29.06.2015	Uchwała nr X/63/2015 z dn. 17.07.2015
Planowane dochody	18.037.626,00	17.006.478,00	18.207.999,00	18.234.347,00
Planowane wydatki	21.525.537,00	20.991.115,00	21.383.058,00	21.009.406,00
Planowany deficyt	3.487.911,00	3.984.637,00	3.175.059,00	2.775.059,00
Planowane rozchody – spłata zaciągniętych pożyczek i kredytów	1.810.336,60	1.787.515,60	2.043.116,60	2.043.116,60
Źródła finansowania planowanego deficytu i rozchodów:				
Kredyty i pożyczki	5.298.247,60	5.615.426,62	5.061.449,62	4.661.449,62
Wolne środki	0,00	156.725,98	156.725,98	156.725,98

Limit zobowiązań w tym :				
pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu	1.050.000,00	Bez zmian	Bez zmian	Bez zmian
finansowanie planowanego deficytu budżetu	8.000.000,00	Bez zmian	Bez zmian	Bez zmian
spłatę wcześniej zaciągniętych pożyczek i kredytów	3.950.000,00	Bez zmian	Bez zmian	Bez zmian
Limit zobowiązań w zakresie upoważnienia dla Wójta Gminy w ramach realizacji budżetu w tym:				
pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu	1.000.000,00	Bez zmian	Bez zmian	Bez zmian

ciąg dalszy tabeli

Przedmiot Zmian	Uchwała nr XI/65/2015 z dn. 13.08.2015	Uchwała nr XII/69/2015 z dn. 11.09.2015	Uchwała nr XIII/74/2015 z dn. 24.09.2015
Planowane dochody	18.738.163,00	19.664.707,00	19.696.940,00
Planowane wydatki	21.163.222,00	21.248.871,00	21.281.104,00
Planowany deficyt	2.425.059,00	1.584.164,00	1.584.164,00
Planowane rozchody – spłata zaciągniętych pożyczek i kredytów	2.041.257,32	2.041.257,32	2.041.257,32
Źródła finansowania planowanego deficytu i rozchodów:			
Kredyty i pożyczki	4.309.590,34	3.468.695,34	3.468.695,34
Wolne środki	156.725,98	156.725,98	156.725,98
Limit zobowiązań w tym :			
pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu w tym na wyprzedzające finansowanie działań ze środków UE	1.050.000,00	Bez zmian	5.300.000,00 1.650.000,00
finansowanie planowanego deficytu budżetu	8.000.000,00	Bez zmian	4.000.000,00
spłatę wcześniej zaciągniętych pożyczek i kredytów	3.950.000,00	Bez zmian	3.300.000,00
Limit zobowiązań w zakresie upoważnienia dla Wójta Gminy w ramach realizacji budżetu w tym:			
pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu w tym na wyprzedzające finansowanie działań ze środków UE	1.000.000,00	Bez zmian	2.600.000,00 805.676,00

Zaciągnięte kredyty i pożyczki - 2015 rok

Na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego (art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych)

W dniu 17 kwietnia 2015 roku Rada Gminy Rzeczyca podjęła uchwałę nr VI/36/2015 w sprawie zaciągnięcia pożyczki w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi w wysokości 361.740,00 zł, z przeznaczeniem na sfinansowanie planowanego deficytu budżetowego w 2015 roku, związanego z realizacją zadania inwestycyjnego „Poprawa gospodarki wodno – ściekowej na terenie Gminy Rzeczyca poprzez realizację zadań: uporządkowanie i usprawnienie gospodarki wodociągowej, budowę sieci kanalizacji sanitarnej dla sołectw Bartoszkówka, Bobrowiec, Sadykierz, Brzozów Gmina Rzeczyca – etap III”. Termin spłaty pożyczki według uchwały przewidziano na lata 2015 – 2026. Wykonanie uchwały powierzono Wójtowi Gminy, upoważniając go tym samym, do podjęcia czynności prawnych związanych z zaciągnięciem pożyczki.

W tabeli „Wydatki na zadania inwestycyjne” stanowiącej załącznik nr 7 do uchwały nr III/15/2014 Rady Gminy Rzeczyca z dnia 31 grudnia 2014 roku w sprawie uchwalenia budżetu gminy na 2015 rok, uwzględniono realizację zadania pn. „Poprawa gospodarki wodno – ściekowej na terenie Gminy Rzeczyca poprzez realizację zadań: uporządkowanie i usprawnienie gospodarki wodociągowej, budowę sieci kanalizacji sanitarnej dla sołectw Bartoszkówka, Bobrowiec, Sadykierz, Brzozów Gmina Rzeczyca – etap III”. Koszt zadania zaplanowano w dziale 010 rozdziale 01010 na kwotę 3.790.510,00 zł, który miał być sfinansowany z: środków własnych w kwocie 1.891.219,00 zł, kredytów i pożyczek w kwocie 1.004.163,00 zł, środków z budżetu Unii Europejskiej w kwocie 895.128,00 zł. W wyniku zmian wprowadzonych uchwałą nr IX/54/2015 Rady Gminy Rzeczyca z dnia 29 czerwca 2015 roku koszt przedmiotowej inwestycji to 3.825.510,00 zł, który miał być sfinansowany z: środków własnych w kwocie 2.206.902,00 zł, kredytów i pożyczek w kwocie 361.740,00 zł, dotacji w kwocie 361.740,00 zł oraz środków z budżetu Unii Europejskiej w kwocie 895.128,00 zł.

Zaciągnięcie pożyczki w kwocie 361.740,00 zł przewidywała również uchwała nr III/14/2014 Rady Gminy Rzeczyca z dnia 31 stycznia 2014 roku w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2015-2026 wraz ze zmianą wprowadzoną uchwałami: nr V/23/2015 z dnia 20 lutego 2015 roku, nr VI/33/2015 z dnia 26 marca 2015 roku, nr VII/42/2015 z dnia 29 kwietnia 2015 roku, nr IX/53/2015 z dnia 29 czerwca 2015 roku.

Pozytywną opinię o możliwości spłaty pożyczki wydał Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi w uchwale nr III/60/2015 z dnia 14 kwietnia 2015 roku.

W dniu 18 maja 2015 roku, Gmina Rzeczyca reprezentowana przez Wójta Gminy Marka Kaźmierczyka, z kontrasygnatą Skarbnika podpisała z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, umowę numer 35/OW/PD/2015 w przedmiocie dofinansowania ze środków WFOŚiGW na realizację wymienionego wyżej projektu w wysokości 723.480,00 zł, z czego 361.740,00 zł przyznano w formie pożyczki i 361.740,00 zł w formie dotacji ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, na podstawie umowy o przyznanie pomocy nr 00277-6921-UM0502389/14 w ramach działania „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej”. Z ustaleń zawartych w przedmiotowej umowie wynikało, że kwota pożyczki miała być przekazywana sukcesywnie w terminie do 31 sierpnia 2015 roku, na podstawie rachunków/faktur za realizację zadania związanego z uporządkowaniem i usprawnieniem gospodarki wodociągowej, budową sieci kanalizacji sanitarnej dla sołectw Bartoszkówka, Bobrowiec, Sadykierz, Brzozów, zgodnie z harmonogramem rzeczowo – finansowym, który stanowił załącznik do niniejszej umowy. Termin przedstawienia końcowego rozliczenia kwoty pożyczki i kwoty udziału własnego ustalono na dzień 30 września 2015 roku. Strony ustaliły oprocentowanie pożyczki w wysokości 1,50% w stosunku rocznym. Zgodnie z przyjętym harmonogramem spłat, raty kapitałowe miały być spłacane w systemie kwartalnym, a raty odsetkowe w systemie miesięcznym w okresie od 31 grudnia 2015 roku do 10 września 2026 roku. Odsetki od przyznanej kwoty pożyczki naliczone od dnia wypłaty pożyczki do dnia 31 grudnia 2015 roku, potrącono jednorazowo z góry w dniu przekazania pożyczki. W dniu 2 lipca 2015 roku strony umowy aneksowały jej zapisy w zakresie: kwoty dofinansowania, które miało wynosić 619.210,00 zł (z tego: pożyczka 309.605,00 zł, dotacja 309.605,00 zł), przyjętego harmonogramu rzeczowo – finansowego, w którym zmieniono wyliczone kwalifikowane koszty całkowite z kwoty 1.309.969,84 zł do kwoty 1.299.657,34 zł) oraz harmonogramu spłat rat pożyczki i odsetek (okres spłaty zobowiązań został nie zmieniony). Analiza dokumentów źródłowych (ewidencja konta 133 - wyciągi bankowe) wykazała, że bank przekazał w dniu 26 czerwca 2015 roku pożyczkę w kwocie 307.200,26 zł – (wyciąg bankowy nr 168 poz. księgową WB 255/5), tj. 309.605,00 zł pomniejszoną o kwotę naliczonych odsetek od pożyczki w wysokości 2.404,74 zł. Powyższe operacje zaewidencjonowano na kontach organu: Wn 133-1-1, Ma 260-1-6-1

kwotę 309.605,00 zł - tytułem pożyczka oraz Wn 902-1-1, Ma 133-1-1 wraz z klasyfikacją budżetową dział 757 rozdział 75702 § 8110 - tytułem odsetki od pożyczki w kwocie 2.404,74 zł oraz w księgach rachunkowych Urzędu Gminy na kontach: Wn 751-1-3, Wn 223-1-2.

Analiza dokumentów źródłowych – wyciągów bankowych oraz zapisów księgowych wykazała, że kontrolowana jednostka terminowo i w prawidłowych wysokościach przekazywała raty kapitałowe oraz odsetki od zaciągniętej pożyczki.

Szczegółowe ustalenia w zakresie spłaty odsetek oraz rat kapitałowych w 2015 roku oraz w I półroczu 2016 roku ww. pożyczki przedstawiono w poz. 6 tabeli stanowiącej załącznik nr 9 protokołu kontroli.

Na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych pożyczek i kredytów (art. 89 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych)

Według zapisów ewidencji księgowej oraz sprawozdania budżetowego Rb-Z według stanu na koniec IV kwartału 2014 roku, kwota długu z tytułu zaciągniętych pożyczek i kredytów długoterminowych wynosiła 5.867.188,60 zł (saldo konta 134 i konta 260). Według obowiązujących umów kredytowych, w 2015 roku przypadające do spłaty zobowiązania wyniosły 1.787.515,60 zł.

W dniu 29 czerwca 2015 roku Rada Gminy Rzeczyca podjęła uchwałę IX/55/2015 w sprawie zaciągnięcia kredytu w wysokości 993.715,00 zł, na sfinansowanie spłaty wcześniej zaciągniętych pożyczek i kredytów.

Uchwałą nr III/198/2015 z dnia 21 lipca 2015 roku, Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi wyraził pozytywną opinię w sprawie możliwości spłaty kredytu długoterminowego w wysokości 993.715,00 zł.

Zobowiązanie to również zostało uwzględnione w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Rzeczyca na lata 2015 – 2026, wprowadzonej uchwałą nr III/14/2014 z dnia 31 grudnia 2014 roku oraz jej zmianach, wprowadzonych uchwałami: nr V/23/2015 z dnia 20 lutego 2015 roku, nr VI/33/2015 z dnia 26 marca 2015 roku, nr VII/42/2015 z dnia 29 kwietnia 2015 roku, nr IX/53/2015 z dnia 29 czerwca 2015 roku. Wartości w zakresie planowanych przychodów i rozchodów dla roku 2015 wykazane w WPF, były tożsame z wartościami wykazanymi w planie budżetowym przyjętym na 2015 rok z uwzględnieniem zmian wprowadzonych w trakcie roku.

Wyboru banku udzielającego i obsługującego kredyt długoterminowy w wysokości 993.715,00 zł, dokonano w trybie przetargu nieograniczonego. Koszt obsługi kredytu w dniu 2 lipca 2015 roku ustaliła Skarbnik Gminy Grażyna Frączak, który wynosił 321.156,64 zł (równowartość 76.015,21 euro).

Zgodnie z zapisami Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia kryterium oceny ofert stanowiły: cena (z wagą 95%) oraz termin uruchomienia kredytu (z wagą 5%).

Do przetargu przystąpił jeden oferent, tj. Powiatowy Bank Spółdzielczy w Tomaszowie Mazowieckim, którego ofertę uznano za spełniającą warunki zamówienia. Koszt obsługi kredytu wynosił 274.856,89 zł.

W dniu 24 lipca 2015 roku Gmina Rzeczyca reprezentowana przez Wójta Gminy Marka Kaźmierczyka, zawarła z Powiatowym Bankiem Spółdzielczym w Tomaszowie Mazowieckim umowę kredytu nr 117/2015/R/2103961-30012-5003 na kwotę 993.715,00 zł. Umowę kontrasygnowała Skarbnik Gminy Grażyna Frączak. Ustalenia zawarte w przedmiotowej umowie kredytowej zawarto w poniższej tabeli:

Kwota transz i data ich przekazania	Terminy i wysokość spłacanych rat kredytu	Stopa oprocentowania	Przeznaczenie
Postawiony do uruchomienia na podstawie dyspozycji wydanej przez Kredytobiorcę - 739.083,00 zł w dniu 28.07.2015 (WB 308, poz. księg. 1), - 86.010,00 zł w dniu 28.09.2015 (WB 365, poz. księg. 1), - 112.433,00 zł w dniu 27.11.2015 (WB 440, poz. księg. 2), - 56.189,00 zł w dniu 29.12.2015 (WB 480, poz. księg. 2), Zaewidencjonowano na kontach: Wn 133-1-1, Ma 134-1-20-1	Splata: Raty kapitałowe płatne miesięcznie począwszy od stycznia 2023 w wys. 13.915,00 zł (pierwsza rata), 13.800,00 zł (2-72 rata), płatne do ostatniego dnia miesiąca. Ostateczny termin spłaty kredytu, i odsetek i innych należności grudnia 2028 rok	Zmienna stopa procentowa liczona wg WIBOR 1M plus marża banku w wys. 1 p.p. Odsetki naliczane w okresach miesięcznych począwszy od dnia następującego po dniu pierwszej wypłaty kredytu w terminach spłat rat kredytowych.	- na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań

Ustalenia zawarte w przedmiotowej umowie były zgodne ze złożoną ofertą. Prawne zabezpieczenie spłaty udzielonego kredytu, a także innych należności z nim związanych, stanowił weksel in blanco wraz z deklaracją wekslową, wystawioną przez Gminę Rzeczyca wraz z oświadczeniem o poddaniu się egzekucji.

Analiza dokumentów źródłowych – wyciągów bankowych oraz zapisów księgowych wykazała, że kontrolowana jednostka terminowo przekazywała odsetki od zaciągniętego kredytu, które ujmowano na kontach: Wn 751, Ma 130 wraz z klasyfikacją budżetową dział 757 rozdział 75702 § 8110.

Szczegółowe ustalenia w zakresie spłaty odsetek w 2015 roku oraz w I półroczu 2016 roku ww. kredytu przedstawiono w poz.3 tabeli stanowiącej załącznik nr 9 protokołu kontroli.

Na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego (art. 89 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych)

W dniu 20 maja 2015 roku Wójt Marek Kaźmierczyk reprezentujący Gminę Rzeczyca z kontrasygnatą Skarbnika Gminy Grażyny Frączak, zawarł umowę nr 87/2015/R o kredyt obrotowy w rachunku bieżącym do kwoty 1.000.000,00 zł z Powiatowym Bankiem Spółdzielczym w Tomaszowie Mazowieckim na pokrycie przejściowego deficytu budżetowego Gminy. W przedmiotowej umowie określono warunki udzielenia kredytu, tj. termin całkowitej spłaty kredytu wyznaczono do dnia 31 grudnia 2015 roku, oprocentowanie zmienne w wysokości stopy procentowej ustalonej w oparciu o stopę referencyjną WIBOR 1M powiększoną o marżę banku 1 punktu procentowego (w dniu zawarcia umowy oprocentowanie wynosiło 2,64%), zabezpieczenie kredytu w formie weksla in blanco, z deklaracją wekslową oraz oświadczenie dłużnika o poddaniu się egzekucji. Przedmiotowy kredyt podlegał odnowieniu.

Z zapisów ewidencji księgowej dziennika główna prowadzonego dla organu konta 133 wynika, że w 2015 roku kredyt uruchomiono w okresie: od dnia 28 maja 2015 roku do dnia 3 czerwca 2015 roku, od dnia 5 czerwca 2015 roku do dnia 19 czerwca 2015 roku, w dniu 25 czerwca 2015 roku, od dnia 30 czerwca 2015 roku do dnia 17 lipca 2015 roku, od dnia 20 lipca 2015 roku do dnia 27 lipca 2015 roku, w dniu 31 lipca 2015 roku, od dnia 3 sierpnia 2015 roku do dnia 20 sierpnia 2015 roku, od dnia 27 sierpnia 2015 roku do dnia 28 sierpnia 2015 roku, od dnia 31 sierpnia 2015 roku do dnia 11 września 2015 roku, w dniu 14 września 2015 roku, od dnia 25 września 2015 roku do dnia 17 listopada 2015 roku, w dniu 30 listopada 2015 roku. Kwota uruchomionego kredytu w każdym z ww. dni, była inna i wynosiła od 977,66 zł (w dniu 30 listopada 2015 roku) do 952.233,07 zł (w dniu 5 listopada 2015 roku).

Szczegółowe zestawienie kwot zaciągniętego kredytu w rachunku bieżącym w 2015 roku, stanowi załącznik nr 10 protokołu kontroli.

Kwoty długu w rachunku bieżącym, według stanu na dany dzień okresu sprawozdawczego, wykazano w sprawozdaniach budżetowych Rb-Z w poz. E.2.1 – kredyty krótkoterminowe, a mianowicie:

- na dzień 30 czerwca 2015 roku kwotę 468.149,23 zł,
- na dzień 30 września 2015 roku kwotę 249.431,66 zł,

które były zgodne z zapisami wyciągów bankowych z ww. dni oraz z saldami końcowymi konta 133 – rachunek budżetu (strona Ma) ksiąg rachunkowych Gminy Rzeczyca.

Na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej (art. 89 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych).

Pożyczka z Banku Gospodarstwa Krajowego w wysokości 656.984,21 zł z przeznaczeniem na wyprzedzające finansowanie kosztów kwalifikowanych działania pod nazwą „Montaż mikroinstalacji prosumenckich wykorzystujących odnawialne źródła energii w Gminie Rzeczyca”.

W tabeli „Wydatki na zadania inwestycyjne” stanowiącej załącznik nr 3 do uchwały nr X/63/2015 Rady Gminy Rzeczyca z dnia 17 lipca 2015 roku w sprawie zmiany budżetu gminy na 2015 roku, uwzględniono realizację zadania pn. „Montaż mikroinstalacji prosumenckich wykorzystujących odnawialne źródła energii w Gminie Rzeczyca”. Koszt zadania zaplanowano w dziale 700 rozdziale 70005 na kwotę 1.200.000,00 zł, który w całości miał być sfinansowany z środków własnych. Uchwałą nr XII/69/2015 z dnia 11 września 2015 roku Rada Gminy dokonała zmian źródeł finansowania oraz planowanego kosztu przedmiotowej inwestycji, tj. planowane wydatki to 1.240.000,00 zł, które miały być sfinansowane ze środków własnych w kwocie 434.324,00 zł oraz ze środków budżetu Unii Europejskiej na wyprzedzające finansowanie w kwocie 805.676,00 zł.

Uchwałą nr XII/70/2015 z dnia 11 września 2015 roku Rada Gminy Rzeczyca podjęła decyzję o zaciągnięciu pożyczki w Banku Gospodarstwa Krajowego na wyprzedzające finansowanie operacji w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013 w wysokości 805.676,00 zł, z przeznaczeniem na finansowanie kosztów kwalifikowanych działania pn. „Montaż mikroinstalacji prosumenckich wykorzystujących odnawialne źródła energii w Gminie Rzeczyca”, realizowanego w ramach PROW na lata 2007-2013 „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej” na podstawie umowy nr 00361-6921-UM0553275/15 z dnia 13 sierpnia 2015 roku.

Uchwałą nr III/224/2015 z dnia 1 października 2015 roku, Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi wyraził pozytywną opinię w sprawie możliwości spłaty pożyczki na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej w kwocie 805.676,00 zł, z przeznaczeniem na wykonanie ww. inwestycji.

Na podstawie umowy z dnia 13 sierpnia 2015 roku o przyznaniu pomocy nr 00361-6921-UM0583275/15 w ramach działania 321 „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej”, objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 zawartej między Samorządem Województwa Łódzkiego a Gminą Rzeczyca reprezentowaną przez Wójta Marka Kaźmierczyka z kontrasygnatą Skarbnika Gminy Grażyny Frączak, w dniu 5 października 2015 roku została zawarta przez Gminę Rzeczyca z Bankiem Gospodarstwa Krajowego w Warszawie umowa rachunku bankowego do obsługi pożyczki z budżetu państwa na wyprzedzające finansowanie w ramach PROW 2007-2013, zgodnie z którą Bank otworzył na rzecz posiadacza rachunku dwa rachunki bankowe: rachunek środków własnych - posiadacza rachunku

przeznaczonych na opłacenie prowizji, opłat wynikających z „Taryf opłat i prowizji za czynności bankowe wykonywane w BGK na rzecz przedsiębiorców oraz innych klientów instytucjonalnych”, pokrycie należności z tytułu odsetek od wykorzystanej a niespłaconej kwoty pożyczki, opłacenie dowodów księgowych w części ponoszonej ze środków własnych i spłatę części wykorzystanej pożyczki, na którą posiadacz rachunku nie otrzyma środków pomocy finansowej, oraz rachunek pożyczki do przekazywania środków z tytułu uruchamiania transz pożyczki przeznaczonych na pokrycie kosztów kwalifikowalnych i dokonywane płatności kosztów kwalifikowalnych oraz środków z tytułu spłaty pożyczki.

W dniu 6 października 2015 roku pomiędzy przedstawicielami Banku Gospodarstwa Krajowego z siedzibą w Warszawie a przedstawicielem Gminy Rzeczyca w osobie Wójta Gminy Marka Kaźmierczyka przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy, została zawarta umowa pożyczki nr PROW321.11.05483.10 na kwotę 805.676,00 zł, z przeznaczeniem na wyprzedzające finansowanie kosztów kwalifikowanych operacji realizowanej w ramach działania 321 – Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej, objętego programem rozwoju obszarów wiejskich na lata 2007 – 2013 w województwie łódzkim, z przeznaczeniem na wyprzedzające finansowanie kosztów kwalifikowanych ponoszonych na realizację operacji „Montaż mikroinstalacji prosumenckich wykorzystujących odnawialne źródła energii w Gminie Rzeczyca”. Umowa pożyczki określała:

- podstawy i zasady uruchomienia transz pożyczki (poprzez opłacenie, w ciężar rachunku pożyczki, dostarczonego przez Pożyczkobiorcę zaakceptowanego przez niego do wypłaty dokumentu księgowego),
- dokonanie płatności na rzecz wykonawcy (dostawcy) w formie dwóch przelewów, z zachowaniem proporcji pomiędzy kwotą środków własnych pożyczkobiorcy, a kwotą przyznanej pomocy finansowej, określonej w umowie o przyznaniu pomocy,
- oprocentowanie pożyczki w wysokości 0,25 stopy rentowności 52-tygodniowych bonów skarbowych z ostatniego przetargu przeprowadzonego w miesiącu poprzedzającym dany kwartał kalendarzowy, dla każdej transzy pożyczki ciągniętej w danym kwartale, naliczane za dany miesiąc od dnia powstania zadłużenia z tytułu pożyczki do dnia poprzedzającego dzień spłaty, płatne pierwszego dnia roboczego miesiąca następującego po miesiącu, którego dotyczą poprzez obciążenie przez Bank rachunku środków własnych należną kwotą odsetek od wykorzystanej i niespłaconej kwoty pożyczki, przy czym pożyczkobiorca zobowiązał się do zapewnienia środków własnych w wysokości zapewniającej uregulowanie należności Banku,
- prowizję w wysokości 0,1% kwoty udzielonej pożyczki, płatną w dniu uruchomienia pierwszej transzy, oraz opłaty i prowizje za inne czynności, zgodnie z taryfą opłat i prowizji, obowiązującą w Banku w dniu dokonania czynności,
- prawne zabezpieczenie w formie weksła własnego in blanco wraz z deklaracją wekslową, a podstawą uruchomienia pożyczki było: dostarczenie Bankowi umowy o przyznaniu pomocy, harmonogramu przekazywania transz, zapewnienie środków na rachunku środków własnych,
- dokonanie spłaty wykorzystanej pożyczki bezpośrednio ze środków otrzymanych od Agencji Płatniczej – Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa na rachunek pożyczki prowadzony przez Bank, bez dodatkowych dyspozycji pożyczkobiorcy,
- rozliczenie pożyczki w terminie miesiąca od dnia jej całkowitej spłaty wraz ze spłatą należnych odsetek.

W dniu 23 października 2015 roku spisano aneks do umowy o przyznaniu pomocy, którym zmniejszono kwotę przyznanej pomocy do 764.428,00 zł. Aneks nr 2 z dnia 17 czerwca 2016 roku dokonano zmian w zakresie wymogów formalnych wykonania finansowanego zadania oraz terminu jego zakończenia.

Uruchomienie pożyczki z BGK nastąpiło w dniu 26 października 2015 roku, poprzez zapłatę kwoty 656.984,21 zł (75% kosztów kwalifikowanych, tj. zobowiązania wynikającego z faktury nr 00004/10/2015 z dnia 15 października 2015 roku oraz z faktury nr FVS/0323/10/15 z dnia 16 października 2015 roku), które zaewidencjonowano na kontach organu: Wn 133-8-1-8-1, Ma 260-2-8 oraz Wn 223-11-8-1, Ma 133-8-1-8-1 na podstawie wyciągu bankowego nr 1 (poz. księgową 408/1 i 408/2).

Na dzień uruchomienia pożyczki, zaciągnięte zobowiązanie mieściło się w ustalonym przez Radę Gminy Rzeczyca uchwałą nr III/15/2014 z dnia 31 grudnia 2014 roku wraz ze zmianą wprowadzoną uchwałą nr XIII/74/2015 z dnia 24 września 2015 roku, limicie zobowiązań z tytułu przejściowego deficytu budżetu.

W dniu 14 grudnia 2015 roku otrzymano płatność z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa z tytułu pożyczki. Bank Gospodarstwa Krajowego pismem nr COR.ZZOK.434.0021.2016.UDA z dnia 12 stycznia 2016 roku poinformował Gminę Rzeczyca o zamknięciu rachunków bankowych prowadzonych dla potrzeb rozliczenia ww. zadania.

Udzielone gwarancje i poręczenia – 2012 - 2015 rok

Gmina Rzeczyca w latach 2012 - 2015 roku nie udzielała gwarancji i poręczeń, co wynika z oświadczenia Skarbnika Gminy, *które stanowi załącznik nr 11 protokołu kontroli.*

Wyemitowane papiery wartościowe

Gmina Rzeczyca nie emitowała papierów wartościowych. Oświadczenie w powyższej sprawie złożyła Skarbnik Gminy Grażyna Frączak.

Oświadczenie Skarbnika Gminy, stanowi załącznik nr 11 protokołu kontroli.

Posiadane akcje i udziały w spółkach prawa handlowego. Wnoszenie i wycena aportów rzeczowych

W czasie postępowania kontrolnego stwierdzono, że w latach 2012 - 2015 Gmina Rzeczyca nie posiadała udziałów w spółkach prawa handlowego.

Oświadczenie Skarbnika Gminy Grażyny Frączak stanowi załącznik nr 11 protokołu kontroli.

Stan zadłużenia jednostki samorządu terytorialnego – 2014 - 2015 rok

Stan zadłużenia ustalony na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu, tj. sprawozdań o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń – Rb-Z, sprawozdań budżetowych Rb-28S za 2014 rok, za I półrocze 2015 rok oraz za 2015 rok oraz bilansu jednostki samorządu terytorialnego za 2014 rok oraz za 2015 rok, przedstawiono w poniższej tabeli:

Lp.	Wyszczególnienie wg tytułów	Kwota zadłużenia na dzień		
		31 grudnia 2014 roku (w zł)	30 czerwca 2015 roku (w zł)	31 grudnia 2015 roku (w zł)
1	Kredyty w tym: pożyczki na finansowanie wyprzedzające zadań z udziałem środków unijnych	5.338.442,00 w tym: 886.385,00	4.538.762,23	4.452.057,00
2	Pożyczki	528.746,60	803.864,60	1.148.257,28
3	Przyjęte depozyty	0,00	0,00	0,00
4	Emisja papierów wartościowych	0,00	0,00	0,00

5	Emisja obligacji samorządowych	0,00	0,00	0,00
6	Zobowiązania wymagalne	0,00	0,00	0,00
7	Zobowiązania wymagalne z tytułu gwarancji i poręczeń	0,00	0,00	0,00
	RAZEM	5.867188,60	5.342.626,83	5.600.314,28

Z zapisów ewidencji księgowej oraz sprawozdań budżetowych sporządzonych według stanu na 31 grudnia 2014 roku oraz na dzień 31 grudnia 2015 roku wynika, że w jednostce nie występowały zobowiązania wymagalne.

W sprawozdaniu budżetowym Rb-Z według stanu na koniec IV kwartału 2014 w części C wykazano zaciągnięte pożyczki, na realizację programów, projektów lub zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, w kwocie 886.385,00 zł.

Według danych wynikających ze sprawozdań budżetowych Rb-28S sporządzonych za okres od początku roku do 31 grudnia 2014 roku oraz od początku roku do 31 grudnia 2015 roku Gmina poniosła wydatki z tytułu odsetek karnych, które zaklasyfikowano w:

- dziale 750 rozdziale 75023 § 4580 na kwotę 233,65 zł z tytułu odsetek naliczonych od nienależnie pobranej opłaty targowej, które wypłacono w dniu 1 sierpnia 2014 roku (poz. księg. WB 1509/1) oraz w dniu 28 sierpnia 2014 roku (poz. księg. WB 168),
- dziale 852 rozdziale 85212 § 4560 na kwotę 342,03 zł, na którą składały się: odsetki od nienależnie pobranego funduszu alimentacyjnego, stanowiące dochody budżetu państwa, w kwocie 9,88 zł (poz. księg. FV 198/7 z dnia 10 lutego 2014 roku ujęte na kontach: Wn 902, Ma 133 wraz z ww. klasyfikacją) oraz odsetki od nienależnej dotacji w łącznej kwocie 332,15 zł - dochody budżetu państwa (poz. księg. PK 1268/3 z dnia 30 czerwca 2014 roku oraz poz. księg. PK 2694/6 z dnia 19 grudnia 2014 roku ujęte na kontach: Wn 902, Ma 133 wraz z ww. klasyfikacją). W toku kontroli ustalono, że środki pieniężne z ww. tytułów wpływające na rachunek budżetu ewidencjonowano na kontach organu: Wn 133, Ma 901. Kontrolujące wskazują, że wpływ ww. należności powinien odzwierciedlać rachunek bankowy jednostki. Zrealizowane dochody powinny być odprowadzone do budżetu, a wydatki związane z przekazaniem nienależnie pobranego świadczenia powinny być sfinansowane z środków budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Operacja w tym zakresie należy ujmować w sprawozdaniach budżetowych Rb-27S i Rb-28S, które w księgach rachunkowych powinny być zaewidencjonowane na kontach odpowiednio: Wn 222, Ma 901 oraz Wn 902, Ma 223 wraz z klasyfikacją budżetową.
- dział 852 rozdział 85212 § 4560 na kwotę 11,28 zł z, **którą w całości stanowiły odsetki od nienależnie pobranej dotacji (poz. księg. PK 530/2 z dnia 25 marca 2015 roku oraz poz. księg. PK 2489/1 z dnia 11 grudnia 2015 roku ujęte na kontach: Wn 902, Ma 133 wraz z ww. klasyfikacją).** Należy wskazać, że w myśl art. 249 ust. 3 ustawy o finansach publicznych, w planie finansowym urzędu jednostki samorządu terytorialnego, ujmują się wszystkie wydatki budżetowe nieujęte w planach finansowych innych jednostek budżetowych (...). W związku z powyższym ww. wydatki, powinny być ewidencjonowane w księgach rachunkowych jednostki budżetowej, tj. Urzędu Gminy,
- dziale 750 rozdziale 75023 § 4580 na kwotę 77,74 zł z tytułu odsetek naliczonych od udzielonej pożyczki, wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem, która podlegała zwrotowi. Przekazanie odsetek nastąpiło w dniu 29 kwietnia 2015 roku (poz. księg. PK 1523/3).

Gmina Rzeczyca na dzień 31 grudnia 2015 roku posiadała zadłużenie na łączną kwotę 5.600.314,28 zł (saldo kont 134 i 260), które znajdowało odzwierciedlenie w ośmiu umowach kredytowych oraz pięciu umowach pożyczkowych.

Specyfikację zadłużenia Gminy Rzeczyca na dzień: 30 czerwca 2015 roku, 31 grudnia 2015 roku, 30 czerwca 2016 roku przedstawia załącznik nr 12 protokołu kontroli.

Splata zaciągniętych zobowiązań - w szczególności z tytułu kredytów i pożyczek

Planowane kwoty spłat oraz wykonanie na dzień: 31 grudnia 2014 roku, 30 czerwca 2015 roku oraz 31 grudnia 2015 roku przedstawia tabela *stanowiąca załącznik nr 13 protokołu kontroli.*

Kontrolujące zweryfikowały terminowość dokonywania spłat rat kapitałowych i odsetkowych od kredytów i pożyczek udzielonych przez Powiatowy Bank Spółdzielczy w Tomaszowie Mazowieckim - umowa nr 145/2011/R z dnia 29 listopada 2011 roku i umowa nr 36/2012/R z dnia 27 marca 2012 roku; przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi - umowa nr 699/OW/PD/2012 z dnia 31 grudnia 2012 roku i umowa nr 808/ZI/P/2014 z dnia 15 grudnia 2014 roku i stwierdziły, że spłaty rat kapitałowych oraz rat odsetkowych od ww. zobowiązań, dokonywano w umownych wysokościach i terminach. Przekazanie spłaty rat kapitałowych ewidencjonowano na kontach organu: Wn 134 lub 260, Ma 133. Odsetki od kredytów naliczono w oparciu o dane pozyskiwane z banku bądź harmonogramy spłat i ewidencjonowano je na kontach jednostki budżetowej: Wn 751, Ma 130-1 wraz z klasyfikacją budżetową dział 757 rozdział 75702 § 8110 oraz na kontach organu: Wn 902-1, Ma 223 na podstawie sprawozdania budżetowego Rb-28S. Ustalenia zawarto w poz. 1, 2, 4, 5 tabeli *stanowiącej załącznik nr 9 protokołu kontroli.*

Udzielone pożyczki

W kontrolowanym okresie Gmina Rzeczyca nie udzielała pożyczek z budżetu, co potwierdziła w swoim oświadczeniu Skarbnik Gminy.

Oświadczenie Skarbnika Gminy Grażyny Frączak w sprawie nie udzielania pożyczek z budżetu, stanowi załącznik nr 14 protokołu kontroli.

III. EWIDENCJA KSIĘGOWA. SPRAWOZDAWCZOŚĆ.

1. OPIS PRZYJĘTYCH ZASAD RACHUNKOWOŚCI. ZABEZPIECZENIE DANYCH PRZETWARZANYCH W SYSTEMACH INFORMATYCZNYCH.

Zasady prowadzenia rachunkowości określił Wójt Gminy Rzeczyca w zarządzeniu nr 50/2010 z dnia 30 grudnia 2010 roku, które zostały zmienione zarządzeniami: nr 7/2012 z dnia 7 maja 2012 roku, nr 33/2012 z dnia 31 grudnia 2012 roku, nr 3/2012 z dnia 31 grudnia 2012 roku, 59/2015 z dnia 31 grudnia 2015 roku. Wymieniona wyżej dokumentacja:

- opisywała w języku polskim przyjęte przez jednostkę zasady rachunkowości,
- określała rok obrotowy, którym był rok budżetowy trwający od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia, podzielony na okresy sprawozdawcze - najkrótszym okresem sprawozdawczym określono miesiąc,
- opisywała metody wyceny aktywów i pasywów oraz sposób ustalenia wyniku finansowego,
- zawierała wykaz i sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych,
- zawierała wykaz i zasady funkcjonowania kont dla budżetu Gminy,
- zawierała wykaz i zasady funkcjonowania kont jednostki budżetowej - Urzędu Gminy,

- zawierała wykaz i zasady funkcjonowania kont dla ewidencji podatków i opłat,
- opisywała system przetwarzania danych, w tym wykaz programów komputerowych finansowo-księgowych z opisem ich przeznaczenia, autora, dat rozpoczęcia użytkowania, zasady stosowania programów, wykazy zbiorów oraz danych tworzących księgi rachunkowe w systemie komputerowym dla poszczególnych programów komputerowych, opracowanych przez Firmę „INFO – SYSTEM” Roman i Tadeusz Groszek sp. j. Legionowo,
- opisywała zasady ochrony danych, w tym: dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych i innych dokumentów, stanowiących podstawę dokonywanych w nich zapisów.

Ponadto elementy przyjętych zasad rachunkowości, opisano w instrukcjach regulujących gospodarkę finansową w Urzędzie Gminy Rzeczyca, a mianowicie:

- instrukcji określającej zasady obiegu i kontroli oraz archiwizowania dokumentów księgowych w Urzędzie Gminy Rzeczyca, wprowadzonej zarządzeniem nr 13/2011 Wójta Gminy z dnia 21 marca 2011 roku ze zmianami wprowadzonymi zarządzeniem nr 32/2012 z dnia 31 grudnia 2012 roku,
- instrukcji ewidencji i kontroli druków ścisłego zarachowania w Urzędzie Gminy Rzeczyca wprowadzonej zarządzeniem nr 35/2012 Wójta Gminy z dnia 31 grudnia 2012 roku,
- instrukcji inwentaryzacyjnej wprowadzonej zarządzeniem nr 17/2012 Wójta Gminy Rzeczyca z dnia 13 września 2012 roku,
- instrukcji ewidencji majątku trwałego, wartości niematerialnych i prawnych oraz księgozbioru oraz zasad gospodarowania składnikami majątkowymi, obejmującymi mienie ruchome stanowiące własność Gminy, wprowadzonej zarządzeniem nr 32/2011 Wójta Gminy Rzeczyca z dnia 25 maja 2011 roku,
- instrukcji kasowej wprowadzonej zarządzeniem nr 8/2012 Wójta Gminy Rzeczyca z dnia 7 maja 2012 roku ze zmianami wprowadzonymi zarządzeniem nr 14a/2012 z dnia 31 sierpnia 2012 roku,
- instrukcji ewidencji oraz poboru podatków i opłat lokalnych w Urzędzie Gminy Rzeczyca wprowadzonej zarządzeniem nr 50/201 Wójta Gminy z dnia 30 grudnia 2010 roku,
- zarządzeniu nr 61/2015 Wójta Gminy Rzeczyca z dnia 31 grudnia 2015 roku w sprawie określenia form przekazywania sprawozdań przez jednostki organizacyjne,
- procedurach kontroli finansowej obowiązujących w Urzędzie Gminy Rzeczyca wprowadzonych zarządzeniem nr 40/2011 Wójta Gminy z dnia 7 października 2011 roku.

Do prowadzenia ksiąg rachunkowych jednostka wykorzystuje programy komputerowe opracowane przez Firmę Usługi Informatyczne INFO-SYSTEM Roman i Tadeusz Groszek s.j. z siedzibą w Legionowie, a mianowicie: „Księgowość Budżetowa”, „Księgowość podatkowa”, „Kadry i Płace”, „Środki Trwałe”, „Podatki – system wymiaru podatków rolnego, od nieruchomości i leśnego”, „JGU – system wymiaru podatków lokalnych od osób prawnych”, „Auta – podatek transportowy”, „Księgowość zobowiązań” „Kasa – obsługa elektroniczna kasy”, „Opłaty lokalne”, „Woda”, „Rejestr VAT”. Ponadto w jednostce użytkowany jest program „Płatnik” opracowany przez firmę „PROCOT”, udostępniony do użytku przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz program „Besti@” do sporządzania sprawozdań budżetowych.

Metody zabezpieczenia danych w systemach informatycznych opisano w instrukcji zarządzania systemem informatycznym, służącym do przetwarzania danych osobowych, wprowadzonej zarządzeniem nr 52/2010 Wójta Gminy Rzeczyca z dnia 31 grudnia 2010 roku. W przedmiotowej instrukcji określono: sposoby i czas przechowywania nośników informacji, w tym kopii informatycznych i wydruków, zasady przydziału haseł dla użytkowników systemów komputerowych, metody i częstotliwość tworzenia kopii.

Przyjęte unormowania w zakresie rachunkowości zawierały opisy ewidencji zdarzeń na poszczególnych kontach księgowych jednostki i organu, określały zasady prowadzenia kont pomocniczych oraz powiązań z kontami księgi głównej. Załącznikami do przedmiotowej regulacji były wykazy kont analitycznych do kont syntetycznych.

Analiza wymienionych dokumentów wykazała, że odpowiadały one wymogom określonym w art. 10 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. 2013, poz. 330 ze zm.). Ustalenia zakładowego planu kont i przyjęte zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych, zapewniały ujęcie operacji w sposób rzetelny, bezbłędny, tak, aby był właściwie przedstawiony stan majątkowy i stan finansowy jednostki, zapewniały kontrolę wewnętrzną dokonywanych operacji i stanu składników majątku, będącego w posiadaniu i dyspozycji jednostki oraz umożliwiały sporządzenie wymaganych sprawozdań finansowych, deklaracji podatkowych i innych informacji wymaganych obowiązującymi przepisami.

2. URZĄDZENIA KSIĘGOWE

Księgi rachunkowe prowadzono techniką komputerową. Ewidencja operacji księgowych w 2015 roku prowadzona była w podziale na rejestry częściowe, które ujmowały określone grupy rodzajowe zdarzeń, a mianowicie:

- Rejestr „ORGAN” - ewidencja operacji w zakresie budżetu jednostki samorządu terytorialnego,
- Rejestr „Urząd Gminy - Dochody” – ewidencja operacji w zakresie budżetu jednostki budżetowej – urzędu,
- Rejestr „Urząd Gminy - Wydatki” – ewidencja operacji w zakresie budżetu jednostki budżetowej – urzędu,
- Rejestr „Fundusz Socjalny - Urząd Gminy” – ewidencja operacji w zakresie Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych Urzędu Gminy,
- Rejestr „Dochody – Fundusz Alimentacyjny” – ewidencja operacji w zakresie rozliczeń funduszu alimentacyjnego,
- Rejestr „Pozabudżet” – ewidencja operacji w zakresie depozytów,
- Rejestr „Podatki” – ewidencja operacji w zakresie dochodów podatkowych opłat lokalnych,
- Rejestr „Fundusz Pracy - młodociani” – ewidencja operacji w zakresie refundacji kosztów zatrudnienia osób młodocianych.

Wykaz prowadzonych rejestrów księgowych, określono zapisami rozdziału II pkt 1.2 obowiązującej polityki rachunkowości.

Kontrolowana jednostka prowadzi księgi rachunkowe w systemie elektronicznym z wykorzystaniem programu „Księgowość budżetowa”, który umożliwiał wygenerowanie następujących danych:

- dziennik obrotów obejmujący zapisy operacji księgowych dotyczących zdarzeń z danego rejestru (dla każdego rejestru odrębny dziennik obrotów),
- zestawienie sum obrotów kont bilansowy i pozabilansowych dzienników częściowych prowadzonych dla poszczególnych rejestrów,
- „Księgę główną” prowadzoną odrębnie dla budżetu jednostki samorządu terytorialnego i jednostki budżetowej, która uwzględniała operacje księgowe zaewidencjonowane na poszczególnych dziennikach obrotów,
- zestawienie obrotów i sald „Księgi Głównej” dla wszystkich rejestrów (z możliwością filtrowania danych).

Księgi rachunkowe oznaczone nazwą jednostki oraz rokiem obrotowym, prowadzono w sposób zapewniający trwałość zapisów.

Po zakończeniu dnia, tworzono na serwerze kopie zabezpieczające zapisy księgowe w systemie elektronicznym. Po zamknięciu roku obrotowego księgi rachunkowe przechowywano na elektronicznym nośniku danych, w formie zbiorów utrwalonych, dla których ustalono pięcioletni okres przechowywania.

W kontrolowanym okresie, jednostki organizacyjne prowadziły odrębną księgowość, dla których prowadzono wydzielone księgi rachunkowe i wyodrębnione rachunki bankowe.

Prawidłowość dokonywania ewidencji księgowej w dzienniku obrotów rejestrów: „UG - WYDATKI” oraz „ORGAN”, skontrolowano na podstawie analizy operacji księgowych z okresu od dnia 14 października 2015 roku do dnia 16 października 2015 roku.

Akta kontroli str. 1-8: Wydruk operacji księgowych za okres od dnia 14 października 2015 roku do dnia 16 października 2015 roku z rejestru „UG – WYDATKI Rok obrotowy 2015 ” i rejestru „ORGAN Rok obrotowy 2015”.

Analiza wymienionych operacji księgowych wykazała, że:

- każdy zapis wskazuje kwotę i datę jego dokonania, oznaczenie kont, na których ewidencjonowano przedmiotowe operacje (dekretacja, klasyfikacja budżetowa) oraz krótką i zrozumiałą treść operacji,
- na dowodach księgowych zamieszczano numerację, która umożliwiała ich weryfikację z zapisami w księgach rachunkowych,
- dowody księgowe były wolne od błędów rachunkowych, sprawdzone merytorycznie przez pracowników odpowiedzialnych za poszczególne zakresy działań, natomiast pod względem formalnym - rachunkowym przez pracownika Referatu Finansowego, upoważnionego do wykonywania tych czynności,
- kompletność i rzetelność dokumentów dotyczących danej operacji, zgodność wydatków z planem finansowym oraz ich celowość, potwierdziła na wymienionych dokumentach Skarbnik Gminy,
- zatwierdzenia dokumentów do wypłaty dokonywał Wójt Gminy bądź jego Zastępca na podstawie upoważnienia nr R.0052.12.2011.MJO z dnia 2 marca 2011 roku oraz upoważnienia nr RO.0052.17.2011.IŁK z dnia 9 marca 2011 roku.

W celu sprawdzenia prawidłowości dokumentowania obrotu bezgotówkowego oraz ciągłości sald rachunków bankowych, kontroli poddano ostatni wyciąg z 2015 roku oraz pierwszy z 2016 roku, ostatni wyciąg z miesiąca czerwca 2015 roku i pierwszy wyciąg z miesiąca lipca 2015 roku. Kwoty sald końcowych zweryfikowano z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej kont: 133 – rachunek budżetu, 130 - rachunek bieżący jednostki, 135 – rachunek ZFŚS, 139 – rachunek depozytowy według stanu na dzień 30 czerwca 2015 roku oraz na dzień 31 grudnia 2015 roku.

Zestawienie sald końcowych wg stanu na dzień: 30 czerwca 2015 roku i 31 grudnia 2015 roku oraz sald początkowych na dzień 1 lipca 2015 roku oraz na dzień 2 stycznia 2016 rok, stanowi załącznik nr 15 protokołu kontroli.

Analiza zapisów operacji księgowych ww. dokumentacji wykazała, że zachowano ciągłość sald końcowych i początkowych w badanym okresie. Księga główna oraz dziennik obrotów uwzględniały zapisy operacji księgowych, które ujmowano w poszczególnych rejestrach księgowych.

Zgodnie z art. 12 ust. 4 i 5 ustawy o rachunkowości, kontrolowana jednostka zobowiązana była do zamknięcia ksiąg rachunkowych nie później niż w ciągu 15 dni od dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego za rok obrotowy. Kontrolujące stwierdziły, że program „Księgowość budżetowa”, wykorzystywany do ewidencji operacji księgowych w zakresie budżetu jednostki samorządu terytorialnego oraz jednostki budżetowej – Urzędu Gminy, w miesiącu listopadzie 2016 roku nie dopuszczał możliwości dokonywania zapisów pod datą z 2014 roku i z 2015 roku, co wskazuje, że księgi rachunkowe za ww. okresy obrachunkowe zostały zamknięte.

3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ I BILANS JEDNOSTKI. ZGODNOŚĆ DANYCH WYKAZYWANYCH W SPRAWOZDANIACH BUDŻETOWYCH Z EWIDENCJĄ KSIĘGOWĄ

Z wykonania budżetu za 2015 rok Gmina Rzeczyca sporządziła sprawozdania budżetowe określone w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. 2014, poz. 119 ze zm.), w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. nr 43, poz. 247), sprawozdania finansowe określone w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity Dz. U. 2013, poz. 289 ze zm.), a mianowicie:

- miesięczne – Rb-27S, Rb-28S,
- kwartalne – Rb Z, Rb-N, Rb-50, Rb-NDS, Rb-27ZZ, Rb-ZN, Rb-N i Rb-Z – JST jako organ założycielski lub nadzorujący dla jednostek posiadających osobowość prawną,
- roczne – Rb-27S, Rb-28S, Rb-UZ, Rb-PDP, Rb-ST, Rb-50, Rb-ZN, Rb-WSa,
- sprawozdania finansowe, tj. bilans zbiorczy jednostek organizacyjnych Gminy Rzeczyca, sprawozdanie opisowe z wykonania budżetu, bilans z wykonania budżetu Gminy Rzeczyca.

Roczne sprawozdania budżetowe za 2015 rok podpisane przez Zastępcę Wójta Gminy Iwonę Łuszcz - Krawczyk oraz Skarbnika Gminy Grażynę Frączak, przekazano Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Łodzi drogą elektroniczną w dniu 22 lutego 2016 roku. Ponadto kontrolowana jednostka sporządzała sprawozdania budżetowe dotyczące realizacji zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego Rb-27ZZ, Rb-50 i Rb-ZN, które przekazano do Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi w dniu 4 lutego 2016 roku i w dniu 8 lutego 2016 roku oraz roczne sprawozdane o wydatkach strukturalnych Rb-WSa, które przekazano do Ministerstwa Finansów w Warszawie - Departamentu Polityki Regionalnej i Rolnictwa w dniu 13 kwietnia 2016 roku. Z powyższego wynika, że sprawozdania budżetowe i finansowe terminowo przekazywano do organu nadzoru terminowo.

Sprawozdania budżetowe sporządzone za I półrocze 2016 roku podpisali: Zastępca Wójta Gminy Iwona Łuszcz - Krawczyk oraz Skarbnik Gminy Grażyna Frączak i przekazano je Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Łodzi drogą elektroniczną w dniu 21 lipca 2016 roku.

Sprawozdanie Rb-27S (korekta 1) - z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres sprawozdawczy od początku roku do dnia 31 grudnia 2015 roku - sporządzone w dniu 25 lutego 2016 roku

Plan po zmianach wynosił 20.007.630,00 zł, natomiast dochody wykonane na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosiły 19.147.353,80 zł, co stanowiło 95,70% planu i były zgodne obrotami strony Ma konta 901. Saldo końcowe należności pozostałych do zapłaty wynosiło ogółem 1.741.221,74 zł, w tym zaległości 1.181.383,01 zł wynikające z należności z tytułu: użytkownika wieczystego w wysokości 12.271,03 zł, karty podatkowej w wysokości 6.996,10 zł, podatku od nieruchomości w wysokości 775.507,25 zł, podatku rolnego w wysokości 36.139,79 zł, podatku od środków transportowych w wysokości 78.697,40 zł, podatku leśnego w wysokości 1.125,30 zł, podatku od czynności cywilno - prawnych w wysokości 350,00 zł, udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych w wysokości 52,00 zł, umów cywilno - prawnych w wysokości 41.697,36 zł, opłata za dostarczanie wody w wysokości 34.481,76 zł, opłat za

gospodarowanie odpadami komunalnymi w wysokości 13.225,41 zł, opłaty za odbiór ścieków w wysokości 6.703,36 zł, funduszu alimentacyjnego w wysokości 131.625,30 zł, zaliczki alimentacyjnej w wysokości 20.539,97 zł, opłat za uczęszczanie dzieci z obcej gminy do oddziału przedszkolnego w wysokości 2.023,52 zł, odszkodowań za uszkodzone mienie gminne w wysokości 4.425,00 zł, odsetki od należności niepodatkowych w wysokości 15.522,46 zł. Dochody otrzymane wynosiły 9.144.111,78 zł.

Sprawozdanie Rb-27S - z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego na dzień 30 czerwca 2016 rok - sporządzone w dniu 21 lipca 2015 roku

Plan po zmianach wynosił 19.008.044,00 zł, dochody wykonane na dzień 30 czerwca 2016 roku wynosiły 9.466.030,58 zł (obroty konta 901 strona Ma), co stanowiło 49,8% planu. Kwota wykonanych dochodów wykazana w sprawozdaniu wynikała z sumy obrotów konta 901. Saldo końcowe należności pozostałych do zapłaty wynosiło ogółem 2.567.655,50 zł, w tym zaległości 1.227.999,21 zł wynikające z należności z tytułu: użytkownika wieczystego w wysokości 13.555,03 zł, karty podatkowej w wysokości 2.924,60 zł, podatku od nieruchomości w wysokości 813.420,13 zł, podatku rolnego w wysokości 39.914,59 zł, podatku od środków transportowych w wysokości 62.273,52 zł, podatku leśnego w wysokości 1.720,30 zł, umów cywilno – prawnych w wysokości 53.438,63 zł, opłata za dostarczanie wody w wysokości 31.572,68 zł, opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w wysokości 17.462,14 zł, opłaty za odbiór ścieków w wysokości 6.573,90 zł, funduszu alimentacyjnego w wysokości 144.197,44 zł, zaliczki alimentacyjnej w wysokości 20.539,97 zł, odszkodowań za uszkodzone mienie gminne w wysokości 4.425,00 zł, odsetki od należności niepodatkowych w wysokości 15.981,28 zł. Dochody otrzymane wynosiły 9.101.580,03 zł.

Sprawozdanie Rb-28S (korekta 1) – z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego na dzień 31 grudnia 2015 rok - sporządzone w dniu 30 marca 2016 roku

Plan po zmianach na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosił 20.936.259,00 zł (obroty konta 902 strona Wn), a wydatki wykonane to kwota 18.615.788,37 zł stanowiąca 88,92% planu. Kwota wykonanych wydatków wykazana w sprawozdaniu wynikała z obrotów konta 902 strona Ma. Zobowiązania wg powyższego sprawozdania, na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosiły 527.773,23 zł, dla których termin płatności przypadał na rok następny.

Sprawozdanie Rb-28S – z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego na dzień 30 czerwca 2016 rok - sporządzone w dniu 19 lipca 2016 roku

Plan po zmianach na dzień 30 czerwca 2015 roku wynosił 21.416.185,00 zł, wydatki wykonane to kwota 8.538.343,59 zł (obroty konta 902 strona Wn) stanowiąca 39,87% planu. Kwota wykonanych wydatków wykazana w sprawozdaniu wynikała z obrotów konta 902 strona Ma. Zobowiązania wg powyższego sprawozdania na dzień 30 czerwca 2016 roku wynosiły 297.220,94 zł, dla których termin płatności przypadał na następny okres sprawozdawczy.

Sprawozdanie Rb-NDS o nadwyżce/deficycie za okres od początku roku do 31 grudnia 2015 rok, sporządzone w dniu 22 lutego 2016 roku

Dane dotyczące planu dla wymienionego okresu, wykazano na podstawie planu budżetu jednostki, natomiast dane dotyczące wykonania, wykazane zostały na podstawie kont księgowych. Dochody wykonane, wykazane w sprawozdaniu Rb-NDS za 2015 rok w pozycji A wynosiły 19.147.353,80 zł (obroty konta 901 strona Ma), natomiast wydatki wykazane w poz. B wynosiły 18.615.788,37 zł (obroty konta 902 strona Wn). Dane wykazane w sprawozdaniu Rb-NDS w zakresie dochodów (w poz. A.), były zgodne z

danymi wykazanymi w sprawozdaniu Rb-27S w kolumnie 7 – dochody wykonane), natomiast dane wykazane w poz. B sprawozdania Rb-NDS, wykazywały zgodność z danymi sprawozdania Rb-28S z kolumny 6 - wydatki wykonane. W poz. C przedmiotowego sprawozdania wykazano nadwyżkę budżetową w wysokości 531.565,43 zł (saldo konta 961 strona Ma). W poz. D.1 kwota wykazanych przychodów wynosiła 1.921.945,98 zł, którą składały się: kredyty i pożyczki w kwocie 1.765.220,00 zł oraz wolne środki z 2014 roku w kwocie 156.725,98 zł. W poz. D.2 wykazana kwota rozchodów wynosiła 1.995.462,72 zł, które stanowiły spłaty kredytów w łącznej kwocie 993.715,00 zł (suma obrotów strony Wn konta 134) oraz spłaty pożyczek w łącznej kwocie (suma obrotów strony Wn konta 260 wraz z analityką: od 1-1 do 1-6, od 2-5 do 2-7). W danych uzupełniających części E – finansowanie deficytu, zgodnie z art. 217 ust. 2 ustawy o finansach publicznych wykazano wartości zerowe. W części F danych uzupełniających sprawozdania wykazano w poz. F.1 oraz F.11 w zakresie wyłączeń z relacji, o której mowa w art. 243 o kwotę związaną z realizacją wydatków bieżących, o których mowa w art. 242 ustawy o finansach publicznych w wysokości 3.744.153,42 zł (saldo konta 960 strona Wn).

Sprawozdanie Rb-NDS o nadwyżce/deficycie za okres od początku roku do 30 czerwca 2016 rok, sporządzone w dniu 19 lipca 2016 roku

Dane dotyczące planu dla wymienionego okresu, wykazano na podstawie planu budżetu jednostki, natomiast dane dotyczące wykonania, wykazane zostały na podstawie kont księgowych. Dochody wykonane, wykazane w sprawozdaniu Rb-NDS za okres od początku roku do 30 czerwca 2016 roku w pozycji A wynosiły 9.466.030,58 zł (obroty strony Ma konta 901), natomiast wydatki wykazane w poz. B wynosiły 8.538.343,59 zł (obroty strony Wn konta 902). Dane wykazane w sprawozdaniu Rb-NDS w zakresie dochodów (w poz. A.), były zgodne z danymi sprawozdania Rb-27S z kolumny 7 – dochody wykonane), natomiast dane wykazane w poz. B sprawozdania Rb-NDS, były zgodne z danymi sprawozdania Rb-28S z kolumny 6 - wydatki wykonane. W poz. C przedmiotowego sprawozdania wykazano nadwyżkę budżetową w wysokości 927.686,99 zł. W poz. D.1 kwota wykazanych przychodów wynosiła 730.082,69 zł, na którą składały się: kredyty w kwocie 272.034,00 zł (obroty konta 134-4 strony Ma) oraz wolne środki z 2015 roku w kwocie 458.048,69 zł. W poz. D.2 wykazana kwota rozchodów (spłata kredytów i pożyczek) wynosiła 359.945,66 zł (suma obrotów strony Wn konta 134 wraz z analityką 1 i 3 i konta 260-1) w tym na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych w kwocie 33.690,00 zł (konto 134-3). W danych uzupełniających części E – finansowanie deficytu, zgodnie z art. 217 ust. 2 ustawy o finansach publicznych oraz w części F danych uzupełniających sprawozdania wykazano wartości zerowe.

Sprawozdanie Rb-Z o stanie zobowiązań jednostki samorządu terytorialnego wg stanu na koniec IV kwartału 2015 roku - w wyniku porównania sprawozdania Rb-Z o stanie zobowiązań wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku, z ewidencją księgową stwierdzono, że jednostka posiadała zadłużenie w kwocie 5.600.314,28 zł, które stanowiły kredyty długoterminowe w kwocie 4.452.057,00 (saldo konta 134 wraz z analityką: 1 i 3) oraz pożyczki w kwocie 1.148.257,28 (saldo konta 260-1). Powyższe opisano w rozdziale niniejszego protokołu dotyczącego kredytów i pożyczek. Z części B przedmiotowego sprawozdania wynikało, że jednostka nie udzieliła poręczeń. Z danych uzupełniających przedmiotowego sprawozdania (części C) wynika, że kontrolowana jednostka nie zaciągała zobowiązań z tytułu pożyczek przeznaczonych na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków unijnych, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych. Z informacji udzielonych przez Skarbnika Gminy Grażynę Frączak oraz danych przedstawionych w części D przedmiotowego sprawozdania wynika, że jednostka nie posiadała krótkoterminowych

zobowiązań wynikających z umów nienazwanych związanych z finansowaniem usług, dostaw i robót budowlanych.

Sprawozdanie Rb-Z o stanie zobowiązań jednostki samorządu terytorialnego wg stanu na koniec II kwartału 2016 roku - w wyniku porównania sprawozdania Rb-Z o stanie zobowiązań wg stanu na dzień 30 czerwca 2016 roku, z ewidencją księgową stwierdzono, że jednostka posiadała zadłużenie w kwocie 5.512.402,62 zł, którą stanowiły kredyty długoterminowe w wysokości 4.452.057,00 zł (saldo konta 134 wraz z analityką: 1 i 3) oraz pożyczki w kwocie 1.060.345,62 zł (saldo konta 260-1). Z części B przedmiotowego sprawozdania wynikało, że jednostka nie udzieliła poręczeń. Z danych uzupełniających przedmiotowego sprawozdania (części C) wynika, że kontrolowana jednostka nie zaciągała zobowiązań z tytułu pożyczek przeznaczonych na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków unijnych, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych. Z informacji udzielonych przez Skarbnika Gminy Grażynę Frączak oraz danych przedstawionych w części D przedmiotowego sprawozdania wynika, że jednostka nie posiadała krótkoterminowych zobowiązań wynikających z umów nienazwanych związanych z finansowaniem usług, dostaw i robót budowlanych.

Sprawozdanie Rb-ST - stan środków na rachunku bieżącym jednostki samorządu terytorialnego, wykazany w rocznym sprawozdaniu Rb-ST (pkt I. sprawozdania) na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosił 740.236,80 zł (w tym: 312.245,00 zł - środki pochodzące z subwencji przekazane w grudniu 2015 roku na wydatki roku następnego oraz środki niewykorzystanych dotacji w roku budżetowym w wysokości 5.181,11 zł) i był zgodny z saldem końcowym rachunków bankowych prowadzonego dla Gminy Rzeczyca (wyciąg bankowy nr 274/2015 – rachunek podstawowy oraz wyciąg bankowy nr 9/2015 z dnia 31 grudnia 2015 roku – rachunek własny na prefinansowanie).

Zgodnie z zapisami rejestru gminnych jednostek organizacyjnych, na terenie Gminy w analizowanym okresie funkcjonowały następujące jednostki: Urząd Gminy, gimnazjum, szkoła podstawowa wraz z dwoma filiami, ośrodek pomocy społecznej oraz instytucja kultury.

Na podstawie dokumentacji przedłożonej do kontroli w zakresie sporządzonych jednostkowych sprawozdań budżetowych za 2015 rok oraz za I półrocze 2016 roku przez ww. jednostki organizacyjne oraz instytucję kultury, kontrolujące stwierdziły, że jednostki oświatowe nie przedkładały jednostkowych sprawozdań budżetowych Rb-27S, natomiast Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przedkładał do organu nadzoru jednostkowe sprawozdanie budżetowe Rb-27S, które nie zawierało danych w zakresie wielkości planu oraz jego wykonania. Analiza zapisów księgowych w rejestrze „Dochody” ksiąg rachunkowych Urzędu Gminy wykazała, że ewidencjonowano w nim operacje w zakresie zrealizowanych dochodów przez ww. jednostki, a mianowicie: prowizje bankowe naliczone od środków na rachunkach bankowych, prowizje płatnika z tytułu wypłaconych świadczeń z ubezpieczeń społecznych lub pobranych zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych, opłaty z tytułu świadczonych usług przez GOPS. Środki pieniężne z ww. tytułów, wpływały na rachunek bankowy Urzędu Gminy i były wykazywane w sprawozdaniach Rb-27S sporządzanych przez urząd. Należy wskazać, że zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, jednostki budżetowe są jednostkami organizacyjnymi sektora finansów publicznych nieposiadającymi osobowości prawnej, które pokrywają swoje wydatki bezpośrednio z budżetu, a pobrane dochody odprowadzają na rachunek odpowiednio dochodów budżetu państwa albo budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Rozliczenie realizowanych dochodów budżetowych powinno nastąpić na podstawie sprawozdania budżetowego Rb-27S sporządzonego przez kierownika jednostki budżetowej.

W odniesieniu do pozostałych sprawozdań budżetowych Rb-27S (składane przez Urząd Gminy) oraz Rb-28S (sprawozdania miesięczne/kwartalne) i Rb-Z, Rb-N (sprawozdania kwartalne) stwierdzono, że jednostki organizacyjne terminowo składały do Gminy Rzeczyca sprawozdania jednostkowe.

Analizy zapisów operacji księgowych z miesięcy: kwietnia, września i listopada 2015 roku oraz z lutego 2016 roku odnotowanych na kontach organu, tj. 222, 223, 901 i 902, które stanowiły podstawę danych wynikowych przedstawionych w sprawozdaniach finansowych Rb-27S, Rb-28S, Rb-NDS wykazała, że **zaniechano ewidencji operacji księgowych wynikających z miesięcznych sprawozdań budżetowych Rb-27S oraz Rb-28S (wykonanych dochodów oraz wykonanych wydatków wg klasyfikacji budżetowej) za miesiące: kwiecień i listopad 2015 rok oraz luty 2016 rok, składanych przez jednostki budżetowe Gminy Rzeczyca.** Kontrolujące wskazują, że jednostkowe sprawozdania budżetowe Rb-27S i Rb-28S składane są do organu prowadzącego miesięcznie, co nakłada obowiązek ujmowania ich w księgach rachunkowych Gminy Rzeczyca pod datą ostatniego dnia miesiąca, za który zostały sporządzone, przestrzegając wymogu określonego art. 20 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, zgodnie z którymi podstawą zapisów w księgach rachunkowych są dowody księgowe stwierdzające dokonanie operacji gospodarczej, zwane dalej "dowodami źródłowymi", w analizowanym przypadku sprawozdań budżetowych.

Sprawozdanie Rb-PDP na dzień 31 grudnia 2014 roku i na dzień 31 grudnia 2015 rok z wykonania dochodów podatkowych - wpływy z poszczególnych podatków, a zatem i skutki obniżenia górnych stawek podatków wykazane zostały odrębnie, co było zgodne z zapisem § 3 ust. 1 pkt 6, 9, 10 i 11 obowiązującej Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej tekst jednolity (Dz. U. 2014, poz. 119 ze zm.), obecnie obowiązującym w tym zakresie jest tekst jednolity (Dz. U. 2016, poz. 1015). Kwoty dochodów z poszczególnych podatków w kolumnie „Wykonane” były zgodne z sumą odpowiadających tym podatkowi paragrafów ze sprawozdania budżetowego Rb-27S. Kwoty dotyczące skutków obniżenia górnych stawek podatkowych, skutków udzielonych ulg i zwolnień oraz skutków decyzji organu podatkowego wydanych na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (wg obowiązującego w 2014 roku tekstu jednolitego Dz. U. 2012, poz. 749) i wg tekst jednolitego z 2015 roku (Dz. U. 2015, poz. 613 ze zm.) obowiązującego w 2015 roku, wykazane w kolumnach 3, 4, 5 i 6 sprawozdania PDP, były zgodne z kwotami skutków wykazanymi w sprawozdaniu Rb-27S.

Skutki obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości w roku 2015

Szczegółowe zestawienie wyliczeń skutków obniżenia górnych stawek podatku od nieruchomości w 2015 roku (osoby prawne i osoby fizyczne) stanowi załącznik nr 16 protokołu kontroli.

Łącznie skutki obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości wykazane w sprawozdaniach Rb-PDP oraz Rb-27S sporządzonych wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosiły 131.052,11 zł.

Przedmiot opodatkowania	Osoby prawne		Osoby fizyczne		Różnica w wyliczeniach
	Skutek obniżenia stawki podatku wyliczony przez kontrolowaną jednostkę	Skutek obniżenia stawki podatku wyliczony przez inspektorów RIO	Skutek obniżenia stawki podatku wyliczony przez kontrolowaną jednostkę	Skutek obniżenia stawki podatku wyliczony przez inspektorów RIO	
Budynki mieszkalne	190,14	190,18	22.928,11	22.928,08	-0,01
Budynki związane z działalnością gospodarczą	37.794,71	37.794,67	39.511,96	39.511,97	+0,03

Pozostałe budynki	2.920,10	2.920,05	4.095,63	4.095,65	+0,04
Grunty związane z działalnością gospodarczą	7.613,80	7.613,76	7.062,26	7.062,26	+0,04
Grunty pozostałe	656,15	656,11	3.457,80	3.457,80	+0,04
Budynki związane z usł. zdrowotnymi	21,30	21,35	10,99	11,04	-0,1
Budynki związane z obrotem materiałem siewnym	-	-	392,76	392,75	0,01
Skutki zwolnionych uchwałą gruntów osób prawnych	3.399,29	3.399,29	-	-	-
Skutki zwolnionych uchwałą budynków	997,11	997,11	-	-	-
Razem	53.592,60	53.592,52	77.459,51	77.459,55	x

Kwota skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości od osób fizycznych i prawnych w 2015 roku wyliczona przez inspektorów Regionalnej Izby Obrachunkowej wynosiła 131.052,06 zł i była zgodna z kwotą skutków wyliczoną przez organ podatkowy.

Skutki obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości w roku 2014

Szczegółowe zestawienie wyliczeń skutków obniżenia górnych stawek podatku od nieruchomości w 2014 roku (osoby prawne i osoby fizyczne) stanowi załącznik nr 17 protokołu kontroli.

Skutki obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości wykazane w sprawozdaniach Rb-PDP oraz Rb-27S, sporządzonych wg stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku wynosiły 121.891,68 zł.

Przedmiot opodatkowania	Osoby prawne		Osoby fizyczne	
	Skutek obniżenia stawki podatku wyliczony przez kontrolowaną jednostkę	Skutek obniżenia stawki podatku wyliczony przez inspektorów RIO	Skutek obniżenia stawki podatku wyliczony przez kontrolowaną jednostkę	Skutek obniżenia stawki podatku wyliczony przez inspektorów RIO
Budynki mieszkalne	171,39	171,35	21.374,60	21.374,60
Budynki związane z działalnością gospodarczą	35.279,88	35.279,86	39.185,09	39.185,08
Pozostałe budynki	2.006,54	2.006,50	3.410,87	3.410,89
Grunty związane z działalnością gospodarczą	6.977,85	6.977,85	6.520,03	6.520,03
Grunty pozostałe	181,81	181,85	3.305,46	3.305,46
Budynki związane z udz. Świadczeń zdrowotnych	15,25	15,20	7,84	7,88
Budynki związane z obrotem mat. siewnym	-	-	367,25	367,25
Różnice wynikające z zaokrągleń	Różnica z zaokrągleń 0,04			
Razem skutki	44.632,72	44.632,61	74.171,14	74.171,19
Skutki obniżenia stawek dla gruntów zwolnionych uchwałą	2.421,53	2.421,53	-	-
Skutki obniżenia stawek dla budynków zwolnionych uchwałą	666,25	666,25	-	-
Razem	47.720,54	47.720,39	74.171,14	74.171,19

Analiza dokumentacji dotyczącej obniżenia górnych stawek podatkowych (zestawienia z analizy stawek dla poszczególnych przedmiotów opodatkowania, zestawienie przedmiotów zwolnionych z opodatkowania uchwałą Rady Gminy, zestawienie zmian w

przedmiotach opodatkowania dotyczących okresów wcześniejszych) wykazała, że kwota skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości od osób fizycznych i prawnych w 2014 roku wyliczona przez inspektorów RIO wynosiła łącznie 121.891,58 zł i była zgodna z kwotą skutków wyliczoną przez kontrolowaną jednostkę i kwotą wykazaną w sprawozdaniach Rb-PDP oraz Rb-27S sporządzonych na dzień 31 grudnia 2014 roku.

Analiza wykazanych w sprawozdaniach za 2014 i 2015 rok wartości oraz ustne oświadczenie merytorycznego pracownika wykazały, że skutki obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości (z uwzględnieniem zmian mających miejsce w przedmiotach opodatkowania) ustalano w okresach kwartalnych. Obowiązujące w tym zakresie rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej, w § 3 ust. 1 pkt 9 załącznika nr 39 stanowi, że w przypadku zastosowania przez gminę obniżenia górnych stawek podatkowych, różnicę pomiędzy stawką górną a stawką przyjętą w uchwale przez radę, przemnożoną przez podstawę opodatkowania – wykazuje się w kolumnie „Skutki obniżenia górnych stawek...” sprawozdań dotyczących dochodów budżetowych **narastająco od początku roku do końca okresu sprawozdawczego.**

Uwzględniając obowiązek sporządzania sprawozdania w sposób narastający od początku roku do końca okresu sprawozdawczego, przy miesięcznym okresie sprawozdawczym, powoduje on konieczność wyliczania skutków obniżenia górnych stawek z osobna za każdy miesiąc, opierając się przy tym na powszechnych zasadach regulujących moment powstania obowiązku podatkowego - art. 6 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 716, ze zm.), wg którego powstaje on od 1 dnia miesiąca – następującego po miesiącu, w którym powstały okoliczności uzasadniające powstanie tego obowiązku, **od dnia 1 stycznia roku następującego** – po roku, w którym budowa została zakończona albo w którym rozpoczęto użytkowanie budowli albo budynku lub ich części przed ich ostatecznym wykończeniem, **od 1 dnia miesiąca** – następującego po miesiącu, w którym nastąpiło zdarzenie mające wpływ na wysokość opodatkowania w tym roku, a w szczególności zmiana sposobu wykorzystania przedmiotu opodatkowania lub jego części (obniżeniu lub podwyższeniu istniejącego podatku). Każda zmiana przedmiotu opodatkowania, od momentu powstania obowiązku podatkowego, poprzez korekty następujące w ciągu roku, do momentu wygaśnięcia tego obowiązku, wykazywana jest w ewidencji podatkowej jednostki samorządu terytorialnego na przełomie miesiąca, a podatek ustala się proporcjonalnie do liczby miesięcy, w których istniał obowiązek. Jedynym odstępstwem od tej zasady, jest moment powstania obowiązku podatkowego dla nowo wybudowanych budynków lub budowli (art. 6 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych).

Celem rzetelnego i kompletnego wykazywania danych w sprawozdaniu budżetowym, niezbędne jest dokonywanie wyliczenia skutków finansowych obniżenia górnych stawek, odpowiednio na ostatni dzień każdego miesiąca, według danych właściwych za ten okres, a następnie narastające wykazywanie ich w kwartalnych sprawozdaniach z planu wykonania dochodów budżetowych Rb-27S. Taka metodologia umożliwi wykazywanie skutków finansowych z uwzględnieniem każdej zmiany przedmiotu opodatkowania, poczynionej w ciągu roku przez podatników.

Skutki obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych w 2014 roku

Skutki obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych w 2014 roku wynosiły 96.174,31 zł. Kontrolujące przeanalizowały prawidłowość wyliczenia kwoty skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w przedmiotowym podatku osoby prawne dla wszystkich pojazdów oraz osoby fizyczne dla następujących kategorii pojazdów: dla samochodów ciężarowych o dopuszczalnej masie całkowitej równej lub

wyższej niż 12 ton z zawieszeniem pneumatycznym (wybrana próba) - kwota skutków 17.205,20 zł, dla autobusów - kwota skutków 2.245,69 zł, dla przyczep i naczep (wybrana próba), które łącznie z pojazdem silnikowym posiadają dopuszczalną masę całkowitą równą lub wyższą niż 12 ton i niższą niż 36 ton (zawieszenie pneumatyczne lub równoważne) - kwota skutków 8.175,05 zł. **Kwota skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w przedmiotowym podatku wyliczona dla podatników - osoby prawne wynosiła 9.718,39 zł i stwierdzono, że zaniżono ją o kwotę 594,26 zł. Powyższe było konsekwencją nieprawidłowo wyliczonej kwoty skutków obniżenia górnych stawek dla pojazdu (...)¹. Wyliczony według organu podatkowego skutek obniżenia górnej stawki podatku wynosił 677,84 zł (stawka górna - 2.415,84 zł minus stawka lokalna - 1.738,00 zł), natomiast prawidłowo wyliczona kwota to 1.272,10 zł (stawka górna - 2.865,10 zł minus stawka lokalna - 1.593,00 zł). Wyniki analizy przedstawiono w tabeli *stanowiącej załącznik nr 18 protokołu kontroli*.**

Rada Gminy Rzeczyca w 2014 roku zwolniła z opodatkowania środki transportowe przeznaczone na potrzeby realizacji zadań publicznych w zakresie oświaty, gospodarki komunalnej, administracji z wyjątkiem określonych w art. 8 pkt 2, 4, 6 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jednolity Dz. U. 2014, poz. 849 ze zm.) oraz samochody ciężarowe o dopuszczalnej masie całkowitej pojazdu powyżej 3,5 tony i poniżej 12 ton, związane z działalnością rolniczą. Według danych wynikających z ewidencji księgowości podatkowej z 2014 roku, podatnicy posiadali pojazdy podlegające zwolnieniom ustanowionym przez organ uchwałodawczy, dla których łączna kwota zastosowanych zwolnień wynosiła: osoby prawne 6.354,00 zł (pięć pojazdów), **osoby fizyczne 8.485,00 zł (osiem pojazdów)**. **Analiza wyliczeń w zakresie udzielonych zwolnień podatnikom - osoby fizyczne wykazała, że w kwocie wykazanej w sprawozdaniach budżetowych uwzględniono podatek naliczony od pojazdu zwolnionego ustawowo, tj. przyczepy o dopuszczalnej masie całkowitej łącznie z pojazdem silnikowym 8 ton, wykorzystywanej do celów rolniczych (...)², czym zawyżono kwotę skutków w kategorii zwolnionych uchwała organu stanowiącego o kwotę 503,00 zł i zawyżono skutki obniżenia górnych stawek o kwotę 179,45 zł. Powyższe naruszało zapisy § 3 ust. 1 pkt 9 i pkt 10 załącznika nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. 2014 poz. 119 ze zm.), zgodnie z którym sprawozdanie jednostkowe z wykonania planu dochodów budżetowych z tytułu podatków, opłat oraz niepodatkowych należności budżetowych, pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego, sporządza się na podstawie danych księgowości podatkowej w sposób następujący:**

- w kolumnie "Skutki obniżenia górnych stawek podatków obliczone za okres sprawozdawczy" wykazuje się kwoty stanowiące różnicę pomiędzy dochodami, jakie gmina lub miasto na prawach powiatu mogłaby uzyskać, stosując górne stawki podatkowe, a dochodami, jakie powinna uzyskać, stosując niższe stawki uchwalone przez radę gminy lub miasta na prawach powiatu; w przypadku zastosowania przez gminę lub miasto na prawach powiatu obniżenia górnej stawki, różnicę - pomiędzy stawką górną a przyjętą w uchwale przez radę gminy lub miasta na prawach powiatu,

¹Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak

² Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak

przemnożoną przez podstawę opodatkowania - wykazuje się w kolumnie "Skutki obniżenia górnych stawek..." sprawozdań dotyczących dochodów budżetowych narastająco od początku roku do końca okresu sprawozdawczego;

- kolumnie "Skutki udzielonych ulg i zwolnień..." wykazuje się (bez ulg i zwolnień ustawowych) skutki finansowe wynikające ze zwolnień i ulg w podatkach i opłatach wprowadzonych przepisami uchwał rad gmin lub miast na prawach powiatu, wydanymi na podstawie ustawowych upoważnień. Organ podatkowy wydał trzy decyzje w sprawie umorzenia zapłaty zaległości podatkowej, których skutek na 31 grudnia 2014 rok wynosił 6.420,00 zł i był zgodny z danymi wykazanymi w sprawozdaniu Rb-PDP i Rb-27S.

Skutki obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych w 2015 roku

Skutki obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych w 2015 roku wynosiły 127.937,38 zł. Kontrolujące przeanalizowały prawidłowość wyliczenia kwoty skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w przedmiotowym podatku osoby prawne dla wszystkich pojazdów oraz osoby fizyczne dla następujących kategorii pojazdów: dla samochodów ciężarowych o dopuszczalnej masie całkowitej równej lub wyższej niż 12 ton z zawieszeniem pneumatycznym (wybrana próba) - kwota skutków 20.609,38 zł, dla autobusów - kwota skutków 4.023,38 zł, dla przyczep i naczep (wybrana próba), które łącznie z pojazdem silnikowym posiadają dopuszczalną masę całkowitą równą lub wyższą niż 12 ton i niższą niż 36 ton (zawieszenie pneumatyczne lub równoważne) - kwota skutków 8.287,11 zł, natomiast kwota skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w przedmiotowym podatku osoby prawne wynosiła 9.068,19 zł. Wyniki analizy przedstawiono w tabeli *stanowiącej załącznik nr 18 protokołu kontroli*.

Rada Gminy Rzeczyca w 2015 roku zwolniła z opodatkowania środki transportowe przeznaczone na potrzeby realizacji zadań publicznych w zakresie oświaty, gospodarki komunalnej, administracji z wyjątkiem określonych w art. 8 pkt 2, 4, 6 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych oraz samochody ciężarowe o dopuszczalnej masie całkowitej pojazdu powyżej 3,5 tony i poniżej 12 ton, związane z działalnością rolniczą. Według danych wynikających z ewidencji księgowości podatkowej z 2015 roku, podatnicy posiadali pojazdy podlegające zwolnieniom ustanowionym przez organ uchwałodawczy, dla których łączna kwota zastosowanych zwolnień wynosiła: osoby prawne 6.279,00 zł (pięć pojazdów), **osoby fizyczne 7.205,00 zł (osiem pojazdów)**. **Analiza wyliczeń w zakresie udzielonych zwolnień osoby fizyczne wykazała, że w kwocie wykazanej w sprawozdaniach budżetowych uwzględniono podatek naliczony od pojazdu zwolnionego ustawowo, tj. przyczepy o dopuszczalnej masie całkowitej łącznie z pojazdem silnikowym 8 ton wykorzystywanej do celów rolniczych (...)³, czym zawyżono skutki ww. zakresie o kwotę 1.193,00 zł oraz zawyżono kwotę skutków obniżenia górnych stawek o kwotę 451,45 zł.** Powyższe naruszało zapisy § 3 ust. 1 pkt 9 i pkt 10 załącznika nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej. Organ podatkowy wydał trzy decyzje w sprawie umorzenia zapłaty zaległości podatkowej, których skutek na 31 grudnia 2015 rok wynosił 4.391,00 zł i był zgodny z danymi wykazanymi w sprawozdaniu Rb-PDP i Rb-27S.

Bilans z wykonania budżetu Gminy Rzeczyca na dzień 31 grudnia 2015 roku

³ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak

Bilans jednostki samorządu terytorialnego z wykonania budżetu na dzień 31 grudnia 2015 roku Gminy Rzeczyca sporządzono w dniu 30 marca 2016 roku, które w tym samym dniu przekazano do organu nadzoru w dniu 29 kwietnia 2016 roku. Przedmiotowy dokument podpisali: Wójt Gminy Marek Kaźmierczyk i Skarbnik Gminy Grażyna Frączak.

Według danych ww. sprawozdania finansowego rok budżetowy 2015 zamknął się sumą bilansową aktywów i pasywów w wysokości 775.679,20 zł. Stan aktywów i pasywów wykazany w bilansie na początek roku 2015 był zgodny ze stanem na dzień 31 grudnia 2014 roku. W bilansie z wykonania budżetu Gminy Rzeczyca na dzień 31 grudnia 2015 roku wykazano następujące dane:

AKTYWA	Saldo konta	PASYWA	Saldo konta
I. Środki pieniężne	740.236,80	I. Zobowiązania	5.605.699,79
1. Środki pieniężne	740.236,80	I.1. Zobowiązania finansowe	5.600.314,28
I.1.1. Środki pieniężne budżetu	735.055,69 część salda konta 133 szczegółowy opis w pkt 1	I.1.1. Krótkoterminowe (do 12 miesięcy)	0,00
I.1.2. Pozostałe środki pieniężne	5.181,11 część salda Wn konta 133 (dotacje do zwrotu) szczegółowy opis w pkt 2	I.1.2. Długoterminowe (powyżej 12 miesięcy)	5.600.314,28 saldo kont: 134 i 260-1
II. Należności i rozliczenia	35.238,00	I.2. Zobowiązania wobec budżetów	5.181,11 saldo Ma konta 224 szczegółowy opis w pkt 1
II.1. Należności finansowe	0,00	I.3. Pozostałe zobowiązania	204,40 saldo konta 909 strona Wn szczegółowy opis w pkt 2
II.1.1. Krótkoterminowe (do 12 miesięcy)	0,00	II. Aktywa netto budżetu	-5.142.265,59 suma poniższych sald
II.1.2. Długoterminowe (powyżej 12 miesięcy)	0,00	II.1. Wynik wykonania budżetu (+,-)	531.565,43
II.2. Należności od budżetów	35.238,00 saldo Wn konta 224- 1 – szczegółowy opis w pkt 3	II.1.1. Nadwyżka budżetu (+)	531.565,43 saldo konta 961 strona Ma
II.3. Pozostałe należności i rozliczenia		II.1.2. Deficyt budżetu (-)	0,00
III. Inne aktywa	204,40 saldo konta 909 strona Wn szczegółowy opis w pkt 4	II.1.3. Niewykonane wydatki (-)	0,00
		II. 2. Wynik na operacjach niekasowych (+, -)	36.631,60 saldo konta 962 strona Ma szczegółowy opis w pkt 3
		II.3. Rezerwa na niewygasające wydatki	0,00
		II.4. Środki z prywatyzacji	0,00
		II.5. Skumulowany wynik	-5.710.462,62

		budżetu (+, -)	saldo konta 960 strony Wn
		III. Inne pasywa	312.245,00
			Saldo konta 909 strona Ma szczegółowy opis w pkt
Suma aktywów	775.679,20	Suma pasywów	775.679,20

Opis sald wchodzących w skład poszczególnych pozycji bilansu

AKTYWA

- 1) poz. I.1.1 - środki pieniężne - wartość bilansowa 740.236,80 zł – saldo rachunku podstawowego w kwocie 736.663,94 zł (konto 133-1-1) oraz rachunku środków własnych w BGK na obsługę pożyczki w kwocie 3.572,86 zł (konto 133-8-1-8-2),
- 2) poz. I.1.2. pozostałe środki pieniężne – wartość bilansowa 5.181,11 zł, którą stanowiły środki pieniężne ujęte na koncie 133 – rachunek podstawowy stanowiące zobowiązania jednostki samorządu terytorialnego wobec innych budżetów, tj. niewykorzystane środki dotacji,
- 3) poz. II.2 - należności od budżetów - wartość bilansowa 35.238,00 zł – należności z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych i od prawnych (saldo konta 224 strona Wn).
- 4) poz. III - inne aktywa- wartość bilansowa 204,40 zł, operacja zaewidencjonowana na koncie 909-2-3-4 strona Wn – rozliczenia międzyokresowe dotyczyła przypisu naliczonych za miesiąc grudzień 2015 roku odsetek od zaciągniętych pożyczek z terminem płatności w następnym roku budżetowym.

PASYWA

- 1) poz. I.2 – zobowiązania wobec budżetów – wartość bilansowa 5.181,11 zł wynikająca z salda konta 224 strona Ma zobowiązanie z tytułu niewykorzystanej dotacji za 2015 rok,
- 2) poz. I.3 – zobowiązania finansowe długoterminowe – wartość bilansowa 204,40 zł, operacja zaewidencjonowana na koncie 260-3-8 strona Ma – zobowiązania finansowe dotyczyła przypisu naliczonych za miesiąc grudzień 2015 roku odsetek od zaciągniętych pożyczek z terminem płatności w następnym roku budżetowym,
- 3) poz. II.2 – wynik na operacjach niekasowych – wartość bilansowa 36.631,60 zł, którą stanowiła umorzona pożyczka (umowa nr 45/GW/P/2010 z dnia 27 września 2010 roku zawarta z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi z przeznaczeniem na zadanie inwestycyjne pn. „Budowa sieci wodociągowej z przyłączami w Łęgu”),
- 4) poz. III – inne pasywa wartość bilansowa 312.245,00 zł – stanowiła subwencja oświatowa otrzymana w grudniu 2015 roku z przeznaczeniem na wydatki roku następnego (saldo konta 909-1 strona Ma).

Dane wykazane w bilansie, odpowiadały danym wynikającym z ewidencji księgowej.

Kontrolowana jednostka w 2015 roku korzystała ze środków budżetu Unii Europejskiej na realizację pięciu zadań inwestycyjnych i dwóch zadań w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Środki na finansowanie ww. zadań były gromadzone na wyodrębnionych rachunkach bankowych.

Szczegółowe zestawienie realizowanych projektów z udziałem środków pochodzących z Unii Europejskiej w 2015 roku przez Gminę Rzeczyca, stanowi załącznik nr 19 protokołu kontroli.

Kwota wolnych środków wynosiła 458.048,69 zł i była zgodna z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej oraz z danymi wykazanymi w sprawozdaniu budżetowym Rb-NSD za okres od początku roku do dnia 30 czerwca 2016 roku.

Bilans Urzędu Gminy Rzeczyca na dzień 31 grudnia 2015 roku

Według „Bilansu jednostki budżetowej”, sporządzonego dla Urzędu Gminy Rzeczyca na dzień 31 grudnia 2015 roku, stan aktywów i pasywów wynosił 43.997.834,45 zł. Stan aktywów i pasywów wykazany w bilansie na początek 2015 roku był zgodny ze stanem odnotowanym na dzień 31 grudnia 2014 roku.

Kontrolą objęto wszystkie aktywa bilansu za 2015 rok, a mianowicie:

Poz. A. II. Rzeczowe aktywa trwałe wykazano na kwotę 41.800.117,59 zł, na którą składały się środki trwałe o wartości netto 41.128.348,66 zł oraz środki trwałe w budowie na kwotę 671.768,93 zł.

Poz. II.1 Środki trwałe - wykazana w bilansie wartość wynosiła 41.128.348,66 zł, którą w całości stanowiły środki trwałe, wynikające z ewidencji konta 011 w kwocie 57.837.274,87 zł pomniejszone o wartość umorzenia środków trwałych w wysokości 16.708.926,21 zł (saldo konta 071 strony Ma) z czego:

- grunty stanowiły wartość – 10.371.896,95 zł, która była zgodna z wartością wykazaną w informacji o stanie mienia komunalnego, sporządzoną na dzień 31 grudnia 2015 roku,
- budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej (grupy 1 i 2) – o wartości 41.989.589,73 zł minus umorzenie w wysokości 13.339.370,84 zł - wartość bilansowa 28.650.218,89 zł,
- urządzenia techniczne i maszyny (grupy od 3 do 6) – wartość wg ewidencji księgowej – 1.927.501,57 zł minus umorzenie w wysokości 435.833,00 zł, wartość po umorzeniu 1.491.668,57 zł,
- środki transportu (grupa 7) – wartość według ewidencji księgowej 3.499.520,72 zł minus umorzenie w wysokości 2.898.803,20 zł, wartość bilansowa 600.717,52 zł,
- inne środki trwałe (grupa 8) - wartość według ewidencji księgowej 48.765,90 zł minus umorzenie w wysokości 34.919,17 zł, wartość bilansowa 13.846,73 zł.

Wartości początkowe przyjęte do wyliczenia wartości bilansowej środków trwałych były zgodne ze stanem na dzień 31 grudnia 2015 roku, wynikającym z ksiąg inwentarzowych.

Poz. A. II.2. Środki trwałe w budowie (inwestycje) – wykazane w bilansie na kwotę 671.768,93 zł, były zgodne z wartością wynikającą z konta księgowego 080.

Poz. B. Aktywa obrotowe – w bilansie wykazano wartość 2.197.716,86 zł, na którą składały się: zapasy w wysokości 8.718,93 zł, należności krótkoterminowe w wysokości 2.122.879,13 zł, krótkoterminowe aktywa finansowe w wysokości 66.118,80 zł.

Poz. B. I.1 Materiały – w bilansie wykazano wartość 8.718,93 zł, którą w całości stanowiło saldo konta 310 – materiały (strona Wn).

Poz. B. II. Należności krótkoterminowe – wartość wykazana w bilansie 2.122.879,13 zł, na którą składały się: należności z tytułu dostaw i usług w wysokości 62.860,85 zł, należności od budżetów w wysokości 57.380,26 zł oraz pozostałe należności w wysokości 2.002.638,02 zł.

Poz. B. II.1 Należności z tytułu dostaw i usług – wartość bilansowa to 62.860,85 zł, którą potwierdzało część salda konta 221-10 (strona Wn) w wysokości 66.625,13 zł pomniejszone o odpisy aktualizacyjne w wysokości 3.764,28 zł (saldo konta 290 strona

Ma). Powyższą należność w całości stanowiły należności z tytułu usług za dostawę wody i wywóz nieczystości.

Poz. B.II.2 Należności od budżetów – wartość bilansowa to 57.380,26 zł, którą potwierdzało saldo konta 225. Powyższą należność w całości stanowił podatek VAT podlegający rozliczeniu w kolejnych okresach.

Poz. B.II.1.4 Pozostałe należności – wartość wykazana w bilansie to 2.002.638,02 zł i wynikała z salda kont:

- 221 – 10 (część salda) w tym: należności podatkowe w wysokości 1.398.294,74 zł, należności z tytułu czynszów w wysokości 61.591,25 zł, należności z tytułu gospodarki odpadami w wysokości 36.471,43 zł, pozostałe dochody budżetowe w wysokości 31.162,27 zł, należności od dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń i zaliczki alimentacyjnej oraz naliczonych odsetek w wysokości 458.468,33 zł,
- 234 - rozrachunki z pracownikami strona Wn należności z tytułu udzielonych pracownikom pożyczek mieszkaniowych ze środków funduszu socjalnego w wysokości 16.650,00 zł,

Poz. B.III. Krótkoterminowe aktywa finansowe - w bilansie wykazano wartość 66.118,80 zł, którą to w całości stanowiły środki pieniężne na rachunkach bankowych (poz.B.III.2 bilansu), w tym: na rachunku Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w wysokości 1.189,06 zł (saldo konta 135) **oraz na rachunku środków depozytowych w wysokości 64.929,74 zł (część salda konta 139). Według zestawienia obrotów i sald Urzędu Gminy w Rzeczyca, saldo konta 139 wynosiło 64.938,57 zł (strona Wn). Różnica stanowiła kwotę 7,83 zł (saldo konta 139-1-8 z rejestru „Fundusz pracy – młodociani”), którą potwierdził Powiatowy Bank Spółdzielczy w Tomaszowie Mazowieckim. Kontrolujące ustaliły, że również po stronie pasywów nie ujęto salda konta 240 strony Ma w kwocie 7,83 zł z ww. rejestru.** Powyższe nieprawidłowości wskazują, że sprawozdania finansowe sporządzono z naruszeniem art. 46 ust. 1 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym w bilansie wykazuje się stany aktywów i pasywów na dzień kończący bieżący i poprzedni rok obrotowy (...). Wyjaśnienie w powyższej sprawie złożył kierownik jednostki oraz Skarbnik Gminy, *które stanowi załącznik nr 20 protokołu kontroli.*

Z treści przedłożonego wyjaśnienia wynika, że środki pieniężne w kwocie 7,83 zł stanowiły odsetki bankowe naliczone od środków przechowywanych na wyodrębnionym rachunku bankowym, prowadzonym dla rozliczeń w zakresie dofinansowania kosztów zatrudnienia młodocianych pracowników przez firmy działające na terenie Gminy Rzeczyca. Naliczone odsetki stanowiły dochody budżetu państwa i w dniu 5 stycznia 2016 roku zostały przekazane na rachunek Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego zgodnie z ustaleniami umownymi (umowa nr 81/2015 z dnia 10 marca 2015 roku). Na dzień 31 grudnia 2015 roku w księgach rachunkowych odnotowano saldo na kontach 139-1-8 (strona Wn) oraz 240-24-2-1-2 (strona Ma), które wynosiło 7,83 zł. Nie ujęcie tych sald w bilansie Urzędu Gminy, było spowodowane błędną interpretacją ich charakteru. Kwota ta w pełnej wysokości podlegała zwrotowi i dlatego też, nie uwzględniono jej w sprawozdaniu finansowym Urzędu Gminy. Zdaniem wyjaśniających wystąpienie tego zdarzenia było nieistotne dla sprawozdań finansowych.

Bilans jednostki sporządzony w dniu 31 marca 2016 roku podpisali Wójt Gminy Marek Kaźmierczyk i Skarbnik Grażyna Frączak.

W dniu 21 kwietnia 2016 roku sporządzono zbiorczy bilans, na który składały się bilanse jednostkowe sporządzone przez: Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, oraz jednostki oświatowe. Przedmiotowy dokument podpisali: Wójt Gminy Marek

Kaźmierczyk i Skarbnik Grażyna Frączak, który w dniu 29 kwietnia 2016 roku przekazano drogą elektroniczną do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi.

IV. ROZRACHUNKI I ROSZCZENIA

1. ROZRACHUNKI Z ODBIORCAMI I DOSTAWCAMI. TERMINOWOŚĆ REGULOWANIA ZOBOWIĄZAŃ (LATA 2015 - 2016)

Zakładowy plan kont wprowadzony w życie zarządzeniem nr 50/2010 Wójta Gminy Rzeczyca z dnia 30 grudnia 2010 roku w sprawie ustalenia dokumentacji przyjętych zasad (polityki) rachunkowości w Urzędzie Gminy Rzeczyca, ze zmianami wprowadzonymi zarządzeniami: nr 7/2012 z dnia 7 maja 2012 roku, nr 33/2012 i nr 34/2012 z dnia 31 grudnia 2012 roku, nr 59/2015 z dnia 31 grudnia 2015 roku uwzględniał konto 201 – rozrachunki z odbiorcami i dostawcami. Zgodnie z zapisami ww. regulacji wewnętrznej - przedmiotowe konto służy do ewidencji rozrachunków i roszczeń krajowych i zagranicznych z tytułu dostaw, robót i usług, w tym również zaliczek na poczet dostaw, robót i usług oraz kaucji gwarancyjnych, a także należności z tytułu przychodów finansowych za wyjątkiem należności jednostek budżetowych zaliczanych do dochodów budżetowych, które są ujmowane na koncie „221”. Opis do przedmiotowego konta uwzględniał zasady ewidencji zobowiązań wymagalnych. Ewidencja szczegółowa do konta 201 zapewniała możliwość ustalenia należności i zobowiązań krajowych i zagranicznych według poszczególnych kontrahentów. Saldo Wn oznacza stan należności i roszczeń, a saldo Ma – stan zobowiązań.

Według sporządzonego na dzień 31 grudnia 2015 roku bilansu Urzędu Gminy Rzeczyca oraz zestawienia obrotów i sald, saldo konta 201 strony Ma wynosiło 34.464,81 zł, które w całości stanowiły zobowiązania z tytułu dostaw i usług, z terminem ich płatności w następnych okresach sprawozdawczych.

Na dzień 30 czerwca 2016 roku na przedmiotowym koncie odnotowano saldo strony Ma w wysokości 101.747,06 zł, na które składały się zobowiązania z tytułu dostaw i usług, z terminem płatności w następnych okresach sprawozdawczych.

Prawidłowość zapisów operacji finansowych na koncie 201, kontrolujące dokonały w oparciu o zarejestrowane na koncie 201, faktury w miesiącach: wrześniu i grudniu 2015 roku oraz styczniu i kwietniu 2016 roku (co dziesiąta faktura), sześciu faktur największych kwotowo zapłaconych w 2015 roku oraz faktur stanowiących saldo konta 201, wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku. Ogółem skontrolowano 99 dokumentów księgowych.

Skontrolowane faktury z miesięcy: września i grudnia 2015 roku oraz stycznia i kwietnia 2016 roku (co dziesiąta faktura) sześciu faktur największych kwotowo zapłaconych w 2015 roku oraz faktur stanowiących saldo konta 201 wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku, zestawiono w tabeli stanowiącej załącznik nr 21 protokołu kontroli.

W wyniku analizy wykazanych w załączniku faktur, rachunków i not księgowych stwierdzono, że:

- dokumenty będące podstawą zapisów księgowych, spełniały wymogi dotyczące dokumentu źródłowego, określone art. 21 i art. 22 ustawy o rachunkowości oraz w § 1 obowiązującej instrukcji obiegu dokumentów,
- faktury wpływające do jednostki rejestrowane w dzienniku korespondencji Urzędu Gminy Rzeczyca, przekazywano do merytorycznego pracownika celem potwierdzenia faktu dostarczenia materiału bądź wykonania usługi, a następnie przekazywano je do Referatu Finansowego celem dalszej ich realizacji,

- zobowiązania wynikające z faktur były realizowane w terminie nie później, niż 14 dni od dnia wpływu faktury do jednostki, który to termin wynikał z umów zawartych na okoliczność zakupu materiałów bądź usługi,
- dokumenty stanowiące podstawę zapisów księgowych, poddano kontroli pod względem prawidłowości merytorycznej i formalno-rachunkowej, czego potwierdzeniem były stosowne adnotacje zamieszczone na dowodach księgowych,
- kompletność i rzetelność dokumentów dotyczących danej operacji, zgodność wydatku z planem finansowym oraz ich celowość, potwierdziła na wymienionych dokumentach Skarbnik Gminy,
- wydatek na dokumentach zatwierdzał Wójt Gminy bądź jego zastępca na podstawie upoważnienia nr R.0052.12.2011.MJO z dnia 2 marca 2011 roku oraz upoważnienia nr RO.0052.17.2011.IŁK z dnia 9 marca 2011 roku,
- na dokumentach odnotowywano pozycję i numer księgowy, umożliwiające ich sprawdzenie i powiązanie z zapisami w księgach rachunkowych oraz datę i sposób zapłaty zobowiązania wynikającego z faktury/rachunku,
- operacje w zakresie zakupu dostaw i usług ewidencjonowano na kontach: Wn konta zespołu „4” lub 080, Ma 201 wraz z analityką - koszty wynikające z faktury, Wn 130, Ma 201 wraz z analityką – zapłata zobowiązania na podstawie zapisów wyciągu bankowego.

2. ROZRACHUNKI PUBLICZNOPRAWNE

Zgodnie z przyjętymi uregulowaniami wewnętrznymi konto 225 służy do ewidencji rozrachunków z budżetami w szczególności z tytułu podatków. Na stronie Wn konta 225 ujmuje się nadpłaty oraz wpłaty do budżetu, a na stronie Ma - zobowiązania wobec budżetów i wpłaty od budżetów. Ewidencja szczegółowa do konta 225 zapewniała możliwość ustalenia stanu należności i zobowiązań według każdego z tytułów rozrachunków z budżetem, odrębnie. Saldo strony Wn oznacza stan należności, a saldo strony Ma - stan zobowiązań wobec budżetów.

Persaldo konta 225 po stronie Ma na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosiło 248.922,80 zł, na które składały się: należności z tytułu podatku VAT podlegające rozliczeniu w kolejnych okresach w wysokości 57.380,26 zł oraz zobowiązania z tytułu funduszu alimentacyjnego i zaliczki alimentacyjnej na rzecz budżetu państwa w wysokości 306.303,06 zł.

Saldo konta 225 po stronie Ma na dzień 30 czerwca 2016 roku wynosiło 356.467,99 zł, na które składały się zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od wynagrodzeń za miesiąc czerwiec 2016 rok w wysokości 10.789,00 zł, podatku VAT za miesiąc czerwiec 2016 roku w wysokości 11.280,25 zł oraz funduszu alimentacyjnego i zaliczki alimentacyjnej na rzecz budżetu państwa w wysokości 334.398,74 zł.

Terminowość zapłaty zobowiązań, zgodność zadeklarowanych kwot podatku dochodowego od osób fizycznych z przekazywanymi przelewami za 2015 rok oraz za I półrocze 2016 roku, przedstawiono w tabeli stanowiącej załącznik nr 22 protokołu kontroli.

W wyniku analizy dokumentacji płacowej i ewidencji księgowej prowadzonej dla Urzędu Gminy Rzeczyca z miesięcy: kwietnia i listopada 2015 roku oraz lutego 2016 roku stwierdzono, co następuje:

- przekazywane zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych wynikały z tytułu umów o pracę, umów zlecenia, umów o dzieło, wynagrodzeń prowizyjnych, wynagrodzeń za odbyte posiedzenia Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz podlegających opodatkowaniu świadczeń socjalnych,
- zobowiązania z tytułu zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych, przekazywano do Urzędu Skarbowego w terminie zgodnym z art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych (tekst jednolity z

2012 roku poz. 316 ze zm.), tj. do 20-go dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym zaliczki zostały pobrane,

- kontrolowana jednostka pobierała prowizję od terminowo przekazywanej do Urzędu Skarbowego kwoty zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych, ewidencjonując ją w urządzeniach księgowych na kontach: Wn 130, Ma 720 wraz z klasyfikacją budżetową dział 750 rozdział 75023 § 097 przypis oraz wpłata dochodów z ww. tytułu w kwocie 36,00 zł, Wn 130, Ma 221, co ustalono na podstawie operacji księgowej poz. księg. 542/8 oraz wyciąg bankowy nr 112/2015 dnia 24 czerwca 2015 roku.

Konto 229 – Pozostałe rozrachunki publiczno-prawne

Konto 229 służy do ewidencji, innych niż z budżetami, rozrachunków publicznoprawnych, a w szczególności z tytułu ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych. Na stronie Wn konta 229 ujmuje się należności oraz spłatę i zmniejszenie zobowiązań, a na stronie Ma - zobowiązania, spłatę i zmniejszenie należności z tytułu rozrachunków publicznoprawnych. Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 229 powinna zapewnić możliwość ustalenia stanu należności i zobowiązań według tytułów rozrachunków oraz podmiotów, z którymi są dokonywane rozliczenia. Konto 229 może wykazywać dwa salda. Saldo Wn oznacza stan należności, a saldo Ma - stan zobowiązań.

Saldo konta 229 wykazane na dzień 31 grudnia 2015 roku po stronie Ma wynosiło 26.376,30 zł. Na wymienioną kwotę zobowiązań składały się naliczone składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne oraz Fundusz Pracy od dodatkowego wynagrodzenia rocznego naliczonego za 2015 rok, które to zobowiązania uregulowano w dniu 3 lutego 2016 roku – wyciąg bankowy 22.

Saldo konta 229 wykazane na dzień 30 czerwca 2016 roku po stronie Ma wynosiło 51.958,83 zł. Na wymienioną kwotę zobowiązań składały się naliczone składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne oraz Fundusz Pracy od wynagrodzeń wypłaconych w miesiącu czerwcu 2016 roku, które przekazano do ZUS w dniu 4 lipca 2016 roku.

Analiza terminowości zapłaty zobowiązań oraz zgodności zadeklarowanych składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne i Fundusz Pracy od wynagrodzeń wynikających z list płac za miesiące: kwiecień i listopad 2015 roku oraz luty 2016 roku, naliczonych dla pracowników Urzędu Gminy Rzeczyca, dokonano w oparciu o zapisy ewidencji księgowej, wyciągi bankowe, listy płac oraz deklaracje ZUS DRA.

Zestawienie składek społecznych, zdrowotnych oraz składek na Fundusz Pracy zadeklarowanych i podlegających wpłacie na rzecz ZUS wraz z ich wpłatami w 2015 roku i w I półroczu 2016 roku przedstawia tabela, która stanowi załącznik nr 23 protokołu kontroli.

Jak wynika z przedstawionej dokumentacji, składki na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne oraz składki na Fundusz Pracy przekazywane były na rachunek Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w terminach określonych art. 47 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. 2015, poz. 121 ze zm.). W wyniku analizy list wypłat wynagrodzeń dla pracowników Urzędu Gminy Rzeczyca za ww. miesiące kontrolujące stwierdziły, że w deklaracjach ujęto wszystkie zobowiązania z tytułu naliczonych składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne i Fundusz Pracy. Zapisy na kontach dotyczące naliczonych i zapłaconych składek ZUS, były zgodne z unormowaniami opisanymi w zakładowym planie kont. Kontrolowana jednostka pobierała należną płatnikowi prowizję od wypłaconych zasiłków chorobowych, finansowanych ze środków ZUS.

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Analiza deklaracji oraz wpłat za lata 2015 – 2016 (I półrocze) wykazała, że kontrolowana jednostka zobowiązana była do wpłaty składek na Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych tylko w miesiącu styczniu 2015 roku, z uwagi na niespełnienie

wymogu określonego w art. 21 ust. 2a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity z 2011 rok, Dz. U. nr 127, poz. 721 ze zm.). Natomiast w pozostałych miesiącach 2015 roku oraz 2016 roku, liczba zatrudnionych osób niepełnosprawnych uległa zwiększeniu, co spowodowało przewyższenie wymaganego zapisami cytowanej ustawy wskaźnika, tym samym Urząd Gminy Rzeczyca był zwolniony z dokonywania miesięcznych wpłat. Wysokość osiągniętego wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych w ww. okresie, przedstawiono w tabeli *stanowiącej załącznik nr 24 protokołu kontroli*.

3. POZOSTAŁE ROZRACHUNKI

Kontrolę ewidencji operacji gospodarczych na kontach 231, 234 i 240 przeprowadzono w oparciu o pisemną informację Skarbnika Gminy Rzeczyca, w konfrontacji z zapisami na ww. kontach dokonanyymi w miesiącach: kwietniu i listopadzie 2015 roku oraz w lutym 2016 roku. *Informacja Skarbnika Gminy stanowi załącznik nr 25 protokołu kontroli*.

Zgodnie z powyższą informacją na:

koncie 231 – rozrachunki z tytułu wynagrodzeń ewidencjonuje się rozrachunki z tytułu wynagrodzeń z własnymi pracownikami i innymi osobami fizycznymi, np. z tytułu umowy o dzieło, zlecenia, agencyjno - prowizyjnych i innych umów zgodnie z odrębnymi przepisami, a w szczególności należności za pracę wykonaną na podstawie stosunku pracy, umowy zlecenia, umowy o dzieło, umów agencyjnych. Po stronie Wn ewidencjonuje się: wypłaty pieniężne lub przelewy wynagrodzeń oraz zasiłków chorobowych objętych listą płac, potrącenia z wynagrodzeń obciążające pracownika na mocy ustawowych upoważnień lub zgody pisemnej pracownika oraz wypłatę świadczeń rzeczowych, zaliczanych do wynagrodzeń, natomiast po stronie Ma konta 231 ujmuje się: zobowiązania jednostki z tytułu wynagrodzeń, wyśięgowania roszczeń spornych dotyczących wynagrodzeń oraz odpisanie należności przedawnionych i umorzonych. Do kont prowadzone są imienne szczegółowe ewidencje – karty wynagrodzeń poszczególnych pracowników i innych osób otrzymujących wynagrodzenia. Konto 231 może wykazywać dwa salda. Saldo Wn oznacza stan należności, a saldo Ma - stan zobowiązań jednostki z tytułu wynagrodzeń.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku saldo konta po stronie Ma wynosiło 136.875,16 zł i stanowiło je zobowiązanie z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2015 rok wypłacone pracownikom Urzędu Gminy w miesiącu styczniu 2016 roku.

Na dzień 30 czerwca 2016 roku na przedmiotowym koncie nie odnotowano salda.

Analiza księgowości z ww. miesięcy wykazała, że na powyższym koncie dokonywano zapisów operacji wymienionych przez Skarbnika Gminy Rzeczyca.

Kontrolowane listy wypłaty wynagrodzeń podpisane były przez osobę sporządzającą, merytorycznie przez pracownika kadr, sprawdzone pod względem rachunkowym przez pracownika Referatu Finansowego. Zabezpieczenie środków w planie finansowym potwierdziła Skarbnik Gminy, a wydatek zatwierdzał Wójt Gminy bądź Sekretarz Gminy (na podstawie upoważnienia nr R.0052.12.2011.MJO z dnia 2 marca 2011 roku oraz upoważnienia nr RO.0052.17.2011.IŁK z dnia 9 marca 2011 roku). Wypłaty wynagrodzeń dokonywano za pośrednictwem banku lub kasy, ujmując powyższe operacje na kontach: Wn 231, Ma 130 lub 101 wraz z klasyfikacją budżetową. Taka weryfikacja dokumentów wynikała z obowiązującej w jednostce instrukcji obiegu dokumentów księgowych oraz zakresów czynności;

koncie 234 – pozostałe rozrachunki z pracownikami ewidencjonuje się należności, roszczenia i zobowiązania wobec pracowników z innych tytułów niż wynagrodzenia. Na

stronie Wn ujmowane są w szczególności, wypłacone pracownikom zaliczki do rozliczenia oraz ich rozliczenie, należności z tytułu pożyczek z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, należności i roszczenia z tytułu niedoborów i szkód, zapłacone zobowiązania wobec pracowników. Na stronie Ma ujmowane są w szczególności, wydatki dokonane przez pracowników w imieniu jednostki, rozliczenia zaliczki i zwroty środków pieniężnych, wpływy należności od pracowników. Ewidencja szczegółowa prowadzona jest według tytułów rozrachunków oraz poszczególnych pracowników. Konto może wykazywać dwa salda. Saldo Wn oznacza stan należności i roszczeń, a saldo Ma stan zobowiązań wobec pracowników.

Saldo konta 234 strona Wn na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosiło 16.650,00 zł, które w całości stanowiły pozostające do spłaty pożyczki mieszkaniowe wypłacone pracownikom z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych. Na dzień 30 czerwca 2016 roku saldo przedmiotowego konta strona Wn wynosiło 12.300,00 zł, na które składały się pozostające do spłaty pożyczki mieszkaniowe. Analiza zapisów dokonanych na koncie w przyjętych do kontroli miesiącach wykazała, że były one zgodne z obowiązującymi zasadami ewidencji.

koncie 240 – pozostałe rozrachunki (jednostka) ujmuje się należności i roszczenia oraz zobowiązania nieobjęte ewidencją na pozostałych kontach zespołu nr 2. Konto 240 może być używane również do ewidencji pożyczek i różnego rodzaju rozliczeń. Na stronie Wn konta 240, ujmuje się powstałe należności i roszczenia oraz spłatę i zmniejszenie zobowiązań, a na stronie Ma - powstałe zobowiązania oraz spłatę i zmniejszenie należności i roszczeń. Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 240 zapewnia ustalenie rozrachunków, roszczeń i rozliczeń z poszczególnych tytułów. Dopuszcza się prowadzenie bardziej szczegółowej ewidencji. Konto 240 może mieć dwa salda. Saldo Wn oznacza stan należności i roszczeń, a saldo Ma - stan zobowiązań.

Saldo konta 240 po stronie Ma, na dzień 31 grudnia 2015 roku, wynosiło 64.937,57 zł, na które składały się zobowiązania z tytułu: odsetek od środków pieniężnych na rachunku bankowym w wysokości 1.987,21 zł, zabezpieczenia należytego wykonania robót w wysokości 62.850,36 zł, wadiów w wysokości 100,00 zł, *których specyfikację przedstawiono w załączniku nr 26 protokołu kontroli.*

Saldo konta 240 po stronie Ma na dzień 30 czerwca 2016 roku wynosiło 64.985,07 zł, na które składały się zobowiązania z tytułu: odsetek od środków pieniężnych na rachunku bankowym w wysokości 2.134,71 zł, zabezpieczenia należytego wykonania robót w wysokości 62.985,07 zł, *których specyfikację przedstawiono w załączniku nr 26 protokołu kontroli.*

koncie 240 - pozostałe rozrachunki (organ) prowadzona jest ewidencja innych rozrachunków związanych z realizacją budżetu z wyjątkiem rozrachunków i rozliczeń ujmowanych na kontach: 222, 223, 224, 225, 250 i 260. Ewidencja szczegółowa do konta 240 powinna umożliwić ustalenie stanu rozrachunków według poszczególnych tytułów oraz według kontrahentów.

Saldo konta 240 na dzień 31 grudnia 2015 roku, jak również na dzień 30 czerwca 2016 roku było „zerowe”. Analiza zapisów na przedmiotowym koncie wykazała, że ewidencjonowano na nim operacje w zakresie mylnych wpłat.

V. GOSPODARKA KASOWA

1. ZABEZPIECZENIE WARTOŚCI PIENIĘŻNYCH I DRUKÓW ŚCISŁEGO ZARACHOWANIA. KONTROLA KASY. INSTRUKCJA KASOWA

Zabezpieczenie wartości pieniężnych opisano w protokole kontroli kasy przeprowadzonej w dniu 2 grudnia 2016 roku, stanowiącym załącznik nr 1 protokołu kontroli.

W okresie objętym kontrolą w Urzędzie Gminy Rzeczyca zasady gospodarki kasowej zawarto w instrukcji gospodarki kasowej, wprowadzonej zarządzeniem nr 8/2012 Wójta Gminy Rzeczyca z dnia 7 maja 2012 roku. Powyższa określała: sposób zabezpieczenia mienia znajdującego się w kasie, wymagane kwalifikacje kasjera, ochronę środków pieniężnych, dowody kasowe, sposób pobierania gotówki, zasady sporządzania raportów kasowych oraz inwentaryzacji kasy. Załącznikiem do instrukcji był wzór oświadczenia kasjera o przejęciu kasy z pełną odpowiedzialnością materialną. Instrukcję uzupełniało zarządzenie nr 14a/2012 Wójta Gminy Rzeczyca z dnia 31 sierpnia 2012 roku, ustalające wysokość pogotowia kasowego w kwocie 3.000,00 zł.

Zarządzeniem nr 35/2012 z dnia 31 grudnia 2012 roku kierownik jednostki określił zasady ewidencji i kontroli druków ścisłego zarachowania.

2. DOKUMENTOWANIE OPERACJI KASOWYCH

Prawidłowość dokumentowania operacji kasowych w okresie objętym kontrolą, sprawdzono w oparciu o wymienione niżej raporty kasowe:

- raport kasowy nr 133/BW-B/2015 – wydatki - z dnia 3 grudnia 2015 rok,
- raport kasowy nr 108/BW-B/2015 – wydatki - z dnia 5 października 2015 rok,
- raport kasowy nr 60/BW-B/2015 – wydatki - z dnia 12 czerwca 2015 rok,
- raport kasowy nr 40/BW-B/2015 – wydatki - z dnia 27 kwietnia 2015 rok,
- raport kasowy nr 2/BW-B/2015 – wydatki - z dnia 15 stycznia 2015 rok,
- raport kasowy nr 2/BW-B/2016 – wydatki - z dnia 15 stycznia 2016 rok,
- raport kasowy nr 25/BW-B/2016 – wydatki - z dnia 29 marca 2016 rok,
- raport kasowy nr 48/BW-B/2016 – wydatki - z dnia 19 maja 2016 rok,
- raport kasowy nr 10/FSUG-H/2015 – Fundusz Socjalny UG - z dnia 30 września 2015 rok,
- raport kasowy nr 8/FSUG-H/2015 – Fundusz Socjalny UG - z dnia 4 sierpnia 2015 rok,
- raport kasowy nr 1/FSUG-H/2016 – Fundusz Socjalny UG - z dnia 29 stycznia 2016 rok,
- raport kasowy nr 4/FSUG-H/2016 – Fundusz Socjalny UG - z dnia 29 kwietnia 2015 rok,
- raport kasowy nr 5/BD-A/2015 – dochody - z dnia 25 marca 2015 roku,
- raport kasowy nr 226/BD-A/2015 – dochody - z dnia 25 listopada 2015 roku,
- raport kasowy nr 143/BD-A/2015 – dochody - z dnia 27 lipca 2015 roku,
- raport kasowy nr 226/BD-A/2015 – dochody - z dnia 25 listopada 2015 roku,
- raport kasowy nr 15/BD-A/2016 – dochody - z dnia 25 stycznia 2016 roku,
- raport kasowy nr 110/BD-A/2016 – dochody - z dnia 25 maja 2016 roku,
- raport kasowy nr 12/P-C/2015 – podatki - z dnia 26 stycznia 2015 roku,
- raport kasowy nr 51/P-C/2015 – podatki - z dnia 25 marca 2015 roku,
- raport kasowy nr 136/P-C/2015 – podatki - z dnia 27 lipca 2015 roku,
- raport kasowy nr 177/P-C/2015 – podatki - z dnia 25 września 2015 roku,
- raport kasowy nr 50/P-C/2016 – podatki - z dnia 25 marca 2016 roku,

- raport kasowy nr 89/P-C/2016 – podatki - z dnia 25 maja 2016 roku.

Na podstawie przeanalizowanych raportów, ustalono co następuje:

- raporty kasowe sporządzano z wykorzystaniem programu komputerowego „Kasa” autorstwa Firmy „Infosystem”, obejmujące operacje kasowe jednego dnia,
- udokumentowaniem wydatków ujętych w raportach były dowody źródłowe: rachunki, faktury, listy wypłat, polecenia wyjazdu służbowego,
- na dowodach załączonych do raportów kasowych, nanoszono dekretnę oraz klasyfikację budżetową środków, z których dokonywano wydatków,
- dowody księgowe załączone pod raporty, sprawdzono merytorycznie przez osoby przeprowadzające operację, formalnie i rachunkowo przez inspektora ds. spraw finansowo-księgowych, zabezpieczenie środków w planie finansowym potwierdziła Skarbnik Gminy,
- dokumenty akceptowała Skarbnik, a zatwierdzał do wypłaty Wójt Gminy bądź jego Zastępca (na podstawie upoważnienia nr RO.0052.17.2011.IŁK z dnia 9 marca 2011 roku),
- każdy dokument wypłaty zawierał datę i kwotę wypłaty oraz podpis osoby pobierającej gotówkę,
- do raportów przychodowych załączano pokwitowania przyjętej wpłaty, które generowano z programu „Kasa”. Pokwitowanie zawierało informacje w zakresie: numeru dowodu wpłaty nadawanego tak jak dla druku ścisłego zarachowania, daty i tytułu wpłaty, danych osoby wpłacającej oraz przyjętej kwoty wpłaty z uwzględnieniem podziału na należność bieżącą, należność zaległą, odsetek za zwłokę i kosztów upomnienia. Dowody księgowe przychodowe były ewidencjonowane w księgach rachunkowych z wykorzystaniem programu „Integracja” autorstwa Firmy Infosystem, który umożliwiał bezpośrednie księgowanie przyjmowanych wpływów kasowych w księgach rachunkowych Urzędu Gminy oraz na indywidualnych kontach podatników lub dłużników,
- na dzień sporządzenia raportu dochodowego, kasjer odprowadzał pobraną gotówkę do banku,
- stan gotówki w kasie na koniec dnia, wg wskazań raportów „wydatki budżetowe”, nie przekraczał ustalonej kwoty pogotowia kasowego,
- raporty kasowe posiadały podpisy osoby sporządzającej – kasjera, osoby sprawdzającej - Skarbnika Gminy oraz pracownika wprowadzającego do urzędzeń księgowych operacje kasowe.

Udzielanie i rozliczanie zaliczek

Analiza dokumentacji księgowej oraz zapisów na koncie 234 wykazała, że w kontrolowanym okresie nie udzielono zaliczek na pokrycie wydatków związanych z podróżami służbowymi, zakupem materiałów i usług, bądź zaliczek na poczet wynagrodzeń pracowniczych.

Oświadczenie o nie udzielaniu w kontrolowanym okresie zaliczek na poczet zakupu materiałów, usług lub wynagrodzeń złożone przez Skarbnika Gminy Grażynę Frączak, stanowi załącznik nr 27 protokołu kontroli.

VI. WYKONYWANIE BUDŻETU JEDNOSTKI. ZAGADNIENIA OGÓLNE

1. INFORMACJE OGÓLNE – 2015 ROK.

Dochody i przychody budżetu

Wyszczególnienie	Plan po zmianach (zł)	Wykonanie (zł)
DOCHODY OGÓŁEM	20 007 630,00	19 147 353,80
Dochody bieżące, w tym:	15 520 254,68	15 188 286,79
Subwencja ogólna	7 655 901,00	7 655 901,00
Dotacje z budżetu państwa	3 172 595,43	3 067 975,07
Dotacje i środki na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych	163 754,40	132 756,22
Dotacje z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska w Łodzi	123 656,00	91 704,00
Środki pozyskane z innych źródeł	15 500,00	15 500,00
Dochody własne	4 388 836,57	4 224 439,22
Pozostałe	11,28	11,28
Dochody majątkowe w tym:	4 487 375,32	3 959 067,01
Dotacje z budżetu państwa	497 133,32	497 133,32
Dotacje i środki na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych	2 644 465,00	2 644 464,98
Dotacje z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska w Łodzi	309 605,00	309 605,00
Dotacje z samorządu województwa	343 160,00	343 160,00
Dochody własne	605 000,00	76 691,30
Pozostałe - wpłaty mieszkańców	88 012,00	88 012,41
PRZYCHODY	2 924 091,72	1 921 945,98
z tego:	0,00	0,00
Kredyty i pożyczki	2 767 365,74	1 765 220,00
Nadwyżka z lat poprzednich	0,00	0,00
Inne (np. prywatyzacja, wolne środki)	156 725,98	156 725,98

Wydatki i rozchody budżetu.

Wyszczególnienie	Plan po zmianach (zł)	Wykonanie (zł)
WYDATKI OGÓŁEM	20 936 259,00	18 615 788,37

z tego:		
Wydatki majątkowe	5 777 733,00	4 701 261,44
Wydatki bieżące	15 158 526,00	13 914 526,93
ROZCHODY	1 995 462,72	1 995 462,72
w tym: spłata kredytów i pożyczek	1 995 462,72	1 995 462,72

Plan dochodów i przychodów Gminy Rzeczyca określono uchwałą nr III/15/2014 z dnia 31 grudnia 2014 roku w sprawie uchwalenia budżetu gminy na 2015 rok. Planowane dochody budżetowe wynosiły 16.967.356,00 zł, natomiast planowane wydatki wynosiły 20.795.267,00 zł. Przychody budżetu zaplanowano na kwotę 5.615.426,60 zł, natomiast kwota planowanych rozchodów to 1.787.515,60 zł. Plan dochodów i wydatków budżetowych w trakcie 2015 roku ulegał zmianie, a ostateczną ich wartość przedstawiono w powyższych tabelach.

Wieloletnia prognoza finansowa

Zgodnie z art. 230 ustawy o finansach publicznych, Rada Gminy Rzeczyca corocznie podejmowała uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Rzeczyca, a mianowicie:

- w 2015 roku uchwałą nr III/14/2014 Rady Gminy Rzeczyca z dnia 31 grudnia 2014 roku na lata 2015 – 2024, którą zmieniono uchwałami Rady Gminy: nr V/23/2015 z dnia 20 lutego 2015 roku, nr VII/33/2015 z dnia 26 marca 2015 roku, nr VII/42/2015 z dnia 29 kwietnia 2015 roku, nr IX/53/2015 z dnia 29 czerwca 2015 roku, nr X/62/2015 z dnia 17 lipca 2015 roku, nr XI/64/2015 z dnia 13 sierpnia 2015 roku, nr XII/68/2015 z dnia 11 września 2015 roku, nr XIII/73/2015 z dnia 24 września 2015 roku, nr XIV/82/2015 z dnia 26 października 2015 roku, XVII/111/2015 z dnia 30 grudnia 2015 roku,
- w 2016 roku uchwałą nr XVII/113/2015 Rady Gminy Rzeczyca z dnia 30 grudnia 2015 roku na lata 2016 – 2028, którą zmieniono uchwałami Rady Gminy: nr XIX/119/2016 z dnia 31 marca 2016 roku, nr XX/134/2016 z dnia 28 kwietnia 2016 roku, nr XXI/137/2016 z dnia 21 czerwca 2016 roku, nr XXII/147/2016 z dnia 29 lipca 2016 roku, nr XXIV/155/2016 z dnia 26 września 2016 roku.

Zapisy w ww. Wieloletnich Prognozach Finansowych zawierały wszystkie wymagane art. 226 ww. ustawy informacje.

W myśl cytowanego wyżej przepisu prawa, uchwalona Wieloletnia Prognoza Finansowa winna być realistyczna, a przyjęte w niej prognozowane wielkości finansowe powinny posiadać uzasadnienie wynikające z dokumentów źródłowych, będących w dyspozycji kontrowanej jednostki. W związku z powyższym, kontrolujące dokonały analizy danych przedstawionych w Wieloletniej Prognozie Finansowej opracowanej na lata 2015 – 2024 z uwzględnieniem pierwotnych zapisów i jej ostatecznej zmiany, dokonanej uchwałą rady Gminy Rzeczyca nr XVII/111/2015 z dnia 30 grudnia 2015 roku oraz danych wynikających z Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2016 – 2028, ujętych w uchwale nr XVII/113/2015 z dnia 30 grudnia 2015 roku i jej zmiany, wprowadzonej uchwałą nr XXIV/155/2016 z dnia 26 września 2016 roku. Szczegółową analizą objęto przedstawione w WPF wielkości w zakresie: dochodów ogółem, dochodów bieżących, dochodów ze sprzedaży majątku, wydatków bieżących, wydatków na obsługę długu, rozchodów i przychodów planowanych na lata 2015 - 2028.

Szczegółowe dane w zakresie analizy danych WPF z 2015 roku oraz z WPF z 2016 roku przedstawiono w tabelach *stanowiących załącznik nr 28 protokołu kontroli*.

Planowane dochody ogółem

Wieloletnia Prognoza Finansowa	2016 w stosunku do 2015		2017 w stosunku do 2016	
	Wielkość w %	Wzrost/ spadek	Wielkość w %	Wzrost/ spadek
WPF wersja pierwotna z 2015 roku	9	↑	2	↑
WPF wersja ostateczna z 2015 roku	-22	↓	2	↑
WPF wersja pierwotna z 2016 roku	-21	↓	2	↑
WPF wersja uwzględniająca zmiany wprowadzone do dnia 26 września 2016 roku	6	↑	-15	↓

Jak wynika z powyższej analizy, w wersji pierwotnej Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2015 – 2028 prognozowany poziom dochodów na 2016 rok w stosunku do 2015 wzrósł o 9 punktów procentowych, co znajdowało odzwierciedlenie w planowanych dochodach z tytułu udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych oraz w planowanych dochodach z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na inwestycje. W toku realizacji budżetu w 2015 roku, kwota planowanych dochodów uległa zwiększeniu, natomiast planowane dochody dla roku 2016 zostały zmniejszone, wskutek czego relacja ta uległa zmianie, wykazując tendencję spadkową o 22 punkty procentowe. Znaczące zmniejszenie planowanych dochodów odnotowano w pozycjach: udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, podatków i opłat, dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje, dochodów ze sprzedaży majątku. W WPF-ie na lata 2016 - 2028 (pierwsza wersja prognozy), relacja dochodów planowanych w 2016 roku w stosunku do planowanych dochodów w 2015 roku (według stanu na III kwartał oraz wykonania) zakładała 21% jej spadek, który był spowodowany zmniejszeniem dochodów z tytułu: udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, dotacji i środków przeznaczonych na inwestycje, podatków i opłat oraz planowanych dotacji na wydatki bieżące. W toku wykonywania budżetu relacja ta uległa zmianie i na dzień 26 września 2016 roku planowane dochody ogółem z 2016 roku były wyższe od wykonanych ogółem dochodów z 2015 roku. Wyjaśnienie w sprawie założeń przyjętych w ww. WPF-ach złożyli Wójt Gminy Marek Kaźmierczyk oraz Skarbnik Gminy Grażyna Frączak, które stanowi **załącznik nr 29 protokołu kontroli**. Według wyjaśniających odnotowane zmiany w wielkości planowanych dochodów ogółem na przestrzeni lat 2015 – 2017 spowodowało, cyt. „W WPF-ie na lata 2015-2028 (wersja pierwotna) 9% wzrost dochodów ogółem w roku 2016 w stosunku do roku poprzedniego - dochody na 2015 rok, są zgodne z projektem budżetu na 2015 rok, przy prognozowaniu dochodów bieżących na 2016 rok w zakresie dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące oparto się o przewidywane wykonanie dochodów bieżących 2014 roku, czyli wzięte zostały pod uwagę wszystkie dotacje przychodzące do budżetu w ciągu całego roku, a nie tylko te, które są podawane w informacjach do projektu budżetu, w 2016 roku uwzględnione zostały prognozowane dochody majątkowe z tytułu dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje, w 2015 roku kwota 1.842.016,00 zł, w 2016 roku kwota 2.300.000,00 zł. W WPF-ie na lata 2015-2028 (wersja ostateczna) 22% spadek dochodów ogółem w roku 2016 w stosunku do roku poprzedniego - w wyniku zmian WPF w ciągu roku odstąpiono od prognozowania w 2016 roku dochodów majątkowych z tytułu dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje - kwota na 2016 rok 0,00 zł, natomiast plan na koniec 2015 roku wynosił 3.882.375,32 zł; w 2015 roku kwota dochodów z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące z kwoty 2.377.241,18 zł z projektu budżetu zwiększyła się w ciągu roku do kwoty 3.475.505,83 zł, co w odniesieniu do kwoty prognozowanej na 2016 rok wykazało spadek tej kwoty, a nie wzrost, jak to miało miejsce w wersji pierwotnej. W WPF-ie na lata 2016-2028 (wersja pierwotna) 21% spadek dochodów ogółem w roku 2016 w stosunku do roku poprzedniego - dochody w roku 2016 są zgodne z projektem budżetu, natomiast dochody 2015 roku to plan na III kwartał 2015 roku oraz wykonanie 2015 roku, w 2015

roku dochody na projekty realizowane z udziałem środków unijnych stanowiły łączną kwotę 2.777.221,20 zł, w 2016 kwota 0,00 zł, pozostałe dotacje oraz środki przeznaczone na inwestycje w 2015 roku kwota 1.149.898,34 zł, na 2016 rok kwota 0,00 zł". Planowane dochody ogółem w 2017 roku w stosunku do szacownych wielkości tych dochodów w 2016 roku w analizowanym WPF-ie na lata 2015 - 2028 planowano z 2% wzrostem, natomiast w WPF na lata 2016 – 2028 założono spadek tych dochodów w 2017 roku o 15 punktów procentowych w stosunku do roku poprzedniego, który znajdował odzwierciedlenie w planowanych dochodach majątkowych. Zdaniem wyjaśniających cyt. „ W WPF-ie na lata 2016-2028 odnotowany 15% spadek dochodów ogółem w roku 2017 w stosunku do roku poprzedniego był spowodowany tym, że w dochodach na rok 2016 jest zaplanowana kwota dotacji oraz środków na inwestycje to 756.630,64 zł, na 2017 rok to kwota 0,00 zł, planowane dochody ze sprzedaży majątku na 2016 rok to kwota 805.000,00 zł, zaś na 2017 rok kwota 200.000,00 zł, w kwocie dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące, dodatkowo jest kwota dotacji z budżetu państwa na świadczenia wychowawcze - na 2016 rok w wysokości 3.128.924,00 zł, natomiast na 2017 rok prognozowana jest kwota 1.200.000,00 zł oraz środki na projekty UE - na 2016 rok to kwota 489 855,42 zł, na 2017 rok kwota 317.632,29 zł.

Planowane dochody bieżące

Wieloletnia Prognoza Finansowa	2016 w stosunku do 2015		2017 w stosunku do 2016	
	Wielkość w %	Wzrost/ spadek	Wielkość w %	Wzrost/ spadek
WPF wersja pierwotna z 2015 roku	11	↑	2	↑
WPF wersja ostateczna z 2015 roku	-5	↓	7	↑
WPF wersja pierwotna z 2016 roku	-2	↓	7	↑
WPF wersja uwzględniająca zmiany wprowadzone do dnia 26 września 2016 roku	24	↑	-9	↓

W Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2015–2028 w pierwotnych założeniach przyjęto 11% wzrost dochodów bieżących w roku 2016 w stosunku do 2015 roku, wzrost planowanych dochodów odnotowano we wszystkich składowych pozycjach wykazanych w WPF dochodów bieżących, przy czym największy w pozycji dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące. W toku realizacji budżetu, relacja ta uległa zmniejszeniu o 16 punktów procentowych, z uwagi na fakt wzrostu planowanych dochodów z tytułu dotacji na cele bieżące w 2015 roku i zmniejszonej wielkości dochodów bieżących w 2016 roku. W WPF-ie z roku 2016 (wersja pierwotna) zakładano, że dochody w roku 2016 będą niższe od planowanych dochodów w 2015 roku o 2%, w wyniku mniejszych wpływów z tytułu podatków i opłat. W toku realizacji budżetu, relacja ta uległa zwiększeniu o 26 punktów procentowych, co znajdowało odzwierciedlenie w zwiększonej kwocie planowanych dochodów z tytułu dotacji na cele bieżące w 2016 roku. Dochody bieżące dla roku 2017 zaplanowano ze 2% wzrostem w stosunku do roku poprzedniego. WPF-ie na lata 2015-2028 (wersja ostateczna) oraz WPF-ie na lata 2016-2028 (wersja pierwotna) przyjęto założenie 7% wzrost dochodów bieżących w stosunku do roku poprzedniego, jednak w toku realizacji budżetu relacja ta uległa zmniejszeniu o 9 punktów procentowych, co znajdowało odzwierciedlenie w planowanych wartościach z tytułu dotacji na cele bieżące. Zgodnie ze złożonym wyjaśnieniem Wójta i Skarbnika Gminy (*załącznik nr 29 protokołu kontroli*), odnotowane różnice w planowanych wielkościach dochodów bieżących były konsekwencją cyt. „W WPF-ie na lata 2015-2028 (wersja pierwotna) 11% wzrost dochodów bieżących w roku 2016 w stosunku do roku poprzedniego - przy prognozowaniu dochodów bieżących na 2016 rok w zakresie dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące oparto się o przewidywane wykonanie dochodów bieżących 2014 roku, czyli wzięte zostały pod uwagę wszystkie dotacje przychodzące do budżetu w ciągu całego roku, a nie tylko te, które są podawane w informacjach do projektu budżetu. W WPF-ie na lata 2016-2028 ze

zmianami - 24% wzrost dochodów bieżących w roku 2016 w stosunku do roku poprzedniego oraz 9% spadek w roku 2017 w stosunku do roku 2016 - w kwocie dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące od 2016 roku dodatkowo jest kwota dotacji z budżetu państwa na świadczenia wychowawcze - na 2016 rok w wysokości 3.128.924,00 zł (w ogólnym planie dotacji 6.567.153,74 zł), natomiast na 2017 rok prognozowana wielkość 1.200.000,00 zł, oraz środki na projekty UE - na 2016 rok to kwota 489.855,42 zł, na 2017 rok kwota 317.632,29 zł. W WPF-ie na lata 2016-2028 (wersja pierwotna) 7% wzrost dochodów bieżących w roku 2017 w stosunku do roku poprzedniego - dochody 2016 roku, są zgodne z projektem budżetu, natomiast przy prognozowaniu dochodów bieżących na 2017 rok w zakresie dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące, oparto się o przewidywane wykonanie dochodów bieżących 2015 roku, czyli wzięte zostały pod uwagę wszystkie dotacje przychodzące do budżetu w ciągu całego roku, a nie tylko te, które są podawane w informacjach do projektu budżetu”.

Planowane dochody ze sprzedaży majątku

Kontrolowana jednostka w latach 2015-2017 zaplanowała uzyskać dochody ze sprzedaży majątku w następujących wysokościach:

Wieloletnia Prognoza Finansowa	2015	2016	2017
	w złotych		
WPF wersja pierwotna z 2015 roku	805.000,00	300.000,00	200.000,00
WPF wersja ostateczna z 2015 roku	605.000,00	805.000,00	200.000,00
WPF wersja pierwotna z 2016 roku	805.000,00	805.000,00	200.000,00
WPF wersja uwzględniająca zmiany wprowadzone do dnia 26 września 2016 roku	76.691,30	805.000,00	200.000,00

Na podstawie dokumentacji przedłożonej do kontroli stwierdzono, że wartości ww. składników majątku przyjęte do Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2015 - 2028 odpowiadały cenie wywoławczej nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży z ostatnich przetargów przeprowadzonych w 2014 roku, (zakończonych wynikiem negatywnym), tj.: działki 848/2 o pow. 0,26 ha w Rzeczycy, kompleksu 16-stu działek o pow. 5,6546 ha w miejscowości Łęg, działek nr 237 i nr 238 o pow. 0,39 ha w miejscowości Łęg, zabudowanej nieruchomości w miejscowości Borowiec numer działki 354/1-4 i numer 355/1-2, działki nr 234/3 o pow. 0,39 ha położonej w Roszkowej Woli, na łączną wartość 1.376.000,00 zł. W roku 2015 dla działek o numerze 237 i numerze 238 położonych w miejscowości Łęg dokonano wyceny nieruchomości oraz rozpoczęto procedurę przetargową, która zakończyła się sprzedażą ww. nieruchomości w 2016 roku. W odniesieniu do pozostałych nieruchomości stwierdzono brak zainteresowania nabywców, np.: w odniesieniu do działki o numerze 234/3 oraz działki nr 94/2 położonych w miejscowości Łęg, brak utwardzonej drogi dojazdowej do ww. nieruchomości, podjęto działania w celu podniesienia atrakcyjności przeznaczonej do sprzedaży nieruchomości. W odniesieniu do zabudowanej nieruchomości w miejscowości Borowiec (numer działki 354/1-4 i numer 355/1-2), w 2015 roku prowadzono rozmowy z lokatorami celem sprzedaży obiektu. Mimo organizowania kolejnych przetargów, zainteresowania nabyciem nieruchomości nie odnotowano. W przypadku kompleksu 16-tu działek położonych w miejscowości Łęg, odnotowano zainteresowanie potencjalnym wdzierżawieniem nieruchomości, którą uzależniono od pozyskania środków finansowych na wybudowanie odpowiedniej infrastruktury niezbędnej do prowadzenia działalności turystycznej. Przeznaczenie działek do wdzierżawienie nie wyklucza zbycia ich w przyszłości na rzecz dzierżawcy lub innego podmiotu. Treść wyjaśnienia w powyższej sprawie **stanowi załącznik nr 29 protokołu kontroli.**

Kontrolujące stwierdziły, że planowane do uzyskania w roku 2015 dochody z tytułu sprzedaży majątku wynosiły 605.000,00 zł. Wg sprawozdania Rb-27S (korekta nr 1) sporządzonego na dzień 25 lutego 2016 roku z planowanej kwoty dochodów uzyskano tylko 76.691,30 zł, z tego kwota 75.691,30 zł wpłynęła do budżetu Gminy w I kwartale 2015 roku i wynikała ze sprzedaży majątku na podstawie umowy zawartych w 2014 roku. Kwestie zaniechania urealnienia planu finansowego w tym zakresie, opisano w rozdziale protokołu pt. "Dochody z majątku".

Planowane wydatki bieżące

Wieloletnia Prognoza Finansowa	2016 w stosunku do 2015		2017 w stosunku do 2016	
	Wielkość w %	Wzrost/ spadek	Wielkość w %	Wzrost/ spadek
WPF wersja pierwotna z 2015 roku	3	↑	1	↑
WPF wersja ostateczna z 2015 roku	-4	↓	1	↑
WPF wersja pierwotna z 2016 roku	-2	↓	1	↑
WPF wersja uwzględniająca zmiany wprowadzone do dnia 26 września 2016 roku	35	↑	-13	↓

Jak wynika z powyższej tabeli, Wieloletnia Prognoza Finansowa na lata 2015 – 2028 w pierwotnej wersji oraz jej zmianach wprowadzonych w trakcie 2015 roku zakładała na lata 2015 – 2016 wydatki bieżące na zbliżonym poziomie, natomiast w WPF-ie na lata 2016-2028 (ze zmianami wprowadzonymi do dnia 26 września 2016 roku), zaplanowano w 2016 roku 35% wzrost wydatków bieżących w stosunku do roku poprzedniego. Porównując wielkości wydatków bieżących planowanych dla roku 2017 w stosunku do wykonanych z 2016 roku, można stwierdzić, że kontrolowana jednostka w WPF na lata 2015–2028 ze zmianami oraz w WPF-ie na lata 2016-2028 (wersja pierwotna) przyjęła 1% wzrost wydatków bieżących w stosunku do roku poprzedniego, natomiast w WPF-ie na lata 2016-2028 (z uwzględnieniem zmian na dzień 26 września 2016 roku) kontrolowana jednostka zakładała spadek wydatków bieżących w roku 2017 do roku poprzedniego o 13%. Przyjęte założenia planowania znajdowały uzasadnienie w wydatkach na wypłatę świadczeń wychowawczych, które w 2016 roku zaplanowano w kwocie 3.128.924,00 zł, natomiast w 2017 roku w kwocie 1.200.000,00 zł oraz w planowanych wydatkach na realizację projektów współfinansowanych ze środków unijnych, które w 2016 roku były zaplanowane w większej wartości niż przypisane wartości dla roku 2017 (wyjaśnienie w powyższej sprawie stanowi [załącznik nr 29 protokołu kontroli](#)).

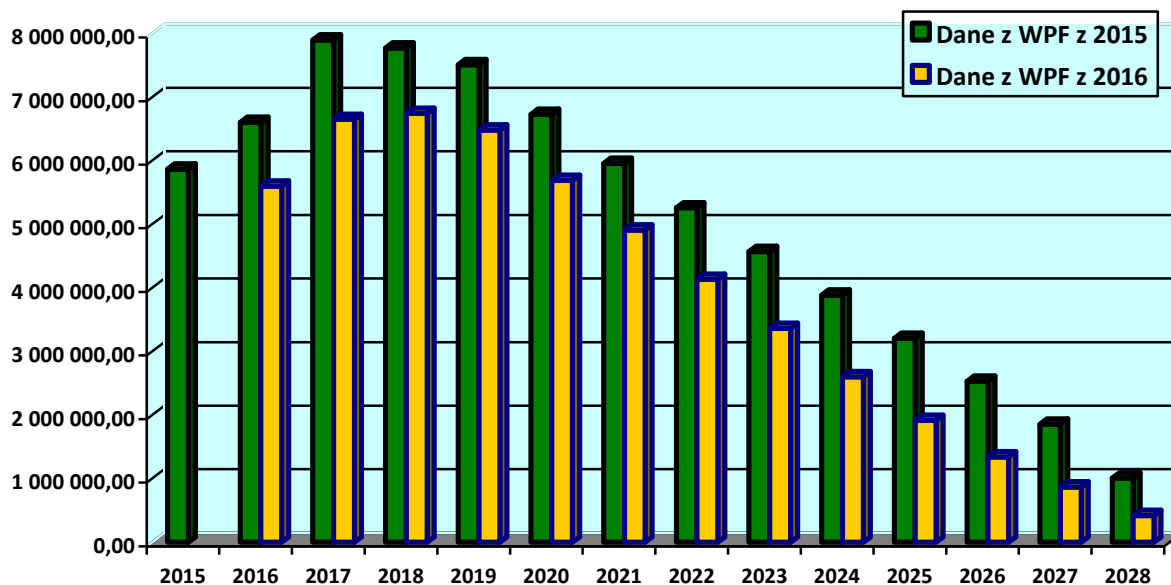
Planowane rozchody z tytułu spłat zobowiązań

Planowane rozchody przedstawione w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Rzeczyca na lata 2015 – 2028 (wersja pierwotna wraz ze zmianami w trakcie roku), znajdowały odzwierciedlenie w łącznej kwocie wynikającej z salda konta organu 134 – Kredyty bankowe oraz konta 260 (analityka 1 i 2) – Zobowiązania pieniężne, wg stanu na dzień 1 stycznia 2015 roku, które wynosiły 5.867.188,60 zł. Planowane do spłaty w 2015 roku zobowiązania w wysokości 2.032.094,32 zł w pełni zabezpieczyły środki na wydatki związane ze spłatą zobowiązań w 2015 roku, co potwierdzały obroty strony Wn konta 134 i konta 260 (analityka 1 i 2).

Planowane wielkości w zakresie rozchodów i przychodów (dla roku 2016) oraz wielkości długu na poszczególne lata objęte Wieloletnią Prognozą Finansową Gminy Rzeczyca na lata 2016 – 2028 (wersja pierwotna ze zmianami wprowadzonymi do dnia 26 września 2016 roku), były tożsame z wartościami przychodów i rozchodów przyjętymi w uchwale budżetowej na 2016 rok (uchwała nr XVII/114/2015 Rady Gminy Rzeczyca z dnia 30 grudnia 2015 roku wraz ze zmianami wprowadzonymi do dnia 26 września 2016 roku)

oraz danymi ewidencji księgowej (w zakresie wielkości długu), co potwierdzało saldo konta 134 i konta 260.

Analiza poziomu zadłużenia ujętego w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Rzeczyca na lata 2015 – 2028 (wersja pierwotna z uwzględnieniem zmian wprowadzonych w trakcie roku) oraz w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Rzeczyca na lata 2016 – 2028 (wersja pierwotna wraz ze zmianami) wykazała, że wielkości długu w poszczególnych latach objętych prognozą, wykazano w wielkościach wynikających z obowiązujących umów kredytowych i pożyczkowych oraz przyjętych założeń w zakresie planowanych przychodów z tytułu kredytów i pożyczek, co szczegółowo przedstawiono w tabeli *stanowiącej załącznik nr 28 protokołu kontroli*. Poziom zadłużenia kontrolowanej jednostki przedstawia poniższy wykres.

Planowane zadłużenie Gminy Rzeczyca w WPF na lata 2015 - 2028 było wyższe, niż prognozowana kwota długu uwzględniona w WPF na lata 2016 - 2028, gdyż kontrolowana jednostka zaplanowała przychody w postaci kredytów i pożyczek do 2019 roku, nie mniej jednak wartości wykazane w WPF –ie z 2015 roku były wyższe niż w WPF-ie z 2016 roku. Planowane rozchody z tytułu spłat zadłużenia uwzględniały zobowiązania kredytowe i pożyczkowe w wartościach i terminach wynikających z ustaleń umownych, bądź harmonogramów spłat rat kapitałowych.

Wydatki związane z obsługą długu

Przy planowaniu kwot na obsługę długu uwzględniano prognozowane kwoty spłat odsetek, które wynikały z harmonogramów spłat zadłużenia oraz planowanych do spłaty kredytów. Przy planowaniu kwot na obsługę długu, każdorazowo uwzględniano średni wskaźnik WIBOR 1 m-c plus marża. Oprocentowanie od zaciągniętych zobowiązań, przyjęte do ustalenia planowanych kwot na wydatki związane z obsługą długu, wynosiło do 3%.

Według danych wykazanych w WPF z 2015 roku, w latach 2015 - 2019 planowana wielkość spłat zadłużenia (w danym roku) pozwalała na spełnienie wymogu określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych, relacja ta również została zachowana przy planowaniu spłat zadłużenia dla ww. okresu w WPF na lata 2016 - 2028, a szczegółowe ustalenia przedstawia poniższa tabela:

Rok	WPF na lata 2015 - 2019		WPF na lata 2016 - 2019	
	Wskaźnik planowanej w danym roku spłaty zadłużenia*	Dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań**	Wskaźnik planowanej w danym roku spłaty zadłużenia*	Dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań**
2015	6,32	7,52	-	-
2016	5,95	6,91	4,44	7,65
2017	5,28	5,42	4,70	5,56
2018	5,02	5,97	4,97	5,86
2019	5,86	6,98	5,91	6,10

* wskaźnik planowany, tj. rozchody + koszty obsługi długu/ dochody ogółem

** dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań, tj. dochody ze sprzedaży majątku + dochody bieżące - wydatki bieżące/ dochody ogółem - średnia z trzech lat poprzedzających dany rok budżetowy.

Jak z powyższego zestawienia wynika, kontrolowana jednostka sporządzając Wieloletnią Prognozę Finansową przestrzegając wymogów art. 243 ustawy o finansach publicznych.

Wpływ dotacji celowych przyznanych gminom na realizację wypłat świadczeń wychowawczych wraz z kosztami obsługi na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowaniu dzieci

Według zapisów uchwały budżetowej na 2016 rok ze zmianami wprowadzonymi do dnia 30 września 2016 roku, planowane wydatki w związku z realizacją zadań wynikających z ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz. U. 2016, poz. 195), wynosiły 3.026.810,00 zł i miały być sfinansowane dotacją celową przyznaną z budżetu państwa, co potwierdzały decyzje Wojewody Łódzkiego:

- nr FN-I.3113.2.3.2016 z dnia 22 lutego 2016 roku, dotacja celowa sklasyfikowana w dziale 852 rozdziale 85295 § 2010 w wysokości 13.920,80 zł z przeznaczeniem na wdrożenie ww. ustawy, uwzględniona w budżecie Gminy Rzeczyca zarządzeniem nr 13/2016 Wójta Gminy Rzeczyca z dnia 29 lutego 2016 roku,
- nr FN-I.3113.2.23.2016 z dnia 1 kwietnia 2016 roku, dotacja celowa sklasyfikowana w dziale 852 rozdziale 85295 § 2010 w wysokości 3.115.003,20 zł z przeznaczeniem na realizację świadczenia wychowawczego wraz z kosztami obsługi, uwzględniona w budżecie Gminy Rzeczyca zarządzeniem nr 25/2016 Wójta Gminy Rzeczyca z dnia 12 kwietnia 2016 roku,
- nr FN-I.3113.2.86.2016 z dnia 30 września 2016 roku, zmniejszenie dotacji celowa sklasyfikowanej w dziale 852 rozdziale 85211 § 2060 w kwocie 102.114,00 zł z przeznaczeniem na realizację świadczenia wychowawczego. Zmianę wysokości dotacji celowej uwzględniono w budżecie Gminy Rzeczyca zarządzeniem nr 64/2016 Wójta Gminy Rzeczyca z dnia 30 września 2016 roku.

Dochody bieżące z tytułu dotacji celowej oraz wydatki związane z realizacją zadań wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, uwzględniono w Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2016 – 2028 (uchwała nr XX/134/2016 Rady Gminy Rzeczyca z dnia 28 kwietnia 2016 roku w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej), tj. dla roku 2016 w kwocie 3.026.810,00 zł, dla roku 2017 w kwocie 1.200.000,00 zł.

Według zapisów ewidencji księgowej i dokumentacji źródłowej, do dnia 30 września 2016 roku przekazano na rachunek Gminy Rzeczyca środki w kwocie 2.118.290,80 zł, które w całości zostały zaangażowane na wypłatę świadczeń wychowawczych rodzinom z terenu gminy. Szczegółowe ustalenia w zakresie wpływu środków dotacji celowej oraz przekazania środków na wydatki związane z wypłatą ww. świadczeń przedstawiono w poniższej tabeli.

Wpływ dotacji 852-85211-2060		Przekazanie środków na wydatki 852-85211-2060	
Nr wyciągu bankowego z dnia	Kwota	Nr wyciągu bankowego z dnia	Kwota
WB nr 83 z dn. 23.02.2016	13.920,80	WB nr 73 z dn. 18.03.2016	13.920,80
WB nr 99 z dn. 06.04.2016	405.000,00	WB nr 126 z dn. 10.05.2016	260.000,00
WB nr 126 z dn. 10.05.2016	375.540,00	WB nr 137 z dn. 20.05.2016	400.000,00
WB nr 146 z dn. 02.06.2016	195.135,00	WB nr 158 z dn. 16.06.2016	30.000,00
WB nr 153 z dn. 10.06.2016	109.060,00	WB nr 161 z dn. 20.06.2016	350.000,00
WB nr 181 z dn. 10.07.2016	106.468,00	WB nr 195 z dn. 19.07.2016	358.630,00
WB nr 187 z dn. 11.07.2016	207.427,00		
WB nr 206 z dn. 02.08.2016	109.863,00	WB nr 220 z dn. 18.08.2016	346.517,00
WB nr 215 z dn. 11.08.2016	236.654,00		
WB nr 233 z dn. 06.09.2016	121.281,00	WB nr 246 z dn. 19.09.2016	359.223,00
WB nr 241 z dn. 12.09.2016	237.942,00		
Razem	2.118.290,80		2.118.290,80

Jak z powyższego wynika środki na bieżąco angażowano na wypłaty ww. świadczenia.

2 PRZESTRZEGANIE ZASAD GOSPODARKI FINANSOWEJ OKREŚLONYCH W ART.254 PKT 3 USTAWY Z DNIA 27 SIERPNIĄ 2009 ROKU O FINANSACH PUBLICZNYCH

Kontrolujące zweryfikowały przestrzeganie zasad gospodarki finansowej określonych w art. 254 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, dokonując analizy dokonanych wydatków na dzień: 20 czerwca 2015 roku, 17 września 2015 roku, 19 grudnia 2015 roku 3 lutego 2016 roku oraz na dzień 16 marca 2016 roku z wybranych działów klasyfikacji budżetowej, a mianowicie:

- dział 750 - Administracja publiczna, rozdział 75023 – urzędy gmin, paragraf: § 4010 - wynagrodzenia osobowe pracowników, § 4210 - zakup materiałów i wyposażenia, § 4260 - zakup energii, § 4300 - zakup pozostałych usług,
- dział 600 - Transport i łączność, rozdział 60016 drogi publiczne gminne, paragraf: § 4210 - zakup materiałów i wyposażenia, § 4270 – zakup usług remontowych, § 4300 - zakup pozostałych usług.

Szczegółowe ustalenia zawarto w tabeli stanowiącej załącznik nr 30 protokołu kontroli.

Na podstawie wydruków z ksiąg rachunkowych prowadzonych dla Urzędu Gminy Rzeczyca, uchwał organu stanowiącego i aktów organu wykonawczego - zarządzeń Wójta Gminy stwierdzono, że wydatki na ustalone wyżej dni, zostały wykonane w granicach kwot określonych w planie finansowym.

Analiza zapisów w księgach rachunkowych dla budżetu Gminy Rzeczyca (organu) i budżetu jednostki Urzędu Gminy z 2015 roku i z 2016 roku wykazała, że kontrolowana jednostka ewidencjonowała operacje w zakresie przyjętego planu dochodów i wydatków budżetu oraz jego zmian w ciągu danego roku budżetowego na kontach pozabilansowych, tj. organu 991 – Planowane dochody budżetu i 992 – Planowane wydatki budżetu oraz w budżecie jednostki na koncie 980 – Plan finansowy wydatków budżetowych”.

VII. WYKONYWANIE BUDŻETU. REALIZACJA DOCHODÓW BUDŻETOWYCH

1. DOCHODY Z PODATKÓW I OPŁAT LOKALNYCH - 2014 - 2015

1) Rachunkowość w zakresie podatków i opłat. Plan kont

Ewidencję podatków stanowiącą integralną część ewidencji księgowej Urzędu prowadzono w oparciu o uregulowania zawarte w polityce rachunkowości Urzędu Gminy Rzeczyca, które wprowadzono zarządzeniem nr 50/2010 Wójta Gminy z dnia 30 grudnia 2010 roku (załącznik nr 5) oraz w zarządzeniu nr 51/2010 Wójta Gminy Rzeczyca z dnia 30 grudnia 2010 roku w sprawie ewidencji oraz poboru podatków i opłat lokalnych w Urzędzie Gminy Rzeczyca, które opracowano w oparciu o rozporządzenie Ministra Finansów z dnia z dnia 25 października 2010 roku w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. nr 208, poz. 1375).

Według wskazanych wyżej uregulowań do ewidencji podatków i opłat lokalnych ustalono konta: 101 służące do ewidencji wpływów i zwrotów z tytułu podatków, dokonywanych za pośrednictwem kasy; konto 130 – służące ewidencji wpływów i zwrotu z tytułu podatków, dokonywane za pośrednictwem banku; konto 141 do ujęcia środków pieniężnych znajdujących się między kasą urzędu a jego rachunkiem bieżącym; konto 221 – należności z tytułu dochodów budżetowych, na stronie Wn konta 221 ujmowane są ustalone na dany rok budżetowy przypisy z tytułu dochodów budżetowych i zwroty nadpłat, natomiast po stronie Ma konta ujmuje się wpłaty należności z tytułu dochodów budżetowych oraz odpisy należności; konto 226 – służące do ewidencjonowania rozrachunków z tytułu podatków; konto 720 - które służy do ewidencji odpisów i przypisów z tytułu podatków oraz odsetek za zwłokę i innych należności. Ewidencja szczegółowa do konta 720 umożliwi wyodrębnienie przychodów z tytułu podatków według pozycji planu finansowego; konto 990 - (pozabilansowe), na którym ewidencjonuje się kwoty należnych od osób trzecich i realizacji tych zobowiązań - księgowania dokonuje się, nie stosując zasady dwustronnego zapisu; konto 991 służące ewidencji operacji dotyczących przypisanych na kontach podatników i zainkasowanych kwot podatków, które zostały rozliczone w drodze inkasa -na stronie Wn konta księguje się przypisy w wysokości należności do pobrania oraz odsetki za zwłokę i inne należności uboczne w kwocie wpłaconej, na stronie Ma wpłaty kwot pobranych, dokonane do kasy lub na rachunek budżetu oraz odpisy kwot należności przypisanych inkasentowi do pobrania, a nie pobranych.

Przywołane wyżej zarządzenie nr 51/2010 z dnia 30 grudnia 2010 roku określało:

- zadania pracowników zatrudnionych na stanowisku do spraw podatków i opłat lokalnych,
- przewidziane formy wpłat podatków,
- wskazywało rodzaje dokumentów stanowiących podstawę dokonania przypisów, odpisów i wygaśnięcia zobowiązania podatkowego,
- wymagane informacje dotyczące potwierdzeń wpłaty lub zwrotu podatków,
- stanowiło o kwitariuszach i kontokwitariuszach, jako drukach ścisłego zarachowania,
- zasady poboru podatków przez inkasentów,
- zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych wykorzystywanych do ewidencji podatków i opłat (dziennik, konta księgi głównej (ewidencja syntetyczna), konta ksiąg pomocniczych (ewidencja analityczna).

Aktualizacji wysokości przypisanego podatku dokonywano na podstawie informacji uzyskanych z rejestru wymiarowego, które ewidencjonowano w następujący sposób:

Wn 221-(...), Ma 720 – przypis należności z tytułu podatku z klasyfikacją budżetową,
Wn 720, Ma 221-(...) – odpis należności z tytułu podatku.

Przykładowe księgowanie podatku od nieruchomości – wpłata w banku

Podatek od nieruchomości w kwocie 75,00 zł wpłacony w dniu 3 czerwca 2015 roku przez podatnika o nr ewidencyjnym (...)⁴ zaksięgowano:

w jednostce

Wn 130-1, Ma 221 klasyfikacją dział 756 rozdział 75615 § 0310 – wpłata należności podatkowej na rachunek bankowy – wyciąg bankowy nr 107/P/2015 poz. 3, nr księgowy 234/P/2015;

w organie

Wn 133-1, Ma 222 - na podstawie wyciągu bankowego nr 113 z dnia 5 czerwca 2015 roku nr księgowy 234/2015 i na ostatni dzień kwartału, na podstawie sprawozdania Rb-27S Wn 222, Ma 901.

Przykładowe księgowanie podatku od nieruchomości wpłaconego do kasy urzędu

Podatek w kwocie 10,00 zł wpłacony w dniu 1 czerwca 2015 roku przez podatnika o nr ewidencyjnym (...)⁵ zaksięgowano:

w jednostce

Wn 101, Ma 221 – wpłata należności podatkowej do kasy raport kasowy nr 0097/P/2015 z dnia 1 czerwca 2015 roku, pozycja 6,

Wn 141, Ma 101 – odprowadzenie wpłaty z kasy na rachunek bankowy,

Wn 130, Wn 141 – wpłata gotówki na rachunek bankowy;

w organie

Wn 133, Ma 222 - na podstawie wyciągu bankowego,

Wn 222, Ma 901 – na podstawie sprawozdania budżetowego Rb-27S na koniec kwartału.

2) Organizacja wymiaru i poboru podatków i opłat (inkaso)

W Urzędzie Gminy Rzeczyca, ewidencję podatków i opłat prowadzi dwóch pracowników. Obliczenia wymiaru, ewidencji i windykacji podatków prowadzone są z wykorzystaniem programu firmy „INFO-SYSTEM” T.I. Groszek. Ewidencja analityczna (konta 221), prowadzona jest w formie odrębnych kont, oddzielnie dla każdego podatnika. Na poszczególnych kontach ewidencjonowane są przypisy, odpisy, zaległości, odsetki i

⁴ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁵ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

nadpłaty. Na koniec każdego roku budżetowego ustalane są stany kont poszczególnych podatników.

Zgodnie z informacją merytorycznych pracowników, wpłat podatków w Gminie Rzeczyca dokonywano za pośrednictwem poczty, bezpośrednio na rachunek bankowy, w kasie Urzędu Gminy, bądź też w drodze inkasa.

Pobór podatku w drodze inkasa odbywał się w oparciu o uchwałę Rady Gminy Rzeczyca nr VI/40/03 z dnia 20 lutego 2003 roku, ze zmianami wprowadzonymi uchwałą nr XL/279/06 z dnia 29 czerwca 2006 roku. Uchwały określały inkasentów (sołtysi) oraz wysokość wynagrodzenia za pobór należności, które było zróżnicowane w zależności od wielkości danego sołectwa oraz od wysokości możliwej do zainkasowania kwoty i kształtowało się od 7,7% do 11,9% zebranej kwoty. Organ stanowiący nie ustalił innego, niż przewiduje ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa, terminu wpłaty zebranych w drodze inkasa należności podatkowych, w związku z czym terminem tym był dzień następujący po ostatnim dniu, w którym, zgodnie z przepisami prawa podatkowego, wpłata podatku powinna nastąpić.

W celu sprawdzenia terminowości rozliczeń inkasentów, prawidłowości wypłat wynagrodzeń za pełnione czynności, kontrolujące przeanalizowały rozliczenia inkasentów z I raty 2014 roku i III raty 2015 roku z trzech sołectw: (...)⁶

Z kontroli dokumentacji źródłowej wynika, że:

- zebrane kwoty inkasenci wpłacali na rachunek bankowy Urzędu w ustawowym terminie,
- wypłata wynagrodzenia za inkaso następowała w kasie urzędu, na podstawie sporządzonych list płac,
- wynagrodzenia inkasentów wykazane w tabeli, naliczono i wypłacono w prawidłowej wysokości,
- wydatek związany z wypłatą prowizji sołtysom w roku 2014 stanowił kwotę brutto 31.424,00 zł, w roku 2015 – 34.716,00 zł i wg stanu na dzień 30 czerwca 2016 roku wypłacono wynagrodzenia za inkaso należności podatkowych w wysokości 16.068,00 zł. Powyższy wydatek klasyfikowano w rozdziale 75095 § 4100 – „Wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne”,
- przypisu podatków pobieranych przez inkasentów dokonywano na koncie pozabilansowym 991 – rozrachunki z inkasentami z tytułu pobieranych przez nich podatków, które zostało przewidziane w obowiązującym w kontrolowanej jednostce planie kont.

Nieprawidłowości w powyższym zakresie nie stwierdzono.

Realizację dochodów Gminy z tytułu podatków i opłat lokalnych w latach 2014-2016 (I półrocze) przedstawiono w poniższych tabelach.

Tabela
Plan i realizacja dochodów własnych w 2014 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Plan (w zł)	Wykonanie (w zł)	Procent Wykonania planu	Udział procentowy w wykonaniu budżetu
1	2	3	4	5	6

⁶ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak

DOCHODY BUDŻETOWE – ogółem		17 760 165,00	16 502 580,21	92,9	100,0
1.	Podatek od nieruchomości	840 623,00	765 031,23	91,0	4,6
2.	Podatek rolny	414 311,00	404 070,41	97,5	2,4
3.	Podatek leśny	58 125,00	58 221,2	100,2	0,4
4.	Podatek od środków transportowych	137 654,00	126 975,6	92,2	0,8
5.	Oplaty lokalne	2 000,00	756,00	37,8	0,0
6.	Pozostałe dochody własne	3 680 330,43	2 765 650,95	75,1	16,8
DOCHODY WŁASNE		5 133 043,43	4 120 705,39	80,3	25,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przedłożonych przez Urząd Gminy Rzeczyca

Tabela
Plan i realizacja dochodów własnych w 2015 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Plan (w zł)	Wykonanie (w zł)	Procent Wykonania planu	Udział procentowy w wykonaniu budżetu
1	2	3	4	5	6
DOCHODY BUDŻETOWE – ogółem		20 007 630,00	19 147 353,80	95,7	100,0
1.	Podatek od nieruchomości	858 800,00	828 875,23	96,5	4,3
2.	Podatek rolny	360 478,00	353 141,81	98,0	1,8
3.	Podatek leśny	63 162,00	63 194,60	100,1	0,3
4.	Podatek od środków transportowych	142 752,00	139 599,20	97,8	0,7
5.	Oplaty lokalne	4 020,00	2 035,00	50,6	0,0
6.	Pozostałe dochody własne	3 564 624,57	2 914 284,68	81,8	15,2
DOCHODY WŁASNE		4 993 836,57	4 301 130,52	86,1	22,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przedłożonych przez Urząd Gminy Rzeczyca

Tabela
Plan i realizacja dochodów własnych w 2016 roku I półrocze

Lp.	Wyszczególnienie	Plan (w zł)	Wykonanie (w zł)	Procent Wykonania planu	Udział procentowy w wykonaniu budżetu
1	2	3	4	5	6
DOCHODY BUDŻETOWE – ogółem		19 008 044,00	9 466 030,58	49,8	100,0
1.	Podatek od nieruchomości	748 000,00	335 396,28	44,8	3,5
2.	Podatek rolny	367 183,00	207 661,10	56,6	2,2
3.	Podatek leśny	71 636,00	36 769,50	51,3	0,4
4.	Podatek od środków transportowych	177 924,00	104 809,88	58,9	1,1
5.	Oplaty lokalne	2 000,00	295,00	14,8	0,0
6.	Pozostałe dochody własne	3 765 375,02	1 504 374,11	40,0	15,9
DOCHODY WŁASNE		5 132 118,02	2 189 305,87	42,7	23,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przedłożonych przez Urząd Gminy Rzeczyca

3) Podatek od nieruchomości

W latach 2014 – 2016 obowiązywały na terenie Gminy Rzeczyca stawki podatku od nieruchomości określone uchwałami Rady:

- nr XXXV/264/2013 z dnia 26 listopada 2013 roku w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości na obszarze Gminy Rzeczyca na 2014 rok–

opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego z dnia 5 grudnia 2013 roku poz. 5305;

- nr XLVII/349/2014 z dnia 14 listopada 2014 roku określającej wysokości stawek podatku od nieruchomości obowiązujące w 2015 roku – opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego z dnia 24 listopada 2014 roku, poz. 4151;
- nr XV/95/2015 z dnia 26 listopada 2015 roku w sprawie określenia wysokości rocznych stawek podatku od nieruchomości obowiązujących w 2016 roku – opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego z dnia 1 grudnia 2015 roku, poz. 4704.

Rada Gminy Rzeczyca w uchwale nr XXXV/265/2013 z dnia 26 listopada 2013 roku obowiązującej w roku 2014 i uchwale nr XLVII/350/2014 z dnia 14 listopada 2014 roku – obowiązującej w roku 2015 przewidziała niżej wymienione zwolnienia w opłatach podatku od nieruchomości:

- grunty, budynki lub ich części oraz budowle służące realizacji zadań publicznych, za wyjątkiem związanych ze świadczeniem usług wodnych, o ile nie są oddane w zarząd, posiadanie, w posiadanie zależne;
- grunty, budynki lub ich części oraz budowle wykorzystywane na potrzeby kultury, kultury fizycznej i sportu;
- grunty, budynki lub ich części oraz budowle wykorzystywane na potrzeby ochrony przeciwpożarowej i bezpieczeństwa publicznego;
- grunty, budynki lub ich części oraz budowle wykorzystywane na potrzeby pomocy społecznej.

w uchwale nr XV/96/2015 z dnia 26 listopada 2015 roku – obowiązującej w roku 2016 zwolniono z podatku od nieruchomości:

- grunty, budynki lub ich części oraz budowle wykorzystywane na potrzeby kultury, kultury fizycznej i sportu,
- grunty, budynki lub ich części oraz budowle wykorzystywane na potrzeby ochrony przeciwpożarowej i bezpieczeństwa publicznego,
- grunty, budynki lub ich części oraz budowle wykorzystywane na potrzeby pomocy społecznej.

Przedmiotowe zwolnienia nie obejmowały gruntów, budynków lub ich części oraz budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Wzory formularzy informacji i deklaracji na podatek od nieruchomości, leśny i rolny niezbędnych do wymiaru podatków, określała uchwała Rady Gminy Rzeczyca nr XV/100/2015 z dnia 26 listopada 2015 roku, opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego z dnia 1 grudnia 2015 roku, poz. 4708. Poprzednio obowiązującą w tym zakresie, była uchwała Rady Gminy nr XXXV/240/2005 z dnia 7 grudnia 2005 roku, ze zmianami wprowadzonymi uchwałą nr XV/116/2012 z dnia 20 stycznia 2012 roku.

Wszystkie ww. uchwały publikowano w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego i przekazano je do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi.

Stwierdzono, że uchwały w sprawie ustalenia stawek podatkowych, zwolnień, wzorów formularzy, nie były przedmiotem rozstrzygnięć nadzorczych Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej.

Podatek od nieruchomości od osób prawnych

W 2014 roku podatkiem od nieruchomości objęto 48 osób prawnych. Przypis dla tej grupy podatników wynosił 1.123.173,07 zł (saldo początkowe plus przypis minus odpis). Wykonane dochody z tego tytułu w 2014 roku wynosiły 404.480,40 zł i stanowiły 2,45% dochodów wykonanych ogółem w 2014 roku. W 2015 roku podatkiem od nieruchomości

objęto 34 osoby prawne, dla których przypis wynosił 1.204.197,67 zł (saldo początkowe plus przypis minus odpis). Dochody uzyskane w 2015 roku z tego tytułu wyniosły 444.045,20 zł i stanowiły 2,31 % wykonanych dochodów w 2015 roku. W roku 2016 podatkiem od nieruchomości osoby prawne objęto 30 podatników. Dochody uzyskane z tego tytułu na dzień 30 czerwca 2016 roku wynosiły 144.281,77 zł. Tak wysokie wartości kwot przypisanych dochodów z tego tytułu w stosunku do ich wykonania wynikały ze znacznych kwot zaległości w tym podatku.

Pod względem prawidłowości zadeklarowanego podatku, terminowości wpłat, powszechności opodatkowania, kontrolą objęto 11 podatników podatku od nieruchomości osoby prawne, wybierając podatników z rejestru wymiarowego z najwyższym kwotowo przypisem.

Zestawienie podatników przyjętych jako próba kontrolna stanowi załącznik nr 31 protokołu kontroli.

W dalszej części niniejszego protokołu, podatnicy identyfikowani będą według numeru konta podanego w wykazie załączonym do protokołu.

Informacje zawarte w przedłożonych deklaracjach oraz indywidualnych kartach kontowych dla wybranych podatników, zestawiono w *tabeli stanowiącej załącznik nr 32 protokołu kontroli.*

W wyniku analizy dokumentacji (deklaracje, karty kontowe, wydruki z ewidencji gruntów) dla wybranej próby podatników stwierdzono, że:

- stawki podatków przyjęte w deklaracjach i ich korektach były zgodne ze stawkami wynikającymi z uchwał Rady Gminy Rzeczyca;
- terminu złożenia deklaracji wynikającego art. 6 ust. 9 pkt 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach opłatach lokalnych (obowiązujący wówczas tekst jednolity Dz. U. 2014, poz. 849), nie zachowało (...) ⁷ Przywołany wyżej przepis nakładał obowiązek złożenia deklaracji do dnia 31 stycznia danego roku podatkowego. W odniesieniu do podatnika, który nie złożył deklaracji wystawiono wezwanie do jej złożenia, a bezskuteczność wezwania spowodowała wszczęcie przez organ podatkowy postępowania, które zakończono wydaniem decyzji określającej wysokość zobowiązania podatkowego;
- (...) ⁸
- z przedłożonej dokumentacji oraz ustnych wyjaśnień merytorycznego pracownika wynika, że organ podatkowy w okresie objętym kontrolą nie korzystał z uprawnień wynikających z art. 281 i następnych ustawy Ordynacja podatkowa i nie przeprowadzał u podatników podatku od nieruchomości - osoby prawne, kontroli w zakresie zgodności ze stanem faktycznym zadeklarowanego przez tych podatników podatku;
- na dzień 31 grudnia 2014 roku zaległości w podatku od nieruchomości osoby prawne wynosiły 718.692,67 zł, z tego 103.509,20 zł to zaległości roku bieżącego. Na dzień 31 grudnia 2015 roku odnotowano zaległości w przedmiotowym podatku w wysokości

⁷ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w deklaracji podatkowej i innych dokumentach składanych przez podatników). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁸ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w deklaracji podatkowej i innych dokumentach składanych przez podatników). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

747.138,47 zł, w tym kwota 85.913,00 zł dotyczyła zaległości roku 2014. Prawidłowość podejmowania działań windykacyjnych w odniesieniu do zaległości w podatku od nieruchomości – osoby prawne, opisano w punkcie 7 niniejszego rozdziału protokołu.

Podatek od nieruchomości od osób fizycznych

W 2014 roku Gmina Rzeczyca uzyskała dochody z tytułu podatku od nieruchomości osoby fizyczne w wysokości 360.550,83 zł, stanowiące 2,18% wykonanych dochodów ogółem. Dochody z tytułu ww. podatku w 2015 roku wyniosły 384.830,03 zł i stanowiły 2,0% ogólnych dochodów Gminy.

Z ewidencji podatkowej wynika, że w 2014 roku podatkiem od nieruchomości – osoby fizyczne objęto 1.308 podatników, dla których przypis wynosił 410.677,32 zł (saldo początkowe plus przypis minus odpis), w 2015 roku 1327 podatników z łącznym przypisem 411.952,49 zł (saldo początkowe plus przypis minus odpis) i w 2016 roku 1340 podatników.

Spośród podatników podatku od nieruchomości - osoby fizyczne, podatnicy prowadzący działalność gospodarczą w stałej siedzibie na terenie Gminy Rzeczyca to: 72 podatników w 2014 roku, w 2015 roku - 78 podatników i w 2016 roku - 76 podatników.

Kontrolę w zakresie wymiaru podatku od nieruchomości i prawidłowości przedmiotu opodatkowania przeprowadzono w oparciu o próbę 10 podatników prowadzących działalność gospodarczą na terenie Gminy Rzeczyca.

Zestawienie wybranych do kontroli podatników stanowi załącznik nr 33 protokołu kontroli.

Do próby przyjęto podatników z najwyższym kwotowo naliczeniem. Sumaryczna wartość przypisu podatku analizowanych podatników wynosiła w 2014 roku 78.895,00 zł, w roku 2015 - 75.293,00 zł i w 2016 roku - 79.238,00 zł.

Wykaz podatników objętych kontrolą wraz z informacjami podlegającymi analizie zestawiono tabelach stanowiących załącznik nr 34 protokołu kontroli.

Analiza decyzji wydanych dla wybranych podatników podatku od nieruchomości osoby fizyczne wykazała co następuje:

- w wydanych decyzjach wymiarowych zastosowano stawki podatku zgodne z uchwałami Rady Gminy Rzeczyca, podejmowanymi na dany rok podatkowy,
- organem wydającym decyzje był Wójt Gminy, bądź też Zastępca Wójta działająca z upoważnienia Wójta wydanej na podstawie art. 143 § 1 i art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy Ordynacja podatkowa w związku z art. 39 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym;
- decyzje doręczano podatnikom za pośrednictwem poczty (podatnicy nie mieszkający na terenie Gminy) oraz przez sołtysów. Odbiór decyzji doręczanych przez sołtysów, potwierdzał podatnik na wykazie zawierającym datę i podpis odbierającego, adres podatnika oraz numer decyzji. Decyzje doręczane pocztą posiadały zwrotne potwierdzenia ich odbioru z wpisanym numerem decyzji, imieniem i nazwiskiem adresata, adresem zamieszkania, datą odbioru i podpisem podatnika. Decyzje doręczono w terminach umożliwiającym terminową zapłatę I raty podatku w danym roku podatkowym;
- decyzje wydano na podstawie złożonych przez podatników informacji o przedmiotach opodatkowania, które składano na drukach określonych uchwałą Rady Gminy i aktualizowano je w przypadku zaistniałych zmian w przedmiocie opodatkowania;

- (...) ⁹
- w okresie objętym kontrolą organ podatkowy korzystając z uprawnień wynikających z art. 281 i następnich ustawy Ordynacja podatkowa, przeprowadził u osób fizycznych w roku 2015 9 kontroli, natomiast w roku 2014 8 kontroli, w zakresie zgodności zadeklarowanego przez podatników podatku ze stanem faktycznym. Wynikiem tych kontroli było wydanie w 2015 roku 9 decyzji i w roku 2014 8 decyzji, które uchylały decyzję ustalającą wysokość zobowiązania pieniężnego na 2015 rok i na 2014 rok, ustalając w nich wysokość podatku adekwatnie do ustalonego w trakcie kontroli stanu faktycznego.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku zaległość w podatku od nieruchomości osoby fizyczne wynosiła 83.063,54 zł, na dzień 31 grudnia 2015 roku 65.573,47 zł, oraz wg stanu na dzień 30 czerwca 2016 rok zaległość wynosiła 69.211,77 zł.

Prawidłowość podejmowania działań windykacyjnych do zaległości w podatku od nieruchomości – osoby fizyczne, opisano w punkcie 7 niniejszego rozdziału protokołu.

Udzielone ulgi w zapłacie podatku w zakresie podatku od nieruchomości (np. umorzenie zaległości, rozłożenie na raty, odroczenie terminu płatności)

2014 rok

Rodzaj decyzji	Ilość wydanych decyzji	Kwota objęta decyzjami (zł)
Umorzenie zaległości podatkowej, odsetek	54*	4.745,00 plus 478,00 odsetki
Rozłożenie zapłaty podatku na raty	-	-
Odroczenie terminu płatności podatku	-	-
Rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowej	-	-
Odroczenie zapłaty zaległości podatkowej	1 (dotyczy osoby prawnej)	6.811,00

*jedna decyzja na kwotę 1.348,00 zł dotyczy osoby prawnej i 53 decyzje osób fizycznych w tym umorzenie łącznego zobowiązania pieniężnego

2015 rok

Rodzaj decyzji	Ilość wydanych decyzji	Kwota objęta decyzjami (zł)
Umorzenie zaległości podatkowej, odsetek	32*	14.509,00 plus 67,00 odsetki
Rozłożenie zapłaty podatku na raty	1 * dotyczy osoby prawnej	13.058,00
Odroczenie terminu płatności podatku	-	-

⁹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w deklaracji podatkowej i innych dokumentach składanych przez podatników). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak. Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowej	-	-
Odroczenie zapłaty zaległości podatkowej	-	-

*jedna decyzja na kwotę 2.005,00 zł dotyczy osoby prawnej i 31 osób fizycznych w tym łączne zobowiązanie pieniężne

* decyzja o rozłożenie na raty zaległości 36.976,47 zł pozostała na 31.12.2015 kwota do zapłaty 13.058,00 zł.

I półrocze 2016 roku

Rodzaj decyzji	Ilość wydanych decyzji	Kwota objęta decyzjami (zł)
Umorzenie zaległości podatkowej, odsetek	7*	8.153,00
Rozłożenie zapłaty podatku na raty	-	--
Odroczenie terminu płatności podatku	-	-
Rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowej	-	-
Odroczenie zapłaty zaległości podatkowej	-	-

*jedna decyzja negatywna dotyczy osoby prawnej i 6 osób fizycznych w tym umorzenie łącznego zobowiązania pieniężnego

Powyższe dane przeanalizowano z danymi wynikającymi ze sprawozdań Rb – PDP i Rb-27S za lata 2014 - 2015 oraz I półrocze 2016 rok i stwierdzono, że skutki umorzeń zaległości i odsetek w ww. okresie były zgodne z danymi wykazanymi w sprawozdaniach.

Celem sprawdzenia prawidłowości postępowania organu podatkowego przy udzielaniu ulg w zapłacie podatku od nieruchomości podatnikom – osobom fizycznym i prawnym, analizie poddano udokumentowanie wszystkich wydanych w okresie objętym kontrolą decyzji dotyczących umorzenia zaległości podatkowych i odsetek podatkowych w odniesieniu do podatników osoby prawne i wybranych 17 decyzji wydanych w odniesieniu do podatników – osoby fizyczne, uwzględniając przy wyborze tej próby kwotę zastosowanej ulgi (wybrano decyzje najwyższe kwotowo). Łącznie wartość zastosowanych ulg wynikających z decyzji przyjętych do próby kontrolnej, wynosiła 61.708,97 zł.

Informacje z analizowanych decyzji w sprawie ulg w zapłacie podatku od nieruchomości zestawiono w tabeli stanowiącej załącznik nr 35 protokołu kontroli.

Z powyższego zestawienia wynika, że:

- wszystkie sprawy z wniosków podatników, dotyczących umorzeń zaległości, odsetek, zgodnie z art. 207 ustawy Ordynacja podatkowa, zostały załatwione w drodze decyzji;
- organem wydającym decyzje był Wójt Gminy, bądź Zastępca Wójta na podstawie wydanego upoważnienia nr UG-RO.077.20.2013 z dnia 20 sierpnia 2013 roku;
- **w decyzjach: nr 3120.01.2014 z dnia 18 marca 2014 roku, nr 3120.01.2015 z dnia 9 marca 2015 roku zawarto nieprecyzyjne rozstrzygnięcia, które stwarzały możliwość różnej ich interpretacji, bowiem zapis „...umorzenie zaległości z tytułu podatku od nieruchomości za 2014 rok w kwocie 446,00 zł”, nie wskazywało jakiego okresu roku 2014 ta zaległość dotyczy i czy kwota podlegająca umorzeniu stanowiła faktycznie zaległość podatkową, zważywszy na dzień jej wydania, tj. dnia 18 marca 2014 roku.** Ustalenia w tym zakresie wskazano dopiero w uzasadnieniu decyzji. Kontrolujące wskazują, że jednym z elementów wydanej decyzji wynikającym z art. 210 § 1 pkt 5 ustawy Ordynacja podatkowa jest jej rozstrzygnięcie zwane osnową decyzji, które powinno być jednoznaczne, jasne i pełne. Osnowa decyzji jest jej kwintesencją, wyraża

bowiem rezultat stosowania normy prawa materialnego do konkretnego wypadku, w kontekście konkretnych okoliczności faktycznych i materiału dowodowego. Rozstrzygnięcia nie można ani domniemywać, ani wyprowadzać z treści uzasadnienia. Powinno ono być wyrażone wyraźnie w osnowie decyzji, bowiem w okolicznościach wskazanych w art. 210 § 5 cytowanej ustawy, organ wydający decyzję może odstąpić od jej uzasadnienia, a wówczas prawidłowo sformułowana treść rozstrzygnięcia, umożliwia wykonanie decyzji;

- decyzje o numerach: 3123.01.2014.MK z dnia 20 stycznia 2014 roku, 3123.02.2014 MK z dnia 20 stycznia 2014 roku, 3123.03.2014.MK z dnia 12 lutego 2014 roku, nr 3123.15.2014.MK z dnia 1 kwietnia 2014 roku, 3123.06.2014 z dnia 15 kwietnia 2014 roku, 3123.16.2014.MK z dnia 15 kwietnia 2014 roku, 3123.31.2014.MK z dnia 12 maja 2014 roku, 3123.44.2014 z dnia 1 lipca 2014 roku, 3123.04.2014.MK z dnia 17 kwietnia 2015 roku, 3123.06.2015.MK z dnia 19 czerwca 2015 roku, 3123.16.2015 z dnia 26 listopada 2015 roku, 3123.24.2015.MK z dnia 22 grudnia 2015 roku, 3123.27.2015.MK z dnia 27 listopada 2015 roku i wszystkie skontrolowane decyzje wydane w roku 2016, stanowiły o zastosowaniu ulgi w zapłacie łącznego zobowiązania pieniężnego, **bez szczegółowego wskazania kwot ulgi, które dotyczą danego podatku tworzącego łączne zobowiązanie pieniężne**, np. decyzja RF.3123.31.2014.MK z dnia 12 maja 2014 roku w rozstrzygnięciu zawierała zapis „*umorzyć I ratę zaległości podatkowej z tytułu łącznego zobowiązania pieniężnego za 2014 rok w wysokości 240,00 zł, natomiast według ewidencji podatkowo – księgowej na powyższą zaległość składały się następujące rodzaje podatku: podatek od nieruchomości w kwocie 18,00 zł, podatek rolny w kwocie 213,00 zł oraz podatek leśny w kwocie 9,00 zł*”. Wyprecyzowanie rodzaju zaległości podatkowej jest niezbędne do prawidłowego wyliczenia i wykazania w sprawozdaniach budżetowych Rb-27S skutków decyzji wydanych przez organ podatkowy, na podstawie ustawy Ordynacja podatkowa, z uwzględnieniem prawidłowej klasyfikacji budżetowej;
- decyzję nr **3123.04.2014.MK z dnia 17 kwietnia 2015 roku, wydano na wniosek podatnika, który nie precyzował żądania podatnika**. Wnioskujący zwracał się o umorzenie zaległości w podatku od nieruchomości za 2014 rok, bez wskazania jakiego okresu (rat, raty) dotyczy wnioskowana ulga, **natomiast powyższą decyzją zastosowano ulgę umorzenia zaległości w łącznym zobowiązaniu podatkowym, w skład którego wchodził podatek od nieruchomości, podatek rolny i ewentualnie podatek leśny**. Kontrolujące wskazują, że rozstrzygnięcie decyzji w sprawie ulgi w zapłacie podatku, o którym mowa w art. 210 § 1 pkt 5 ustawy Ordynacja podatkowa, winno odnosić się do zgłoszonego przez podatnika konkretnego żądania, co potwierdził także Naczelny Sąd Administracyjny w wydanym wyroku z dnia 15 czerwca 2011 roku, który stanowił, że *"wyniku sprawy nie należy utożsamiać jedynie z prawidłowym wyliczeniem nadpłaty, przy jakimkolwiek jej uzasadnieniu, lecz jako prawidłowo załatwioną sprawę administracyjną, w której właściwie odczytano żądanie strony"* (I FSK 1096/10, LEX nr 1082170). **Analogiczną nieprawidłowość odnotowano w wydanych decyzjach umarzających zaległości podatkowe o numerach: 3123.02.2014 z dnia 20 stycznia 2014 roku, 3123.16.2014 z dnia 15 kwietnia 2014 roku, 3123.44.2014 z dnia 1 lipca 2014 roku, 3123.24.2015.MK z 22 grudnia 2015 roku, 3123.05.2016.MK z dnia 29 czerwca 2016 roku;**
- w decyzji nr **3123.04.2014.MK z dnia 17 kwietnia 2015 roku treść uzasadnienia nie odpowiadała treści żądania wynikającego z wniosku podatnika oraz treści jej rozstrzygnięcia, a mianowicie podatnik wnioskował o umorzenie zaległości w podatku od nieruchomości za 2014**

rok, rozstrzygnięcie decyzji odniosło się do umorzenia w części wnioskowanej zaległości i odmowy umorzenia pozostałej kwoty zaległości, a wydający decyzję organ podatkowy w treści uzasadnienie informował o zasadności rozłożenia na raty płatności ww. zaległości podatkowych;

Akta kontroli strony nr 13-21: Przykładowe decyzje wraz z wnioskami zawierające ww. nieprawidłowości.

- przed wydaniem decyzji, które nie uwzględniały w całości żądań podatnika, organ podatkowy wyznaczał stronie termin umożliwiający wypowiedzenie się w sprawie zebranego materiału, zgodnie z wymogiem wynikającym z art. 200 § 1 w związku z art 123 § 1 i § 2 ustawy Ordynacja podatkowa;
- instytucję umorzenia stosowano tylko do zaległości podatkowych;
- decyzje zawierały uzasadnienie faktyczne i prawne ich wydania, zgodnie z art. 210 cytowanej ustawy, chociaż jak wskazano wyżej, nie we wszystkich przypadkach było ono spójne z żądaniem składającego wniosek;
- uzasadnienie wskazane w decyzjach dokumentował materiał dowodowy: kserokopie dokumentów potwierdzających sytuację finansową podatnika, a mianowicie osoby fizyczne załączały zaświadczenia o świadczeniach pieniężnych stanowiących dochód rodziny, zaświadczenia z OSP o prowadzonych działaniach pożarniczych w gospodarstwie, protokoły oszacowania szkód w gospodarstwie po wystąpieniu niekorzystnego zjawiska atmosferycznego, dokumentacja dotycząca niepełnosprawności i leczenia członków rodziny, osoby prawne przedkładały sprawozdania finansowe, oświadczenia o niekorzystaniu z pomocy de minimis, zestawienie przychodów i kosztów, kserokopie umów kredytowych. W przypadku braku materiału dowodowego organ podatkowy wzywał podatników do ich uzupełnienia;
- przedsiębiorcy ubiegający się o pomoc, przedstawiali organowi podatkowemu informacje o pomocy udzielonej im w okresie trzech kolejnych lat, poprzedzających złożenie wniosku, oraz przedkładali stosowne formularze informacyjne stanowiące załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 marca 2010 roku (Dz. U. nr 53, poz. 311);
- w postępowaniach podatkowych zakończonych wydaniem decyzji w sprawie zastosowania ulg w przedmiotowym podatku nie brali udziału pracownicy Urzędu Gminy podlegający wyłączeniu z udziału w postępowaniu na podstawie art. 130 ustawy Ordynacja podatkowa, co potwierdził Wójt Gminy w oświadczeniu *stanowiącym załącznik nr 36 protokołu kontroli.*

4) Podatek rolny

Zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 15 listopada 1984 roku o podatku rolnym (obecnie obowiązujący tekst jednolity Dz. U. 2016, poz.617 ze zm.), podstawę obliczania podatku rolnego stanowiła średnia cena skupu żyta za pierwsze trzy kwartały roku poprzedzającego rok podatkowy. Średnia cena skupu żyta w 2013 roku wg komunikatu Prezesa GUS z dnia 18 października 2013 roku (MP nr 2013, poz. 814), wynosiła 69,28 zł za 1 dt. W roku 2014 roku wg komunikatu Prezesa GUS z dnia 20 października 2014 roku (MP nr 2014, poz.935), średnia cena skupu żyta wynosiła 61,37 zł za 1 dt, natomiast w roku 2015 średnia cena skupu żyta za okres trzech pierwszych kwartałów, będąca podstawą ustalenia podatku rolnego na rok 2016, wg komunikatu Prezesa GUS z dnia 19 października 2015 roku, wynosiła 53,75 zł/dt.

Rada Gminy Rzeczyca skorzystała z uprawnienia wynikającego z art. 6 ust. 3 ustawy o podatku rolnym i uchwałą nr XXXV/263/2013 z dnia 26 listopada 2013 roku, obniżyła średnią cenę skupu żyta z kwoty 69,28 zł do 60,00 zł za 1dt, która stanowiła podstawę

ustalenia stawki podatku rolnego za 1 hektar przeliczeniowy w roku 2014 na poziomie 150,00 zł. Uchwałą nr XLVII/348/2014 z dnia 14 listopada 2014 roku Rada Gminy obniżyła średnią cenę skupu żyta z kwoty 61,37 zł do 53,00 zł za 1dt, w związku z czym w roku 2015 stawka podatku rolnego za 1 hektar przeliczeniowy wyniosła 132,50 zł. Uchwałą nr XV/94/2015 z dnia 26 listopada 2015 roku organ stanowiący Gminy Rzeczyca obniżył średnią cenę skupu żyta ogłoszoną przez Prezesa GUS z 53,75 zł/dt do 53,00 zł, w związku z czym, stawka podatku rolnego za hektar przeliczeniowy w 2016 roku wynosiła 132,50 zł.

Podatek rolny od osób fizycznych

W roku 2014 podatkiem rolnym od osób fizycznych objęto 2.173 podatników, natomiast w roku 2015 – 2.166 podatników i 2.188 podatników w roku 2016. Przypis podatku (saldo początkowe plus przypis minus odpis) na rok 2014 wynosił 421.776,61 zł, natomiast dochody uzyskane z powyższego tytułu wynosiły w 2014 roku – 390.248,41 zł i stanowiły 2,4% wykonanych dochodów ogółem. W roku 2015 przypis (saldo początkowe plus przypis minus odpis), stanowił kwotę 378.468,60 zł, a uzyskano dochody w wysokości 342.819,21 zł, które stanowiły 1,8% wykonanych dochodów ogółem. Przypis dla roku 2016 wynosił 387.629,89 zł, natomiast dochody uzyskane za I półrocze roku 2016 wynosiły 204.151,25 zł.

Zaległości w przedmiotowym podatku wynosiły: na dzień 31 grudnia 2014 roku – 31.556,30 zł, na dzień 31 grudnia 2015 roku – 36.079,39 zł, na dzień 30 czerwca 2016 roku – 38.430,04 zł. Prawidłowość podejmowania działań windykacyjnych w odniesieniu do zaległości w podatku od rolnym, opisano w punkcie 7 niniejszego rozdziału protokołu – windykacja zaległości w podatku od nieruchomości.

Podatek rolny od osób prawnych

Podatkiem rolnym w roku 2014 objęto 5 osób prawnych, dla których przypis wynosił 13.822,00 zł. Uzyskane w 2014 roku dochody wynosiły 13.822,00 zł, które stanowiły 0,08% wykonanych dochodów ogółem.

Uzyskane w 2015 roku dochody z niniejszego podatku od 6 osób prawnych wynosiły 10.322,60 zł, stanowiły 0,05% dochodów ogółem. Przypis podatku rolnego wynosił 10.383,00 zł. Zaległości w przedmiotowym podatku na dzień 31 grudnia 2014 roku i na dzień 31 grudnia 2015 roku nie odnotowano.

Kontrolę w zakresie podatku rolnego ograniczono do zagadnień związanych z udzielaniem ulg i zwolnień.

Udzielone ulgi i zwolnienia w zakresie podatku rolnego (w szczególności ulga inwestycyjna i z tytułu nabycia gruntów)

Skutki udzielonych przez organ podatkowy ulg i zwolnień w zapłacie podatku rolnego za lata 2014 – 2015 oraz za I półrocze 2016 roku wykazane w sprawozdaniach budżetowych za poszczególne okresy sprawozdawcze przedstawiały się następująco:

Rodzaj decyzji	2014		2015		I półrocze 2016	
	Ilość decyzji (szt.)	Kwota ulgi lub zwolnienia (zł)	Ilość decyzji (szt.)	Kwota ulgi lub zwolnienia (zł)	Ilość decyzji (szt.)	Kwota ulgi lub zwolnienia (zł)
Ulgę inwestycyjną	2	1.875,58	-	-	-	-
Zwolnienie z tytułu nabycia gruntów	2	798,44	2	260,64	-	-
Umorzenie zaległości, odsetek	56	*8.660,09	30	4.561,60	7	1.346,50
Rozłożenie na raty zapłaty	-	-	-	-	-	-

podatku (zaległości)						
Odroczenie terminu zapłaty podatku (zaległości)	2	54,00	-	-	-	-

*489,90 zł ulga wobec osób prawnych i 8.171,00 zł – osoby fizyczne

Zwolnienie z tytułu nabycia gruntów

Kontrolujące dokonały sprawdzenia prawidłowości udzielania zwolnień w podatku rolnym z tytułu nabycia gruntów na podstawie wszystkich decyzji wydanych w latach 2014 – 2015, zestawionych w poniższej tabeli:

Numer i data decyzji	Data wniosku Data umowy kupna	Okres objęty ulgą wg decyzji	Pow. objęta ulgą w ha przeliczeniowe	Kwota ulgi w roku wydania decyzji
UG.RF.15000256.PR.1. 2013.MK z 24 .03.2014	<u>24.02.2014</u>	01.03.2014 - 31.10.2018	2,8980	376,44 zł
	<u>17.10.2013</u>			345,00 zł
	<u>24.02.2014</u> <u>05.02.2014</u>	01.03.2014 - 28.02.2019	3,0115	721,44 zł.
UG.RF.14000358.PR.1. 2014.MK z 30.05.2014	<u>21.05.2014</u> <u>18.02.2014</u>	01.06.2014 - 28.02.2019	0,8800	77,00 zł.
UG.RF.15000229.PR.1. 2015.MK z 24.02.2015	<u>30.01.2015</u> <u>12.09.2014</u>	01.02.2015 - 30.09.2019	1,7520	232,15 zł.
UG.RF.15000323.PR.1. 2015.MK z 11.12.2015	<u>13.11.2015 r.</u> <u>17.08.2015 r.</u>	01.12.2015 - 31.08.2020	2,5800	28,49 zł.

- decyzje wydano na podstawie art. 13d ust. 3 ustawy z dnia 15 listopada 1984 roku o podatku rolnym (tekst jednolity Dz. U. 2013, poz. 1381, obecnie obowiązującym jest tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 617);
- decyzje wydano na wniosek podatników, wraz z załączonymi kserokopiami aktów notarialnych dotyczących zakupionych gruntów,
- wnioski zawierały oświadczenia o braku istnienia pokrewieństwa kupującego ze sprzedającym grunty, zgodnie z art. 12 ust. 5 ustawy o podatku rolnym,
- w wydanych decyzjach prawidłowo wyliczono okres zwolnienia z podatku rolnego, który w myśl art. 12 ust 3 cytowanej ustawy, wynosi 5 lat, licząc od pierwszego dnia miesiąca, następującego po miesiącu, w którym zawarto umowę sprzedaży gruntów, uwzględniając okres złożenia wniosku, a następnie w oparciu o ust.6 cytowanego artykułu, po upływie pięcioletniego okresu zwolnienia stosuje się ulgę w podatku rolnym polegającą na obniżeniu podatku w pierwszym roku o 75% i w drugim roku o 50%.

Nieprawidłowości w powyższym zakresie nie stwierdzono.

Ulgi inwestycyjne

W kontrolowanym okresie Wójt Gminy Rzeczyca wydał, na podstawie art. 13 ustawy o podatku rolnym, dwie decyzje w sprawie udzielenia ulgi inwestycyjnej w podatku rolnym a mianowicie:

- decyzję nr UG.RF.2000056/MK/LZP/2014 z dnia 16 maja 2014 roku, którą przyznano podatnikowi ulgę w wysokości 25% wartości zakupu i instalacji deszczowni. Kwota wydatków, wg załączonej faktury, wynosiła 20.000,00 zł, stąd przyznana kwota ulgi 5.000,00 zł;

- decyzję nr 2000063/MK/LZP/2014 z dnia 17 lutego 2014 roku, przyznającą ulgę inwestycyjną w wysokości 7.161,66 zł, stanowiącej 25% poniesionych kosztów nowo wybudowanego budynku inwentarskiego do utrzymywania zwierząt i przechowywania produktów rolnych niezbędnych do ich utrzymania, którego koszt budowy wynosił, wg załączonych rachunków i faktur 28.646,65 zł.

W wyniku kontroli dokumentów stanowiących podstawę wydania ww. decyzji stwierdzono, że:

- wszystkie decyzje wydano na uprzednio złożone przez podatników wnioski, do których załączono oryginały faktur i rachunków dokumentujących poniesione wydatki na realizowaną inwestycję,
- pracownicy organu podatkowego celem potwierdzenia wykonania danej inwestycji przeprowadzili w gospodarstwach rolnych oględziny, z których sporządzono protokoły,
- wysokości ulg inwestycyjnych udzielonych niniejszymi decyzjami były zgodne z wartościami określonymi w art. 13 ust. 2 ustawy o podatku rolnym.

W powyższym zagadnieniu nieprawidłowości nie stwierdzono.

Ulgi w zapłacie podatku na podstawie decyzji organu podatkowego (umorzenia, odroczenia)

Kwota udzielonych w roku 2014 umorzeń zaległości w podatku rolnym wynosiła 8.660,09 zł, w tym wartość decyzji umarzających wydanych w stosunku do osób prawnych wynosiła 489,90 zł i 8.170,19 zł w stosunku do podatników - osoby fizyczne. W roku 2015 organ podatkowy umorzył zaległości w przedmiotowym podatku 30 podatnikom na kwotę 4.561,60 zł. Wartość wydanych w I półroczu 2016 roku siedmiu decyzji umorzeniowych wynosiła 1.346,50, zł (wszystkie decyzje wydano w odniesieniu do podatników - osoby fizyczne). Kwoty wynikające ze sprawozdań budżetowych Rb-PDP i Rb-27S były tożsame z wartością faktycznie wydanych w tym zakresie decyzji.

Prawidłowość postępowania przy wydawaniu decyzji w sprawie ulg w zapłacie podatku rolnego, kontrolując sprawdziły w trakcie kontroli udzielonych ulg w zapłacie podatku od nieruchomości, jako łączne zobowiązanie pieniężne, a wnioski zapisano w punkcie protokołu pt. „Udzielone ulgi w zapłacie podatku w zakresie podatku od nieruchomości umorzenie zaległości, rozłożenie na raty, odroczenie terminu płatności”.

5) Podatek od środków transportowych

Stawki podatku od środków transportowych zostały określone:

- na rok 2014, uchwałą Rady Gminy Rzeczyca nr XXXV/266/2013 z dnia 26 listopada 2013 roku, ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego z dnia 5 grudnia 2013 roku, poz. 5307, zgodne z Obwieszczeniem Ministra Finansów z dnia 7 sierpnia 2013 roku w sprawie górnych granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych w 2014 roku (M.P. 2013, poz. 724), oraz Obwieszczeniem Ministra Finansów z dnia 7 października 2013 roku w sprawie stawek podatku od środków transportowych obowiązujących w 2014 roku (M.P. 2013, poz. 812),
- na rok 2015, uchwałą Rady Gminy Rzeczyca nr XLVII/351/2014 z dnia 14 listopada 2014 roku, ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego z dnia 24 listopada 2014 roku, poz. 4153, zgodne z Obwieszczeniem Ministra Finansów z dnia 7 sierpnia 2014 roku w sprawie górnych granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych w 2015 roku (M.P. 2014, poz. 718), oraz Obwieszczeniem Ministra Finansów z dnia 13 października 2014 roku w sprawie stawek podatku od środków transportowych obowiązujących w 2015 roku (M.P. 2013, poz. 812),

- na rok 2016, uchwałą Rady Gminy Rzeczyca nr XV/97/2015 z dnia 26 listopada 2015 roku, ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego z dnia 1 grudnia 2015 roku, poz. 4705, zgodne z Obwieszczeniem Ministra Finansów z dnia 5 sierpnia 2015 roku w sprawie górnych granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych w 2016 roku (M.P. 2015, poz. 735), oraz Obwieszczeniem Ministra Finansów z dnia 7 października 2015 roku w sprawie stawek podatku od środków transportowych obowiązujących w 2016 roku (M.P. 2015, poz. 1029).

Rada Gminy Rzeczyca zwolniła z podatku środki transportowe wykorzystywane na cele przeciwpożarowe, z wyjątkiem określonych w art. 8 pkt. 2, 4, 6 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, środki transportowe przeznaczone na potrzeby realizacji zadań publicznych w zakresie oświaty, gospodarki komunalnej, administracji z wyjątkiem określonych w art. 8 pkt. 2, 4, 6 cytowanej ustawy, samochody ciężarowe o dopuszczalnej masie całkowitej pojazdu powyżej 3,5 ton i poniżej 12 ton, związane wyłącznie z działalnością rolniczą. Zwolnienie te zostały określone w:

- uchwale nr XXXV/267/2013 z dnia 26 listopada 2013 roku w sprawie zwolnień w podatku od środków transportowych na obszarze Gminy Rzeczyca na 2014 rok,
- uchwale nr XLVII/352/2014 z dnia 14 listopada 2014 roku w sprawie zwolnień w podatku od środków transportowych na obszarze Gminy Rzeczyca na 2015 rok,
- uchwale nr XV/98/2015 z dnia 26 listopada 2015 roku w sprawie zwolnień w podatku od środków transportowych na obszarze Gminy Rzeczyca na 2016 rok.

W toku kontroli stwierdzono, że Gmina otrzymuje ze Starostwa Powiatowego w Tomaszowie Mazowieckim (Wydział Komunikacji) informacje podatkowe dotyczące zaistniałych zmian w ilości zarejestrowanych pojazdów. Ostatnie ww. informacje otrzymano:

- w dniu 12 października 2016 roku za okres od 1 września 2016 roku do 30 września 2016 roku,
- w dniu 22 listopada 2016 roku za okres od 1 października 2016 roku do 31 października 2016 roku,
- w dniu 20 grudnia 2016 roku za okres od 1 listopada 2016 roku do 30 listopada 2016 roku.

Przykładowe księgowanie podatku od środków transportowych

Przypis podatku od środków transportowych – osoba prawna

Poleceniem księgowania nr 121 z dnia 31 marca 2016 roku dokonano przypisu należności podatkowej na kontach: Wn 221-2-4-1-4 Ma 720-2-1-1 wraz z klasyfikacją budżetową dział 756 rozdział 75615 § 0340.

Podatek wpłacony za pośrednictwem banku

Podatek od środków transportu w kwocie 768,00 zł (I rata 2016 roku) wpłacony w dniu 17 lutego 2016 roku przez podatnika o nr ewidencyjnym (...) ¹⁰ został zaksięgowany:

w jednostce

Wn 130-1-10, Ma 221-10-41 wraz z klasyfikacją budżetową dział 756 rozdział 75615 § 0340 – wpłata należności podatkowej na rachunek bankowy,
Wn 222-2, Ma 130-1-10 odprowadzenie zrealizowanych dochodów na rachunek budżetu.

¹⁰ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

w organie

Wn 133-1-1, Ma 222-2 – wpływ dochodów na rachunek budżetu
Wn 222-2, Ma 901-1-2 wraz z klasyfikacją budżetową dział 756 rozdział 75615 § 0340 –
na podstawie sprawozdania budżetowego Rb-27S.

Przypis podatku od środków transportowych – osoba fizyczna

Poleceniem księgowania nr 121 z dnia 31 marca 2016 roku dokonano przypisu należności podatkowej na kontach: Wn 221-2-4-2-4 Ma 720-2-1-2 wraz z klasyfikacją budżetową dział 756 rozdział 75616 § 0340.

Podatek wpłacony za pośrednictwem kasy

Podatek od środków transportu w kwocie 478,00 zł (I rata 2016 roku) wpłacony w dniu 12 lutego 2016 roku przez podatnika o nr ewidencyjnym (...) ¹¹ został zaksięgowany:

w jednostce

Wn 101-1-10, Ma 221-10-42 wraz z klasyfikacją budżetową dział 756 rozdział 75616 § 0340 – wpłata należności podatkowej do kasy,
Wn 141-3, Ma 101-1-10 – odprowadzenie wpłaty z kasy na rachunek bankowy,
Wn 130-1-10, Wn 141-3 – wpłata gotówki na rachunek bankowy,
Wn 222-2, Ma 130-1-10 odprowadzenie zrealizowanych dochodów na rachunek budżetu.

w organie

Wn 133-1-1, Ma 222-2 – wpływ dochodów na rachunek budżetu,
Wn 222-2, Ma 901-1-2 wraz z klasyfikacją budżetową dział 756 rozdział 75616 § 0340 –
na podstawie sprawozdania budżetowego Rb-27S.

Podatek od środków transportowych – osoby prawne

Uzyskane dochody z tytułu podatku od środków transportowych od osób prawnych ewidencjonowano w dziale 756 rozdz. 75615 § 0340 i w kontrolowanym okresie przedstawiały się następująco:

Rok	Przypis podatku*	Planowane dochody	Wykonane dochody	% w dochodach ogółem
		w złotych		
2014	4 866,00	4 866,00	4 866,00	0,03
2015	2 843,00	2 877,00	2 843,00	0,01
I półrocze 2016	1 657,00	2 988,00	889,00	0,01

*(saldo początkowe plus przypis minus odpis)

Na terenie Gminy Rzeczyca w kontrolowanym okresie funkcjonowały 3 podmioty prawne, które posiadały pojazdy podlegające opodatkowaniu w ilości: w 2014 roku – 4 pojazdy, w 2015 roku – 2 pojazdy, w 2016 roku – 2 pojazdy.

Kontrolą objęto poprawność zastosowania stawek podatku, terminowość oraz powszechność opodatkowania dla wszystkich pojazdów, które podlegały w latach 2014 - 2016 roku (I półrocze) opodatkowaniu.

¹¹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Terminowość składania deklaracji podatkowych od środków transportowych – osoby prawne, zgodność zastosowanych stawek ze stawkami uchwalonymi przez Radę Gminy Rzeczyca w latach 2014 – 2016 (I półrocze) oraz terminowość wpłat rat podatku przedstawiono w tabelach stanowiących załącznik nr 37 protokołu kontroli.

Analiza zestawionych w ww. tabeli informacji wykazała, że:

- w badanej próbie wszyscy podatnicy złożyli deklaracje podatkowe na dany rok podatkowy w terminie określonym art. 9 ust. 6 pkt 1 i 2 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych,
- na deklaracjach odnotowano datę ich wpływu do organu podatkowego,
- informacje zawarte w deklaracjach umożliwiały prawidłowe ustalenie wysokości należnego podatku,
- stawki podatku zawarte w deklaracjach podatkowych określono zgodnie z uchwałami Rady Gminy Rzeczyca,
- przedłożone do kontroli deklaracje posiadały adnotację pracownika, który je weryfikował,
- kontrolujące w badanej próbie nie stwierdziły przypadków nie objęcia opodatkowaniem podatników, na których ciążył taki obowiązek,
- w analizowanej próbie podatników, ustawowego terminu zapłaty podatku od środków transportowych, wynikającego z art. 11 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, nie zachowali podatnicy o numerze konta: (...) ¹² Od nieterminowych wpłat pobrano odsetki w prawidłowych wysokościach.

W kontrolowanym okresie nie odnotowano zaległości w zapłacie przedmiotowego podatku.

Podatek od środków transportowych – osoby fizyczne

Uzyskane dochody z tytułu podatku od środków transportowych od osób fizycznych ewidencjonowano w dziale 756 rozdz. 75616 § 0340 i kontrolowanym okresie przedstawiały się następująco:

Rok	Przypis podatku*	Planowane dochody	Wykonane dochody	% w dochodach ogółem
2014	173 453,20	132 788,00	122 109,60	0,7
2015	215 452,60	139 875,00	136 756,20	0,7
I półrocze 2016	259 418,40	174 936,00	103 920,88	1,1

*(saldo początkowe plus przypis minus odpis)

Z ewidencji podatkowej wynika, że:

- w 2014 roku podatkiem objęto 116 pojazdów, będących własnością 28 podatników,
- w 2015 roku podatkiem objęto 145 pojazdy, będące własnością 29 podatników,
- w 2016 roku (I półrocze) podatkiem objęto 157 pojazdów, będących własnością 30 podatników.

Kontrolą objęto poprawność zastosowania stawek podatku, terminowość oraz powszechność opodatkowania dla losowo wybranych pojazdów w latach 2014 - 2016 (I półrocze), stosując metodę wyboru próby - co czwarty pojazd z rejestru wymiarowego.

¹² Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Sumaryczna wartość przypisu podatku analizowanych podatników wynosiła: 20.358,00 zł, co stanowiło 11,74% łącznego przypisu podatku od środków transportowych osoby fizyczne w 2014 roku, 24.799,00 zł, tj. 11,51% łącznego przypisu za 2015 rok i 24.342,00 zł, tj. 9,38% łącznego przypisu za 2016 rok.

Terminowość składania deklaracji podatkowych od środków transportowych – osoby fizyczne, zgodność zastosowanych stawek ze stawkami uchwalonymi przez Radę Gminy Rzeczyca w wybranej próbie podatników w latach 2014 – 2016 (I półrocze) i terminowość wpłat rat podatku przedstawiono w tabeli stanowiącej załącznik nr 38 protokołu kontroli.

Analiza zestawionych w ww. tabeli informacji wykazała, że:

- na deklaracjach odnotowywano daty ich wpływu do organu podatkowego, z których wynikało, że z badanej próby terminu złożenia deklaracji wynikającego z art. 9 ust. 6 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, tj. do dnia 15 lutego danego roku podatkowego, nie zachowali: jeden podatek w 2014 roku oraz trzech podatników w 2016 roku, różnica czasowa wynosiła od 3 do 5 dni,
- (...) ¹³
- **organ podatkowy nie podjął czynności określonych w art. 274 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa, mających na celu uzupełnienie danych technicznych pojazdów podlegających opodatkowaniu, które wskazano w ww. deklaracjach, celem ustalenia prawidłowej dla nich stawki podatku,**
- **stwierdzono przypadki zastosowania błędnej stawki opodatkowania pojazdów stanowiących własność podatnika o numerze konta (...) ¹⁴**
- deklaracje posiadały podpis pracownika przyjmującego deklaracje, niemniej jednak odnotowane nieprawidłowości wskazują na niedokładną ich weryfikację, czego wymóg wynikał z art. 272 ustawy Ordynacja podatkowa,
- w analizowanej próbie podatników terminu zapłaty podatku od środków transportowych wynikającego z art. 11 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, nie zachowali podatnicy o numerach kont: (...) ¹⁵ Organ podatkowy podejmował działania windykacyjne. Od nieterminowych wpłat pobrano odsetki w prawidłowych wysokościach,
- (...) ¹⁶,

¹³ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w deklaracji podatkowej i innych dokumentach składanych przez podatników). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak. Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁴ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w deklaracji podatkowej i innych dokumentach składanych przez podatników). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak. Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁵ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁶ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w

- w przypadkach bezskutecznych wezwań do zapłaty, powstałe zaległości z tytułu podatku od środków transportowych zabezpieczono tytułami wykonawczymi.

Udzielone ulgi w zakresie podatku od środków transportowych (np. umorzenie zaległości, rozłożenie na raty, odroczenie terminu płatności)

Z dokumentacji księgowo - podatkowej oraz sprawozdań budżetowych sporządzonych za 2014 rok, za 2015 rok oraz za I półrocze 2016 roku (Rb-27S oraz Rb-PDP) wynika, że organ podatkowy wydał decyzje w zakresie zastosowania ulgi w zapłacie podatku od środków transportowych.

Rodzaj decyzji	2014		2015		I półrocze 2016	
	Ilość wydanych decyzji (szt.)	Kwota objęta decyzjami (zł)	Ilość wydanych decyzji (szt.)	Kwota objęta decyzjami (zł)	Ilość wydanych decyzji (szt.)	Kwota objęta decyzjami (zł)
Umorzenie zaległości podatkowej, odsetek	3	6.420,00 69,00(%)	3	4.391,00 175,00(%)	3	14.451,00 218,00(%)
Rozłożenie zapłaty podatku na raty	-	-	-	-	-	-
Odroczenie terminu płatności podatku	-	-	-	-	-	-
Rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowej	-	-	-	-	-	-
Odroczenie zapłaty zaległości podatkowej	2	2.910,00 38,00(%)	1	14.081,40 370,00(%)	-	-

Prawidłowość postępowania przy wydawaniu decyzji, kontrolujące sprawdziły w oparciu o materiały źródłowe wybranych losowo wydanych w 2014 roku - dwóch decyzji umorzeniowych oraz jednej odroczeniowej, w 2015 roku - dwóch decyzji umorzeniowych, w 2016 roku - dwóch decyzji umorzeniowych. Szczegółowe ustalenia wynikające z ww. decyzji, zawarto w tabeli *stanowiącej załącznik nr 39 protokołu kontroli*.

Analiza materiałów dotyczących wyżej wymienionych decyzji wykazała, że:

- **podatnik o numerze konta (...) ¹⁷ we wniosku z dnia 4 marca 2016 roku o zastosowanie ulgi w przedmiotowym podatku z tytułu cyt. „pierwszej raty” nie wskazał okresu opodatkowania pojazdu, który był niezbędny dla właściwego rozstrzygnięcia sprawy, natomiast organ podatkowy decyzją nr UG-Fn.3124.2.2016.ASz umorzył zaległość podatkową z tytułu I raty za 2016 rok.** Powyższe naruszało art. 155 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (tekst jednolity Dz. U. 2015, poz. 613 ze zm.), zgodnie z którym organ podatkowy może wezwać stronę lub inne osoby do złożenia wyjaśnień, zeznań, przedłożenia dokumentów lub dokonania określonej czynności osobiście, przez pełnomocnika lub na piśmie, w tym także w formie dokumentu elektronicznego, jeżeli jest to niezbędne dla wyjaśnienia stanu faktycznego lub rozstrzygnięcia sprawy. **Powyższą nieprawidłowość odnotowano również w odniesieniu do wydanej**

aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁷ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

decyzji nr UG-Fn.3124.3.2016.ASz z dnia 21 kwietnia 2016 na wniosek podatnika o numerze konta (...)¹⁸,

- przed wydaniem decyzji organ podatkowy przeprowadził postępowania wyjaśniające, zgodnie z art. 122 i art. 187 § 1 cytowanej ustawy,
- podatnicy przedkładali informację o wysokości uzyskanej pomocy de minimis w okresie trzech lat poprzedzających dzień złożenia wniosku,
- w decyzji nr UG-Fn.3124.01.2014 z dnia 4 kwietnia 2014 roku, której rozstrzygnięciem było umorzenie zaległości podatkowej z tytułu I raty podatku z 2014 roku w kwocie 4.580,00 zł (...)¹⁹, organ podatkowy w uzasadnieniu powołał się na trudną sytuację finansową podatnika (...)²⁰, której podatnik nie udokumentował. Wójt Gminy Rzeczyca postanowieniem nr Fn.MJ.3110-2/2014 z dnia 21 marca 2014 roku, wezwał podatnika do złożenia w określonym terminie dokumentów potwierdzających zaistnienie faktów- wskazanych we wniosku z dnia 4 marca 2014 roku (doręczono w dniu 25 marca 2014 roku), mimo to podatnik nie zastosował się do przedmiotowego wezwania. Zgodnie z treścią wyroku I SA/G/ 806/12 w Gliwicach z dnia 12 lutego 2013 roku *„obowiązek prowadzenia postępowania dowodowego przez organ nie ma charakteru absolutnego i nie oznacza wcale, że podatnik zwolniony jest od dowodzenia i wykazywania okoliczności, na które się powołuje, lub które mają istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Dotyczy to zwłaszcza sytuacji, gdy nieudowodnienie określonego faktu może doprowadzić do rezultatów niekorzystnych dla strony. Na podatniku spoczywa ciężar udowodnienia faktów, jeżeli wywodzi on z nich korzystne dla siebie uprawnienia.. Jeżeli więc istnieją jakiegokolwiek dowody mające wpływ rozstrzygnięcie w sprawie, podatnik powinien je przedłożyć, gdyż strona w swym dobrze rozumianym interesie powinna wykazywać dbałość o przedstawienie środków dowodowych...”*
- organ podatkowy przed wydaniem decyzji zapewnił stronom czynny udział w postępowaniu, zgodnie art. 123 § 2 ww. ustawy,
- wszystkie sprawy z wniosków podatników, dotyczących umorzenia zaległości, zostały załatwione w drodze decyzji, zgodnie z art. 207 cytowanej ustawy,
- wszystkie decyzje zawierały uzasadnienie faktyczne i prawne wymagane art. 210 ww. ustawy,
- decyzje wydawał Wójt Gminy Rzeczyca,
- w kontrolowanym okresie nie odnotowano wydania decyzji odmownych,

¹⁸ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²⁰ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

- przedsiębiorcom, którym przyznano ulgę w zapłacie podatku od środków transportowych, wydano zaświadczenie o kwocie udzielonej pomocy de minimis z tego tytułu,
- w postępowaniach podatkowych zakończonych wydaniem decyzji w sprawie ulg w zapłacie przedmiotowego podatku, nie brali udziału pracownicy Urzędu podlegający wyłączeniu z udziału w postępowaniu na podstawie art. 130 ustawy Ordynacja podatkowa, co potwierdził Wójt Gminy w oświadczeniu *stanowiącym załącznik nr 40 protokołu kontroli.*

Zaległości w przedmiotowym podatku wynosiły: na 31 grudnia 2014 roku – 51.343,60 zł, na 31 grudnia 2015 roku – 78.697,00 zł, na 30 czerwca 2016 roku – 62.273,52 zł.

6) Opłata targowa

Dochody uzyskane z tytułu poboru opłaty targowej wynosiły, wg sprawozdania Rb-27S za 2015 rok, 2.035,00 zł i stanowiły 0,05% wykonanych dochodów własnych w roku 2015 i za rok 2014 wykonane dochody z tego tytułu wynosiły 756,00 zł i stanowiły 0,02% dochodów własnych wykonanych w roku 2014. Z uwagi na znikomy procentowy udział dochodów z tytułu opłaty targowej w dochodach własnych gminy, odstąpiono od kontroli powyższego zagadnienia.

7) Terminowość podejmowania czynności windykacyjnych w odniesieniu do zaległości podatkowych

Zaległości w poszczególnych podatkach oraz zestawienie działań windykacyjnych, podejmowanych przez jednostkę w okresie objętym kontrolą, przedstawiają poniższe tabele, sporządzone na podstawie prowadzonej w jednostce ewidencji upomnień i tytułów wykonawczych. Ewidencja upomnień zawierała nr upomnienia, datę jego wystawienia, nr konta zobowiązanego, nazwę i adres zobowiązanego, rodzaj, okres i kwotę należności. Sposób jej prowadzenia był zgodny z obowiązującym do dnia 22 maja 2014 roku rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 roku w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. nr 137, poz. 1541 ze zm.). Odbiór upomnień potwierdzali podatnicy. Ewidencję tytułów wykonawczych prowadzono wg wzoru określonego w załączniku nr 8 do cytowanego rozporządzenia. Obowiązującymi w tym zakresie w roku 2014-2015 było rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 20 maja 2014 roku w sprawie trybu postępowania wierzycieli należności pieniężnych przy podejmowaniu czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych (Dz. U. 2014, poz. 656), obecnie obowiązujące w tym zakresie jest rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 30 grudnia 2015 roku w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych (Dz. U. 2015, poz. 2367), rozporządzenie Ministra Finansów z dnia z dnia 16 maja 2014 roku w sprawie wzorów tytułów wykonawczych stosowanych w egzekucji administracyjnej (Dz. U. 2014, poz. 650), obowiązujące do dnia 6 września 2016 roku, obecnie obowiązującym jest rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 8 sierpnia 2016 roku w sprawie wzorów tytułów wykonawczych stosowanych w egzekucji administracyjnej Dz. U. 2016, poz. 1305).

2014 rok

Rodzaj podatku	Kwota odsetek naliczona	Kwota zaległości na koniec	Upomnienia	Tytuły wykonawcze	Kwota wyegzekwowanych	Kwota wyegzekwowanych
----------------	-------------------------	----------------------------	------------	-------------------	-----------------------	-----------------------

	na koniec roku	roku (z uwzględnieniem lat ubiegłych)	Ilość	Wartość	Ilość	Wartość	odsetek	zaległości
Podatek od nieruchomości – osoby fizyczne	5 054,00	50 318,04	159	36 258,50	25	8 623,00	1 010,61	11 526,56
Podatek od nieruchomości – osoby prawne	429 809,00	718 692,67	14	146 298,00	24	25 277,00	2 438,50	10 892,00
Podatek rolny – osoby fizyczne	20 111,00	31 610,30	143	16 806,60	22	3 408,00	768,45	4 227,42
Podatek rolny – osoby prawne	0,00	0,00	1	1 959,00	0	0,00	0,00	0,00
Podatek leśny	0,00	135,20	42	533,00	9	59,00	20,74	121,00
Podatek od środków transportowych	11 178,00	51 343,60	10	37 199,00	3	64 66,00	141,10	2 183,00

2015 rok

Rodzaj podatku	Kwota odsetek naliczona na koniec roku	Kwota zaległości na koniec roku (z uwzględnieniem lat ubiegłych)	Upomnienia		Tytuły wykonawcze		Kwota wyegzekwowanych odsetek	Kwota wyegzekwowanych zaległości
			Ilość	Wartość	Ilość	Wartość		
Podatek od nieruchomości – osoby fizyczne	4 161,00	28 368,78	214	51 714,40	33	7 565,60	1 160,72	14 328,77
Podatek od nieruchomości – osoby prawne	453 495,00	760 196,47	12	39 125,60	-	-	470,58	221,33
Podatek rolny – osoby fizyczne	20 675,00	36 079,39	218	23 651,35	24	2 541,00	15,38	455,95
Podatek rolny – osoby prawne	0,00	60,40	4	8 910,60	-	-	0,00	0,00
Podatek leśny	0,00	1 125,30	58	552,00	6	76,00	1,20	12,00
Podatek od środków transportowych	14 273,00	78 697,40	14	83 874,60	5	44 001,60	16,90	603,00

Windykacja zaległości w podatku od nieruchomości osoby prawne

Zaległości w podatku od nieruchomości osoby prawne wynosiły: wg stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku - 718.692,67 zł, wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku - 760.196,37 oraz na dzień 30 czerwca 2016 rok - 784.300,70 zł.

Największych dłużników w podatku od nieruchomości – osoby prawne zestawiono w poniższej tabeli.

(...)²¹

²¹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Zaległości w podatku od nieruchomości osoby fizyczne na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosiły 65.573,47 zł, w tym wg sprawozdania Rb-27S kwotę 28.368,78 zł wykazano jako zaległość w podatku od nieruchomości, 36.079,39 zł w podatku rolnym i 1.125,30 zł w podatku leśnym, natomiast na dzień 30 czerwca 2016 roku zaległości te stanowiły kwotę 69.211,77 zł (w tym 29.119,43 zł w podatku od nieruchomości, 38.430,04 zł i 1.662,30 zł w podatku leśnym).

Największych dłużników w zalegających z zapłatą tego podatku zestawiono w poniższej tabeli:

(...)²²

Powyższe ustalenia wskazują na przypadki nieterminowych, niesystematycznych i niepełnych działań mających na celu egzekucję zaległości w podatku od nieruchomości i łącznym zobowiązaniu pieniężnym, które zobowiązany był podejmować organ podatkowy, a które wynikały z obowiązujących do dnia 31 grudnia 2015 roku przepisów § 5 i 6 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 maja 2014 roku w sprawie trybu postępowania wierzycieli należności pieniężnych przy podejmowaniu czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych, zgodnie z którymi „wierzyciel niezwłocznie doręcza zobowiązanemu upomnienie, w przypadku gdy łączna wysokość należności pieniężnych wraz z odsetkami z tytułu niezapłacenia w terminie należności pieniężnej przekroczy dziesięciokrotność kosztów upomnienia albo gdy okres do upływu terminu przedawnienia należności pieniężnej jest krótszy niż 6 miesięcy. Wierzyciel niezwłocznie wystawia tytuł wykonawczy, w przypadku gdy łączna wysokość należności pieniężnych wraz z odsetkami z tytułu niezapłacenia w terminie należności pieniężnej przekroczy dziesięciokrotność kosztów upomnienia albo gdy okres do upływu terminu przedawnienia należności pieniężnej jest krótszy niż 6 miesięcy” oraz z obowiązujących od dnia 1 stycznia 2016 roku przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 grudnia 2015 roku w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych, zgodnie z którym wierzyciel jest obowiązany do systematycznej kontroli terminowości zapłaty należności pieniężnych i w razie braku ich zapłaty podejmowania działań określonych w ww. przepisie prawa.

Ponadto odnotowano zaległości, w stosunku do których organ podatkowy kończył swoje działania na etapie wystawienia tytułu wykonawczego, nie wykorzystując podjęcia innych działań mających na celu zabezpieczenie swoich wierzytelności, przewidzianych przepisami art. 34 oraz art. 41 ustawy Ordynacja podatkowa.

Przepisy egzekucyjne nie precyzują terminów podejmowania czynności egzekucyjnych, wynika z nich tylko, że przesłanie zobowiązanemu upomnienia czy tytułu powinno nastąpić niezwłocznie, bo tylko działania podejmowane bez zbędnej zwłoki, gwarantują największą skuteczność w dochodzeniu należnych dla jednostki samorządu terytorialnego dochodów. Dlatego też według kontrolujących właściwym rozwiązaniem problematyki terminów wystawiania upomnień i tytułów egzekucyjnych oraz w celach dyscyplinujących księgowych podatkowych byłoby uregulowanie tych kwestii przez Wójta w przepisach wewnętrznych, np. instrukcji w sprawie podatków i opłat lokalnych.

Windykacja zaległości w podatku od środków transportowych – osoby fizyczne

²² Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Zaległości w przedmiotowym podatku wynosiły: na 31 grudnia 2014 roku 51.343,60 zł, w tym zaległości roku bieżącego 24.836,60 zł, na 31 grudnia 2015 roku 78.697,00 zł, w tym zaległości roku bieżącego 47.344,40 zł, na 30 czerwca 2016 roku 62.273,52 zł, tym zaległości roku bieżącego 26.715,52 zł. Największe zaległości w zapłacie podatku od środków transportowych osoby fizyczne odnotowano na kontach następujących podatników:

(...)²³

W wyniku powyższych ustaleń, kontrolujące stwierdziły przypadki działań, mających na celu egzekucję zaległości w przedmiotowym podatku, podejmowanych z opóźnieniem, uchybiając przepisom rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 maja 2014 roku w sprawie trybu postępowania wierzycieli należności pieniężnych przy podejmowaniu czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych, zgodnie z którym *„Wierzyciel jest obowiązany do systematycznej kontroli terminowości zapłaty należności pieniężnych. (...) wierzyciel niezwłocznie doręcza zobowiązanemu upomnienie, w przypadku gdy łączna wysokość należności pieniężnych wraz z odsetkami z tytułu niezapłacenia w terminie należności pieniężnej przekroczy dziesięciokrotność kosztów upomnienia albo gdy okres do upływu terminu przedawnienia należności pieniężnej jest krótszy niż 6 miesięcy. Wierzyciel niezwłocznie wystawia tytuł wykonawczy, w przypadku gdy łączna wysokość należności pieniężnych wraz z odsetkami z tytułu niezapłacenia w terminie należności pieniężnej przekroczy dziesięciokrotność kosztów upomnienia albo gdy okres do upływu terminu przedawnienia należności pieniężnej jest krótszy niż 6 miesięcy”* oraz obowiązującym od dnia 1 stycznia 2016 roku przepisom rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 grudnia 2015 roku w sprawie trybu postępowania wierzycieli należności pieniężnych.

Należy także wskazać organowi podatkowemu, że bezskuteczność upomnień i tytułów powinna skutkować podejmowaniem innych działań mających na celu zabezpieczenie swoich wierzytelności np. zastosowanie określonego w art. 41 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa zastawu skarbowego, którym można objąć wszystkie będące własnością podatnika oraz stanowiące współwłasność łączną podatnika i jego małżonka rzeczy ruchome oraz zbywalne prawa majątkowe, jeżeli wartość poszczególnych rzeczy lub praw posiada wartość ustaloną przez Ministra Finansów.

2. DOCHODY Z MAJĄTKU

Zadania związane z gospodarowaniem nieruchomościami stanowiącymi własność Gminy Rzeczyca, zgodnie z zapisami Regulaminu organizacyjnego stanowiącego załącznik do zarządzenia nr 18/2013 Wójta Gminy Rzeczyca z dnia 31 lipca 2013 roku, który obowiązywał do dnia 27 lutego 2015 roku i zarządzenia nr 24/2015 z dnia 4 maja 2015 roku obowiązującego do dnia 30 września 2016 roku, powierzono Referatowi Gospodarowania Mieniem, Inwestycji i Ochrony Środowiska, którego pracą kieruje Urszula Wieszkowska. Nad całością prac związanych z gospodarowaniem gminnym zasobem nieruchomości, zgodnie z Regulaminem organizacyjnym nadzór sprawuje Wójt Gminy.

²³ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Rada Gminy Rzeczyca na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a ustawy o samorządzie gminnym, uchwałą nr XVI/6/2000 z dnia 12 stycznia 2000 roku w sprawie określenia zasad nabywania, obciążania nieruchomości gruntowych oraz ich wdzierżawiania lub najmu na okres dłuższy niż 3 lata, ze zmianą wynikającą z uchwały nr IV/22/2002 Rady Gminy Rzeczyca z dnia 30 grudnia 2002 roku, ustaliła uprawnienia organu wykonawczego w zakresie: możliwości nabywania nieruchomości w celu realizacji zadań przewidzianych programem gospodarczym gminy, obciążania nieruchomości stanowiących mienie komunalne gminy ograniczonymi prawami rzeczowymi, do wysokości upoważnienia do samodzielnego zaciągania zobowiązań, wdzierżawiania i wynajmowania nieruchomości stanowiących własność Gminy na okres do 10 lat, z zastrzeżeniem zamieszczania w umowach postanowień o terminach płatności i klauzul o aktualizacji czynszów, zobowiązując organ wykonawczy do składania rocznych pisemnych sprawozdań z realizacji postanowień uchwały.

W okresie objętym kontrolą w jednostce nie ustalono zasad zbywania nieruchomości stanowiących własność gminy. Czynności te, zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, wykonywano na podstawie każdorazowo podejmowanej przez organ stanowiący, uchwały.

Zasady o których mowa, Rada Gminy Rzeczyca ustaliła uchwałą nr XIX/125/2016 z dnia 31 marca 2016 roku, a obecnie obowiązującą w tym zakresie jest uchwała nr XXI/141/2016 z dnia 21 czerwca 2016 roku.

Rada Gminy Rzeczyca w dniu 23 września 2011 roku w oparciu art. 59 ust. 1, 2, 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, podjęła uchwałę nr XI/73/2011 określającą szczegółowe zasady, sposób i tryb udzielania ulg w spłacie należności o charakterze cywilnoprawnym oraz określenia warunków dopuszczalności pomocy publicznej. W oparciu o tę uchwałę Wójt Gminy zarządzeniem nr 25/2012 z dnia 10 kwietnia 2012 roku ustalił szczegółowy tryb rozpatrywania wniosków o udzielenie ulg, o których mowa w uchwale organu stanowiącego.

Uchwałą nr XV/104/2015 z dnia 26 listopada 2015 roku ze zmianami wprowadzonymi uchwałą nr XVIII/118/2016 z dnia 26 stycznia 2016 roku, Rada Gminy uchwaliła Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Rzeczyca. Poprzednio obowiązującym był program wprowadzony uchwałą Rady Gminy nr XVIII/151/08 z dnia 29 kwietnia 2008 roku.

Stosownie do postanowień art. 267 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, kontrolowana jednostka opracowała w dniu 21 marca 2016 roku jako załącznik nr 2 do zarządzenia nr 21/2016 Wójta Gminy, informację o stanie mienia komunalnego, wg stanu na 31 grudnia 2015 roku, która zawierała dane wymagane wymienionym wyżej przepisem prawa.

2.1. Dochody z tytułu sprzedaży nieruchomości

Dochody ze sprzedaży nieruchomości lub ich części (w tym lokali)

Według zapisów księgowych, planów finansowych oraz sprawozdań budżetowych Rb-27S, w kontrolowanym okresie odnotowano dochody ze sprzedaży majątku w dziale 700, rozdziale 70005 § 077 w wartościach przedstawionych w poniżej tabeli:

Okres sprawozdawczy	Plan pierwotny	Plan po zmianach	Wykonanie
Dział 010 rozdział 01095 §077			
2014 rok	38.500,00	27.174,00	0,00

2015 rok	20.000,00	20.000,00	0,00
Dział 700 rozdział 70005 §077			
2014 rok	996.500,00	773.414,00	10.110,00
2015 rok	780.000,00	580.000,00	75.691,30
Dział 700 rozdział 70005 §087			
2014 rok	5.000,00	5.000,00	3.075,00
2015 rok	5.000,00	5.000,00	1.000,00

Uchwałą nr XXXVI/282/2013 Rady Gminy Rzeczyca z dnia 30 grudnia 2013 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy na 2014 rok, zaplanowano dochody majątkowe w dziale 700 rozdziale 70005 § 0770 (wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkownika wieczystego nieruchomości) w kwocie 996.500,00 zł i w dziale 010 rozdziale 01095 § 0770 w wysokości 38.500,00 zł. Łączna planowana kwota dochodów do uzyskania w roku 2014 wynosiła 1.035.000,00 zł. W roku 2014 Gmina sprzedała dwie zabudowane nieruchomości, a mianowicie działkę o numerze 848/2 o wartości sprzedaży 76.760,00 zł (akt notarialny spisano w styczniu 2015 roku i wpływ środków odnotowano w roku 2015) oraz nieruchomość o numerze działki 375/1 o wartości 10.000,00 zł plus (23%) podatek VAT. W 2014 roku przeprowadzono w okresie do dnia 30 maja 2014 roku dwa postępowania mające na celu zbycie nieruchomości oznaczonych numerami: 237, 238, 234/3 o łącznej wartości 80.000,00 zł, które po trzech kolejnych przetargach ostatni z dnia 29 maja 2014 roku zakończyły się wynikiem negatywnym (brak zainteresowani ich zakupem). Zaplanowane do uzyskania kwoty dochodów z majątku zmieniono uchwałami:

- nr XLV/331/2014 z dnia 31 lipca 2014 roku – zmniejszono w dziale 010 rozdziale 01095 o kwotę 11.326,00 zł i w dziale 700 rozdziale 70005 o kwotę 120.000,00 zł,
- nr XLVI/341/2014 z dnia 25 września 2014 roku – zmniejszono planowane w dziale 700 rozdziale 70005 dochody o kwotę 50.800,00 zł,
- nr XLVII/345/2014 z dnia 14 listopada 2014 roku - zmniejszono planowane w dziale 700 rozdziale 70005 dochody o kwotę 52.286,00 zł.

Łącznie wg stanu na 31 grudnia 2014 roku planowane dochody ze sprzedaży majątku gminy zmniejszono z 1.040.000,00 zł do kwoty 805.588,00 zł, przy wykonaniu w kwocie 86.870,00 zł, (w tym kwota 75.691,30 zł wpłynęła w roku 2015).

Uchwałą nr III/15/2014 Rady Gminy Rzeczyca z dnia 31 grudnia 2014 roku z budżecie Gminy na 2015 rok zaplanowano dochody z tytułu sprzedaży majątku o łącznej wartości 805.000,00 zł, w tym w dziale 010 rozdziale 01095 kwotę 20.000,00 zł, w dziale 700 rozdziale 70005 kwotę 780.000,00 zł i w dziale 700 rozdziale 70005 kwotę 5.000,00 zł. W odnotowanych z tego tytułu dochodów w łącznej wysokości 76.691,30 zł, kwota 75.691,30 zł dotyczyła nieruchomości zbytej w roku 2014. Zgodnie z informacją przedłożoną przez kierownika merytorycznego referatu, która **stanowi załącznik nr 41 protokołu kontroli**, w roku 2015 nie wszczynano i nie prowadzono żadnych postępowań, wynikiem których mogło być zbycie majątku. Brak takich postępowań, a tym samym wiedza o braku możliwości uzyskania planowanych w budżecie dochodów z majątku, nie stanowiły dla kierownictwa jednostki podstawy do zmian urealnijających planowane do uzyskania wielkości dochodów z tego tytułu. Zmiany planu w tym zakresie dokonano dopiero w dniu 30 grudnia 2015 roku uchwałą Rady Gminy nr XVII/112/2015, zmniejszając planowaną wielkość dochodów w dziale 700 rozdziale 70005 z 780.000,00 zł do kwoty 580.000,00 zł.

Jak wynika z powyższych ustaleń, planowane w budżecie kwoty z dochodów z majątku znacznie przekraczały wartość dochodów zrealizowanych i tak w roku 2014 roku wg. sprawozdania budżetowego plan dochodów zrealizowano w 1,3%, natomiast w 2015

roku w 12,6%. Przyjmując, że odnotowane w roku 2015 dochody z majątku dotyczyły nieruchomości zbytych w procedurze mającej miejsce w roku 2014, wykonanie roku 2015 wynosiło 0%, natomiast wykonanie roku 2014 stanowiło 11% kwoty zaplanowanej.

W związku z powyższym kontrolujące skierowały zapytanie do Wójta Gminy Marka Kaźmierczyka oraz Skarbnika Gminy o realność planowania dochodów ze sprzedaży majątku w latach 2014 - 2015.

Wyjaśnienie w powyższej sprawie stanowi załącznik nr 42 protokołu kontroli.

Treść wyjaśnienia wskazuje, że dochody majątkowe planowane na 2014 rok i na 2015 rok miały pokrycie w posiadanym przez Gminę majątku, niemniej jednak procedury mające na celu zbycie nieruchomości przeprowadzone w roku 2014 nie przyniosły oczekiwanych rezultatów (brak zainteresowania zbyciem nieruchomości, zmiany kadrowe na stanowisku pracy ds. planowania przestrzennego). Podobną sytuację wskazują wyjaśniający w roku 2015, wg których podejmowane działania nie przyniosły oczekiwanych rezultatów. Kontrolujące zaznaczają jednak, że „*prowadzenie rozmów z lokatorami mieszkań budynku przeznaczanego do zbycia*” nie można traktować jako wszczęcie procedury mającej na celu zbycie przedmiotowej nieruchomości. Ostatecznie wyjaśniający stwierdzili, że możliwości pozyskania dochodów istniały, jednak uniemożliwiały je opisane czynniki (w tym brak zainteresowania zakupem, stagnacja na rynku nieruchomości). Natomiast zmian planowanej kwoty dochodów z majątku w roku 2014 i w roku 2015 dokonywano w zakresie pozwalającym na zachowanie ogólnego układu budżetu i WPF.

Kontrolujące wskazują, że zmiany w zakresie planu dochodów ze szczególnym uwzględnieniem dochodów ze sprzedaży majątku w toku wykonywania budżetu są konieczne, jeżeli procedury monitorowania wykonywania budżetu dają wiedzę, że część składników majątku nie zostanie sprzedana. Wielkość planowanych dochodów w danym roku budżetowym stanowi jeden z parametrów wyliczenia wskaźnika dopuszczalnych spłat zadłużenia w roku następnym i latach kolejnych, o których mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych. Zawyżenie planu dochodów w stosunku do jego faktycznego wykonania z ww. tytułu, może skutkować błędną oceną możliwości spłaty zadłużenia jednostki samorządu terytorialnego w roku następnym. Ocena przestrzegania ustalonych w przepisach wskaźników ograniczających poziom zadłużenia, a w szczególności jej wiarygodność, uzależniona jest od rzetelności danych prezentowanych przez jednostkę samorządową w uchwale budżetowej, a także w wieloletniej prognozie finansowej. Przedstawienie w WPF-ach i uchwale budżetowej dochodów z majątku w wartościach pozwalających na „zachowanie ogólnego układu budżetu i WPF” wskazuje na nierzetelność planowania w tym zakresie .

SPRZEDAŻ NIERUCHOMOŚCI

W 2014 roku Gmina dokonała sprzedaży dwóch nieruchomości za łączną kwotę brutto 89.000,00 zł, przy czym wpływ należności w kwocie 76.760,00 zł odnotowano w roku 2015. W roku 2015 Gmina nie zbywała nieruchomości gruntowych oraz lokali mieszkalnych.

Analizie poddano procedury zbycia nieruchomości, mających miejsce w roku 2014, a mianowicie:

- nieruchomości gruntowej oznaczonej nr 848/2 o powierzchni 2.600 m², obręb Rzeczyca położonej w m. Rzeczyca przy ul. I. Mościckiego 26,
- nieruchomości gruntowej oznaczonej jako działka 375/1 o powierzchni 786m², położonej w m. Rzeczyca przy ul. Zacisze 2.

Zbycie zabudowanej nieruchomości gruntowej nr 848/2 w Rzeczy ul. I. Mościckiego 26, w trybie ustnego przetargu nieograniczonego

Szczegółowe zestawienie informacji dotyczących zbycia nieruchomości oznaczonej numerem 848/2 *zawiera załącznik nr 43 protokołu kontroli.*

W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono, że:

- nieruchomość została sprzedana na podstawie decyzji organu stanowiącego wyrażonej w uchwale,
- wykaz nieruchomości przeznaczonej do zbycia w drodze przetargu został podany do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie go na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy, z zachowaniem terminu wynikającego z art. 35 ust. 1 (okres 21 dni) ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity Dz. U. 2014, poz. 518 ze zm.), oraz zamieszczone na stronie internetowej Urzędu i w prasie lokalnej. Wykaz zawierał informacje określone art. 35 ust. 2 cytowanej ustawy;
- ogłoszenia o przetargach publikowano w terminach zgodnych z art. 38 ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami i § 6 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości tekst jednolity (Dz. U. 2014, poz. 1490). Ogłoszenia publikowano na tablicy ogłoszeń zbywającego, na jego stronie internetowej, w serwisie internetowym Monitor Urzędowy wpisanym do rejestru dzienników i czasopism, który w myśl art. 7 ustawy Prawo Prasowe spełniał kryteria prasy. Ustaloną cenę nieruchomości przeliczono na wartość euro według kursu ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski na dzień 21 lipca 2014 roku, zgodnie z § 6 ust. 6 cytowanego rozporządzenia,
- wysokość wadium ustalano zgodnie z § 4 ust.2 cytowanego rozporządzenia z dnia 14 września 2004 roku, określając formę i termin jego wniesienia,
- w ogłoszeniach dotyczących I i II przetargu, określano cenę wywoławczą nieruchomości gruntowych, zgodnie z postanowieniami art. 67 ust 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, w wysokościach określonych na podstawie wartości nieruchomości, wynikających ze sporządzonych przez rzeczoznawców majątkowych operatów szacunkowych, aktualnych w rozumieniu art. 156 ust. 3 i 4 tej ustawy, stosując zasady ustalania cen, wynikające z art. 67 ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami;
- wpłaty wadium dokonano w wysokościach i w terminach wskazanych w ogłoszeniach o przetargach, zgodnie z § 4 cytowanego powyżej rozporządzenia;
- czynności związane z przetargiem wykonywała komisja przetargowa, powołana zarządzeniem Wójta Gminy. Członkowie Komisji przetargowych złożyli oświadczenia o braku istnienia okoliczności powodujących wyłączenie z udziału w postępowaniu, czym wypełniono wymóg wynikający z § 9 ww. rozporządzenia, zgodnie z którym – w przetargu nie mogą uczestniczyć osoby wchodzące w skład komisji przetargowej oraz osoby bliskie tym osobom, a także osoby, które pozostają z członkami komisji przetargowej w takim stosunku prawnym lub faktycznym, że może budzić to uzasadnione wątpliwości co do bezstronności komisji przetargowej;
- po zakończeniu postępowania, kontrolowana jednostka sporządzała informacje o wynikach przetargów, zgodnie z § 12 wymienionego rozporządzenia Rady Ministrów;
- zbywający wypełnił obowiązek zawiadomienia osoby ustalonej jako nabywca nieruchomości o miejscu i terminie zawarcia umowy, z zachowaniem terminów wskazanych w art. 41 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami;
- umowa sprzedaży została zawarta w formie aktu notarialnego;

- wpłacone przez nabywcę nieruchomości wadium zaliczono na poczet ceny nabycia nieruchomości, zaewidencjonowano je w momencie wpływu na kontach – Wn 139-1-3, Ma 240-24-3, a w dniu 21 stycznia 2015 roku przekazano kwotę wadium z rachunku depozytów na rachunek bieżący budżetu, co odzwierciedlały konta: Wn 130, Ma 221-10-49 z klasyfikacją budżetową dział 700 rozdział 70005 § 077;
- cenę nabycia nieruchomości wpłacono przed zawarciem aktu notarialnego, zgodnie z art.70 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami, na podstawie wystawianych przez jednostkę faktur. Uiszczoną przez nabywcę kwotę brutto za nabyte działki ewidencjonowano na kontach: Wn 130, Ma 221, po uprzedniej ewidencji przypisu z tego tytułu na kontach: Wn 221 i Ma 720.

Na podstawie protokołu LT (likwidacji środka trwałego) o nr RGO.6810311.2.2013 z dnia 21 stycznia 2015 roku, dokonano odpisu ze stanu składników majątku, ww. nieruchomości. Odpisu dokonano również w książce środków trwałych w klasyfikacji: 0-03-032/38.

Zbycie zabudowanej nieruchomości gruntowej oznaczonej nr działki 375/1 w Rzeczyca ul. Zacisze - w trybie bezprzetargowym

Rada Gminy Rzeczyca uchwałą nr XIX/151/2012 z dnia 26 czerwca 2012 roku wyraziła zgodę na sprzedaż nieruchomości zabudowanej budynkiem mieszkalnym jednorodzinny, oznaczonej numerem działki 375, położonej w obrębie Rzeczyca, w trybie bezprzetargowym. Decyzją nr UG.RGO.6831.2.2014.BK z dnia 28 marca 2014 roku Wójt Gminy Rzeczyca zatwierdził podział nieruchomości oznaczonej nr 375 na dwie działki o numerze 375/1 o powierzchni 0,0786 ha i działkę o numerze 375/2 o powierzchni 0,2896 ha, zgodnie z mapą i z projektem podziału. Na działce nr 375/1 znajdował się budynek mieszkalny, nabyty przez samoistnego posiadacza od poprzednich właścicieli na podstawie umowy zawartej przed Naczelnikiem Gminy Rzeczyca w dniu 27 lutego 1988 roku. Wartość budynku znacznie przekraczała wartość zajętej działki, co potwierdzał operat szacunkowy sporządzony przez rzeczoznawcę majątkowego w dniu 12 maja 2014 roku. Określona wartość prawa własności nieruchomości wynosiła łącznie 30.000,00 zł, w tym 10.000,00 zł stanowiła wartość gruntu. Zarządzeniem nr 57/2014 z dnia 29 maja 2014 roku Wójt Gminy Rzeczyca podał do publicznej wiadomości wykaz nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży w formie bezprzetargowej. Przedmiotem sprzedaży była nieruchomość nr 375/1 o powierzchni 0,0786ha, o wartości 10.000,00 zł plus podatek VAT 23%, łącznie 12.300,00 zł brutto, dla której prowadzono księgę wieczystą nr PT1T/00064897/9. Termin złożenia wniosku w przedmiocie pierwszeństwa w nabyciu nieruchomości, upływał w dniu 11 lipca 2014 roku. Wykaz wywieszono zgodnie z art. 35 ustawy o gospodarce nieruchomościami, w okresie od dnia 30 maja 2014 roku do dnia 19 czerwca 2014 roku na tablicy ogłoszeń w siedzibie sprzedającego, w prasie lokalnej Tomaszowski Informator Tygodniowy, na stronie internetowej Urzędu. W dniu 10 lipca 2014 roku do zbywającego wpłynął wniosek o nabycie przedmiotowej nieruchomości gruntowej, w którym wnioskodawca podnosił o przysługującym mu pierwszeństwie w nabyciu nieruchomości, na mocy art. 231 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny (obowiązujący wówczas tekst jednolity Dz. U. 2014, poz. 121), zgodnie z którym „Samoistny posiadacz gruntu w dobrej wierze, który wzniósł na powierzchni lub pod powierzchnią gruntu budynek lub inne urządzenie o wartości przenoszącej znacznie wartość zajętej na ten cel działki, może żądać, aby właściciel przeniósł na niego własność zajętej działki za odpowiednim wynagrodzeniem...”.

W dniu 31 lipca 2014 roku spisano protokół rokowań pomiędzy Gminą Rzeczyca reprezentowaną przez Wójta Marka Kaźmierczyka, a małżeństwem będącym właścicielami budynku mieszkalnego, zlokalizowanego na gruncie działki 375/1 w m. Rzeczyca. Nabywcy zobowiązali się do wniesienia za nabytą nieruchomość kwoty 10.000,00 zł plus należny podatek VAT w wysokości 23% wartości działki, łącznie

12.300,00 zł, w terminie do dnia zawarcia aktu notarialnego, tj. do dnia 31 sierpnia 2014 roku.

W dniu 12 sierpnia 2014 roku zbywający wystawił nabywającemu fakturę VAT nr 2/ID/08/2014 na kwotę 12.300,00 zł, w tym podatek VAT w wysokości 2.300,00 zł. Należność z niej wynikającą opłacono w dniu 12 sierpnia 2014 roku – wyciąg bankowy nr 161/2014.

Akt notarialny repetytorium A nr 9260/2014 przenoszący prawo własności zabudowanej nieruchomości nr 375/1 na rzecz samoistnego posiadacza, zawarto w dniu 19 sierpnia 2014 roku w Kancelarii Notarialnej w Tomaszowie Mazowieckim.

Operację związaną ze zbyciem przedmiotowej nieruchomości zaewidencjonowano na kontach:

Na podstawie PK 681/2014 z dnia 12 sierpnia 2014 roku:

- wystawienie faktury VAT – w kwocie netto 10.000,00 zł: Wn 221-10 i Ma 720-10 z klasyfikacją budżetową dział 700 rozdział 70005 § 077 ;

- wystawienie faktury VAT – wartość podatku VAT 2.300,0 zł : **Wn 221-1, Ma 225-1-2-1 z klasyfikacją budżetową jak wyżej;**

Na podstawie wyciągu bankowego nr 161 z dnia 12 sierpnia 2014 roku:

- zapłata należności wynikającej z faktury w kwocie brutto 12.300,00 zł : Wn 130-1-10 i Ma 221-10;

W sprawozdaniu budżetowym Rb-27S sporządzonym na koniec 2014 roku w dziale 700 rozdziale 70005 § 077 wykazano dochody ze sprzedaży majątku w kwocie 10.110,00 zł, na którą składały się: 10.000,00 zł tytułem sprzedaży składników majątkowych w wartości netto oraz 110,00 zł tytułem rozliczenia podatku VAT z Urzędem Skarbowym za miesiąc maj 2014 roku. Z zapisów operacji odnotowanych w ww. klasyfikacji budżetowej wynikało, że ewidencjonowano z jej zastosowaniem operacje w zakresie rozliczeń podatku VAT, które nie stanowiły dochodów majątkowych kontrolowanej jednostki. Zapłatę należności wynikającej z faktury nr /ID/08/2014 z dnia 12 sierpnia 2014 roku w kwocie 12.300,00 zł (w tym podatek VAT w kwocie 2.300,00 zł), zaewidencjonowano na podstawie wyciągu bankowego nr 16 z dnia 12 sierpnia 2014 roku (poz. ksiąg. WB 685/6) na kontach: Wn 130-1-10, Ma 221-10. W dniu 13 sierpnia 2014 roku całą kwotę przekazano na rachunek budżetu (poz. ksiąg. WB 689/9)., Na podstawie rozliczeń deklaracji VAT-7 za miesiąc sierpień 2014 rok w zakresie podatku należnego i podatku naliczonego, z rachunku dochodów, w dniu 23 września 2014 roku przekazano na rachunek wydatków Urzędu Gminy kwotę 7.811,84 zł jako „zwrot”, ujmując je na kontach: Wn 225-1-2-2, Ma 130-1-10 w innej klasyfikacji budżetowej niż odnotowana wpłata, a mianowicie: dział 900 rozdział 90001 § 083 kwotę 1.491,29 zł, dział 921 rozdział 92109 § 075 kwotę 2.079,57 zł, dział 400 rozdział 40002 § 083 kwotę 2.321,41 zł. Środki na wydatki dokonane z rachunku dochodów, przekazano w tym samym dniu z rachunku budżetu w wartości równej podatkowi naliczonemu (Wn 130, Ma 222). W dniu 24 listopada 2014 roku na rachunku bankowym dochodów odnotowano operację w zakresie dokonanego przez Urząd Skarbowy zwrotu naliczonego podatku, ewidencjonując ten zwrot jako „wpłaty” w wartości ujemnej na kontach: Wn 130-1-10, Ma 225-1-2-3 wraz z klasyfikacją budżetową dział 700 rozdział 70005 § 077 (-) 2.300,00 zł (poz. ksiąg. WB 1026/11). Kontrolujące wskazują, że przyjęty sposób ewidencji skutkowało wykazaniem w jednostkowych sprawozdaniach budżetowych Rb-27S, sporządzanych za poszczególne okresy sprawozdawcze, wartości zrealizowanych dochodów w innych wartościach niż faktyczne ich wykonanie. Z informacji udzielonych przez pracownika merytorycznego wynikało, że przedmiotowe operacje odzwierciedlały wpływ na rachunek dochodów zwrotu podatku VAT dokonanego przez Urząd Skarbowy, które interpretowano jako refundację dokonanych (z rachunku) dochodów w

poprzednich miesiącach wydatków, z tytułu podatku VAT naliczonego. Zwrot ww. podatku, odnotowano również w dniu 19 sierpnia 2014 roku i ujęto w rejestrze dochodów na kontach Wn 130—10, Ma 225-1-2-3 z klasyfikacją budżetową dział 700 rozdział 7005 § 0770 w kwocie 110,00 zł (poz. księg. WB 703/6) tytułem zwrot z US – deklaracja za m-c maj 2014 rok. Kontrolujące wskazują, że zwrot podatku naliczonego za dany rok budżetowy powinien być ujmowany w klasyfikacji budżetowej w zakresie wydatków jeżeli następuje on w tym samym roku budżetowym, natomiast jeśli zwrot następuje w roku następnym stanowi on dochód jednostki.

W dokumentacji opisującej zasady rachunkowości przyjęte w jednostce w okresie objętym kontrolą, nie określono sposobu ewidencji w urzędzie obsługującym jednostkę samorządu terytorialnego dochodów opodatkowanych podatkiem VAT.

Kontrolujące wskazują, że jednostki samorządu terytorialnego powinny prowadzić ewidencję rozliczeń z tytułu podatku od towarów i usług, w taki sposób by w sprawozdaniu budżetowym Rb-27S nie wykazywać dochodów z tytułu podatku VAT należnego, gdyż podatek od towarów i usług jest dochodem budżetu państwa – o czym stanowi jednoznacznie przepis art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 roku o podatku od towarów i usług (tekst jednolity Dz. U. z 2016 roku, poz. 710 ze zm.). Tym samym podatek VAT nie stanowi dochodów budżetowych jednostek samorządu terytorialnego. Ustalając sposób ewidencji rozliczeń z tytułu podatku VAT, jednostka powinna uwzględnić obowiązujące zasady związane z organizacją gromadzenia dochodów i dokonywania wydatków budżetowych, w tym między innymi wskazany powyżej przepis prawa, w świetle którego podatek VAT jest dochodem budżetu państwa, a nie dochodem gminy. Z kolei wydatki nie powinny być obciążane podlegającym odliczeniu podatkiem VAT naliczonym. Jednostka powinna mieć na uwadze, że przychody i koszty należy ujmować w kwotach netto, tj. bez podatku VAT, chyba że z uwagi na charakter wykonywanej czynności, podatek VAT naliczony nie podlega odliczeniu lub podlega częściowemu odliczeniu.

Powyższe uwagi dotyczą sposobu ewidencjonowania na klasyfikacjach i wykazywania w sprawozdaniach budżetowych podatku VAT należnego od dochodów z tytułu umów najmu i dzierżawy, podatku VAT należnego od dochodów z tytułu sprzedaży majątku oraz podatku VAT naliczonego od zakupów dokonanych przez jednostkę, który podlega odliczeniu w całości lub w części.

Kontrolujące wskazują ponadto, że kwoty dochodów ze sprzedaży majątku, dochodów ogółem, dochodów bieżących, czy wydatków bieżących mają wpływ na obliczenie relacji, o której mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych. Stosownie do powołanego przepisu, w danym roku budżetowym wartość spłaty zobowiązań wraz z kosztami ich obsługi odniesiona do dochodów ogółem budżetu jednostki samorządu terytorialnego nie może przekroczyć średniej arytmetycznej z ostatnich trzech lat relacji dochodów bieżących, powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące do dochodów ogółem budżetu. Dane z wykonania dla roku 2015 niezbędne będą do obliczenia maksymalnego wskaźnika spłaty zobowiązań dla spłat przypadających w latach 2016-2018.

Na podstawie protokołu LT nr 4/2014 z dnia 12 sierpnia 2014 roku dokonano odpisu ze stanu składników majątku ww. nieruchomości według wartości wynikającej z ewidencji księgowej. Odpisu dokonano również w książce środków trwałych w klasyfikacji: 0-01-010/96.

NABYCIE NIERUCHOMOŚCI

Z zapisów ewidencji księgowej oraz sprawozdań budżetowych Rb-28S sporządzonych wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku wynika, że kontrolowana jednostka poniosła wydatki inwestycyjne w kwocie 238.023,77 zł, sklasyfikowane w dziale 700 rozdziale 70005 § 6060, które dotyczyły zakupu naniesień na działkach będących własnością

gminy, a które to naniesienia stanowiły odrębny od gruntu przedmiot własności (Spółdzielni Pracy Rękodzieła Ludowego i Artystycznego „Twórczość Mazowiecka” – w likwidacji).

W dniu 30 grudnia 2004 roku na mocy wyroku Sąd Rejonowy w Tomaszowie Mazowieckim zobowiązał Gminę Rzeczyca do ustanowienia prawa użytkowania wieczystego na rzecz Spółdzielni Pracy Rękodzieła Ludowego i Artystycznego „Twórczość Mazowiecka” w likwidacji dla działek nr 869/15 i nr 870/7 w obrębie Rzeczyca, na których położona jest część 200/488 budynku produkcyjno – usługowego. Spółdzielnia nie uiszczała opłat z tytułu użytkowania wieczystego. Gmina Rzeczyca jako jeden z wierzycieli przystąpiła do postępowania egzekucyjnego z prawa użytkowania wieczystego przedmiotowej nieruchomości. W 2013 roku Komornik Sądowy podjął działania egzekucyjne, zakończone licytacją komorniczą, do której przystąpiła Gmina Rzeczyca.

W dniu 24 maja 2013 roku Sądu Rejonowy w Tomaszowie Mazowieckim postanowieniem Sygn. Akt I Co 4313/10 przysądził na rzecz Gminy Rzeczyca prawo użytkowania wieczystego gruntu oznaczonego numerami działek 869/15 i 870/7 o powierzchni 2191m² (na których położona jest część budynku produkcyjno – usługowego) oraz prawa własności posadowionych na wymienionych działkach budynku (200/488 części) i urządzeń stanowiących odrębny od gruntu przedmiot własności – w wyniku przetargu na licytacji komorniczej za cenę nabycia 139 034,00 zł.

W dniu 2 lipca 2013 roku Likwidator Spółdzielni „Twórczość Mazowiecka” zwrócił się do Gminy Rzeczyca z ofertą wykupu wartości pozostałych naniesień, w tym 288/488 budynku produkcyjno – usługowego, położonych na pozostałych działkach stanowiących własność Gminy Rzeczyca, oznaczonych numerami ewidencyjnymi: 872/8, 860/6, 871/5 w obrębie Rzeczyca. Wg operatu szacunkowego z dnia 6 grudnia 2013 roku wartość rynkowa części budynku (udziału 288/488) o powierzchni użytkowej 866,00m², wynosiła 335.800,00 zł.

W dniu 6 lipca 2015 roku Gmina Rzeczyca reprezentowana przez Wójta i Likwidatora Spółdzielni Pracy Rękodzieła Artystycznego spisała protokół uzgodnień, w którym ustalono szczegółowe rozliczenia nakładów poniesionych na budowę części 288/488 budynku produkcyjno-usługowego oraz pozostałych obiektów. Strony ustaliły, że całkowita wartość roszczeń Spółdzielni w zakresie stanowiącym przedmiot umowy wynosiła 234.800,00 zł.

W dniu 21 sierpnia 2015 roku Wójt Gminy Rzeczyca oraz Likwidator Spółdzielni Rękodzieła Ludowego i Artystycznego „Twórczość Mazowiecka” w likwidacji zawarli umowę w drodze aktu notarialnego Repetytorium A nr 9680/2015 o przeniesieniu własności nakładów poczynionych na budowę 288/488 części budynku produkcyjno – usługowego oraz pozostałych obiektów znajdujących na nieruchomości stanowiącej własność Gminy Rzeczyca za cenę 234 800,00 zł.

Teren jest wpisany do rejestru zabytków i objęty ochroną konserwatorską.

Kontrolujące zwróciły z zapytaniem do Wójta Gminy o przedstawienie zadań realizowanych przez kontrolowaną jednostkę, dla których zakup ww. nieruchomości zabudowanej był niezbędnym.

Wyjaśnienie Wójta Gminy w powyższej sprawie stanowi załącznik nr 44 protokołu kontroli.

Wójt Gminy uzasadnił nabycie w roku 2015 przez Gminę wartości nakładów poczynionych na budowę 288/488 budynku produkcyjno-usługowego oraz pozostałych obiektów, potrzebą na cele publiczne. Planowano przebudowę budynku oraz terenu otaczającego, celem utworzenia nowej przestrzeni publicznej, w której mają być zlokalizowane wszystkie jednostki gminne: Gminny Ośrodek Kultury, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy w Rzeczyca. Zebranie tych wszystkich jednostek w jednym obiekcie stanowiącym własność Gminy obniży koszty ich funkcjonowania. Obecnie jednostki te funkcjonują w trzech odrębnych budynkach znajdujących się w

znacznej od siebie odległości, a budynki te generują wysokie koszty utrzymania ze względu na ich niezadawalający stan techniczny. W październiku 2015 roku na podstawie uchwały Rady Gminy przystąpiono do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla przedmiotowego terenu, co umożliwi podejmowanie dalszych działań inwestycyjnych związanych z nabytą nieruchomością.

Należność wynikającą z aktu notarialnego w kwocie 234.800,00 zł, Gmina przekazała na rachunek bankowy Spółdzielni Rękodzieła Artystycznego w likwidacji, w dniu 27 sierpnia 2015 roku – wyciąg bankowy nr 27/1.

Nabyty budynek przyjęto na stan środków trwałych w oparciu o protokół OT nr 14/2015 z dnia 26 sierpnia 2015 roku, z klasyfikacją rodzajową 105 nadając mu numer inwentarzowy 1/10/105/1 ze stopą umorzeniową 2,5%. Przyjmującym obiekt był Wójt Gminy, a odpowiedzialność za przyjęte mienie podpisała Kierownik Referatu Gospodarowania Mieniem, Inwestycji i Ochrony Środowiska – Urszula Wieszkowska.

2.2. Dochody z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości, użytkowania, zarządu

Dochody Gminy Rzeczyca w latach 2014 - 2015 w dziale 700, rozdziale 70005 § 047 przedstawiono w poniżej tabeli:

Okres sprawozdawczy	Plan pierwotny	Plan po zmianach	Wykonanie
2014 rok	1.700,00	1.700,00	1.120,48
2015 rok	1.950,00	1.950,00	666,00

Zestawienie nieruchomości Gminnych pozostających w użytkowaniu wieczystym stanowi załącznik nr 45 protokołu kontroli.

Z informacji udzielonych przez pracownika Referatu Rozwoju i Gospodarki Komunalnej oraz z dokumentacji księgowej wynika, że odnotowane w tabeli dochody wynikają z umów o użytkowanie wieczyste nieruchomości stanowiących własność Gminy Rzeczyca, zawartych przed 2014 rokiem.

W okresie objętym kontrolą w Gminie Rzeczyca funkcjonowały trzy umowy w przedmiocie oddania nieruchomości w użytkowanie wieczyste. Umowy zawarto w formie aktów notarialnych. Kontrolujące przeanalizowały prawidłowość naliczenia opłaty za użytkowanie wieczyste nieruchomości położonej w m. Lubocz, oznaczonej nr działki 215 o pow. 0,11 ha i nieruchomości położonej w m. Grotowice o numerze działki 543/2 i pow. 0,14 ha i stwierdzono, że:

- użytkownikiem wieczystym nieruchomości oznaczonej numerami 215 były osoby fizyczne (małżeństwo) na podstawie umowy - akt notarialny nr 9.251/2007 z dnia 15 grudnia 2007 roku. Wysokość opłaty rocznej wynosiła 341,43 zł i stanowiła 3% wartości nieruchomości (11.381,00 zł) ustalone operatem szacunkowym, sporządzonym w dniu 29 października 2008 roku przez rzeczoznawcę majątkowego z uprawnieniami nr 3711;
- użytkownikiem wieczystym działki oznaczonej numerem ewidencyjnym 543/2 o pow. 0,14 ha, w obrębie Grotowice była osoba fizyczna, na podstawie aktu notarialnego nr 4.787/2004 z dnia 8 czerwca 2004 roku. Wysokość opłaty na kwotę 611,76 zł ustalono zgodnie z art. 72 ust. 3 pkt 5 cytowanej ustawy, tj. stosując 3% stawkę wartości nieruchomości (20.392,00 zł) wynikającej z operatu szacunkowego sporządzonego dnia 29 października 2008 roku.

W okresie objętym kontrolą Gmina Rzeczyca nie dokonywała aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego w odniesieniu do wymienionych wyżej użytkowników

wieczystych i opisanych nieruchomości. Ostatniej aktualizacji dokonano w roku 2010, która obowiązywała od dnia 1 stycznia 2011 roku. Jak wyjaśniła kierownik merytorycznego referatu, wartość użytkowanych nieruchomości nie uległa zwiększeniu.

Z analizy sprawozdań budżetowych Rb - 27S sporządzonych według stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku i na 31 grudnia 2015 rok oraz ewidencji opłat w tytule użytkowania wieczystego wynika, że zaległości w opłatach z tytułu użytkowania wieczystego wynosiły odpowiednio:

- na dzień 31 grudnia 2014 roku - 10.987,03 zł,
- na dzień 31 grudnia 2015 roku - 12.271,03 zł.

Zestawienie zalegających z opłat należności z tytułu użytkowania wieczystego przedstawia poniższa tabela.

Użytkownik ewidencyjny nr działki	nr	Zaległość notowana od...	Kwota zaległości na 31.12.2014	Kwota zaległości na 31.12.2015	Kwota zaległości na 30.06.2016
1380 870/7 i 869/15		2009	6.233,59	6.233,59	6.233,59
632 543/2		2009	3.800,68	4.526,68	5.252,68
730 215		2013	952,76	1.510,76	2.068,76

Zestawienie podejmowanych działań windykacyjnych w odniesieniu do użytkowników wieczystych za lata 2014- 2016 zawarto w tabeli stanowiącej załącznik nr 46 protokołu kontroli.

Kontrolujące przeanalizowały dokumentację czynności podejmowanych w celu wyegzekwowania zaległości w opłatach z tytułu użytkowania wieczystego ustalając, że **podejmowano je ze znaczną zwłoką, tj. wezwanie do zapłaty zaległości powstałych w latach 2014 - 2015 wystawiono dopiero w dniu 1 marca 2016 roku, a w przypadku użytkownika nr 1380 nie podjęto żadnych działań. Podmiot ogłosił upadłość i dopiero w dniu 12 maja 2016 roku Gmina zgłosiła swoje wierzytelności syndykowi. W odniesieniu do dłużnika 730 na wystawieniu wezwania do zapłaty zakończono działania jednostki. W dniu 20 października 2016 roku, na wniosek dłużnika zawarto umowę o rozłożeniu zaległości na raty. Pozwy do Sądu złożono w odniesieniu do pozostałych dłużników dopiero w dniu 4 października 2016 roku. Brak terminowych i pełnych działań windykacyjnych skutkuje wzrastającymi z roku na rok zaległościami z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste, a mianowicie w roku 2014 wynosiły one 10.987,03 zł, w roku 2015 - 12.271,03 zł, a w roku 2016 już 13.555,03 zł. Kontrolujące wskazują na zasadność podejmowania kolejnych działań w odniesieniu do dłużników, na koncie których odnotowano już zaległość z tytułu dwóch kolejnych lat, a wystawione wezwania nie przyniosły oczekiwanych rezultatów. Należy wskazać, że w zakres działań, które może podjąć wierzyciel wchodzi: poza wezwaniem (przedsądowym zwane także ostatecznym), informacja do dłużnika ze wskazaniem, że informacje o zadłużeniu zostaną przekazane do biura informacji gospodarczej (BIG), można skorzystać z tzw. zawezwania dłużnika do próby ugodowej (art. 184-186 ustawy Kodeks postępowania cywilnego), a jeżeli działania wierzyciela mające na celu zmotywowanie dłużnika do spłaty należności nie odnoszą pożądanego skutku, niezbędne jest podjęcie bardziej radykalnych kroków i wystąpienie na drogę sądową. Wymóg naliczania i prowadzenia windykacji należności za nieruchomości udostępniane z zasobu gminy, wynika z art.23 ust. pkt 5 w związku z art. 25 ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami.**

Gmina Rzeczyca nie pobierała opłat z tytułu użytkowania oraz trwałego zarządu wobec nie przekazania w użytkowanie nieruchomości stanowiących własność Gminy Rzeczyca oraz nie ustalenia opłat z tytułu trwałego zarządu.

Zgodnie z informacją kierownika Referatu Gospodarowania Mieniem, Inwestycji i Ochrony Środowiska, w trwałym zarządzie znajdowały się nieruchomości stanowiące własność Gminy Rzeczyca zestawione w tabeli *stanowiącej załącznik nr 47 protokołu kontroli*.

Ujęte w tabeli nieruchomości pod poz. 1, 2, 3, 4, przekazane zostały w trwały zarząd placówkom oświatowym. Stosownie do art. 81 ustawy z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. 2015, poz.2156) roku od powyższych nieruchomości nie pobiera się opłat.

Pod pozycją 5 zestawienia wskazano nieruchomości przekazane Gminnemu Ośrodkowi Kultury w Rzeczycy w nieodpłatne użyczenie, na okres 10 lat, co potwierdzała umowa nr 0S.032.23.2011.GJ z dnia 21 lutego 2011 roku, zawarta pomiędzy Gminą Rzeczyca reprezentowaną przez Wójta Gminy a Gminnym Ośrodkiem Kultury reprezentowanym przez jego Dyrektora.

2.3. Dochody z tytułu najmu i dzierżawy nieruchomości

Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych

Planowane i wykonane dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych pochodziły z czynszu dzierżawnego, czynszu najmu lokali mieszkalnych i najmu lokali użytkowych Gminy i przedstawia je poniższa tabela:

Klasyfikacja budżetowa	Plan dochodów	Plan dochodów po zmianach	Wykonanie dochodów
Rozd.01095 § 0750	2.600,001	2.600,01	2.387,45
Rozdz.70005 § 0750	190.000,00	190.000,00	195.814,83
Rozdz.92109 §0750	10.000,00	15.000,00	18.128,89
31.12.2014 rok	202.600,00	207.600,01	216.331,17
Rozd.01095 § 0750	2.600,00	2.600,00	2.111,90
Rozdz.070005 § 0750	267.000,00	267.000,00	175.574,66
Rozdz.92109 §0750	20.000,00	17.000,00	15.420,15
31.12.2015 rok	289.600,00	286.600,00	193.106,71

Umowy najmu lokali użytkowych

W 2014 roku funkcjonowało 7 umów najmu lokali użytkowych, w tym jedną umowę zawarto w roku 2014, natomiast pozostałe zawarto w latach wcześniejszych. W 2015 roku funkcjonowało 11 umów, w tym 4 spisane w roku 2015.

Zestawienie obowiązujących umów najmu lokali użytkowych w okresie 2014-2015 stanowi załącznik nr 48 protokołu kontroli.

Kontrolujące przyjęły do analizy procedurę oddania w 2015 roku w najem lokali użytkowych:

- umową UG-RGO.7151.1.2015.BK z dnia 30 stycznia 2015 roku - Punkt Apteczny lokal przy ul. Tomaszowskiej 2,
- umową UG-RGO.7151.2.2015.BK z dnia 27 lutego 2015 roku - Klinika stomatologiczna „Ostrowski Clinic” – Marcin Ostrowski w budynku Ośrodka zdrowia.

Analiza procedur zawarcia ww. umów oraz ich treść wykazała, że:

- **umowę nr UG-RGO.7151.1.2015.BK z dnia 30 stycznia 2015 roku – na wynajem lokalu położonego w budynku przy ul. Tomaszowskiej 2, o powierzchni 82m² na prowadzenie Punktu Aptecznego, zawarto w trybie**

bezprzetargowym na okres od dnia 1 lutego 2015 roku do dnia 31 stycznia 2025 roku, która to umowa kontynuowała najem ustanowiony umową nr UG.RRiZP.03219.2012UW z dnia 1 lutego 2012 roku z terminem jej obowiązywania do dnia 31 stycznia 2015 roku. Analogiczną sytuację odnotowano w odniesieniu do umowy UG-RGO.7151.2.2015.BK z dnia 27 lutego 2015 roku, którą zawarto w trybie bezprzetargowym, w przedmiocie wynajmu lokalu użytkowego, położonego w budynku przy Ks. J. Kitowicza 12 w Rzeczyca o powierzchni 60,8m², na prowadzenie kliniki stomatologicznej, Umowa ta stanowiła podstawę najmu na kolejny okres, tj. od dnia 1 marca 2015 roku do dnia 28 lutego 2018 roku. Najem w okresie od dnia 1 marca 2012 roku do dnia 28 lutego 2015 roku miał miejsce w oparciu o umowę nr UG.RRiZP.032.44.2012.UW z dnia 1 marca 2012 roku. Rada Gminy Rzeczyca wyraziła ww. uchwałą z dnia 12 stycznia 2000 roku zgodę na wynajem nieruchomości na okres do 10 lat, ale uchwała nie upoważniała do ich wynajmu w trybie bezprzetargowym. Należy podkreślić że, umowy te były kontynuacją już wcześniej zawartych umów i przekraczały okres 10 lat (umowy nr UGGO.7151.1.2015.BK z dnia 30 stycznia 2015 roku). Zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym „Do wyłącznej właściwości rady gminy należy podejmowanie uchwał w sprawach majątkowych gminy, przekraczających zakres zwykłego zarządu, dotyczących: zasad nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości oraz ich wydzierżawiania lub wynajmowania na czas oznaczony dłuższy niż 3 lata lub na czas nieoznaczony, o ile ustawy szczególne nie stanowią inaczej; uchwała rady gminy jest wymagana również w przypadku, gdy po umowie zawartej na czas oznaczony do 3 lat strony zawierają kolejne umowy, których przedmiotem jest ta sama nieruchomość; do czasu określenia zasad wójt może dokonywać tych czynności wyłącznie za zgodą rady gminy...”. Ponadto jak wskazano wyżej przedmiotowe lokale wynajęto w trybie bezprzetargowym, chociaż wynajmowano je na okres powyżej trzech lat, a zawarte umowy były kolejnymi umowami najmu, w związku z czym naruszono art. 37 ust. 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, zgodnie z którym „... Zawarcie umów użytkowania, najmu lub dzierżawy na czas oznaczony dłuższy niż 3 lata lub na czas nieoznaczony następuje w drodze przetargu. Wojewoda albo odpowiednia rada lub sejmik mogą wyrazić zgodę na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia tych umów”. Rada Gminy Rzeczyca nie podjęła uchwał w tym zakresie. Analiza przedmiotowej dokumentacji wykazała, że ww. umowy najmu zawarto na wnioski dotychczasowych najemców, a ich wynajem na kolejny okres poprzedzała publikacja wykazu lokali użytkowych przeznaczonych do wynajmu, zgodnie z art. 35 cytowanej wyżej, który to wykaz zawierał informacje wynikające z przywołanego artykułu przedmiotowej ustawy, w tym o bezprzetargowej formie wynajmu;

Akta kontroli strony nr 22-23: Kopia uchwały nr XVII/6/2000 Rady Gminy z dnia 12 stycznia 2000 roku i uchwały nr XXVI/203/2012 z dnia 28 grudnia 2012 roku

Wyjaśnienie w sprawie odstąpienia od trybu przetargowego wynajmu lokali złożył Wójt Gminy i kierownik merytorycznego referatu, które stanowi załącznik nr 49 protokołu kontroli.

Wyjaśniający potwierdzają wynajem przedmiotowych lokali w trybie bezprzetargowym. Uzasadnieniem powyższego działania był wg wyjaśniających fakt, iż przedmiotem najmu były części nieruchomości, nie stanowiące odrębnych od gruntu przedmiotów własności ani odrębnej własności z powierzchnią gruntu, na której są położone, lecz są częścią składową budynków, w których się znajdują, nie stanowią odrębnej nieruchomości w rozumieniu art. 46 § 1 ustawy Kodeks cywilny, ani odrębnego przedmiotu własności w myśl przepisów szczególnych, nie podlegają więc unormowaniom wynikającym z ustawy o gospodarce nieruchomościami. Powyższą tezę wyjaśniający poparł istniejącym w tym zakresie wyrokiem NSA sygn. akt I OSK 1752/10 z dnia 7 grudnia 2010 roku.

Takiemu stwierdzeniu przeczą jednoznaczne przepisy przywołanej ustawy. Przykładowo w art. 34 ust. 1 ww. ustawy, ustawodawca wprowadził instrukcję pierwszeństwa w nabyciu nieruchomości, która znajduje zastosowanie, m.in. w sytuacji zbycia niewyodrębnionego lokalu mieszkalnego (pierwszeństwo przysługuje najemcy lokalu mieszkalnego, jeżeli najem został nawiązany na czas nieoznaczony). W art. 34 ust. 4 ustawodawca wskazuje, że osoby o których mowa w ust. 1 pkt 3 (czyli najemców niewyodrębnionych lokali), zawiadamia na piśmie o przeznaczeniu nieruchomości do zbycia, oraz o przysługującym im pierwszeństwie w nabyciu tej nieruchomości, pod warunkiem złożenia wniosków o nabycie w terminie określonym w zawiadomieniu. Nie ulega wątpliwości, że pod pojęciem nieruchomości na gruncie ustawy o gospodarce nieruchomościami, ustawodawca rozumie także lokale mieszkalne i użytkowe, co do których nie ustanowiono jeszcze odrębnej własności. Powyższe podkreśliło także Kolegium RIO w Łodzi w uchwale nr 20/89/2011 z dnia 27 maja 2011 roku, oddalającej zastrzeżenia do wniosków pokontrolnych, wskazując, że (...) *Przyjęcie założenia jakoby w odniesieniu do lokalu, który nie stanowi odrębnej własności, a więc nie stanowi nieruchomości, nie stosujemy konkretnego przepisu dotyczącego zbycia nieruchomości, powinno skutkować twierdzeniem, że w takim przypadku nie stosujemy również przepisów ustawy dotyczących obrotu nieruchomościami*". Ponadto kontrolujące zauważają, że jednostka przed zawarciem umów najmu na kolejne okresy, sporządziła i podała do publicznej wiadomości wykaz nieruchomości przeznaczonych do oddania ich w najem, zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami, która to ustawa, jak twierdzi wyjaśniający, nie miała tu zastosowania. A więc brak konsekwencji wynajmującego w kolejnych procedurach najmu, wskazuje także na wątpliwości interpretacyjne przepisów prawa w tym zakresie;

- umowy zawierały klauzule o corocznej waloryzacji czynszu o średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych,
- stawki czynszu wynikały z załącznika do zarządzenia nr 70/2011 Wójta Gminy Rzeczyca z dnia 5 października 2011 roku w sprawie ustalenia stawek czynszu dzierżawnego nieruchomości położonych w granicach administracyjnych Gminy Rzeczyca, stanowiących własność Gminy Rzeczyca, obowiązującym od dnia 1 grudnia 2011 roku, (po uwzględnieniu kolejnych waloryzacji),
- czynsz waloryzowano i w roku 2016 za wynajem lokalu przy ul. Tomaszowskiej, wynosił on 857,65 zł brutto (czynsz z umowy 865,38 zł) i czynsz najmu przy ul. Kitowicza 12 - 760,82 zł (w roku poprzednim 767,67 zł). Spadek wartości czynszu związany był ze spadkiem średnioroczego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych w roku 2015 w porównaniu z rokiem 2014 o 0,9%.

Zaległości z tytułu opłat w czynszu najmu lokali użytkowych wynosiły: na dzień 31 grudnia 2015 roku kwotę 23.886,69 zł i dotyczyły najemców zestawionych w poniżej tabeli: (...) ²⁴

Analizy terminowości dokonywania wpłat czynszu najmu lokali użytkowych kontrolujące dokonały w odniesieniu do wpłat w 2015 roku dotyczących pięciu wybranych najemców na podstawie umów: UG-RGO.7151.2015.BK - najemca nr 14000272, RRiZP.2222/4/2006 - najemca 16000106, UG.RGO.7151.2.2014.BK - najemca

²⁴ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

14000401, UG.RRIZP.032.44.2012UW - najemca nr 14000271, UG.RGO.7151.3.2015.P
- najemca 14000455.

Zestawienie terminowości wpłat czynszu najmu lokali użytkowych w 2015 roku stanowi załącznik nr 50 protokołu kontroli.

Z zawartych w tabeli ustaleń wynika, że trzech najemców nie zachowało umownych terminów płatności czynszu. Najemca nr 14000271 zaniechał wpłat należnych w roku 2015. Najemca nr 16000106 zaniechał takich opłat w okresie od czerwca do grudnia 2015 roku. **W odniesieniu do tych zaległości działania windykacyjne ograniczono do powiadomienia (pismo z dnia 8 września 2015 roku), najemców o zaległościach i obowiązku ich niezwłocznego uregulowania.** Kontrolujące wskazują, że zgodnie z zapisami § 6 ust. 5 umowy najmu, zaległość w opłacie za co najmniej dwa pełne okresy płatności, skutkować powinna udzieleniem najemcy dodatkowego miesięcznego terminu na dokonanie zapłaty, a w przypadku jej braku, wynajmujący miał prawo rozwiązania umowy bez zachowania terminów wypowiedzenia. **Wynajmujący poza wysłaniem wymienionego wyżej powiadomienia nie podejmował innych działań wynikających z zawartej umowy.** Konsekwencją braku skutecznych działań mających na celu egzekucję należności z tytułu najmu lokali użytkowych był wzrost zadłużenia z tego tytułu, bowiem na koniec 2014 roku odnotowano zaległości z najmu lokali użytkowych w wysokości 3.771,86 zł, a wg stanu na 31 grudnia 2015 roku zaległości te wynosiły już 27.658,55 zł.

Do zaległości odnotowanych na koncie najemcy nr 14000401 odnotowanych za okres od stycznia do kwietnia 2015 roku, Wójt Gminy, zastosował postanowienia uchwały Rady Gminy Rzeczyca nr XI/73/2011 z dnia 23 września 2011 roku w sprawie szczególnych zasad, sposobu i trybu udzielania ulg w spłacie należności o charakterze cywilnoprawnym oraz określenia warunków dopuszczalności pomocy publicznej. W dniu 30 czerwca 2015 roku Wójt Gminy, zgodnie z zapisami rozdziału 5 § 8 ust. 1 uchwały, spisał z dłużnikiem umowę porozumienia nr UG-Fn.3150.01.2015 w przedmiocie udzielenia ulgi w formie umorzenia należności pieniężnej z tytułu czynszu w kwocie 10.391,04 zł należność główna i 167,96 zł odsetki. Przyznanie ulgi poprzedzało złożenie przez dłużnika w dniu 21 maja 2015 roku wniosku. Załącznikami do wniosku były dokumenty potwierdzające opisany w nim stan faktyczny, tj. bilans podmiotu i stosowne oświadczenie dłużnika.

Umowy dzierżawy

Zestawienie umów dzierżawy obowiązujących w roku 2014-2015 stanowi załącznik nr 51 protokołu kontroli.

W 2015 roku obowiązywało 8 umów dzierżawy, przy czym jedną umowę dzierżawy zawarto w roku 2014, oraz 4 umowy zawarto w roku 2015, pozostałe zawarto w latach wcześniejszych. Z 8 obowiązujących umów, 4 dotyczyły dzierżawy gruntów rolnych, natomiast na podstawie trzech pozostałych umów wydzierżawiano grunty związane z prowadzoną przez dzierżawcę działalnością gospodarczą. Kontrolujące przeanalizowały zgodność trybu zawarcia umowy dzierżawy części nieruchomości oznaczonej numerem działki 365, o pow. 0,1 ha położonej w m. Rzeczyca.

Rada Gminy Rzeczyca uchwałą nr IV/21/2015 z dnia 6 lutego 2015 roku wyraziła zgodę na zawarcie z dotychczasowym dzierżawcą kolejnej umowy dzierżawy, na okres trzech lat, części zabudowanej nieruchomości gruntowej o pow. 0,1 ha, położonej w obrębie geodezyjnym Rzeczyca, zaewidencjonowanej jako działka o numerze 365. Dotychczasowy dzierżawca po upływie trzyletniego okresu dzierżawy zwrócił się do Wójta Gminy o wydzierżawienie przedmiotowej nieruchomości na kolejny okres. Na podstawie przywołanej wyżej uchwały Rady Gminy Rzeczyca, Wójt w dniu 27 lutego 2015 roku zawarł z dotychczasowym dzierżawcą umowę dzierżawy nieruchomości na kolejne 3 lata, obowiązującą od dnia 1 marca 2015 roku do dnia 28 lutego 2018 roku. Dzierżawione grunty miały być wykorzystywane do prowadzonej przez dzierżawcę

działalności gospodarczej. Umowa zobowiązywała dzierżawcę do zapłaty wydzierżawiającemu czynszu w wysokości 313,90 zł, powiększonego o podatek VAT. Termin wpłaty czynszu ustalono na 14 dni od daty otrzymania faktury, wystawionej przez wydzierżawiającego (do końca kwietnia każdego roku kalendarzowego). Umowa zawierała klauzule dotyczące corocznej waloryzacji czynszu o średnioroczny wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych na podstawie corocznego komunikatu Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Nowa stawka czynszu obowiązywać miała od dnia 1 stycznia danego roku, a informację o zmianie wysokości czynszu, wydzierżawiający miał obowiązek przekazać dzierżawcy pisemnie, w terminie 10 dni od wejścia w życie zmiany.

Kontrolujące ustaliły, że dzierżawca złożył deklarację na podatek od nieruchomości na 2015 rok oraz na rok 2016 i organ podatkowy naliczył i pobrał podatek w wymaganej wysokości.

Zawarcie umowy poprzedziło wywieszenie na okres 6 - 27 luty 2015 roku, tj. co najmniej 21-dniowy okres wymagany art. 35 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami, na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy w Rzeczyca, wykazu nieruchomości przeznaczonych do wydzierżawienia. Wykaz zawierał: oznaczenie nieruchomości w księgach wieczystych, numer ewidencyjny działki, powierzchnię nieruchomości do wydzierżawienia, położenie nieruchomości, przeznaczenie nieruchomości, wysokość czynszu netto 313,90 zł plus podatek VAT, okres obowiązywania umowy dzierżawy, informację o wydzierżawieniu na wniosek, informację, że wykaz podlega wywieszeniu na okres 21 dni oraz na stronie internetowej <http://bip.rzeczyca.pl/> oraz informację o terminach wnoszenia opłat i zasadach ich aktualizacji.

Wydrukiem z dnia 10 lutego 2015 roku udokumentowano opublikowanie przedmiotowego wykazu w dniu 6 lutego 2015 roku w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Rzeczyca. Informację o wywieszeniu wykazu opublikowano również, zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami, w prasie lokalnej „Tomaszowski Informator Tygodniowy” w dniu 6 lutego 2015 roku.

Wniosek o wydzierżawienie gruntu wpłynął do Urzędu Gminy w dniu 23 stycznia 2015 roku, tj. przed upływem okresu, na jaki zawarta była z wnioskodawcą poprzednia umowa dzierżawy (nr UG-RRiZP.032.18.2012 z dnia 31 stycznia 2012 roku), obejmująca okres od dnia 1 marca 2012 roku do 28 lutego 2015 roku.

Zgodnie z zapisami umowy dzierżawy w dniu 18 stycznia 2016 roku przekazano dzierżawcy powiadomienie o waloryzacji kwoty czynszu, która od dnia 1 stycznia 2016 roku wynosiła 311,10 zł netto, 382,65 zł brutto.

Czynsz wynikający z powyższej umowy dzierżawca wpłacił za 2015 rok w dniu 18 marca 2015 roku na podstawie faktury VAT nr 95/C/04/2015 z dnia 9 marca 2015 roku oraz za 2016 w dniu 17 kwietnia 2016 roku na podstawie faktury VAT nr 75/C/03/2016 z dnia 8 kwietnia 2016 roku.

Zestawienie terminowości wpłat czynszu dzierżawnego stanowi załącznik nr 52 protokołu kontroli.

Kontrolujące przeanalizowały prawidłowość wnoszenia opłat z tytułu dzierżawy gruntów, wynikających z pięciu umów obowiązujących w 2015 roku. W trzech z pięciu zestawionych przypadkach nie zachowano umownego terminu wpłaty czynszu dzierżawnego. Od nieterminowych wpłat naliczono i pobrano odsetki.

Zaległości z tytułu dzierżawy nieruchomości na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosiły 18.733,64 zł i dotyczyły jednego dzierżawcy o numerze 14000244. (*Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Nowe Miasto*). Do dłużnika wystawiono wezwania do zapłaty nr UG-RF.3162.1.2015.BB w dniu 31 sierpnia 2015 roku, z informacją że brak

wpłaty w określonym terminie skutkować będzie skierowaniem sprawy na drogę sądową. Dzierżawca powstała w 2015 roku zaległość, opłacił w roku 2016 wraz z odsetkami w kwocie 402,48 zł. Wpłaty odnotowano w dniu 22 stycznia 2016 roku - 7.874,49 zł, w dniu 22 lutego 2016 roku - 2.733,14 zł, w dniu 17 marca 2016 roku - 1.868,22 zł, w dniu 27 czerwca 2016 roku - 2.555,66 zł, w dniu 30 czerwca 2016 roku - 1.045,73 zł i w dniu 10 października 2016 roku - 2.861,73 zł.

Najem lokali mieszkalnych

W 2015 roku na terenie Gminy Rzeczyca funkcjonowało 12 umów regulujących wynajem lokali mieszkalnych z gminnego zasobu mieszkaniowego, w tym jedną umowę zawarto w 2014 roku.

Zestawienie umów najmu lokali mieszkalnych stanowi załącznik nr 53 protokołu kontroli.

Wg informacji merytorycznego pracownika, w roku 2014 i w roku 2015 na terenie Gminy Rzeczyca obowiązywał Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Rzeczyca, wprowadzony uchwałą nr XVIII/151/08 Rady Gminy z dnia 29 kwietnia 2008 roku, ze zmianami wprowadzonymi uchwałą XXII/178/2012 z dnia 13 września 2012 roku. W rozdziale I § 1 przywołanej uchwały zapisano, że program gospodarowania zasobem mieszkaniowym stanowiący jej treść, obowiązuje na lata 2008-2013. Dlatego też, po tym okresie należało opracować program na kolejne lata, czego jednostka nie uczyniła. Na podstawie ww. uchwały organu stanowiącego, Wójt Gminy, zarządzeniem nr 18/2012 z dnia 30 marca 2012 roku, zmienionym zarządzeniem nr 87/2012 z dnia 4 grudnia 2012 roku ustalił stawki czynszu w lokalach mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy, obowiązujące również w latach 2014-2015.

Nowy Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Rzeczyca na lata 2016-2020 Rada Gminy Rzeczyca wprowadziła uchwałą nr XV/104/2015 z dnia 26 listopada 2015 roku.

Kontrolujące przeanalizowały procedurę wynajmu lokalu mieszkalnego mającą miejsce w roku 2014, w odniesieniu do ustaleń wynikających z uchwały nr XVIII/151/08 z dnia 29 kwietnia 2008 roku. W dniu 29 lipca 2014 roku zainteresowany wynajmem lokalu mieszkalnego położonego w miejscowości Sadykierz, złożył wniosek o wynajem motywując go trudną sytuacją mieszkaniową. Dotychczasowy lokal mieszkalny, który zajmował z trójką dzieci został wnioskodawcy wymówiony, z koniecznością jego opuszczenia do dnia 31 sierpnia 2014 roku. Wniosek zawierał informacje o stanie osobowym rodziny, oświadczenie wnioskodawcy o dochodach i o obecnych warunkach zamieszkania.

W dniu 1 grudnia 2014 roku Wójt reprezentujący Gminę Rzeczyca, zawarł z wnioskującym umowę najmu lokalu mieszkalnego położonego w budynku przy Szkole Podstawowej w Sadykierzu nr lokalu 51m 4 o powierzchni użytkowej 59,32m², w skład którego wchodziły dwa pokoje, kuchnia, przedpokój, łazienka i w.c. Mieszkanie posiadało instalację wodociagową, elektryczną, centralnego ogrzewania, kanalizację sanitarną lokalną. Ustalono miesięczny czynsz w wysokości 116,27 zł (1,96 zł/m² x 59,32m²). Opłatę za energię elektryczną, wodę i ogrzewanie najemca uiszczal na podstawie odrębnych umów, wg wskazań liczników. Wysokość czynszu (1,96 zł/m²) ustalono wg obowiązującego w roku 2014 zarządzenia 87/2012 z dnia 4 grudnia 2012 roku oraz zasad naliczania czynszu określonego w uchwale Rady Gminy nr XVIII/151/08 z dnia 29 kwietnia 2008 roku. Najemca zobowiązany był do zapłaty czynszu wg stawki bazowej 2,30 zł/m², zmniejszonej o najwyższy czynnik obniżający tę stawkę, zgodnie z § 13 ust. 2 uchwały nr XVIII/151/2008 z dnia 29 kwietnia 2008 rok. Najwyższym obniżającym stawkę bazową elementem, tj. 15%, była lokalizacja mieszkania - poza siedzibą Urzędu Gminy Rzeczyca, stąd stawka czynszu wynosiła: 2,30 zł - (15% x 2,30 zł), tj. 1,96 zł x 59,32m², co stanowiło kwotę czynszu miesięcznego 116,27 zł.

Kontrolujące przeanalizowały terminowość wpłat czynszu przez ww. najemcę i stwierdzono, że najemca w roku 2015 zachował termin wpłaty czynszu wynikający z umowy – uiszczał czynsz do 21 dnia każdego miesiąca.

Zestawienie terminowości wpłat czynszu za lokale mieszkalne stanowi załącznik nr 54 protokołu kontroli.

Z powyższych zestawień wynika, że w przypadku nieterminowych wpłat czynszu naliczano i pobierano odsetki, których możliwość poboru wynikała z ustaleń zawartych umów najmu.

2.4. Inne dochody z majątku

OPŁATA ADIACENCKA

Gmina Rzeczyca w latach 2014 - 2015 i w I półroczu 2016 roku nie osiągała dochodów z tytułu opłat adiacenckich pobieranych z tytułu wzrostu wartości nieruchomości w wyniku podziału nieruchomości ustalonej w oparciu o art. 98a ustawy o gospodarce nieruchomościami oraz opłat adiacenckich z tytułu wzrostu wartości nieruchomości wynikającej ze stworzenia warunków do podłączenia nieruchomości do urządzeń infrastruktury technicznej albo stworzenia warunków do korzystania z wybudowanej drogi zgodnie z art. 146 ww. ustawy.

Oświadczenie o braku wpływów w latach 2014-2015 opłat adiacenckich złożyła Skarbnik Gminy Rzeczyca które stanowi załącznik nr 55 protokołu kontroli.

RENTA PLANISTYCZNA

Gmina Rzeczyca nie jest objęta obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, dla obszarów dla których ustalono plan, określono stawkę procentową opłaty z tytułu wzrostu wartości nieruchomości w wysokości 10%. Jak wynika z ustnych informacji kierownika merytorycznego referatu, w latach 2014 - 2015 i w I półroczu 2016 roku nie zachodziły przesłanki do ustalenia i pobierania opłaty z tytułu wzrostu wartości nieruchomości w oparciu o art. 36 ust.4 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (obowiązujący wówczas tekst jednolity Dz. U. 2015, poz.199 ze zm.).

Oświadczenie o niepobieraniu w latach 2014-2015 opłaty planistycznej ustalonej w oparciu o art. 36 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym stanowi załącznik nr 56 protokołu kontroli

3. POZOSTAŁE DOCHODY

3.1. Dochody z tytułu zajęcia pasa drogowego

Rok	Ilość wydanych decyzji (szt.)	Wysokość wymierzonych opłat (zł)	Wysokość uzyskanych dochodów (zł)
2014	4	827,81	2.889,92
2015	9	2.794,59	5.027,76

Jak wynika z powyższej tabeli dochody z tytułu wydania zezwolenia na zajęcie pasa drogi gminnej w roku 2014 wynosiły 2.889,92 zł i stanowiły 0,02% ogółem wykonanych

dochodów gminy, natomiast w roku 2015 odnotowane dochody z tego tytułu wynosiły 5.027,76 zł i stanowiły 0,03% kwoty dochodów ogółem wykonanych w roku 2015. Z uwagi na nieznaczny udział dochodów z tytułu wydanych zezwoleń na zajęcie pasa drogi do wykonanych dochodów ogółem, odstąpiono od kontroli powyższego zagadnienia.

3 WYKONYWANIE BUDŻETU. REALIZACJA WYDATKÓW BUDŻETOWYCH

1. WYDATKI NA ZADANIA Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ - 2015 ROK

1.1. Informacje ogólne

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzeczyca powołano uchwałą nr XI/55/90 Gminnej Rady Narodowej w Rzeczyca z dnia 25 kwietnia 1990 roku w sprawie utworzenia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Szczegółowy zakres działania GOPS określał statut stanowiący załącznik do uchwały nr XVII/132/2008 Rady Gminy Rzeczyca z dnia 17 marca 2008 roku, który opublikowano w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego nr 145 poz. 1421 z dnia 9 maja 2008 roku wraz ze zmianami wprowadzonymi uchwałą nr XXV/192/2008 z dnia 12 grudnia 2008 roku, uchwałą nr V/25/2015 z dnia 20 lutego 2015 roku i uchwałą nr XIX/133/2016 z dnia 31 marca 2016 roku.

GOPS realizuje własne i zlecone zadania z zakresu pomocy społecznej polegające, w szczególności na:

- analizie, ocenie i diagnozie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej,
- przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawami,
- pracy socjalnej,
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Stanowisko Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rzeczyca od dnia 1 września 1994 roku sprawuje Regina Sarwa, na podstawie umowy o pracę z dnia 1 września 1994 roku. Z dokumentacji znajdującej się w aktach osobowych Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że posiadała ona kwalifikacje i spełniała wymogi określone art. 122 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U.2015, poz. 163 ze zm.). (...) ²⁵.

Pismem nr SG.MJO.0113-44/2008 z dnia 14 listopada 2008 roku Wójt Gminy Rzeczyca udzielił pełnomocnictwa Kierownikowi GOPS w Rzeczyca w zakresie zwykłego zarządu kierowaną jednostką organizacyjną – Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Rzeczyca oraz udzielił upoważnień do wydawania decyzji w zakresach wymienionych w tabeli stanowiącej **załącznik nr 57 protokołu kontroli**.

Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudnia siedmiu pracowników w tym: kierownik ośrodka, dwóch pracowników socjalnych (dwa etaty), księgowego (1/2 etatu), sprzątaczkę (1/4 etatu), inspektor ds. świadczeń rodzinnych, asystenta rodziny. Z powyższego wynika, że

²⁵ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

struktura zatrudnienia w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Rzeczyca nie spełnia wymogu określonego w art. 110 ust. 11 i ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, zgodnie z którym ośrodek pomocy społecznej powinien zatrudniać pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 tys. mieszkańców, nie mniej, niż trzech pracowników. Na powyższą okoliczność Sekretarz Gminy złożyła ustne wyjaśnienie, informujące że w celu spełnienia wymogu wynikającego z powyżej przywołanego przepisu prawa, zadania przypisane pracownikom socjalnemu realizuje również kierownik GOPS, zostały one wpisane w zakres jego czynności a za ich wykonywanie nie pobiera dodatkowego wynagrodzenia.

1.2. Wydatki na zadania z zakresu pomocy społecznej

Wydatki GOPS-u za 2011 rok klasyfikowano w dziale 852 - pomoc społeczna. Plan wydatków po zmianach na dzień 31 grudnia 2015 roku w tym dziale wynosił 2.402.341,28 zł i został wykonany w wysokości 2.302.144,30 zł, tj. w 95,8 %.

Wykonanie zadań finansowych i rzeczowych w 2015 roku przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przedstawiono w tabelach stanowiących załącznik nr 58 protokołu kontroli.

2. WYDATKI (DOTACJE) NA REALIZACJĘ ZADAŃ ZLECONYCH NA PODSTAWIE UMOWY JEDNOSTKOM SPOZA SEKTORA FINANSÓW PUBLICZNYCH - 2015 ROK

Na podstawie uchwały w sprawie ustalenia budżetu Gminy Rzeczyca na 2015 rok, wprowadzonych do niej zmian, oraz sprawozdania Rb-28S sporządzonego wg stanu na 31 grudnia 2015 rok stwierdzono, że plan i wykonanie wydatków na realizację zadań publicznych zleconych do realizacji podmiotom spoza sektora finansów publicznych przedstawiał się następująco:

Dział	Rozdział	Paragraf	Zakres	2015 rok	
				Plan po zmianach (zł)	Wykonanie (zł)
926	92605	2820	Wspieranie kultury fizycznej i sportu	115.050,00	115.050,00
754	75412	2830	Ochotnicze Straże Pożarne	3.115,00	3.114,97

Szczegółowe zestawienie dotacji udzielonych w roku 2015 stanowi załącznik nr 59 protokołu kontroli.

Rada Gminy Rzeczyca uchwałą nr III/16/2010 z dnia 30 grudnia 2010 roku - zgodnie z art. 5 ust. 5 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jednolity Dz. U. 2014, poz. 1118 ze zm.), określiła regulamin konsultacji z organizacjami pozarządowymi, projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinie dotyczących działalności statutowej wymienionych organizacji.

Uchwałą nr XXXV/273/2013 z dnia 26 listopada 2013 roku Rada Gminy przyjęła Program Współpracy Gminy Rzeczyca z organizacjami pozarządowymi oraz z podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na okres 2014-2016. Zgodnie z zapisami programu, współpraca Gminy z organizacjami pozarządowymi obejmowała sferę zadań publicznych wymienionych w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie obowiązującej wówczas

(tekst jednolity z 2010 roku Dz. U. 234, poz. 1536 ze zm.), w szczególności wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej.

Przedmiotowy program nie zawierał informacji o wysokości środków planowanych na jego realizację w danym roku, których wymóg ujęcia w treści programu wynikał z art. 5a ust. 5 pkt 5 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Wypełnienie delegacji ustawowej w zakresie "wysokości środków" wiąże się z koniecznością wskazania kwoty prognozowanych środków finansowych przeznaczonych na realizację programu współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami. Nie jest wystarczające unormowanie odsyłające w tym zakresie do uregulowań uchwały budżetowej.

Kontrolujące stwierdziły, że jednostka nie posiadała rocznego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3, którego wymóg opracowania wynika z art. 5a ust. 1 cytowanej ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Wyjaśnienie w powyższej sprawie złożyła Sekretarz Gminy stanowiące załącznik nr 60 protokołu kontroli

Przyczyną zaniechania opracowania rocznego planu współpracy z organizacjami pozarządowymi na 2015 rok, wg wyjaśniającej, było funkcjonowanie na terenie Gminy Wieloletniego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3, opracowanego w oparciu o art. 5a ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Kontrolujące wskazują, że ustawodawca poprzez zapis zawarty w art. 5a ust. 1 cytowanej ustawy, nakłada na organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego obowiązek uchwalenia, po konsultacjach z organizacjami pozarządowymi, rocznego programu współpracy, w terminie do dnia 30 listopada roku poprzedzającego okres obowiązywania programu. Jednym z wymaganych elementów, jaki powinien zawierać program współpracy jest kwota środków planowanych na jego realizację i nie spełnia tego warunku normowanie odsyłające w tym zakresie do uregulowań uchwały budżetowej. Budżet jednostki, określający wysokość tych środków, jest planem rocznym, stąd i ustalenia programu współpracy w tym zakresie mogą dotyczyć tylko okresu rocznego. Dlatego też program wieloletni nie spełnia warunków określonych w ust. 4 przywołanego przez wyjaśniającą przepisu prawa artykułu. W myśl art. 5a ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może uchwalić wieloletni program współpracy z organizacjami pozarządowymi, co należałoby rozumieć, że jego opracowanie nosi charakter czynności fakultatywnej. Wobec powyższych ustaleń należy przyjąć, że jednostka może posiadać dwa programy, tj. wieloletni zawierający elementy nie zmieniające się co roku, np. zasady współpracy, czy formy współpracy z organizacjami pozarządowymi. Natomiast drugi program roczny zawierający wszystkie pozostałe elementy wymagane art. 5a ust. 4 ustawy, m.in. priorytetowe zadania publiczne na dany rok, wysokość środków planowanych na realizację programu w danym roku i który w zakresie zasad i form współpracy odwoływał by się do regulacji zawartych w dokumencie wieloletnim.

Jak wskazała wyjaśniająca, ponowna analiza obowiązującego w tym zakresie stanu prawnego, spowodowała uchwalenie w dniu 30 listopada 2016 roku Roczno Programu Współpracy Gminy Rzeczyca z organizacjami pozarządowymi na rok 2017.

Zgodnie z zapisami programu jako formę współpracy z organizacjami pozarządowymi wskazano min. zlecenie organizacjom pozarządowym realizację zadań publicznych w zakresie wspierania i upowszechnianie kultury fizycznej, w trybie wskazanym w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, tj. w trybie otwartego konkursu ofert.

W ramach niniejszej kontroli analizie poddano wydatki związane z powierzeniem do realizacji zadań z zakresu upowszechniania kultury fizycznej i sportu dwóm podmiotom, tj. Rzeczyckiemu Klubowi Sportowemu i Ludowemu Klubowi Sportowemu „Łabędź Rzeczyca”.

Wójt Gminy Rzeczyca zarządzeniem nr 4/2015 z dnia 8 stycznia 2015 roku ogłosił otwarty konkurs ofert prowadzony w oparciu o ustawę o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w przedmiocie wsparcia przez Gminę realizacji w 2015 roku zadań publicznych w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu. Zarządzeniem nr 8/2015 z dnia 28 stycznia 2015 roku Wójt powołał pięcioosobową komisję konkursową w celu oceny złożonych ofert, w tym dwie osoby reprezentowały organizacje pozarządowe. Zgodnie z powyższymi uregulowaniami dofinansowaniu podlegały: prowadzenie zajęć treningowych dla dzieci i młodzieży i dorosłych, udział w zawodach i rozgrywkach sportowych oraz obozach szkoleniowych w zakresie piłki nożnej oraz prowadzenie zajęć treningowych dla dzieci, młodzieży i dorosłych w piłce siatkowej, w tenisie ziemnym, zajęciach na siłowni oraz przygotowanie i udział w zawodach i rozgrywkach sportowych, imprezach sportowo-rekreacyjnych oraz obozach szkoleniowych o zasięgu lokalnym i ponadlokalnym.

Wysokość środków przeznaczona na dofinansowanie w formie dotacji celowej ww. zadań, wynosiła, zgodnie z ogłoszeniem, 60.000,00 zł. Termin składania ofert, wg wzoru określonego w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 grudnia 2010 roku (Dz. U. 2011, nr 6, poz. 25), upływał w dniu 30 stycznia 2015 roku. Do oceny ofert ustalono cztery zasadnicze kryteria, a mianowicie: 1) kryterium merytorycznej wartości oferty oceniane wg pięciu elementów, 2) kryterium finansowe oceniane wg czterech elementów składowych, 3) kryterium organizacyjne oceniane wg dwóch elementów składowych, 4) analiza prawidłowości i terminowości rozliczenia zadań w ubiegłych latach. Za każde kryterium oferta mogła otrzymać od 0-10 punktów. Ogłoszenie nie określało jakie okoliczności obniżały wartość przyznanych punktów i w jakim procencie, co mogło stanowić ryzyko dowolności w formułowaniu ocen i propozycji członków komisji.

Ogłoszenie otwartego konkursu ofert opublikowano w dniu 8 stycznia 2015 roku w Biuletynie Informacji Publicznej bip.rzeczyca.pl, na stronie internetowej Gminy www.rzeczyca.pl oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy.

Szczegółowe ustalenia w zakresie analizy dokumentacji dotyczącej udzielenia dotacji przedstawiono w tabeli, stanowiącej załącznik nr 61 protokołu kontroli.

Analiza dokumentacji dotyczącej procedury konkursowej wykazała, że:

- ogłoszenia o otwartym konkursie ofert opublikowano zachowując 21 dniowy terminu wynikający z art. 13 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Ogłoszenie opublikowano w sposób wskazany w art. 13 ust. 3 cytowanej ustawy i zawierało elementy wskazane w art. 13 ust.2;
- wykorzystano formularz ofertowy zgodny z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 grudnia 2010 roku w sprawie wzoru oferty i ramowego wzoru umowy dotyczących realizacji zadania publicznego (Dz. U. nr 6, poz. 25);
- podmioty przedstawiały w ofertach kalkulacje kosztów realizacji zadania, wg ofert wynikało, że dotacja stanowiła 100% kosztów planowanego do realizacji zadania;
- oferty oceniła komisja w składzie ustalonym zarządzeniem nr 8/2015 Wójta Gminy z dnia 28 stycznia 2015 roku;
- członkowie komisji dokonywali oceny ofert wg kryteriów określonych w ogłoszeniu pomimo braku w ofercie konkretnych danych w tym zakresie, a mianowicie wg kryterium merytorycznego oceniano min. element dotyczący ilości osób objętych

zadaniem, a złożone oferty nie zawierały takich informacji, zapisy ofert w tym zakresie ograniczono tylko do wskazania odbiorców realizowanego zadania;

- protokołem z dnia 3 lutego 2015 roku komisja konkursowa przedłożyła do akceptacji Wójta Gminy, propozycję przyznania dotacji klubom sportowym, uwzględniając wysokość środków zaplanowanych w budżecie gminy po 30.000,00 zł każdemu z klubów;
- na podstawie niniejszego protokołu, Wójt Gminy zarządzeniem nr 12/2015 z dnia 6 lutego 2015 roku ogłosił wyniki otwartego konkursu ofert na realizację zadania z zakresu upowszechniania kultury fizycznej i sportu;
- wyniki konkursu publikowano na tablicy ogłoszeń w siedzibie jednostki w dniu 6 lutego 2015 roku, co potwierdzał zapis w rejestrze publikowanych ogłoszeń. **Nie udokumentowano publikacji wyników konkursu na stronie internetowej jednostki oraz w Biuletynie Informacji Publicznej, czego wymóg wynikał z art. 13 ust.3 w związku z art. 15 ust. 2j przedmiotowej ustawy;**
- warunki przyznania i przekazania środków dotacji oraz zobowiązania dotowanego i dotującego określono w zawartych umowach. Wg umów, Gmina powierzyła klubom sportowym realizację zadania publicznego i przyznała dotację na sfinansowanie jego wykonania. Jak wykazała analiza dokumentacji dotyczącej rozliczenia wykonania zadania i wykorzystania środków dotacji, w przypadku Rzeczyckiego Klubu Sportowego, nie było to powierzenie realizacji zadania lecz jego wsparcie, bowiem udział dotacji w kosztach realizacji całego zadania wynosił 60,68%. Powierzenie wykonywania zadania publicznego o którym mowa w art. 5 ust. 4 pkt 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, wiąże się z udzieleniem dotacji na **sfinansowanie** jego realizacji, natomiast udzieleniem dotacji na częściowe dofinansowanie jego realizacji to wsparcie jego wykonywania, o czym mowa w art. 5 ust. 4 pkt 2 przywołanej ustawy. Dane wykazane w ofercie klubu jako źródło finansowania poszczególnych pozycji kosztowych wskazywały w 100% środki dotacji. Końcowe sprawozdanie w tym zakresie, informowało tylko o sfinansowaniu zadania w kwocie 19.452,68 zł z innych źródeł;
- przyznane środki dotacji Gmina przekazała na rachunki bankowe klubów zachowując termin wynikający z umów;
- w terminie wynikającym z umów (30 dni od daty zakończenia realizacji zadania), podmioty przedłożyły sprawozdania z realizacji zadań i rozliczenia z przekazanych kwot dotacji;
- wartość poszczególnych pozycji kosztorysowych ze sprawozdania były zgodne z kwotami wskazanymi w pozycjach kosztorysowych wykazanych w ofertach. Z zestawienia faktur i rachunków dokumentujących wydatkowanie środków załączonych do sprawozdania wynika, że kluby wydatkowały 100% przekazanych środków dotacji;
- jak wyjaśnił ustnie merytoryczny pracownik, dotujący nie przeprowadzał kontroli prawidłowości realizacji zadania.

Szczegółowe ustalenia w zakresie wykorzystania środków dotacji i zgodności z kosztorysem ofertowym stanowi załącznik nr 62 protokołu kontroli.

Analiza przedłożonych przez kluby sprawozdań oraz faktur i rachunków dokumentujących poniesione wydatki wykazała, że:

- projekty zrealizowano zgodnie ze złożonymi ofertami,
- faktury dokumentujące poniesione przez kluby zawierały dane pozwalające na właściwą ocenę wydatku z danej faktury. Wydatki poniesione na wynagrodzenia

treningowe dokumentowały umowy oraz dzienniki, listy obecności osób uczestniczących w treningach, plany zajęć;

- do rozliczeń uwzględniono wydatki dokonane w okresie obowiązywania umów;
- na fakturach zamieszczano adnotację o fakcie sfinansowania wydatku ze środków dotacji udzielonej z budżetu Gminy Rzeczyca;

Nieprawidłowości w zakresie wydatkowania i rozliczenia środków dotacji nie stwierdzono.

3. DOTACJE NA RZECZ SZKÓŁ I PRZEDSZKOLI NIEPUBLICZNYCH (ART.90 USTAWY O SYSTEMIE OŚWIATY) - 2015 ROK

W latach 2014-2015 jednostka nie wypłacała dotacji na rzecz szkół i przedszkoli niepublicznych, co potwierdziła Skarbnik Gminy w oświadczeniu *stanowiącym załącznik nr 63 protokołu kontroli*.

4. WYDATKI OSOBOWE

4.1. Wydatki na wynagrodzenia - 2015 rok

Prawidłowość ustalania i wypłaty wynagrodzeń na rzecz pracowników jednostki

W kontrolowanej jednostce w na dzień 31 grudnia 2015 roku zatrudnionych było 51 osób.

Ogółem	Plan	Wykonanie	%
Ogółem na dzień 31 grudnia 2015 rok, z tego:	1.858.590,12	1.792.443,50	96,44
dz.010 01095 § 4010	2.846,00	2.846,00	100
dz.400 40002 § 4010	115.071,00	99.874,79	86,79
dz.750 75011 § 4010	29.565,00	29.565,00	100
dz.750 75023 § 4010	1.369.588,00	1.335.697,88	97,53
dz.801 80113 § 4010	85.380,00	82.848,49	97,04
dz.852 85212 § 4010	11.281,12	6.261,73	55,51
dz.900 90001 § 4010	71.019,00	70.034,40	98,61
dz.900 90002 § 4010	31.100,00	23.624,50	75,96
dz.900 90095 § 4010	142.740,00	141.690,71	99,26

W ciężar § 4010 księgowano wypłaty należności pracowników, które obrazują tabele *stanowiące załącznik nr 64 protokołu kontroli*.

Warunki pracy i płacy dla Wójta, określiła Rada Gminy Rzeczyca uchwałą nr III/6/2014 z dnia 31 grudnia 2014 roku. Pozostałym pracownikom w tym: Zastępcy Wójta – Sekretarzowi, Skarbnikowi wysokość wynagrodzenia wynikającego ze stosunku pracy ustalił Wójt Gminy.

W czasie postępowania kontrolnego stwierdzono, że wynagrodzenie dla Wójta Marka Kaźmierczyka, określone wymienioną wyżej uchwałą wynosiło:

- wynagrodzenie zasadnicze	- 5.900,00 zł,
- dodatek funkcyjny	- 1.900,00 zł,
- dodatek specjalny - 40% wynagrodzenia zasadniczego dodatku funkcyjnego co stanowiło	- 3.120,00 zł,
- dodatek stażowy 14% wynagrodzenia zasadniczego	- 826,00 zł

Razem - 11.746,00 zł.

Ustalone w powyższy sposób wynagrodzenie (w tym poszczególne jego składniki) mieściły się w granicach określonych przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 roku w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (tekst jednolity Dz. U. 2014, poz. 1786).

W naliczeniu wynagrodzenia dla Wójta Gminy nieprawidłowości nie stwierdzono.

Na podstawie art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 listopada 2008 roku o pracownikach samorządowych (tekst jednolity Dz. U. 223, poz. 1458 ze zm.), Wójt Gminy zarządzeniem nr 17/2013 z dnia 31 lipca 2013 roku, ze zmianami wynikającymi z zarządzenia nr 7/2015 z dnia 20 lutego 2015 roku, wprowadził „Regulamin wynagradzania pracowników Urzędu Gminy Rzeczyca”, który określał wymagania kwalifikacyjne, maksymalny poziom wynagrodzenia zasadniczego, szczegółowe warunki i sposób przyznawania oraz maksymalną wysokość dodatku funkcyjnego, szczegółowe warunki i sposób przyznawania dodatku specjalnego, szczegółowe warunki i sposób przyznawania premii i nagród. W załączniku nr 1 do zarządzenia zawarto tabelę określającą maksymalne wynagrodzenia zasadnicze wg kategorii zaszeregowania, stawki dodatku funkcyjnego oraz zasady premiowania pracowników. Zgodnie z powyższym, premia przysługiwała pracownikom zatrudnionym na stanowiskach pomocniczych i obsługi. Maksymalna wysokość premii nie mogła przekroczyć 20%, w uzasadnionych przypadkach kierownik referatu mógł przyznać pracownikowi premię w wysokości 25% płacy zasadniczej. Za czas usprawiedliwionej nieobecności pracownika w pracy, kierownik pozbawiał pracownika premii w wysokości 1% za każdy dzień nieobecności, przy nieobecności powyżej 15 dni stanowiła podstawę do pozbawienia pracownika premii. Zgodnie z § 8 regulaminu, pracownikowi mogła być przyznana nagroda uznaniowa za szczególne zaangażowanie i osiągnięcia w pracy zawodowej. Decyzje w sprawie nagród podejmuje Wójt Gminy.

Pracownicy w dniu 31 lipca 2013 roku potwierdzili fakt zapoznania się z treścią ww. regulaminu wynagradzania co odzwierciedlały stosowne oświadczenia pod jego treścią.

Kontrolą prawidłowości ustalania wypłaty wynagrodzeń z uwzględnieniem stanowisk, kategorii zaszeregowania i składników, objęto dokumenty źródłowe: akta osobowe, listy wypłat wynagrodzenia, karty wynagrodzeń, dotyczące pracowników administracji samorządowej i pracowników obsługi Urzędu Gminy Rzeczyca zatrudnionych na stanowiskach: Zastępcy Wójta - Sekretarza, Skarbnika, dwóch Kierowników Referatów, Inspektora Referatu Finansowego, Referenta i Pracownika obsługi – Sprzątaczkę.

Wykaz pracowników Urzędu Gminy Rzeczyca wytypowanych do kontroli, wraz z zestawieniem danych uwzględniających stanowiska, kategorię zaszeregowania, wszystkie składniki wynagrodzenia w 2015 roku stanowi załącznik nr 65 protokołu kontroli.

W wyniku kontroli wynagrodzeń wyżej wymienionych pracowników, ustalono, co następuje:

- wynagrodzenia (w tym poszczególne składniki wynagrodzenia), wypłacone pracownikom, wynikały z zapisów obowiązującego regulaminu wynagradzania oraz tabel zamieszczonych w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 roku w sprawie wynagradzania pracowników,
- kwalifikacje pracowników zajmujących wymienione stanowiska, były zgodne z wymaganiami określonymi w cytowanym rozporządzeniu Rady Ministrów,

- w angażach wynagrodzeń pracowników objętych kontrolą, zastosowano prawidłowe kategorie zaszeręgowań z uwzględnieniem wymagań kwalifikacyjnych,
- podstawą zmian wysokości wynagrodzenia dla kontrolowanej próby pracowników, stanowiły angaże oraz porozumienia,
- skontrolowane listy wypłat wynagrodzeń z czerwca i z grudnia 2015 roku pracowników objętych próbą kontrolną, zawierały dane zgodne z angażami lub decyzjami Wójta o podwyższeniu wynagrodzenia znajdującymi się w ich aktach osobowych,
- dodatek funkcyjny w wybranej próbie kontrolnej, otrzymywali: Zastępca Wójta - Sekretarz w wysokości łącznej 1.326,88 zł, Skarbnik w wysokości 1.595,00 zł, Kierownicy Referatów po 550,00 zł, co było zgodne z ustaleniami wynikającymi z regulaminu wynagradzania oraz wysokość tych dodatków nie przewyższała kwot ustalonych rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 roku,
- pracownicy z wybranej do kontroli próby otrzymywali nagrody pieniężne, o których mowa w rozdziale VII § 8 regulaminu wynagradzania. Nagrody przyznał Wójt Gminy z okazji 25-lecia samorządu terytorialnego w Polsce oraz za zaangażowanie pracowników w realizację projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej,
- premię, zatrudnionemu na stanowisku obsługi, pracownikowi wypłacano na podstawie wniosków sporządzonych przez upoważnioną osobę – Sekretarza Gminy i zatwierdzone przez Wójta Gminy,
- listy płac podpisywał sporządzający je pracownik referatu finansowego, sprawdzał pod względem merytorycznym Sekretarz Gminy jako kierownik Referatu Organizacyjnego, natomiast sprawdzenia formalno-rachunkowego dokonywała Skarbnik Gminy, w zakresie zgodności z umowami o pracę listy sprawdzał inspektor ds. spraw kadrowych. Listy do wypłaty zatwierdzał Wójt Gminy bądź z upoważnienia Wójta jego Zastępca. Taki sposób weryfikacji list wynagrodzeń, wynikał z zapisów § 4 załącznika do zarządzenia nr 32/2012 z dnia 31 grudnia 2012 roku w sprawie zmiany instrukcji określającej zasady sporządzania, obiegu i kontroli oraz archiwizowania dokumentów księgowych,
- listy płac oraz karty wynagrodzeń pracowników prowadzone były komputerowo z wykorzystaniem programu „Kadry i płace” autorstwa Firmy Info – System Roman Groszek,
- wypłaty wynagrodzeń dokonywano za pośrednictwem banku lub kasy,
- na podstawie polecenia księgowania, operacje w zakresie wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń za ww. miesiące zaewidencjonowano prawidłowo w urządzeniach księgowych.

W 2015 roku dokonywano comiesięcznych wypłat wynagrodzenia konserwatorowi sprzętu pożarniczego znajdującego się na wyposażeniu Jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Gminy Rzeczyca, które to wypłaty regulowała umowa zlecenie nr UG-OC.2150.1.2015.RW z dnia 2 stycznia 2015 roku. Umowa obowiązywała w okresie od dnia 2 stycznia do 31 grudnia 2015 roku. Szczegółowy zakres prac opisano w § 2 umowy. Zleceniobiorca oświadczył, że posiada kwalifikacje do ich wykonania. Za wykonanie przedmiotu umowy strony ustaliły wynagrodzenie w kwocie łącznej 5.400,00 zł brutto, płatne w 12 miesięcznych kwotach po 450,00 zł w terminie 14 dni po doręczeniu do siedziby zleceniodawcy rachunku.

Kontrolujące przeanalizowały prawidłowość dokonanych wypłat w miesiącu lutym 2015 roku (wynagrodzenie za styczeń 2015 roku) i w miesiącu czerwcu (wynagrodzenie za maj 2015 roku) i stwierdziły, że wypłaty dokonywano na podstawie rachunków wystawionych przez zleceniobiorcę (rachunek nr 1/2015 z dnia 2 lutego 2015 roku i rachunek nr 5/2015 z dnia 2 czerwca 2015 roku). Na rachunkach potwierdzono wykonanie prac konserwatorskich, zgodnie z u zawartą umową. Powyższe potwierdził inspektor ds. obronnych i p.poż. Rachunek sprawdził pracownik referatu finansowego

oraz akceptował Skarbnik Gminy, a do wypłat zatwierdził Wójt. Wypłaty wynagrodzenia po potrąceniu podatku dochodowego od osób fizycznych oraz obowiązkowych składek ZUS, dokonano poleceniem przelewu na rachunek zleceniobiorcy wskazany w umowie:

- w dniu 6 lutego 2015 roku – wyciąg bankowy nr 25, poz. księgową 219/2;
- w dniu 8 czerwca 2015 roku – wyciąg bankowy nr 109, poz. księgową 1060/1.

Operację wypłaty wynagrodzenia zewidencjonowano na kontach: Wn 404, Ma 231 z klasyfikacją (dział 754 rozdział 75412 § 4170) w kwocie brutto 450,00 zł, Wn 231, Ma 229 – kwota składek ZUS (40,50 zł), Wn 231, Ma 225 - podatek dochodowy (30,00 zł), Wn 231, Ma 130-1-12 z klasyfikacją kwotę netto 379,50 zł do wypłaty.

Wypłata odpraw i ekwiwalentów za niewykorzystany urlop wypoczynkowy

W roku 2015 jednostka wypłaciła na podstawie art. 36 ust. 2 ustawy o pracownikach samorządowych, odprawę emerytalną Inspektorowi ds. księgowości podatkowej, windykacji i obsługi finansowej sołectw w Referacie Budżetu i Finansów. W dniu 27 listopada 2015 roku rozwiązano z pracownikiem stosunek pracy w związku z przejściem pracownika na emeryturę po 45 latach pracy zawodowej i przyznano ww. odprawę emerytalną w wysokości sześciomiesięcznego wynagrodzenia, zgodnie z art. 38 ust. 3 cytowanej ustawy. Wysokości odprawy naliczono na podstawie ostatniego angażu pracownika z dnia 7 kwietnia 2015 roku, zgodnie z którym wynagrodzenie zasadnicze wynosiło 3.350,00 zł oraz dodatek stażowy w wysokości 670,00 zł, łącznie 4.020,00 zł, stąd wysokość odprawy wynosiła 24.120,00 zł (brutto). Odprawę wypłacono w dniu 27 listopada 2015 roku na rachunek bankowy pracownika – wyciąg bankowy nr 234, pozycja księgową 2370/8. Operację naliczenia i wypłaty odprawy zewidencjonowano na kontach jednostki: Wn 404-1-1, Ma 231-1 z klasyfikacją w kwocie brutto, Wn 231-1, Ma 225-1-1 podatek dochodowy od osób fizycznych, Wn 231-1, Ma 130-1-2-1 z klasyfikacją budżetową dział 750 rozdział 75023 § 4010 wypłata kwoty netto.

Nieprawidłowości w naliczeniu i wypłacie świadczenia z tytułu odprawy w związku z rozwiązaniem stosunku pracy nie stwierdzono.

Wypłata ekwiwalentów za niewykorzystany urlop wypoczynkowy

W 2015 roku kontrolowana jednostka dokonała wypłaty ekwiwalentów za niewykorzystany urlop wypoczynkowy dla 8 pracowników w łącznej kwocie 5.022,94 zł. Szczegółową kontrolą objęto ekwiwalenty wypłacone na podstawie niżej wymienionych wniosków:

- nr UG-RO.2350.6.2015.AS z dnia 27 listopada 2015 roku, ekwiwalent za niewykorzystany urlop w wymiarze 22 godzin i 40 minut w wysokości 813,58 zł, wypłacony na podstawie listy płac nr 211/2015 w dniu 27 listopada 2015 roku kwotę 542,46 zł oraz listy płac nr 216/2015 w dniu 1 grudnia 2015 roku kwotę 271,12 zł,
- nr UG-RO.2350.7.2015.AS z dnia 30 listopada 2015 roku, ekwiwalent za niewykorzystany urlop w wymiarze 64 godzin w wysokości 856,96 zł, wypłacony na podstawie listy płac nr 214/2015 w dniu 30 listopada 2015 roku.

W wyniku kontroli stwierdzono, że ekwiwalent wypłacono stosownie do art. 171 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 roku Kodeks pracy, zgodnie z którym w przypadku niewykorzystania przysługującego urlopu w całości lub w części z powodu rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy pracownikowi przysługuje ekwiwalent pieniężny. Naliczenia ww. świadczenia pieniężnego dokonano w oparciu o rozporządzenie z dnia 8 stycznia 1997 roku Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop (Dz. U. nr 2, poz. 14 ze zm.), tj. zgodnie z

wielkością etatu oraz z liczbą niewykorzystanych dni i współczynnika na dzień wypłaty w danym roku (współczynnik do naliczonych ekwiwalentów w 2015 roku wynosił 21).

Listy wypłat ww. ekwiwalentów zostały sprawdzone pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym oraz zatwierdzona do wypłaty przez upoważnione osoby. Kontrolujące nie wniosły uwag co do prawidłowości naliczenia ww. ekwiwalentu.

4.2. Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych

Zarządzeniem nr 25/2003 z dnia 5 września 2003 roku ze zmianami wynikającymi z aneksów: nr 1 z dnia 10 grudnia 2003 roku, nr 2 z dnia 15 grudnia 2005 roku, nr 3 z dnia 9 lipca 2008 roku Wójt Gminy Rzeczyca wprowadził Regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych, który wskazywał osoby uprawnione do korzystania z funduszu, przeznaczenie środków funduszu, zasady i warunki przyznawania świadczeń socjalnych.

Z rocznego sprawozdania z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego Rb-28S za 2015 rok, wynikał plan odpisów na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych:

Dział i rozdział	Plan pierwotny	Odpis do 31 maja 2015 roku	Odpis po korekcie wg stanu na 15 grudnia 2015 roku	Wykonanie
400 40002 4440	3.282,00	2.461,50	3.282,00	100%
750 75023 4440	31.991,00	23.991,00	39.119,00	100%
801 80113 4440	3.829,00	2.871,75	3.282,00	100%
900 90001 4440	2.188,00	1.641,00	2.188,00	100%
900 90095 4440	3.282,00	2.461,50	3.828,00	100%
Razem	44.572,00	33.429,00	51.699,00	

Wg planu na 2015 rok, środki funduszu stanowiły łącznie kwotę 44.572,00 zł i wynikały z sumy iloczynów średniej ilości etatów w poszczególnych podziałkach klasyfikacji wg stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku i wartości odpisu podstawowego 1.093,93 zł.

Kwotę odpisu w wysokości 44.572,00 zł na konto ZFŚS przekazano w terminach:

- w dniu 16 marca 2015 roku kwotę 11.143,00 zł – wyciąg bankowy nr 51/2015,
- w dniu 14 kwietnia 2015 roku kwotę 11.143,00 zł – wyciąg bankowy nr 72/2015,
- w dniu 22 maja 2015 roku kwotę 11.143,00 zł – wyciąg bankowy nr 99/2015,
- w dniu 22 września 2015 roku kwotę 11.143,00 zł – wyciąg bankowy nr 186/2015.

W dniu 17 listopada 2015 roku dokonano przeliczenia odpisu na fundusz socjalny w uwzględniając rzeczywisty stan zatrudnienia pracowników, który po przeliczeniu na pełne etaty wynosił 47,26 etatu (średnioroczne zatrudnienie w 2015 roku) pracownicy urzędu i pracownicy zatrudnieni w ramach prac interwencyjnych. Łączna kwota odpisu wynosiła 51.699,00 zł. W dniu 30 grudnia 2015 roku przekazano pozostałą kwotę odpisu w wysokości 7.127,00 zł – wyciąg bankowy nr 254 z dnia 30 grudnia 2015 roku.

Kontrolujące przeprowadziły analizę dokumentacji w zakresie przyznawania pożyczek z przeznaczeniem na remont i modernizację mieszkania/domu z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych, pracownikom Urzędu Gminy w 2015 roku, na podstawie umów:

- nr 11/2015 z dnia 28 października 2015 roku,
- nr 10/2015 z dnia 12 października 2015 roku.

Analiza unormowań wynikających z regulaminu, w konfrontacji z dokumentami dotyczącymi udzielonych pożyczek mieszkaniowych, wykazała co następuje:

- pożyczki udzielono na wniosek osoby zainteresowanej,

- umowy pożyczki zawierały wszystkie wymagane ustalenia, tj. wysokość przyznanej pożyczki, wysokość pobieranej prowizji od zobowiązania, okres spłaty z wyszczególnieniem wysokości rat,
- umowy podpisywał Wójt Gminy, pożyczkobiorca oraz dwóch poręczycieli,
- zgodnie z ewidencją księgową, wypłat pożyczek dokonano w ciągu 2 dni od dnia podpisania umowy pożyczki,
- spłaty pożyczek dokonywano poprzez comiesięczne potrącenia wysokości raty z należnego wynagrodzenia za pracę pracownika, zgodnie z § 3 zawartych umów.

Analiza obrotów na rachunku zakładowego funduszu świadczeń socjalnych wykazała, że środki funduszu wypłacano zgodnie z przeznaczeniem wynikającym z regulaminu, tj. dofinansowanie do wypoczynku letniego, świadczenia rzeczowe oraz na wypłatę pożyczek na cele mieszkaniowe. Dokonana przez kontrolującą analiza obrotów na rachunku zakładowego funduszu świadczeń socjalnych (konto 135) w 2015 roku, nie wykazała przekazywania środków na cele inne, niż działalność socjalna.

4.3. Wydatki na podróże służbowe pracowników - 2015 rok

Zasady rozliczania podróży służbowych pracowników zostały określone w instrukcji sporządzania, obiegu i kontroli oraz archiwizowania dokumentów księgowych stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 13/2011 Wójta Gminy Rzeczyca z dnia 21 marca 2011 roku oraz w zarządzeniu nr 7/2008 z dnia 17 marca 2008 roku w sprawie ustalenia zasad dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodem służbowym nie będącym własnością pracodawcy.

Zwroty kosztów podróży dokonywano w oparciu o przepisy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 29 stycznia 2013 roku w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz. U. 2013, poz. 167) oraz o ww. zarządzenia ze zmianami wprowadzonymi zarządzeniem nr 8/2009 z dnia 30 czerwca 2009 roku. Wg powyższych, Wójt ustalił stawkę za jeden kilometr przebiegu prywatnego pojazdu pracownika, wykorzystywanego do odbycia podróży służbowej za zgodą pracodawcy, które wynosiły:

- dla podróży służbowych: dla samochodów o pojemności silnika do 900cm³ - 0,4171 zł/km, dla samochodów o pojemności silnika powyżej 900cm³ - 0,5214 zł/km,
- dla jazd lokalnych: dla samochodów o pojemności silnika do 900cm³ - 0,5214 zł/km, dla samochodów o pojemności silnika powyżej 900cm³ - 0,8358 zł/km.

Wydatki na podróże służbowe pracowników Urzędu Gminy w Rzeczyca ewidencjonowano w rozdziale 75023 § 4410 i wynosiły one w 2015 roku – 15.414,41 zł.

Sprawdzono prawidłowość losowo wybranych poleceń wyjazdów służbowych pracowników Urzędu Gminy rozliczonych w 2015 roku, zaewidencjonowanych w rejestrze pod numerami:

- 4/2015 z dnia 8 stycznia 2015 roku – rozliczone w dniu 22 stycznia 2015 roku;
- 17/2015 z dnia 23 stycznia 2015 roku – rozliczone w dniu 27 stycznia 2015 roku;
- 36/2015 z dnia 5 lutego 2015 roku – rozliczone w dniu 16 lutego 2015 roku;
- 58/2015 z dnia 6 marca 2015 roku – rozliczone 11 marca 2015 roku;
- 81/2015 z dnia 18 marca 2015 roku – rozliczone 20 marca 2015 roku;
- 136/2015 z dnia 21 kwietnia 2015 roku – rozliczone w dniu 21 kwietnia 2015 roku;
- 144/2015 z dnia 24 kwietnia 2015 roku – rozliczone 28 kwietnia 2015 roku;
- 157/2015 z dnia 29 kwietnia 2015 roku – rozliczone 4 maja 2015 roku;
- 187/2015 z dnia 21 maja 2015 roku – rozliczone 26 maja 2015 roku;
- 227/2015 z dnia 19 czerwca 2015 roku – rozliczone 24 czerwca 2015 roku;

- 231/2015 z dnia 30 czerwca 2015 roku – rozliczone 8 lipca 2015 roku;
- 256/2015 z dnia 23 lipca 2015 roku – rozliczone 24 lipca 2015 roku;
- 264/2015 z dnia 6 sierpnia 2015 roku – rozliczone 10 sierpnia 2015 roku.

Analiza przedmiotowej dokumentacji wykazała, że:

- wydane polecenia wyjazdów służbowych ujęto w rejestrze prowadzonym przez pracownika Referatu Organizacyjnego,
- na poleceniach wskazano numer zgodny z rejestrem, termin wykonania podróży służbowej, miejsce i cel podróży, środek transportu,
- zlecającymi wyjazd byli: Wójt bądź jego Zastępca,
- pod poleceniami wyjazdów służbowych, odbytych samochodem nie będącym własnością pracodawcy, znajdowały się wnioski pracowników zaakceptowane przez Wójta bądź jego zastępcę, oraz oświadczenie o ponoszeniu przez niego pełnej odpowiedzialności za powstałe szkody, wynikające z korzystania samochodu prywatnego. Zawierały one informacje pozwalające na ustalenie właściwej stawki,
- wysokość wypłacanych kosztów wynikała z iloczynu przejechanych kilometrów i stawki wynikającej z wyżej cytowanego zarządzenia Wójta,
- zastosowano prawidłowe stawki do wyliczenia diet,
- delegacje rozliczano w ustalonym 14 dniowym terminie,
- przedłożone do realizacji polecenia, sprawdzane były merytorycznie, pod względem formalno-rachunkowym, akceptowane przez Skarbnika i zatwierdzane do wypłaty przez kierownika jednostki bądź osoby upoważnione,
- odbiór należnych kosztów podróży służbowych, każdorazowo kwitował delegowany.

4.4. Wydatki na wypłaty diet i zwrot kosztów podróży służbowych dla radnych – 2015 rok

Zasady wypłaty diet

Uchwałą nr IV/27/2002 z dnia 30 grudnia 2002 roku ze zmianami wprowadzonymi uchwałami: nr VI/38/03 z dnia 20 lutego 2003 roku, nr XXV/183/04 z dnia 30 grudnia 2004 roku, nr XXVI/191/05 z dnia 3 marca 2005 roku Rada Gminy Rzeczyca ustaliła stawki diet dla Radnych Gminy oraz zasady ich wypłaty. Według uchwały, diety dla radnych wynosiły odpowiednio:

- dla Przewodniczącego Rady Gminy – 125% minimalnego wynagrodzenia za dany rok, co na rok 2015 stanowiło miesięczną kwotę 2.187,50 zł (1.750,00 zł – minimalne wynagrodzenie x 125%), wypłacanego w formie ryczałtu, z uwzględnieniem zapisów zawartych w 1 pkt 3 cytowanej uchwały, które ograniczały ww. kwotę ryczałtu do wysokości wyliczonej zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 26 lipca 2000 roku w sprawie maksymalnej wysokości diet przysługujących radnemu gminy (Dz.U.nr 61, poz.710),
- dla Wiceprzewodniczącego Rady Gminy – 15% minimalnego wynagrodzenia za dany rok, co na rok 2015 stanowiło kwotę 263,00 zł, wypłacane każdorazowo za udział w sesji lub posiedzeniach Komisji Rady Gminy,
- dla Przewodniczącego Komisji – 15% minimalnego wynagrodzenia za dany rok, co na rok 2015 stanowiło kwotę 263,00 zł, wypłacane każdorazowo za udział w posiedzeniach Komisji Rady Gminy,
- dla pozostałych radnych za udział w pracach komisji i sesji rady – 12,5% minimalnego wynagrodzenia za dany rok, co na rok 2015 stanowiło kwotę 219,00 zł, wypłacane każdorazowo za udział w sesjach i posiedzeniach Komisji Rady Gminy.

Zgodnie z zapisami § 1 pkt 3 cytowanej uchwały, wysokość diety przysługującej radnemu nie może przekroczyć w ciągu miesiąca 50% półtorakrotności kwoty bazowej określonej w ustawie budżetowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe na podstawie przepisów ustawy o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej.

Dieta wypłacana w formie ryczału, nie przysługiwała w przypadku niewykonywania przez Przewodniczącego obowiązków przez cały miesiąc.

Prawidłowość wypłaty diet

Z rocznego sprawozdania z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego Rb-28S za 2015 rok wynika, że w dziale 750 Administracja publiczna rozdział 75022 rady gmin § 3030 - różne wydatki na rzecz osób fizycznych zaplanowano kwotę 147.187,00 zł, a wykonano ją w wysokości 145.926,89 zł.

Kontrolą objęto wypłatę diet dla radnych Gminy Rzeczyca za czerwiec i listopad 2015 roku. Analizie poddano listy wypłat diet za udział w posiedzeniach komisji oraz w sesjach odbytych w dniach: 1 czerwca 2015 roku, 2 czerwca 2015 roku, 8 czerwca 2015 roku, 18 czerwca 2015 roku, 25 czerwca 2015 roku, 26 czerwca 2015 roku, 29 czerwca 2015 roku, 23 listopada 2015 roku, 24 listopada 2015 roku, 26 listopada 2015 roku. Do list załączono listy obecności poszczególnych radnych na posiedzeniach komisji czy sesji rady.

Przewodniczącemu Rady Gminy wypłacano miesięczny ryczał w wysokości 1.324,85 zł (lista płac nr 125/2015 z dnia 25 czerwca 2015 roku, lista płac nr 207/2015 z dnia 25 listopada 2015 roku)

Analiza wypłat diet radnym w m-cu czerwcu 2015 roku wykazała, że radnej Teresie Grudzie uczestniczącej w posiedzeniach komisji gminnych oraz sesjach Rady Gminy Rzeczyca wypłacono łącznie kwotę 1.709,00 zł, tj. w dniu 1 czerwca posiedzenie członków Komisji Rewizyjnej – 263,00 zł, w dniu 2 czerwca posiedzenie członków Komisji Rewizyjnej – 263,00 zł, w dniu 8 czerwca posiedzenie członków Komisji Rewizyjnej – 263,00 zł, w dniu 18 czerwca sesja Rady Gminy – 219,00 zł, w dniu 25 czerwca posiedzenie członków Komisji Rewizyjnej – 263,00 zł, w dniu 26 czerwca posiedzenie członków Komisji Oświaty i Spraw Socjalnych – 219,00 zł, w dniu 29 czerwca sesja Rady Gminy – 219,00 zł, podczas gdy przysługująca jej miesięczna dieta nie mogła przekroczyć kwoty 1.324,85 zł. Powyższe naruszało zapisy § 1 pkt 3 uchwały nr IV/27/2002 z dnia 30 grudnia 2002 roku ze zmianami, zgodnie z którym wysokość diety przysługującej radnemu nie może przekroczyć w ciągu miesiąca 50% półtorakrotności kwoty bazowej określonej w ustawie budżetowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe na podstawie przepisów ustawy o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej, tj. kwoty 1.324,85 zł (kwota bazowa na 2015 rok to $1.766,46 \times 1,5 = 2.649,69 \times 50\%$).

5. WYDATKI INWESTYCYJNE

Plan i wykonanie wydatków inwestycyjnych w latach 2014 – 2015

Plan i wykonanie wydatków inwestycyjnych z uwzględnieniem podziałki klasyfikacji budżetowej przedstawia tabela *stanowiąca załącznik nr 66 protokołu kontroli*.

Źródła finansowania realizowanych inwestycji w latach 2014-2015

Na realizację zadań inwestycyjnych jednostka wydatkowała środki:

w roku 2014 – na planowane 5.149.051,55 zł, wykonała 3.697.683,85 zł

Finansowanie:

- środki własne – 1.686.548,63 zł;
- dotacje – 863.200,72 zł, w tym:
 - dotacja z budżetu państwa – 185.108,00 zł,
 - dotacja Wojewody Łódzkiego – 289.590,00 zł,
 - dotacja POKL „Oddziały Przedszkolne” – 116.621,22 zł,
 - dotacja z WFOŚiGW – 271.881,50 zł;
- pożyczki – 1.147.934,50 zł, w tym:
 - pożyczka z WFOŚiGW – 261.549,50 zł,
 - pożyczka z budżetu państwa na wyprzedzające finansowanie w ramach PROW 886.385,00 zł;

w roku 2015 – na planowane 5.777.733,00 zł, wykonała 4.701.261,44 zł

Finansowanie:

- środki własne – 1.074.2013,03 zł,
- środki pozyskane z innych źródeł – 2.512.393,41 zł w tym:
 - dotacja z budżetu państwa 447.838,00 zł,
 - dotacja z EFRROW – 1.666.938,00 zł,
 - dotacja z WFOŚiGW – 309.605,00 zł,
 - wpłaty mieszkańców – 88.012,41 zł,
- pożyczka z WFOŚiGW – 771.505,00 zł.

Ewidencja księgową wydatków inwestycyjnych

W kontrolowanej jednostce wydatki na realizację zadań inwestycyjnych ewidencjonowano na koncie – 080 – inwestycje. Wg zapisów polityki rachunkowości wprowadzonej przez Wójta Gminy zarządzeniem nr 50/2010 z dnia 30 grudnia 2010 roku, ze zmianami dokonanymi zarządzeniami nr 33/2012 z dnia 31 grudnia 2012 roku i nr 59/2015 z dnia 31 grudnia 2015 roku, ewidencja ta miała zapewnić wyodrębnienie kosztów inwestycji rozpoczętych oraz rozliczenie kosztów inwestycji na uzyskane efekty. Ewidencja szczegółowa do ww. konta, prowadzona jest według poszczególnych zadań inwestycyjnych (nowo wprowadzanym do realizacji zadaniom inwestycyjnym nadaje się kolejne wolne numery konta 080, dodając do konta po myślniku cyfrę 1, 2.. i po kolejnym myślniku poszczególne kolejne cyfry identyfikujące konkretne zadanie np. 080-1-1-5-1.

Na stronie Wn konta 080 ujmuje się poniesione koszty dotyczące danej inwestycji, po stronie Ma konta, ujmuje się wartość uzyskanych efektów inwestycyjnych. Saldo po stronie Wn konta 080, wskazuje na koszty inwestycji niezakończonych.

Saldo konta 080 na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosiło 671.768,93 zł i jak wynika z zestawienia sporządzonego przez Skarbnika, dotyczyło zadań będących w trakcie realizacji bądź też poniesione wydatki stanowiły koszty sporządzonych dokumentacji

projektowo-technicznych a wykonanie zadań zaplanowano na lata następne, bądź też wstrzymano ich realizację.

Zestawienie niezakończonych inwestycji tworzących saldo konta 080 stanowi załącznik nr 67 protokołu kontroli.

Organizacja procesu inwestycyjnego (planowanie i nadzór)

Zadania inwestycyjne realizowane w okresie objętym kontrolą, zostały zaplanowane przez Radę Gminy Rzeczyca w uchwałach budżetowych na lata 2014, 2015 i 2016 oraz w uchwałach w sprawie wieloletniej prognozy finansowej. Zmian w trakcie roku budżetowego, dotyczących wysokości środków finansowych przeznaczonych na ich realizację, dokonywała także Rada Gminy w drodze uchwał.

Do przygotowania i przeprowadzenia postępowań o udzielenie zamówienia publicznego o wartości powyżej 30.000 euro zastosowanie miał "Regulamin udzielania zamówień publicznych, zasad postępowania przy udzielaniu zamówień publicznych w Urzędzie Gminy w Rzeczyca", stanowiący załącznik do zarządzenia nr 7/2007 Wójta Gminy Rzeczyca z dnia 11 czerwca 2007 roku. Zgodnie z zasadami opisanymi wyżej, nadzór nad prawidłowym przygotowaniem i przeprowadzeniem postępowania o udzielenie zamówienia publicznego sprawuje Wójt Gminy Rzeczyca.

Zarządzeniem nr 21/2014 z dnia 25 lipca 2014 roku, zmienionym zarządzeniem nr 15A/2015 z dnia 20 marca 2015 roku i zarządzeniem nr 102/2015 z dnia 16 listopada 2015 roku Wójt Gminy Rzeczyca powołał sześciuosobową stałą komisję przetargową do przygotowywania i przeprowadzania postępowań o udzielenie zamówienia publicznego w Urzędzie Gminy w Rzeczyca. Organizację trybu pracy i zakres obowiązków członków Komisji Przetargowej określił Wójt Gminy w zarządzeniu nr 8/2007 z dnia 11 czerwca 2007 roku. Zgodnie z zapisami ww. regulaminu, Komisji Przetargowej powierzono cały zakres zadań związanych z przygotowaniem i przeprowadzeniem postępowania o zamówienie publiczne, a przygotowaną propozycję wyboru najkorzystniejszej oferty bądź unieważnienia postępowania, Komisja przedstawia Wójtowi Gminy.

Procedury udzielania zamówień publicznych o wartości szacunkowej nieprzekraczającej równowartość kwoty 30.000 euro określił Wójt Gminy Rzeczyca zarządzeniem nr 14/2014 z dnia 20 maja 2014 roku, wg którego takie postępowania prowadzone były przez merytorycznie odpowiedzialnego pracownika, na podstawie zaakceptowanego przez kierownika zamawiającego wniosku, którego wzór określono w załączniku nr 1 do zarządzenia. Powyższym uregulowaniem zróżnicowano procedury ustalające zasady dokonywania wyboru najkorzystniejszej oferty w zależności od szacunkowej wartości zamówienia, a mianowicie: Zasada nr 1 zamówienia do kwoty 1.000 euro netto, Zasada nr 2 dla zamówień, których szacunkowa wartość przewyższa 1.000 euro netto i jest niższa niż 10.000 euro netto i Zasad nr 3 opisująca zasady dla zamówień powyżej 10.000 euro, a poniżej 30.000 euro, określając załącznikami do zarządzenia wzory zaproszenia do złożenia oferty, rozpoznania ofertowego, formularz oferty oraz dokumentacji wykonanych czynności o udzielenie takiego zamówienia.

Zgodnie z rozdziałem VI § 23 i § 25 Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy w Rzeczyca, wprowadzonego zarządzeniem nr 18/2013 z dnia 31 lipca 2013 roku, obowiązującego do dnia 26 lutego 2015 roku oraz regulaminu wprowadzonego zarządzeniem Wójta Gminy nr 24/2015 z dnia 4 maja 2015 roku ze zmianami wynikającymi z zarządzenia nr 55/2015 z dnia 1 grudnia 2015 roku, prowadzenie spraw związanych z udzielaniem zamówień publicznych przypisano do zadań realizowanych przez Referat Organizacyjny i Zamówień Publicznych, którego pracą kieruje i nadzoruje Sekretarz Gminy – Iwona Łuszcz-Krawczyk, natomiast realizację zadań inwestycyjnych i remontowych powierzono Referatowi Gospodarowania Mieniem, Inwestycji i Ochrony

Środowiska, którego pracą kieruje i nadzoruje kierownik - Urszula Wieszkowska, w zakresie czynności, której zapisano min. obowiązki dotyczące opracowywania programów inwestycyjnych, przygotowywania realizacji inwestycji, nadzoru i kontroli nad prawidłowością przebiegu realizacji inwestycji, nadzoru nad wykonywanymi remontami i robotami budowlanymi.

Wykonywanie zadań i czynności w zakresie formalno-prawnego przygotowywania i przeprowadzania postępowań o udzielenie zamówień publicznych powierzono pracownikom Referatu Organizacyjnego i Zamówień Publicznych, tj. Joannie Anteczek w odniesieniu do zamówień poniżej 30.000 euro i Weronice Kaczmarek – w odniesieniu do zamówień powyżej 30.000 euro.

Kontrola realizacji wybranych inwestycji

Wykaz zadań inwestycyjnych realizowanych przez Gminę Rzeczyca w latach 2014-2015 *przedstawiono w załączniku nr 68 protokołu kontroli.*

Rozbudowa drogi gminnej Lubocz-Brzeg-Grotowice-Brzeziny-Łęg – etap V i VI

Etap przygotowania inwestycji

Na wykonawców dokumentacji technicznej dla zadania „Rozbudowa drogi gminnej Lubocz-Brzeg-Grotowice-Brzeziny-Łęg”, wybrano w roku 2010 bez stosowania ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych, obowiązujący wówczas tekst jednolity z 2007 roku (Dz. U. nr 223, poz.1655 ze zm.) - art. 4 pkt 8 ww. ustawy, firmy:

- CITEZ Marek Brajczewski Włodzimierzów ul. Słoneczna 3, na wykonanie operatu wodno-prawnego, rowu odwadniająco-odsączającego w Łęgu - w oparciu o umowę nr RRIZP.SK.2222-76/2010 z dnia 30 marca 2010 roku, za wynagrodzeniem 1.464,00 zł brutto,
- Usługi Projektowe Tomaszów Mazowiecki ul. Mazowiecka, w zakresie wykonania dokumentacji projektowo-kosztorysowej przebudowy istniejącej linii energetycznej w Brzegu, w oparciu o umowę nr RRIZP.EKS.2222-89/2009 z dnia 12 marca 2009 roku, za wynagrodzeniem w wysokości 1.061,40 zł brutto,
- Jacek Killman Tomaszów Mazowiecki ul. Rolna 21/23, w zakresie wykonania dokumentacji projektowo-kosztorysowej przebudowy drogi gminnej Lubocz-Brzeg, Brzeziny-Łęg, w oparciu o umowę nr RRIZP.EKS.2222-106/2009 z dnia 29 maja 2009 roku, za wynagrodzenie w wysokości 29.500,00 zł.

Postanowieniem z dnia 20 lipca 2010 roku Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi uzgodnił realizację przedsięwzięcia i określił warunki realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia.

W dniu 29 lipca 2010 roku Wójt Gminy Rzeczyca wydał decyzję nr RRIZP.MSz.7625-2/10 i określił warunki realizacji tego przedsięwzięcia.

Starosta Tomaszowski decyzją nr ZRO.6224-37/10 ZRO.6223-49/10 z dnia 27 sierpnia 2010 roku udzielił Gminie pozwolenia wodnoprawnego na wykonanie rowu odparowująco-odsączającego wzdłuż drogi gminnej oznaczonej jako działka nr 159, w obrębie Łęg Gmina Rzeczyca.

Decyzją nr 1/09 z dnia 8 października 2009 roku Starosta Tomaszowski zatwierdził projekt budowlany dla planowanego przedsięwzięcia, sporządzony przez ww. podmioty i zezwolił Gminie Rzeczyca na realizację inwestycji drogowej.

Przedmiotowe zadanie realizowano etapami. W roku 2015 realizowano etap V na odcinku 908,570 m i etap VI na odcinku 0,6 km, łącznie 1+508,570km.

Aktualizacji istniejącej dokumentacji kosztorysowej oraz dodatkową dokumentację projektową, uwzględniającą zastosowanie dodatkowych urządzeń bezpieczeństwa wraz z uzupełnieniem stałej organizacji ruchu drogowego dla etapu V i VI, wykonał Zakład Robót Ogólnobudowlanych i Drogowych Edward Grzegorzewski Piotrków Trybunalski ul. Łódzka 46/13, na podstawie umowy nr UG-RO.032.124.2014 JA z dnia 15 listopada 2014 roku, zawartej z Gminą Rzeczyca reprezentowaną przez Wójta - Marka Kaźmierczyka, za wynagrodzenie 3.075,00 zł (brutto), 2.500,00 zł (netto).

W dniu 31 lipca 2014 roku wydano dla przedmiotowego zadania dziennik budowy nr 3415/2014 tom II.

Szacunkową wartość zamówienia, na kwotę 1.445.066,62 zł netto (tj. 342.035,70 euro) ustaliła w dniu 12 marca 2015 roku na podstawie aktualnego kosztorysu inwestorskiego Kierownik Referatu Gospodarowania Mieniem, Inwestycji i Ochrony Środowiska Urszula Wieszkowska, z czego sporządzono protokół, który zaakceptował Wójt Gminy Marek Kaźmierczak.

Prawidłowość stosowania przepisów ustawy Prawo Zamówień Publicznych

Stosownie do treści art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych (obowiązujący wówczas tekst jednolity Dz. U. 2013, poz. 907 ze zm.), zamawiający wszczął postępowanie przetargowe zamieszczając w dniu 13 marca 2015 roku ogłoszenie o zamówieniu w Biuletynie Zamówień Publicznych nr 56566-2015, na stronie internetowej www.bip.rzeczyca.pl oraz na tablicy ogłoszeń w okresie od dnia 13 marca do dnia 1 kwietnia 2015 roku. Informacje zawarte w ogłoszeniu publikowanym na stronach internetowych, na tablicy ogłoszeń w siedzibie zamawiającego były tożsame z informacjami zawartymi w ogłoszeniu przekazanym do Biuletynu Zamówień Publicznych. W treści ogłoszenia zawarto dane wymagane art. 41 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Specyfikację istotnych warunków zamówienia zatwierdził kierownik zamawiającego Wójt Gminy Rzeczyca w dniu 13 marca 2015 roku.

Specyfikacja zawierała wszystkie informacje wymagane art. 36 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych. Wg specyfikacji, przedmiot zamówienia dotyczył rozbudowy drogi gminnej Lubocz-Brzeg-Grotowice - Brzeziny - łączącej o kilometrażu 0+000-1+508,560, obejmujący:

- wykonanie robót przygotowawczych i ziemnych;
- podbudowy z kruszyw łamanych gr. 20cm;
- wykonanie nawierzchni:
 - warstwy wiążącej o grubości 4 cm,
 - skropienia asfaltem warstwy wiążącej
 - warstwy ścieralnej z betonu asfaltowego o grubości 4cm,
- wykonanie ścieków betonowych;
- przepustów;
- oznakowania i urządzeń bezpieczeństwa;
- robót uzupełniających wg dokumentacji;
- wykonanie oświetlenia ulicznego.

Szczegółowy opis przedmiotu zamówienia zawierały załączniki: dokumentacja projektowa, specyfikacje techniczne wykonania i odbioru robót, przedmiary robót.

Zapisy specyfikacji określały termin wykonania zamówienia do dnia 15 lipca 2015 roku. Zamawiający nie wymagał wniesienia wadium. Termin związania ofertą ustalono zgodnie z art. 85 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, na 30 dni od terminu upływu składania ofert. Oferty należało składać do dnia 30 marca 2015 roku do godz. 11⁰⁰ (termin zgodny z art. 43 ust. 1 pkt 1 cytowanej ustawy – nie mniej, niż 14 dni od daty zamieszczenia ogłoszenia o zamówieniu w Biuletynie Zamówień Publicznych).

Zamawiający do oceny ofert przyjął dwa kryteria, a mianowicie kryterium ceny z wagą 95% - 95 punktów i kryterium gwarancja jakości - z wagą 5% - 5 punktów. Kryterium gwarancji ustalano przyjmując, że wykonawca z ofertą najkorzystniejszą (najdłuższy okres gwarancji otrzymywał maksymalną liczbę - 5 punktów, wykonawca z okresem najkrótszym nie otrzymywał punktów wg tego kryterium. Pozostali wykonawcy oferujący wartości pośrednie otrzymywali punkty wyliczone wg ustalonego wzoru, z zaokrągleniem do dwóch miejsc po przecinku, przy czym najkrótszy możliwy okres gwarancji wymagany przez zamawiającego to 3 lata, natomiast najdłuższy możliwy okres uwzględniany do oceny to 6 lat. Specyfikacja informowała o wymogu wniesienia zabezpieczenia należytego wykonania umowy w wysokości 5% oferowanej ceny.

W rozdziale 5 specyfikacji zamawiający określił warunki, jakie muszą spełniać wykonawcy, natomiast w rozdziale 6 opisał wymagane oświadczenia i dokumenty, potwierdzające ich spełnienie. Warunki określono w sposób jednoznaczny i precyzyjny, przy użyciu sformułowań przekonujących o możliwości ich spełnienia.

Zamawiający nie przewidywał możliwości udzielenia zamówień uzupełniających, o których mowa w art. 67 ust. 1 pkt 6 ww. ustawy, nie dopuszczał składania ofert częściowych i wariantowych.

Załączając do specyfikacji istotnych warunków zamówienia wzór umowy, zamawiający określił wzajemne zobowiązania stron i określił przypadki dopuszczalności wprowadzenia zmian postanowień umowy w stosunku do treści oferty. Jedną z okoliczności uzasadniających taką zmianę, określoną w § 15 ust. 1 pkt 4 wzoru umowy był przypadek, kiedy dany zakres robót nie został uwzględniony w przedmiarach robót stanowiących podstawę sporządzenia kosztorysu ofertowego, został natomiast przewidziany w dokumentacji projektowo-budowlanej.

Integralną część specyfikacji stanowiły załączniki: wzór formularza oferty, wzory oświadczeń o spełnieniu warunków udziału w postępowaniu, o których mowa w art. 22 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych i o braku podstaw do wykluczenia z udziału w postępowaniu (art. 24 ust. 1 i 2 ustawy), wzór wykazu wykonanych robót budowlanych, wzór wykazu osób uczestniczących w wykonaniu zamówienia wraz z wzorem oświadczeń, wzór umowy, wzór informacji o braku przynależności do grupy kapitałowej, dokumentacja projektowa, przedmiar robót oraz specyfikacja techniczna wykonania i odbioru robót.

Specyfikacja dostępna była w siedzibie Urzędu Gminy Rzeczyca oraz na stronie internetowej zamawiającego www.bip.rzeczyca.pl.

Na etapie składania ofert w okresie 20 - 27 marca 2015 roku do zamawiającego wpłynęły zapytania wykonawców dotyczące treści specyfikacji w zakresie wykonania przedmiotu zamówienia. Odpowiedzi na wskazane powyżej zapytania, zamawiający przekazał w dniu 27 marca 2015 roku, wszystkim wykonawcom i zamieścił na stronie internetowej www.bip.rzeczyca.pl. Na podstawie art. 38 ust. 4 ustawy Prawo zamówień publicznych, zamawiający dokonał modyfikacji treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia, usuwając błędy pisarskie w opisie kryteriów, którymi zamawiający miał kierować się przy wyborze oferty oraz w celu zapewnienia wykonawcom czasu niezbędnego do wprowadzenia zmian wynikających z modyfikacji, wydłużył termin składania ofert do dnia 1 kwietnia 2015 roku do godz. 14⁰⁰, a tym samym zmienił termin otwarcia ofert z dnia 30 marca 2015 roku z godz. 11³⁰, na dzień 1 kwietnia godz. 14³⁰.

Ogłoszenie o zmianie ogłoszenia zamieszczono w Biuletynie Zamówień Publicznych pod numerem 68850-2015 w dniu 27 marca 2015 roku.

W terminie wyznaczonym do składania ofert, tj. do dnia 1 kwietnia 2015 roku do godz. 14⁰⁰ do zamawiającego wpłynęły oferty jak niżej:

Nr oferty	Firma (nazwa) albo imię i nazwisko oraz adres wykonawcy	Cena brutto	Okres gwarancji
Oferta nr 1	STRABAG sp. z o.o. Pruszków ul. Parzniewska 10	963.437,27	5 lat
Oferta nr 2	ASDROG s.c. Zakład Drogowo-Budowlany ul Łąkowa 7b Łódź	1.461.726,29	4 lata
Oferta nr 3	Przedsiębiorstwo Budowy Dróg i Mostów sp. z o.o ul. Kolejowa 28 Mińsk Mazowiecki	1.277.109,39	5 lat
Oferta nr 4	Przedsiębiorstwo Robót Drogowo-Mostowych sp. z o.o. ul. Południowa Piotrków Tryb.	1.001.481,14	6 lat
Oferta nr 5	Przedsiębiorstwo Robót Drogowych Zaskórski i Wspólnicy sp. z o.o. ul. Opoczyńska 38 Gielniów	895.677,17	6 lat

Otwarcie ofert miało miejsce w dniu 1 kwietnia 2015 roku, z którego sporządzono protokół. Przed otwarciem ofert zamawiający podał kwotę przeznaczoną na sfinansowanie zamówienia, tj. 1.800.000,00 zł. W sesji otwarcia ofert uczestniczył przedstawiciel jednego z wykonawców, co potwierdziła lista obecności.

Postępowanie przeprowadziła trzyosobowa komisja przetargowa wyłoniona z sześciuosobowego składu powołanego zarządzeniem nr 15A Wójta Gminy Rzeczyca z dnia 20 marca 2015 roku. Członkowie komisji, kierownik zamawiającego oraz pracownik któremu kierownik powierzył wykonywanie zastrzeżonych dla siebie czynności (Sekretarz Gminy), podpisali w dniu 1 kwietnia 2015 roku oświadczenia o niepodleganiu wyłączeniu z udziału w niniejszym postępowaniu, zgodnie z art. 17 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Przy ocenie złożonych ofert członkowie komisji skorzystali z uprawnienia wynikającego z art. 26 ust. 3 i 4 i art. 87 ustawy Prawo zamówień publicznych i wezwali w dniu 15 kwietnia 2015 roku wykonawców do uzupełnienia dokumentów potwierdzających spełnianie warunków udziału w postępowaniu oraz do złożenia wyjaśnień w terminie do dnia 20 kwietnia 2015 roku, a mianowicie:

- wykonawcę nr 1 „STRABAG” sp. z o.o. Pruszków - do złożenia wyjaśnień w zakresie treści złożonej oferty (w poz. 32 przedmiaru robót wykonawca zaoferował montaż 3 opraw do lamp żarowych, podczas gdy zamawiający wymagał montażu 9 takich opraw, ponadto w poz. 16, dotyczącej oznakowania i urządzenia bezpieczeństwa – etap VI przedmiaru, wykonawca oferował wykorzystanie pionowych znaków drogowych o pow. do 0,3 m² 7+10, podczas gdy zamawiający wymagał w przedmiarze wykorzystania znaków o pow. 0,3 m² 7+10, wskazując jednocześnie w formularzu ofertowym, że wykonawca zapoznał się z treścią SIWZ, nie wnosi do niej zastrzeżeń oraz zobowiązuje się do wykonania zamówienia na warunkach wskazanych w SIWZ;

- wykonawcę nr 4 „Przedsiębiorstwo Robót Drogowo-Mostowych” sp. z o.o. ul. Południowa Piotrków Trybunalski wezwano do uzupełnienia dokumentów dotyczących informacji o podwykonawcach (brak w złożonym załączniku nazw firm, podwykonawców, na których zasoby wykonawca powołał się w ofercie). Ponadto poinformował wykonawcę o poprawieniu w złożonej ofercie – poz. 17 kosztorysu ofertowego – etap V, jednostki miary (wykonawca wskazał symbol „n” zamiast „m”);

- wykonawcę nr 5 „Przedsiębiorstwo Robót Drogowych Zaskórski i Wspólnicy” sp. z o.o. ul. Opoczyńska 38 Gielniów, poinformowano o poprawieniu w poz. 16 kosztorysu ofertowego – etap VI- jednostki miary z „m³” na „m²”;

- wykonawcę nr 2 „ASDROG” s.c. Zakład Drogowo-Budowlany ul Łąkowa 7b Łódź, wezwano do złożenia wyjaśnień w sprawie rozbieżności odnotowanych pomiędzy treścią

załącznika nr 8 do specyfikacji, a dotyczącym zobowiązaniem podmiotu trzeciego o oddaniu do dyspozycji wykonawcy niezbędnych zasobów przez okres wykonywania zamówienia.

Ponadto według zamawiającego, cena ofert złożonych przez wykonawców nr 1, 4 i 5 w sposób znaczący odbiegała od wartości szacunkowej zamówienia ustalonej przez zamawiającego oraz od cen wynikających z dwóch pozostałych ofert, w związku z czym na podstawie art. 90 ust. 1 i ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych, w celu ustalenia czy oferty nie zawierały rażąco niskiej ceny w stosunku do przedmiotu zamówienia, zamawiający zwrócił się do wymienionych wykonawców o wyjaśnienie w terminie do dnia 20 kwietnia 2015 roku, elementów cenotwórczych oferty.

W ustalonym przez zamawiającego terminie, do dnia 20 kwietnia 2015 roku wykonawcy złożyli stosowne wyjaśnienia, uzupełnili oferty o brakujące dokumenty i wyrazili zgodę na poprawienie stwierdzonych oczywistych omyłek pisarskich.

W dniu 27 kwietnia 2015 roku zamawiający na podstawie art. 85 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych wystąpił z wnioskiem do wykonawców o wyrażenie zgody na przedłużenie o 30 dni terminu związania ofertą z upływającego pierwotnie ustalonego terminu w dniu 1 maja 2015 roku, do dnia 31 maja 2015 roku. Dwoje wykonawców, tj. spółka z o.o. „STRABAG” Pruszków oraz spółka cywilna Zakład Drogowo-Budowlany Łódź nie wyraziły zgody na przedłużenie tego terminu, co potwierdzały ich pisma odpowiednio z dnia 30 kwietnia 2015 roku i z dnia 27 kwietnia 2015 roku, w związku z czym, zgodnie z art. 24 ust. 2 pkt 2 cytowanej ustawy, zostali wykluczeni z postępowania o udzielenie przedmiotowego zamówienia publicznego.

Komisja po ponownej ocenie ofert dokonanej w dniu 6 maja 2015 roku stwierdziła, że pozostałe w postępowaniu trzy oferty, tj. oferty nr 5, 3 i 4 spełniały warunki określone przez zamawiającego w specyfikacji istotnych warunków zamówienia i podlegały dalszej ocenie. Za najkorzystniejszą w ocenie komisji, została uznana oferta nr 5 Przedsiębiorstwa Robót Drogowych Zaskórski i Wspólnicy spółka z o.o. Gielniów ul. Opoczyńska 38, z ceną ofertową 895.677,17 zł brutto i okresem gwarancji 6 lat.

Informację o wyborze najkorzystniejszej oferty, o wykonawcach wykluczonych z postępowania wraz z uzasadnieniem, podpisaną przez Wójta Gminy, zamawiający przekazał w dniu 6 maja 2015 roku wszystkim wykonawcom drogą elektroniczną oraz pocztą (pismo nr BPI.271.1.39.2014 z dnia 6 maja 2015 roku lutego 2014 roku), co dokumentują zwrotne potwierdzenia odbioru przesyłki listowej załączone do dokumentacji. Ponadto powyższą informację opublikowano na tablicy ogłoszeń w dniu 6 maja 2015 roku oraz w tym samym dniu na stronie internetowej zamawiającego.

Kontrolujące przeanalizowały złożone oferty pod względem spełniania wymogów specyfikacji oraz ocenę ofert dokonaną przez komisję przetargową i nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono.

W dniu 18 maja 2015 roku, w terminie zgodnym z art. 94 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo zamówień publicznych, Gmina Rzeczyca reprezentowana przez Wójta Marka Kaźmierczyka przy kontrasygnacie Skarbnika Grażyny Frączak, zawarła umowę nr UG-RO.272.4.2015.MJ z przedstawicielami wykonawcy – Przedsiębiorstwa Robót Drogowych Zaskórski i Wspólnicy sp. z o.o. Gielniów, w przedmiocie realizacji zadania dotyczącego „Rozbudowy drogi gminnej Lubocz-Brzeg-Grotowice-Brzeziny-Łęg etap V i VI: na odcinku 0+000- 1+508,570”. Przed podpisaniem umowy wykonawca wniósł gwarancję zabezpieczenia należytego wykonania umowy o wartości 44.783,86 zł (5% oferowanej kwoty brutto), w formie gwarancji ubezpieczeniowej nr 04GG27/0002/15/0026 z dnia 15 maja 2015 roku Towarzystwa Ubezpieczeń InterRisk S.A. Vienna Insurance Group w Warszawie, ważną w okresie od dnia 18 maja 2015 roku do dnia 14 sierpnia 2015 roku.

Wykonawca przedłożył również w dniu 2 września 2015 roku gwarancję ubezpieczeniową nr 06GG27/0002/15/0081, zabezpieczającą do wysokości 13.435,16 zł roszczenia zamawiającego z tytułu nieusunięcia lub nienależytego usunięcia wad i usterek ujawnionych w okresie ważności gwarancji, tj. od dnia 28 sierpnia 2015 roku do dnia 12 września 2016 roku. Aneks nr 1 z dnia 7 października 2015 roku do przedmiotowej gwarancji, wydłużono ten okres do dnia 12 września 2017 roku. W dniu 8 grudnia 2016 roku wykonawca przedłożył aneks nr 2 do ubezpieczeniowej gwarancji usunięcia wad i usterek, zgodnie z którym okres rękojmi ustalono do dnia 12 września 2020 roku. Przedmiot zamówienia według § 1 i § 2 umowy, szczegółowo określała dokumentacja projektowo-techniczna stanowiąca załączniki do umowy.

Za wykonanie zadania określono wynagrodzenie kosztorysowe, które po uwzględnieniu zakresu prac wynikającego z przedmiarów oraz cen jednostkowych wskazanych w kosztorysie ofertowym wynosiło 728.192,82 zł (netto), 895.677,17 zł (brutto). Strony ustaliły, że rozliczenie za wykonane roboty będzie miało miejsce na podstawie protokołu końcowego odbioru robót, za roboty zatwierdzone przez inspektora nadzoru. Termin zakończenia robót budowlanych, zgodnie z zapisami § 2 ust. 1 pkt 1.2 umowy ustalono na dzień 15 lipca 2015 rok.

Akta kontroli strony nr 24-30: Umowa nr UG-RO.272.4.2015.MJ z dnia 18 maja 2015 roku.

Ogłoszenie o udzieleniu zamówienia publicznego, zamawiający przesłał do Urzędu Zamówień Publicznych w dniu 18 maja 2015 roku, które zamieszczono na portalu UZP pod numerem 116338-2015. Opublikowano je na tablicy ogłoszeń w dniu 18 maja 2015 roku.

Z przeprowadzonego postępowania sporządzono na druku ZP-PN protokół dokumentujący jego przebieg. Wyniki prac komisji i wybór wymienionej firmy, na wykonawcę przedmiotowego zadania zatwierdził kierownik zamawiającego Wójt Gminy w dniu 18 maja 2015 roku.

Akta kontroli strony nr 31-37: Kserokopia protokołu z postępowania.

Prawidłowość finansowania inwestycji (zgodność z umową, potwierdzenia odbioru robót)

Zgodnie z zapisami § 2 ust. 1 pkt 1.1 umowy nr UG-RO.272.4.2015.MJ z dnia 18 maja 2015 roku, przekazanie placu budowy miało miejsce w dniu 19 maja 2015 roku, na okoliczność czego sporządzono stosowny protokół i odnotowano powyższy fakt w dzienniku budowy nr 415/2014 na stronie 11 poz. 1.

Kierownik budowy oraz inspektor nadzoru wskazani w umowie, złożyli oświadczenia o objęciu obowiązków odpowiednio w dniu 23 kwietnia 2015 roku i w dniu 2 maja 2015 roku. Wójt Gminy o objęciu przez ww. obowiązków zawiadomił Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Tomaszowie Mazowieckim.

Funkcję kierownika budowy, wg umowy, pełniła Małgorzata Bartyzel posiadająca uprawnienia do kierowania budowy i robót w specjalności konstrukcyjno-inżynierskiej w zakresie budowy dróg i nawierzchni lotniskowych nr GP.IV.7342/180/93, wskazana w ofercie.

Zgodnie z § 11 umowy określającym procedury odbioru robót, wykonawca zobowiązany był zawiadomić zamawiającego o gotowości odbioru wykonanego zadania, które zgodnie z ustaleniami zamawiający miał obowiązek odebrać w terminie 14 dni od tego zgłoszenia. Ponadto zgodnie z zapisami § 4 ust. 3 pkt 8 wykonawca zobowiązany był do przekazania inwestorowi w dniu odbioru końcowego dokumentów, pozwalających na ocenę prawidłowego wykonania robót zgłaszanych do odbioru (umowa nie specyfikowała jakie to powinny być dokumenty).

Według ustaleń § 8 umowy, podstawę wypłaty wynagrodzenia stanowiła jedna wystawiona przez wykonawcę faktura wraz z dokumentami rozliczeniowymi, sporządzona na podstawie protokołu odbioru wykonania bez zastrzeżeń przedmiotu umowy. Płatność ustalono w terminie 30 dni od daty jej dostarczenia zamawiającemu.

W dniu 14 lipca 2015 roku na pisemny wniosek wykonawcy, przedstawiciele zamawiającego i wykonawcy spisali protokół konieczności nr 1 dotyczący zmian postanowień umowy w zakresie terminu wykonania zamówienia wskutek okoliczności niezależnych od stron. W związku pojawiającym się w trakcie robót wyciekem wody źródlanej na terenie budowy w miejscowości Łęg, na dwóch odcinkach po 50 mb każdy, wystąpiła konieczność wykonania dodatkowego montażu rury odsączającej i ułożenie przepustu pod drogą, co umożliwiło osuszenie gruntu i kontynuację robót ciężkim sprzętem po kilkunastu dniach. Przedmiotowy protokół stanowił podstawę do sporządzenia w dniu 15 lipca 2015 roku aneksu nr 1 do umowy nr UG-RO.272.4.2015.MJ z dnia 18 maja 2015 roku, którym przesunięto wymagany termin zakończenia robót budowlanych do dnia 14 sierpnia 2015 roku.

Akta kontroli strony nr 38-41: *Aneks nr 1 z dnia 15 lipca 2015 roku do umowy nr UG-RO.272.4.2015.MJ z dnia 18 maja 2015 roku.*

Pismem z dnia 14 sierpnia 2015 roku wykonawca zgłosił gotowość odbioru wykonania zadania objętego umową nr UG-RO.272.4.2015.MJ z dnia 18 maja 2015 roku pt. „Rozbudowa drogi gminnej Lubicz-Brzeg-Grotowice-Brzeziny-Łęg etap V i VI”.

Fakt ukończenia realizacji zadania odnotowano także w dzienniku budowy na stronie 19 pod poz. 4.

Zamawiający pismem nr UG-RGO.7013.12.2013.UW zawiadomił inspektorów pełniących nadzór nad realizowanym zadaniem oraz wykonawcę o terminie czynności odbiorowych, który ustalono na dzień 28 sierpnia 2015 roku na godz. 15⁰⁰.

Zarządzeniem nr 66/2015 z dnia 28 sierpnia 2015 roku Wójt Gminy powołał czteroosobową komisję do odbioru końcowego robót związanych z realizacją przedmiotowego zadania.

Według protokołu odbioru końcowego spisanego w dniu 28 sierpnia 2015 roku, komisja w składzie powołanym ww. zarządzeniem oraz inspektorzy nadzoru przy udziale Wójta Gminy oraz czterech radnych, stwierdziła prawidłowe wykonanie robót związanych z „Rozbudową drogi gminnej Lubicz-Brzeg-Grotowice-Brzeziny- Łęg- etap V i VI” zgodnie z projektem budowlanym, pozwoleniem na budowę oraz przedmiarem robót. Tę zgodność z projektem i pozwoleniem, ze sztuką budowlaną i obowiązującymi przepisami prawa, potwierdził pisemnie kierownik budowy. Do protokołu załączono kosztorysy powykonawcze, zatwierdzone przez inspektora nadzoru, wg których koszt wykonania odcinka drogi Lubocz – Łęg – etap V wynosił 441.412,10 zł (netto), 542.936,88 zł (brutto) (zgodny z kosztorysem ofertowym), koszt wykonania etapu VI 286.780,72 zł (netto), 352.740,29 zł (brutto), łączna wartość zadania wg kosztorysów powykonawczych wynosiła 895.677,17 zł brutto i była zgodna z ceną wskazaną w kosztorysie ofertowym. Wykonawca przedłożył sprawozdanie techniczne sporządzone przez kierownika budowy, deklaracje zgodności użytych materiałów, operat laboratoryjny z badania próbek mieszanek mineralno-asfaltowych wykorzystanych w przedmiotowych robotach, projekt techniczny oraz dziennik budowy.

Akta kontroli strony nr 42-45: *Protokół końcowy odbioru robót z dnia 28 sierpnia 2015 roku.*

Na podstawie końcowego protokołu odbioru robót, wykonawca wystawił w dniu 28 sierpnia 2015 roku fakturę VAT nr FA/10/DB/08/2015 na kwotę 895.677,17 zł brutto, netto, 728.192,82 zł netto (wpływ faktury do Gminy Rzeczyca odnotowano w dniu 1 września 2015 roku), którą opłacono poceniem przelewu z dnia 25 września 2015 roku – wyciąg bankowy nr 189.

ROZLICZENIE INWESTYCJI I RZYSIĘCIE NA STAN ŚRODKÓW TRWAŁYCH

Według konta 080 na zadanie „Rozbudowa drogi gminnej Lubocz – Brzeg – Grotowice – Brzeziny – Łęg etap V i VI” wydatkowano środki w łącznej kwocie brutto 934.278,49 zł, na którą to kwotę składały się wydatki przedstawione i oznaczone w poniższym zestawieniu.

Szczegółowe zestawienie wydatków dokonanych na przedmiotowe zadanie inwestycyjne przedstawia tabela stanowiąca załącznik nr 69 protokołu kontroli.

Zgodnie z dokumentem „WT” – zwiększającym wartość środka trwałego, koszt zrealizowanego etapu V i VI wynosiła 976.697,47 zł, natomiast wg ewidencji konta 080 wartość poniesionych wydatków to 934.278,49 zł. Różnica w kwocie 42.418,98 zł wynikała z ujęcia do zwiększenia wartości środka trwałego proporcjonalnych do długości realizowanych odcinków kosztów tzw. wspólnych, poniesionych dla całej inwestycji obejmującej wszystkie etapy od I do IV (tj. koszt wykonania dokumentacji technicznej, utworzenia księgi wieczystej, wykonania map, uzgodnień, koszt wyłączeń itp.), które dla etapu V wyliczono na kwotę 23.339,84 zł i dla etapu VI na kwotę 15.413,12 zł, aktualizacja dokumentacji projektowej – koszty poniesione w roku 2014 w wysokości 3.075,00 zł (1.851,00 zł dla etapu V i 1.223,01 zł dla etapu VI) i wyłączenie kosztów założenia księgi wieczystej dotyczące etapów poprzednich w wysokości 972,98 zł. Powyższe przedstawiono w zestawieniu zawartym w *załączniku nr 69 protokołu kontroli*.

Rozliczenia wydatków związanych z przedmiotowym zadaniem, dokonano w dniu 16 grudnia 2015 roku sporządzając dokument zmiany wartości środka trwałego: nr 7/2015 na kwotę 976.697,47 zł, podwyższający do kwoty 2.384.436,20 zł wartość środka trwałego o numerze inwentarzowym 2/22/220/89 ze wskazaniem stopy umorzeniowej 4,5%. Dokument WT podpisał zatwierdzający Wójt Gminy i osoba, której powierzono odpowiedzialność za środek trwały – kierownik Referatu Gospodarowania Mieniem, Inwestycji i Ochrony Środowiska Urszula Wieszkowska oraz Skarbnik Gminy, pracownik sporządzający dokument i pracownik przyjmujący dokument do ewidencji księgowej. Przyjęcie wykonanych etapów V i VI zadania na stan środków trwałych, odzwierciedlały konta jednostki: Wn 011-1-1-2, Ma 080-1-2-1-2.

Nadzór inwestorski

Nadzór nad realizacją zadania „Rozbudowa drogi gminnej Lubocz-Brzeg-Grotowice-Brzeziny - Łęg etap V i VI” z ramienia zamawiającego pełnił wskazany w umowie z wykonawcą przedmiotowego zadania Edward Grzegorzewski – właściciel Zakładu Robót Ogólnobudowlanych i Drogowych Piotrków Trybunalski ul. Łódzka 46/13, na podstawie umowy nr UG.RGO.032.61.2015.JA z dnia 18 maja 2015 roku. Umowę w imieniu powierzającego funkcję inspektora nadzoru podpisali Wójt Gminy – Marek Kaźmierczyk z kontrasygnatą Skarbnika Gminy Grażyny Frączak. Wynagrodzenie za pełnienie w okresie od dnia 18 maja 2015 roku do dnia 17 sierpnia 2015 roku funkcji inspektora nadzoru ustalono na kwotę 17.220,00 zł (brutto), 14.000,00 zł (netto), płatne przelewem na rachunek bankowy wskazany w umowie, w terminie 21 dni od dnia doręczenia zlecającemu prawidłowo wystawionego rachunku.

Wyboru inspektora nadzoru dokonano w oparciu o regulacje dotyczące udzielania zamówień publicznych o wartości nieprzekraczającej 30.000 euro, wprowadzone zarządzeniem nr 14/2014 Wójta Gminy Rzeczyca z dnia 20 maja 2014 roku. Merytoryczny pracownik zgodnie z procedurą, po uprzedniej akceptacji (w dniu 7 maja 2015 roku) kierownika jednostki – Wójta Gminy odnośnie przeprowadzenia procedury zamówienia publicznego, dokonał rozeznania cenowego, wysyłając do trzech potencjalnych wykonawców zaproszenia do składania ofert cenowych. W ustalonym do dnia 15 maja 2015 roku terminie, dwóch wykonawców złożyło oferty cenowe, przy czym oferta wybrana była o 880,00 zł brutto niższa. Z dokumentacji zamówienia wynikały uprawnienia wybranego wykonawcy do sprawowania wymienionej funkcji, a mianowicie

posiadał on przygotowanie upoważniające go do wykonywania samodzielnych funkcji kierowania, nadzorowania i kontrolowania budowy i robót w specjalności konstrukcyjno-inżynierskiej w zakresie dróg i lotniskowych dróg startowych.

Zgodnie z warunkami określonymi w decyzji Wójta Gminy nr 7625-2/10 z dnia 29 lipca 2010 roku o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia i koniecznością stałego nadzoru przyrodniczego nad jego realizacją, w dniu 8 czerwca 2015 roku wszczęto procedurę dotyczącą udzielenia zamówienia publicznego na usługę pełnienie funkcji inspektora nadzoru przyrodniczego. Na podstawie rozmów telefonicznych z trzema potencjalnym wykonawcami, merytoryczny pracownik ustalił wartość szacunkową zamówienia na kwotę 13.900,00 zł. Wniosek o wszczęcie procedury z ustaloną wartością szacunkową zamówienia zatwierdził Wójt Gminy. Drogą e-mailową skierowano zaproszenie do złożenia ofert cenowych, na które to zaproszenie odpowiedziało dwóch oferentów z cenami 12.088,00 zł (brutto) i 16.236,00 zł (brutto). W dniu 12 czerwca 2015 roku Wójt Gminy przy kontrasygnacie Skarbnika zawarł z Panem Jackiem Tabor Mazowieckie - Świętokrzyskie Towarzystwo Ornitologiczne ul. Radomska 7, umowę nr UG.RGO.032.69.2015.JA w przedmiocie sprawowania nadzoru przyrodniczego nad realizacją zadania „Rozbudowa drogi gminnej Lubocz-Brzeg-Grotowice-Brzeziny-Łęg – etap V i VI”, w okresie od dnia podpisania umowy do dnia 17 sierpnia 2015 roku, za wynagrodzeniem 12.088,00 zł (brutto), płatnym na rachunek wskazany w umowie, w terminie 21 dni od daty doręczenia rachunku do zamawiającego.

W związku ze zmianą terminu wykonania zadania, którego dotyczyły ww. nadzory, do zawartych umów z inspektorami spisano w dniu 17 sierpnia 2015 roku aneksy, którymi zmieniono termin pełnienia nadzoru, tj. do dnia 15 września 2015 roku.

Wypłaty wynagrodzenia inspektorom nadzoru dokonano:

- w dniu 17 września 2015 roku, na podstawie rachunku nr 2/2015 z dnia 30 sierpnia 2015 roku, za nadzór przyrodniczy w kwocie 11.000,00 zł – wyciąg bankowy nr 183/2015. Z ustalonego umową wynagrodzenia potrącono zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych w kwocie 1.088,00 zł;
- w dniu 17 września 2015 roku, na podstawie faktury VAT nr 6/08/2015 z dnia 28 sierpnia 2015 roku, za pełnienie funkcji inspektora nadzoru nad robotami budowlanymi w kwocie 17.220 zł brutto – wyciąg bankowy nr 183/2015, poz. księgową 6189.

Zabezpieczenie środków w budżecie na realizację zadania inwestycyjnego

Rozbudowa drogi gminnej Lubocz-Brzeg-Grotowice-Brzeziny-Łęg, jako zadanie wieloletnie realizowane etapami w latach 2004-2017 ujęte zostało w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Rzeczyca na lata 2014-2024 przyjętej uchwałą nr III/14/2014 Rady Gminy Rzeczyca z dnia 31 grudnia 2014 roku. W wykazie przedsięwzięć wykazano przedmiotowe zadanie o łącznych nakładach finansowych w wysokości 4.223.311,36 zł, w tym wydatki planowane na 2015 rok wynosiły 1.800.000,00 zł. Wg powyższego wykazu nakłady poniesione w latach poprzednich wynosiły łącznie 1.522.461,29 zł, w tym wydatki poniesione do 2012 roku 171.029,36 zł, w roku 2013 526.249,08 zł i w 2014 roku – 825.182,85 zł, w związku z czym prawidłowo ustalony limit zobowiązań na dzień 1 stycznia 2015 roku powinien wynosić 2.700.850,07 zł, a w wykazie ustalono limit zobowiązań równy limitowi wydatków, tj. wynosił 2.680.000,00 zł, z czego 1.800.000,00 zł planowane nakłady do poniesienia w roku 2015 i 880.000,00 zł w roku 2017.

Wyjaśnienie Skarbnika Gminy w powyższej sprawie stanowi załącznik nr 70 protokołu kontroli.

Zgodnie z wyjaśnieniem powyższa nieprawidłowość wynikała z faktu przyjęcia do wyliczenia pierwotnego limitu zobowiązań w roku 2015, kwot planowanych wydatków do poniesienia w roku 2013 i w roku 2014, a nie wydatków już poniesionych w tych latach. Powyższe skorygowano pierwszą zmianą WPF-u dokonaną w dniu 20 lutego 2015 roku.

Uchwałą nr V/23/2015 z dnia 20 lutego 2015 roku w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej Gminy Rzeczyca na lata 2015-2024 Rada Gminy zmniejszyła łączne nakłady na przedmiotową inwestycję do 4.202.461,29 zł, w tym limit na 2015 rok 1.800.000,00 zł i limit na 2017 rok 880.000,00 zł, przy czym łączny limit zobowiązań wykazano na poziomie 2.680.000,00 zł w prawidłowej wysokości.

Uchwałą Rady Gminy Rzeczyca nr VI/33/2015 z dnia 26 marca 2015 roku w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej na lata 2015-2026 łączne nakłady finansowe na zadanie zmniejszono do kwoty 3.802.461,29 zł w tym limit wydatków na 2015 rok 1.800.000,00 zł i na rok 2017 480.000,00 zł. Limit zobowiązań ustalono na poziomie 2.280.000,00 zł.

Zgodnie z uchwałą nr VII/42/2015 z dnia 29 kwietnia 2015 roku w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej na lata 2015-2026, Rada Gminy dokonała kolejnego zmniejszenia łącznych nakładów finansowych na przedmiotowe zadanie do wysokości 3.593.461,29 zł, w tym limit wydatków na 2015 rok 1.591.000,00 zł i limit na 2017 rok 480.000,00 zł, przy prawidłowo ustalonym limicie zobowiązań 2.071.000,00 zł.

W dniu 26 maja 2015 roku Gmina Rzeczyca reprezentowana przez Wójta, przy kontrasygnacie Skarbnika, zawarła z Wojewodą Łódzkim umowę nr 34/NPPDL/FE-IV/2015 w przedmiocie dofinansowania dotacją celową z budżetu państwa zadania „Rozbudowa drogi gminnej Lubocz-Brzeg-Grotowice-Brzeziny-Łęg – etap V i VI” jako zadania realizowanego w ramach programu wieloletniego pod nazwą „Narodowy program przebudowy dróg lokalnych – Etap II Bezpieczeństwo-Dostępność-Rozwój”, w wysokości 447.838,00 zł, stanowiącej 50% kosztów kwalifikowalnych.

Środki dotacji z budżetu państwa wpłynęły do budżetu Gminy w dniu 25 września 2015 roku kwota 447.838,00 zł – wyciąg bankowy nr 199/2015. Podstawę wypłaty środków stanowił wniosek beneficjenta wraz z zestawieniem poniesionych w danym okresie wydatków i załączoną kopią faktury wykonawcy, kosztorysami powykonawczymi, końcowym protokołem odbioru robót.

Umową nr 207/RŚ/2015 z dnia 20 lipca 2015 roku zawarta pomiędzy Gminę Rzeczyca w osobie Wójta, a Województwem Łódzkim, przyznano Gminie, zgodnie z uchwałą nr 69/15 Zarządu Województwa Łódzkiego z dnia 28 stycznia 2015 roku, dotację ze środków budżetu województwa na realizację przedmiotowego zadania w wysokości 343.160,00 zł, nie przekraczającej 60% udokumentowanych kosztów kwalifikowalnych. Termin zakończenia realizacji dotowanego zadania ustalono do dnia 15 października 2015 roku. Środki dotacji wpłynęły do budżetu Gminy w dniu 26 listopada 2015 roku – wyciąg bankowy nr 246. Zgodnie z terminem określonym w umowie, tj. do dnia 15 października 2015 roku Gmina przedłożyła dotującemu wymagane umową dokumenty rozliczeniowe.

Umowę z wykonawcą zadania pt. „Rozbudowa drogi gminnej Lubocz-Brzeg-Grotowice-Brzeziny-Łęg etap V i VI” o wartości 895.677,17 zł (brutto) Gmina podpisała w dniu 18 maja 2015 roku. W dniu 18 maja 2015 roku zaciągnięto zobowiązanie tytułem sprawowania nadzoru inwestorskiego o wartości 17.220,00 zł (brutto) i w dniu 12 czerwca 2015 roku tytułem sprawowania nadzoru przyrodniczego o wartości 12.088,00 zł brutto, przy limicie wydatków na 2015 rok - 1.591.000,00 zł i limicie zobowiązań - 2.050.149,93 zł. Powyższe więc wskazuje, że Gmina posiadała zabezpieczone w budżecie środki na realizację niniejszej inwestycji w wymaganej wysokości.

Uchwałą nr XII/68/2015 z dnia 11 września 2015 roku w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej na lata 2015-2028 Rada Gminy dokonała kolejnej zmiany nakładów na przedmiotowe zadanie do kwoty 2.605.971,29 zł z limitem wydatków w roku 2015 983.510,00 zł i limitem wydatków na rok 2017 w wysokości 100.000,00 zł. Przedmiotowe zadanie jako wieloletnie z realizacją do 2017 roku ujęto w wieloletniej

prognozie finansowej na lata 2016-2028 przyjętej uchwałą nr XVII/113/2015 Rady Gminy Rzeczyca.

Dane dotyczące badanego zadania inwestycyjnego stanowią załącznik nr 71 protokołu kontroli.

VIII. EWIDENCJA MAJĄTKU GMINY. INWENTARYZACJA

1. ZASADY EWIDENCJI SKŁADNIKÓW MAJĄTKOWYCH (EWIDENCJA ILOŚCIOWA, ILOŚCIOWO-WARTOŚCIOWA)

Zasady prowadzenia ewidencji składników majątkowych w Urzędzie Gminy Rzeczyca wynikały z instrukcji ewidencji środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych, księgozbioru oraz zasad gospodarowania składnikami majątkowymi, obejmującymi mienie ruchome, stanowiące własność Gminy Rzeczyca, które wprowadzono zarządzeniem nr 32/2011 Wójta Gminy Rzeczyca z dnia 25 maja 2011 roku oraz przyjętych zasad rachunkowości, wprowadzonych zarządzeniem nr 50/2010 Wójta Gminy Rzeczyca z dnia 30 grudnia 2010 roku, wraz ze zmianami wprowadzonymi zarządzeniem: nr 7/2012 z dnia 7 maja 2012 roku, nr 33/2012 oraz nr 34/2012 z dnia 31 grudnia 2012 roku, nr 59/2015 z dnia 31 grudnia 2015 roku.

Majątek kontrolowanej jednostki stanowiły środki trwałe, pozostałe środki trwałe, wartości niematerialne i prawne, długoterminowe aktywa finansowe oraz środki trwałe w budowie.

Zgodnie z powyższym, za środki trwałe uważano rzeczowe aktywa trwałe i zrównane z nimi, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, kompletne i zdadne do użytku oraz przeznaczone na potrzeby własne jednostki, których cena nabycia przekracza wartość określoną w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych. Składniki majątku ewidencjonowano analitycznie z uwzględnieniem ośmiu grup rodzajowych Klasyfikacji Środków Trwałych w ujęciu ilościowo – wartościowym, a ich stan na koniec każdego roku obrotowego uzgadniano z saldem końcowym konta 011.

Według obowiązującej w kontrolowanej jednostce instrukcji ewidencji środków trwałych (...), do udokumentowania zmiany w stanie środków trwałych służyły następujące dowody księgowe: protokół przyjęcia środka trwałego (OT), protokół zdawczo-odbiorczy środka trwałego (PT), protokół likwidacji środka trwałego (LT), protokół częściowej likwidacji środka trwałego (LC), dokument zmiany miejsca użytkowania (MT), faktura, nota zewnętrzna za sprzedany środek trwały.

Środki trwałe o wartości nie przekraczającej wysokości ustalonej w przepisach ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, ewidencjonowano ilościowo – wartościowo w księgach pomocniczych, które stanowiły konta analityczne do konta 013 – pozostałe środki trwałe.

Zwiększenia i zmniejszenia wartości początkowej wartości niematerialnych i prawnych, tj. licencji na użytkowanie programów komputerowych, ujmowano na koncie 020.

Konto 030 służy do ewidencji długoterminowych aktywów finansowych, a mianowicie: akcji i udziałów w obcych podmiotach gospodarczych, akcji i innych długoterminowych papierów wartościowych, traktowanych jako lokaty o terminie wykupu dłuższym, niż rok oraz innych długotrwałych aktywów finansowych.

2. EWIDENCJA ŚRODKÓW TRWAŁYCH – KONTO 011, 013.

2.1. Urządzenia księgowo

Zasady prowadzenia ewidencji składników majątkowych w urządzeniach księgowych wynikały z obowiązującego w jednostce zakładowego planu kont, w zakresie odnoszącym się do kont zespołu 0 – majątek trwały, który to zespół zawiera konta 011, 013, 015, 020, 030, 071, 072, 073, 080.

Szczegółową ewidencję środków trwałych (**011**) stanowi księga inwentarzowa prowadzona dla poszczególnych grup rodzajowych środków trwałych w porządku chronologicznym, z ustaleniem komórek organizacyjnych lub osób, które sprawują nadzór na składnikami majątku. Numer inwentarzowy ustala się następująco: 0/00/000/0 gdzie 0/00/000 gdzie 0 - oznacza grupę środka trwałego, 00 - podgrupa środka trwałego, 000 - rodzaj środka trwałego, 0 - numer zapisu w książce środków trwałych. Ponadto ujęto w niej nazwę środka trwałego i jego krótką charakterystykę, datę i źródło nabycia w danym roku budżetowym, datę, symbol i numer dowodu, wartość początkową, zmiany wartości początkowej (data symbol i numer dowodu), wskaźnik umorzenia, dane dotyczące skreślenia z ewidencji (data, symbol i numer dowodu oraz sposób likwidacji). Ewidencja analityczna prowadzona jest komputerowo w programie „ŚRODKI TRWAŁE” autorstwa Tadeusza i Romana Groszek, Legionów. Amortyzacja środków trwałych jest naliczana automatycznie w momencie wprowadzania nowego środka lub zmiany jego wartości w okresach miesięcznych.

Analiza zapisów w książce środków trwałych wykazała, że ujęte w niej zostały nieruchomości i drogi, których właścicielem była kontrolowana jednostka.

Ewidencja analityczna pozostałych środków trwałych (**013**) prowadzona jest przy użyciu programu „ŚRODKI TRWAŁE”, który udostępniał dane w zakresie: nazwy składnika majątku, ilości, wartości, numeru inwentarzowego, dokumentu źródłowego na podstawie, którego wprowadzono do ewidencji dany przedmiot, jednostki użytkującej oraz nazwy grupy rodzajowej. Pozostałe środki trwałe oznaczono w sposób trwały nadając im numer działu, konta i pozycji księgowej.

Wartości niematerialne i prawne (**020**) odzwierciedlały w ujęciu analitycznym zapisy ksiąg inwentarzowych prowadzonych ręcznie, zawierające dane w tym samym zakresie, co pozostałe środki trwałe.

2.2. Udokumentowanie obrotów na kontach (zwiększenia, zmniejszenia) - 2015 rok

Strukturę majątku trwałego Gminy Rzeczyca (ustaloną na podstawie bilansu oraz ewidencji księgowej za 2015 rok) według wartości brutto obrazuje poniższa tabela:

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na 01.01.2015 rok	Zwiększenia środków trwałych	Zmniejszenie środków trwałych	Stan na 31.12.2015 rok
Środki trwałe zaewidencjonowane na koncie 011					
1	Grunty-grupa „0”	9.856.965,95	531.831,00	16.900,00	10.371.896,95
2	Budynki-grupa „1”	15.860.038,60	378.669,77	20.231,03	16.218.477,34
3	Budowle-	20.579.705,51	5.191.406,88	0,00	25.771.112,39

	grupa „2”				
4	Kotły (...)- grupa „3”	27.869,00	0,00	0,00	27.869,00
5	Maszyny i urządzenia- grupa „4”	244.529,93	27.023,20	22.550,75	249.002,38
6	Specjalistyczne maszyny (...) Grupa „5”	593.123,11	119.690,00	45.925,00	666.888,11
7	Urządzenia techniczne – grupa „6”	52.730,19	932.262,39	1.250,50	983.742,08
8	Środki transportu- grupa „7”	3.250.016,62	382.500,00	132.995,90	3.499.520,72
9	Narzędzia, przyrządy (...) – grupa „8”	48.765,90	0,00	0,00	48.765,90
	Ogółem	50.513.744,81	7.563.383,24	239.853,18	57.837.274,87
Środki trwałe (programy i licencje) zaewidencjonowane na koncie 020					
	Programy komputerowe	100.986,38	5.361,25	0,00	106.347,63
Razem (konto 011,020)		50.614.731,19	7.568.744,49	239.853,18	57.943.622,50

W 2015 roku nastąpił wzrost majątku Gminy Rzeczyca w stosunku do 2014 roku wskutek przyjęcia w drodze decyzji komunalizacyjnych, otrzymania w drodze darowizny bądź przyjęcia środków trwałych, powstałych w wyniku zakończonych inwestycji. Likwidacji środków trwałych dokonywano na podstawie dokumentów sprzedaży składników majątku bądź protokołów odpisu, do których każdorazowo załączano LT. Zwiększenia środków trwałych na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosiły 7.563.383,24 zł, natomiast zmniejszenia wynosiły 239.853,18 zł.

W celu sprawdzenia dokumentacji stanowiącej podstawę dokonywania zwiększeń i zmniejszeń wartości majątku w 2015 roku, skontrolowano osiem operacji, które stanowiły 42% ogólnej kwoty zwiększeń i 4% ogólnej kwoty zmniejszeń. Wyniki analizy przedstawiono w formie tabelarycznej.

Zestawienie zwiększeń i zmniejszeń środków trwałych zaewidencjonowanych w 2015 roku oraz w I półroczu 2016 roku (konto 011) stanowi załącznik nr 72 protokołu kontroli.

Na podstawie analizy wybranej próby dokumentacji stwierdzono, że:

- dla każdego środka trwałego jest prowadzona komputerowo karta ewidencyjna określająca rodzaj środka, lokalizację, datę jego przyjęcia lub zbycia, stawką umorzenia,
- dowody księgowe dotyczące przyjęcia środka trwałego, zawierały wymagane podpisy osób odpowiedzialnych za powierzone mienie,
- przyjęcia na stan składników majątkowych, pochodzących z zakupu bądź z zakończonych inwestycji, dokonywano na podstawie druku OT (przyjęcia środka trwałego). Załącznikami do OT były: akty notarialne, faktury, protokoły wyceny, decyzje,
- likwidacji środków trwałych oraz wykreślenia z ewidencji środków trwałych dokonywano na podstawie druku LT (likwidacja środka trwałego) lub LC (częściowa likwidacja środka trwałego), do którego załączono protokół wybrakowania, protokół likwidacji,
- nowo przyjęte środki grupowano zgodnie z obowiązującą Klasyfikacją Środków Trwałych, z zastosowaniem odpowiednich stawek umorzeniowych,
- zmiany w stanie analizowanych składników majątkowych, zaewidencjonowano w ujęciu syntetycznym i analitycznym,
- na koniec każdego roku uzgadniano ewidencję analityczną z ewidencją syntetyczną, poprzez zsumowanie poszczególnych składników środków trwałych (analitka) według grup, podgrup i rodzajów dla konta 011. Uzgodnioną analitykę porównywano ze saldem konta syntetycznego 011.

Ewidencja analityczna ilościowo - wartościowa pozostałych środków trwałych, prowadzona jest w programie „Środki trwałe”, w ujęciu chronologicznym. W celu sprawdzenia dokumentacji będącej podstawą dokonanych operacji na tym koncie, przeprowadzono kontrolę zwiększeń i zmniejszeń majątku na próbie 13 operacji wybranych losowo.

Zestawienie zwiększeń i zmniejszeń pozostałych środków trwałych zaewidencjonowanych w 2015 roku oraz w I półroczu 2016 roku (konto 013) stanowi załącznik nr 73 protokołu kontroli.

W wyniku analizy powyższych zapisów ewidencyjnych stwierdzono, że:

- w ewidencji analitycznej konta 013, zawarto informacje dotyczące danego środka trwałego: nazwa środka trwałego, data przychodu bądź rozchodu, numer dowodu, na podstawie którego został przyjęty na stan ewidencji księgowej lub zdjęty ze stanu środek trwały, wartość składnika majątku,
- zakupione środki trwałe ewidencjonowano według cen zakupu, wydając je bezpośrednio do używania,
- przyjęcie na stan nowo nabytych składników majątkowych, ewidencjonowano na kontach syntetycznych w następujący sposób: Wn 013, Ma 201 i równolegle Wn 401, Ma 072, natomiast zmniejszenia stanu składników majątkowych ujmowano na kontach jednostki: Wn 072, Ma 013,
- na rachunkach i fakturach odnotowano informację o dokonanym wpisie do księgi inwentarzowej,
- podstawą do wykreślenia z ewidencji były zatwierdzone przez kierownika jednostki protokoły likwidacji wraz z oceną zużycia składników majątkowych, przeprowadzoną przez komisję likwidacyjną,
- na koniec każdego roku dokonywano uzgodnień ewidencji analitycznej z ewidencją syntetyczną poprzez zsumowanie poszczególnych składników pozostałych środków trwałych (analityka), zaewidencjonowanych w poszczególnych działach, porównując je z ewidencją syntetyczną - saldem konta 013.

2.3. Prawidłowość stosowanych odpisów umorzeniowych - 2015 rok

W kontrolowanej jednostce metody wyceny aktywów i pasywów opisano w polityce rachunkowości stanowiącej załącznik nr 1 do zarządzenia nr 50/2010 Wójta Gminy Rzeczyca z dnia 30 grudnia 2010 roku ze zmianami wprowadzonymi zarządzeniem nr 34/2012 z dnia 31 grudnia 2012 roku. Środki trwałe o wartości jednostkowej przekraczającej 3.500,00 zł, umarza się i amortyzuje według stawek określonych w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych, metodą liniową. Umorzenie środków trwałych prowadzone systemem komputerowym, ewidencjonuje się na karcie analitycznej środka trwałego i księguje się je na koncie 071 oraz na koncie 400, na koniec roku obrotowego.

W celu sprawdzenia prawidłowości stosowanych przez jednostkę stawek umorzeniowych, kontroli poddano stawki umorzeniowe zastosowane w odniesieniu do: budynków (grupa 1) - dwie pozycje, budowli (grupa 2) - trzy pozycje, maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania (grupa 4) - dwie pozycje, maszyny, urządzenia i aparaty specjalistyczne (grupa 5) - pięć pozycji, urządzenia techniczne (grupa 6) - trzy pozycje, środki transportu (grupa 7) - trzy pozycje, narzędzia, przyrządy ruchomości i wyposażenie, gdzie indziej niesklasyfikowane (grupa 8) - dwie pozycje. Ogółem sprawdzono zastosowanie stawek umorzeniowych do 20 pozycji z 7 grup rodzajowych środków trwałych.

Wyniki analizy przedstawiono w formie tabelarycznej stanowiącej załącznik nr 74 protokołu kontroli.

Analiza dokumentacji w zakresie stosowanych odpisów umorzeniowych wykazała, że środki trwałe amortyzowano począwszy od miesiąca następującego po miesiącu

przyjęcia środka trwałego do używania. Umorzenie ujmowano na koncie 071, amortyzacja obciążała konto 400. W jednostce przyjęto dla wszystkich środków trwałych liniową metodę umorzenia.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku saldo strony Ma konta 071 wynosiło 16.708.926,21 zł i w całości dotyczyło umorzenia środków trwałych.

Wszystkie pozostałe środki trwałe zakupione przez kontrolowaną jednostkę, bezpośrednio po zakupie przekazywano do używania i umarzano w 100%. Saldo konta 072 na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosiło 961.868,85 zł, z tego umorzenie pozostałych środków trwałych wynosiło 855.521,22 zł oraz umorzenie wartości niematerialnych i prawnych wynosiło 106.347,63 zł.

3. EWIDENCJA WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH I PRAWNYCH – KONTO 020. PRAWIDŁOWOŚĆ STOSOWANYCH ODPISÓW UMORZENIOWYCH

Operacje w zakresie zmiany stanu wartości niematerialnych i prawnych ewidencjonowane są na koncie 020, na którym ujmuje się wartości licencji oraz programów komputerowych. Ewidencja syntetyczna prowadzona jest w programie komputerowym „Księgowość budżetowa”, natomiast ewidencja analityczna w programie „Środki trwałe” Firmy Usługi Informatyczne Info – system R. i T. Groszek s.j. Legionów.

Według zapisów pkt 2 ppkt 3 załącznika nr 1 do zarządzenia nr 34/2012 Wójta Gminy Rzeczyca z dnia 31 grudnia 2012 roku, wartości niematerialne i prawne umarza się oraz amortyzuje według zasad określonych w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych. Ustalony okres stosowanej amortyzacji dla oprogramowania o wartości przewyższającej 3.500,00 zł wynosił 24 miesiące, natomiast gdy wartość nie przekraczała ww. kwoty, składniki majątku umarzone są jednorazowo.

Saldo konta 020 na dzień 1 stycznia 2015 roku wynosiło 100.986,36 zł i w trakcie roku uległo zwiększeniu o wartość 5.361,25 zł, poprzez przyjęcie na majątek nowego oprogramowania w ilości 2 licencji, ujmując na kontach: Wn 020, Ma 072. W I półroczu 2016 roku na przedmiotowym koncie nie odnotowano operacji księgowych.

4. EWIDENCJA POZOSTAŁYCH SKŁADNIKÓW MAJĄTKOWYCH (MATERIAŁY, FINANSOWY MAJĄTEK TRWAŁY)

Konto 030

Z zapisów ksiąg rachunkowych Urzędu Gminy Rzeczyca z 2015 roku wynikało, że zastawienie obrotów i sald nie uwzględniało konta 030.

Konto 310

Na koncie 310 prowadzi się ewidencję zapasów materiałów znajdujących się w magazynach. Przychody, rozchody oraz stany zapasów materiałów wycenia się według cen zakupu lub nabycia. Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 310 zapewniała możliwość ustalenia stanu zapasów według ich poszczególnych rodzajów i grup.

Saldo konta na 31 grudnia 2015 roku wynosiło 8.718,93 zł (strona Wn). Na przedmiotowym koncie, ewidencjonowano operacje dokumentujące przyjęcie na stan magazynów zakupione materiały biurowe oraz artykuły gospodarcze wykorzystywane do bieżącej konserwacji oświetlenia ulicznego i sieci wodociągowej oraz ich wydanie do użytku. Podstawą ewidencji ww. operacji, były dokumenty MP – magazyn przyjmie oraz MW – magazyn wyda.

5. INWENTARYZACJA

5.1. Instrukcja inwentaryzacyjna. Terminy przeprowadzania inwentaryzacji

Zasady i sposób przeprowadzania i rozliczania inwentaryzacji w kontrolowanej jednostce, określała instrukcja wprowadzona w życie zarządzeniem Wójta Gminy Rzeczyca nr 17/2012 z dnia 13 września 2012 roku. Ustalono w niej terminy, częstotliwość i zasady przeprowadzania inwentaryzacji, opisano obieg dokumentów dotyczących inwentaryzacji i rozliczeń różnic inwentaryzacyjnych oraz obowiązki komisji inwentaryzacyjnej.

Rzeczywisty stan aktywów i pasywów jednostki ustalano w drodze: spisu z natury, uzyskania od kontrahentów pisemnego potwierdzenia sald należności i zobowiązań, weryfikacji prawidłowości stanów wynikających z ksiąg rachunkowych i porównanie ich z odpowiednimi dokumentami.

Inwentaryzację okresową przeprowadza się zgodnie z harmonogramem inwentaryzacji, uwzględniającym terminy i częstotliwość inwentaryzacji, określoną w ustawie o rachunkowości.

Zgodnie zapisami instrukcji, w celu sprawnego przeprowadzenia inwentaryzacji kierownik jednostki: powołuje komisję inwentaryzacyjną oraz zespoły spisowe, zatwierdza sprawozdanie komisji inwentaryzacyjnej z przeprowadzenia inwentaryzacji oraz wynik inwentaryzacji. Z powyższej instrukcji wynikały również zadania komisji inwentaryzacyjnej, jej przewodniczącego, zadania zespołów spisowych oraz wymagania co do sporządzania arkuszy spisowych.

Integralną część instrukcji, stanowiły wzory dokumentacji inwentaryzacyjnej, tj.: oświadczenia wstępnego, sprawozdania z kontroli spisu z natury, oświadczenia końcowego, sprawozdanie opisowe z przebiegu spisu z natury, protokół z inwentaryzacji gotówki w kasie, zestawienie różnic inwentaryzacyjnych, protokół z posiedzenia komisji inwentaryzacyjnej w sprawie różnic inwentaryzacyjnych, protokół inwentaryzacji środków pieniężnych na rachunkach bankowych, protokół z przeprowadzonej inwentaryzacji aktywów w drodze potwierdzenia sald, protokół z przeprowadzonej inwentaryzacji aktywów i pasywów w drodze weryfikacji sald.

5.2. Prawidłowość przeprowadzenia i rozliczenia inwentaryzacji

Kierownik jednostki zarządzeniem nr 48/2015 z dnia 30 listopada 2015 roku powołał dwuosobową Komisję Inwentaryzacyjną, natomiast zespoły spisowe i zespoły weryfikacyjne zostały powołane zarządzeniami: nr 49/2015, nr 50/2015, nr 51/2015 z dnia 30 listopada 2015 roku.

Zarządzeniem nr 52/2015 z dnia 30 listopada 2015 roku, Wójt Gminy Rzeczyca zarządził przeprowadzenie pełnej inwentaryzacji majątku gminy Rzeczyca według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku. Załącznikiem do przedmiotowego zarządzenia był harmonogram prac inwentaryzacyjnych, który określał poszczególne etapy prac, osoby odpowiedzialne za ich wykonanie w terminach wskazanych harmonogramem.

Inwentaryzacja przeprowadzana drogą spisu z natury.

Zgodnie z dokumentacją źródłową dotyczącą inwentaryzacji dokonanej metodą spisu z natury według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku ustalono:

- osoby materialnie odpowiedzialne za spisywany majątek, złożyły przed rozpoczęciem spisów oświadczenia informujące o tym, że wszystkie dowody przychodowe i rozchodowe zostały ujęte w ewidencji ilościowej,
- spisu z natury dokonały zespoły spisowe w składzie zgodnym z zarządzeniem nr 51/2015 z dnia 30 listopada 2015 roku,
- arkusze spisowe podpisywali członkowie zespołów spisowych i osoby materialnie odpowiedzialne,
- na arkuszach spisowych wskazywano nazwę jednostki (umieszczono pieczęć jednostki), nazwę pola spisowego, imię i nazwisko osoby odpowiedzialnej materialnie, skład zespołu spisowego, datę i godzinę rozpoczęcia oraz zakończenia spisu, numer kolejny pozycji, nazwę przedmiotu spisywanego, jednostkę miary oraz stwierdzoną ilość,
- wycenę składników majątku przeprowadzili pracownicy Referatu Księgowości,
- spisu z natury dokonywano na odrębnych arkuszach spisowych z uwzględnieniem rodzajów składników majątku, tj.: środki trwałe, pozostałe środki trwałe, materiały znajdujące się magazynie,
- według zestawienia różnic inwentaryzacyjnych, wartości wynikające ze spisów inwentaryzacyjnych poszczególnych składników majątku były zgodne z wartościami księgowymi kontrolowanej jednostki według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku,
- dane wykazane w sprawozdaniu z rozliczenia przydzielonych arkuszy spisu z natury były zgodne z ewidencją druków ścisłego zarachowania (pozycja arkusze spisowe),
- osoby odpowiedzialne materialnie po zakończonym spisie składały oświadczenia o braku zastrzeżeń, co do prawidłowości przeprowadzonego spisu z natury oraz do czynności wykonanych przez członków zespołu spisowego, wyznaczonego do przeprowadzenia inwentaryzacji,
- z przeprowadzonej wrywkowej kontroli spisu z natury, składników majątku znajdujących się na polu spisowym nr 1, nr 2 i nr 3, sporządzono sprawozdania,
- w dokumentacji znajdowały się oświadczenia końcowe osób materialnie odpowiedzialnych o nie wnoszeniu zastrzeżeń do przeprowadzonego spisu z natury,
- sprawozdanie z opisowe z przebiegu spisu z natury, złożyły wszystkie zespoły spisowe w dniu 15 stycznia 2016 roku,
- z przeprowadzonej inwentaryzacji gotówki w kasie Urzędu Gminy w Rzeczyca przeprowadzonej w dniu 31 grudnia 2015 roku sporządzano odrębny protokół, w którym wskazano salda końcowe ostatnich raportów kasowych, stan gotówki, ostatni numer czeku gotówkowego oraz ostatnie dowody KW i KP. Nieprawidłowości w powyższym zakresie nie stwierdzono,
- w dniu 15 stycznia 2016 roku komisja inwentaryzacyjna sporządziła sprawozdanie z posiedzenia Komisji Inwentaryzacyjnej, w którym przedstawiała informacje w zakresie rozliczenia wyników inwentaryzacji składników majątku objętych spisem ich wartości ogółem. Zgodność zinwentaryzowanego majątku ze stanem ewidencji księgowej potwierdziła Skarbnik Gminy, a następnie zatwierdził je kierownik jednostki.

Inwentaryzacja przeprowadzana drogą otrzymania od banków i uzyskania od kontrahentów potwierżeń prawidłowości wykazanego w księgach rachunkowych jednostki stanu tych aktywów

Zgodnie z dokumentacją źródłową dotyczącą inwentaryzacji dokonanej drogą otrzymania od banków i uzyskania od kontrahentów potwierzenia salda według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku ustalono:

- potwierdzenie stanu środków na rachunkach bankowych, prowadzonych przez Powiatowy Bank Spółdzielczy w Tomaszowie Mazowieckim,
- potwierdzenie stanu zobowiązań na rachunkach kredytowych, prowadzonych przez Powiatowy Bank Spółdzielczy w Tomaszowie Mazowieckim,

- potwierdzenie salda na rachunkach specjalnego przeznaczenia, prowadzonych przez Bank Gospodarstwa Krajowego,
- potwierdzenie stanu zobowiązań na rachunkach pożyczkowych, prowadzonych przez Bank Gospodarstwa Krajowego,
- potwierdzenie stanu zobowiązań na rachunkach pożyczkowych, prowadzonych przez Wojewódzki Fundusz ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- potwierdzenie stanu zobowiązań na rachunku kredytowym prowadzonym przez Powszechną Kasę Oszczędności Bank Polski,
- potwierdzenie stanu zobowiązań na rachunku kredytowym, prowadzonym przez SGB Bank Spółka Akcyjna Oddział w Sieradzu,
- należności, które należało zinwentaryzować poprzez wysłanie potwierdzenia sald do kontrahentów.

Inwentaryzacja przeprowadzona drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji tych składników.

Zgodnie z dokumentacją źródłową dotyczącą inwentaryzacji dokonanej drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji tych składników według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku ustalono:

- jednostka zweryfikowała stan wszystkich aktywów i pasywów, które podlegały inwentaryzacji drogą weryfikacji,
- inwentaryzację przeprowadzoną ww. metodą udokumentowano poprzez sporządzenie w dniu 15 stycznia 2016 roku przez dwuosobowy zespół, protokołu weryfikacji sald kont Gminy Rzeczyca i Urzędu Gminy Rzeczyca, według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku,
- protokoły weryfikacji podpisała Skarbnik Gminy Grażyna Frączak, członkowie zespołu weryfikacyjnego, a zatwierdził Wójt Gminy Marek Kaźmierczyk.

W protokole ujęto ustalone drogą weryfikacji salda następujących kont księgi głównej prowadzonej dla Urzędu Gminy Rzeczyca:

- zespołu „0” konta: 011 – środki trwałe (grunty oraz trudnodostępne oglądowi z grupy 2 KŚT), 020 – wartości niematerialne i prawne, 071 – umorzenie środków trwałych, 072 – umorzenie pozostałych środków trwałych, 080 – środki trwałe w budowie. Dla każdego konta sporządzono odrębny protokół weryfikacyjny, którym ujęto informację o przeprowadzonych czynnościach weryfikacyjnych, załączając zestawienia bądź dokumenty źródłowe potwierdzające stany księgowo,
- zespołu 1 konta: 135 – rachunek zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych, 139 – rachunek środków depozytowych. Załącznikami do protokołów były potwierdzenia sald przez bank prowadzący obsługę bankową,
- zespołu 2 konta: 201 – zobowiązania z tytułu dostaw i usług, 221 – należności i zobowiązania wobec osób nieprowadzących ksiąg rachunkowych, 225 – zobowiązania z tytułu rozrachunków z budżetami, 229 – rozrachunki publiczno prawne, 231 – rozrachunki z tytułu wynagrodzeń, 234 – pozostałe rozrachunki z pracownikami (należności z tytułu udzielonych pożyczek mieszkaniowych pracownikom), 240 – pozostałe rozrachunki (zobowiązania z tytułu przyjętych wadium i zabezpieczeń należytego wykonania umowy). Dla każdego konta sporządzono odrębny protokół weryfikacyjny oraz załączniki specyfikujące rodzaje należności i zobowiązań,
- konto 851 – Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych, protokół zawierał informację o prawidłowym ustaleniu salda, co stwierdzono na podstawie zatwierdzonych dokumentów.

W protokole ujęto ustalone drogą weryfikacji salda następujących kont księgi głównej prowadzonej dla Gminy Rzeczyca:

- zespół „1” konta: 133 – rachunek budżetu, 134 – kredyty bankowe oraz konto 260- zobowiązania pieniężne. Protokół informował o przeprowadzonej weryfikacji stanu ewidencyjnego ze stanem wskazanym w bankowych potwierdzeniach sald,
- zespół „2” konta 224 – rozrachunki z budżetu, 222 – dochody budżetowe. Protokoły zawierały informację o prawidłowym ustaleniu salda, co stwierdzono na podstawie sprawozdań, załącznikami do protokołów były zestawienia należności z uwzględnieniem tytułów i nazw innych budżetów,
- zespół „9” konta: 909 – rozliczenia międzyokresowe, 962 – wynik na pozostałych operacjach. Protokoły zawierały informację o prawidłowym ustaleniu salda, co stwierdzono na podstawie sprawozdań oraz zatwierdzonych dokumentów.

Analiza dokumentacji inwentaryzacyjnej składników majątkowych za rok 2015 wykazała, że przyjęty plan prac spisowych został w pełni zrealizowany.

IX. ZADANIA REALIZOWANE NA PODSTAWIE USTAW ORAZ POROZUMIEŃ Z JEDNOSTKAMI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO I ORGANAMI ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ. POMOC FINANSOWA

ZADANIA REALIZOWANE NA PODSTAWIE POROZUMIEŃ - 2015 ROK

Z zapisów ewidencji księgowej 2015 roku wynika, że Gmina Rzeczyca realizowała zadania na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego zestawione w *tabeli stanowiącej załącznik nr 75 protokołu kontroli*.

Uchwałą nr III/15/2014 z dnia 31 grudnia 2014 roku w sprawie uchwalenia budżetu gminy na 2015 rok, ze zmianami wprowadzonymi uchwałą nr V/24/2015 z dnia 20 lutego 2015 roku, Rada Gminy w tabeli stanowiącej załącznik nr 5 do uchwały, określiła planowane wydatki na zadania realizowane w drodze porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego na łączną kwotę 20.500,00 zł.

Kontrolujące przeanalizowały prawidłowość realizacji umów porozumień obowiązujących w roku 2015.

W dniu 10 marca 2015 roku Wójt Gminy Rzeczyca Marek Kaźmierczyk przy kontrasygnacie Skarbnika zawarł porozumienie nr WSP.8.2015 z Prezydentem Gminy - Miasta Tomaszów Mazowiecki w przedmiocie realizacji zadania publicznego, polegającego na objęciu opieką rehabilitacyjną dzieci niepełnosprawne z terenu Gminy Rzeczyca przez Ośrodek Rehabilitacji Dzieci Niepełnosprawnych w Tomaszowie Mazowieckim. Gmina zobowiązała się do przekazania Miastu Tomaszów Mazowiecki jednorazowo, w terminie do dnia 31 marca 2015 roku kwoty 12.000,00 zł, stanowiącej równowartość 1.500 świadczeń przy ustalonym koszcie jednostkowym świadczenia na poziomie 8,00 zł. Strony dopuściły możliwość zawarcia aneksu do umowy powiększającego ilość wykonywanych w roku 2015 świadczeń. Miasto Tomaszów zobowiązało się do prowadzenia pełnej dokumentacji medycznej stanowiącej podstawę rozliczenia środków porozumienia, udzielania dotującym na jego wniosek informacji o ilości wykonanych świadczeń w ujęciu miesięcznym, złożenia sprawozdań - półrocznego w terminie do dnia 20 lipca 2015 roku i końcowego do dnia 20 stycznia 2016 roku z realizacji zadania. Porozumienie zawarto na okres od dnia 2 stycznia do dnia 31 grudnia 2015 roku.

W dniu 24 marca 2015 roku Gmina Rzeczyca przekazała na rachunek bankowy Miasta Tomaszów Mazowiecki środki finansowe w kwocie 12.000,00 zł – wyciąg bankowy nr 57, poz. księgową 505/1.

Zgodnie z postanowieniami umowy porozumienia, w dniu 13 lipca 2015 roku Prezydent Miasta Tomaszów Mazowiecki przekazał Gminie Rzeczyca sprawozdanie z wykonania zadania za I półrocze 2015 roku, zgodnie z którym Ośrodek Rehabilitacji Dzieci Niepełnosprawnych wykonał w tym okresie 1.026 zabiegów o łącznej wartości 8.208,00 zł, specyfikując liczbę dzieci korzystających z usług w zestawieniu miesięcznym.

W dniu 20 stycznia 2016 roku realizujące porozumienie Miasto Tomaszów Mazowiecki przekazało Gminie sprawozdanie końcowe, wg którego w roku 2015 Ośrodek wykonał w odniesieniu do dzieci niepełnosprawnych z terenu Gminy Rzeczyca 1.500 sztuk zabiegów o łącznej wartości 12.000,00 zł. Wójt Gminy Rzeczyca zaakceptował przedłożone sprawozdanie, o czym poinformował pismem nr UG.RF.3032.4.2016.EW Prezydenta Miasta Tomaszów Mazowiecki.

Operację przekazania i rozliczenia środków porozumienia ewidencjonowano na kontach: Wn 224-3-2-3-8, Ma 130-1-2-1; Wn 810-1-1, Ma 224-3-2-1-2 wraz z klasyfikacją budżetową dział 852 rozdział 85214 § 2320.

W dniu 8 stycznia 2015 roku Wójt Gminy Rzeczyca przy kontrasygnacie Skarbnika zawarł aneks nr 8 do umowy porozumienia nr PCPR/OIK/7/07 z dnia 20 lutego 2007 roku spisanego z Powiatem Tomaszów Mazowiecki w przedmiocie wspólnego realizowania zadań z zakresu pomocy społecznej. Gmina zobowiązała się do partycypacji finansowej w kosztach pracy socjalnej oraz pomocy psychospołecznej i prawnej wykonywanej przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Tomaszowie Mazowieckim prowadzony przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tomaszowie Mazowieckim, na rzecz rodzin i osób zagrożonych alkoholizmem, przemocą fizyczną i psychiczną oraz innymi patologiami społecznymi. Udział Gminy w kosztach ww. pracy ustalono aneksem w wysokości 1.000,00 zł, przekazywane w dwóch transzach, tj. pierwsza transza do dnia 31 marca 2015 roku i druga do dnia 30 września 2015 roku. Powiat realizujący zadanie zobowiązał się do prowadzenia ewidencji osób korzystających z usług Ośrodka z zachowaniem anonimowości, do zapewnienia udziału specjalistów Ośrodka w spotkaniach i prelekcjach tematycznych organizowanych na terenie Gminy Rzeczyca oraz do złożenia Gminie sprawozdania z wykorzystania przekazanych środków w terminie do końca stycznia roku następnego.

Przekazanie środków wynikających z porozumienia Gmina dokonała zgodnie z umową:

- w dniu 25 marca 2015 roku – 500,00 zł wyciąg bankowy nr 58, pozycja księgową 529/2;
- w dniu 29 września 2015 roku – 500,00 zł – wyciąg bankowy nr 185, pozycja księgową 1870/2.

Sprawozdanie z wykorzystania środków realizujący zadanie przekazał Gminie Rzeczyca w dniu 15 stycznia 2016 roku, które to sprawozdanie zaakceptował Wójt Gminy informując o powyższym pismem nr UG.RF.3032.3.2016.EW z dnia 20 stycznia 2016 roku Starostę Tomaszowskiemu.

Uchwałą nr V/24/2015 z dnia 20 lutego 2015 roku Rada Gminy Rzeczyca postanowiła o partycypacji w kosztach zakupu oznakowanego samochodu policyjnego dla Komendy Policji w Tomaszowie Mazowieckim, planując na powyższe środki finansowe w budżecie Gminy w wysokości 7.500,00 zł.

W dniu 15 maja 2015 roku Wójt Gminy Marek Kaźmierczyk przy kontrasygnacie Skarbnika zawarł umowę z Komendantem Wojewódzkim Policji w Łodzi w przedmiocie dofinansowania ww. zakupu. Wynikające z umowy zobowiązania to: Gmina zobowiązała się do przekazania w terminie 14 dni roboczych od dnia podpisania umowy kwoty pomocy na wskazane konto bankowe Funduszu Wsparcia Policji Komendy Wojewódzkiej w Łodzi. Komenda zobowiązała się do wydatkowania uzyskanych środków finansowych zgodnie z przeznaczeniem oraz do ich rozliczenia w terminie dwóch miesięcy od dnia

zakupu samochodu, nie później, niż do dnia 30 grudnia 2015 roku, dokumentując fakt zakupu pojazdu uwierzytelniona kserokopią faktury zakupu oraz kopią OT- dowodu przyjęcia przez Komendanta Powiatowego Policji w Tomaszowie Mazowieckim. Przekazania środków na konto Funduszu Wsparcia Policji Komendy Wojewódzkiej dokonano w dniu 20 maja 2015 roku – wyciąg bankowy nr 97, poz. księgową 918/1.

Komenda Wojewódzka Policji w Łodzi w dniu 14 grudnia 2015 roku, przekazała Gminie Rzeczyca rozliczenie z wydatkowanych środków wynikających z umowy porozumienia załączając: uwierzytelnione kopie faktur nr FV/AN/564/15/K, nr FV/AN/555/15/K z dnia 4 września 2015 roku oraz nr 1/001/001/00492/2015 z dnia 13 października 2015 roku dokumentujące zakup trzech samochodów o wartości dwa po 61.254,38 zł brutto i jeden za kwotę 53.326,67 oraz dokumenty OT przyjęcia środków trwałych na stan Powiatowej Policji w Tomaszowie Mazowieckim. Wg przekazanego rozliczenia na poszczególne jednostki samorządowe (z terenu Powiatu Tomaszowskiego), partycypujące w zakupie 3 sztuk samochodów osobowych w policyjnej wersji oznakowanej marki KIA CEED dla Komendy Powiatowej Policji Tomaszów Mazowiecki, kwota wydatkowana ze środków Gminy Rzeczyca wynosiła 7.500,00 zł. Rozliczenie zaakceptował Wójt Gminy Rzeczyca w dniu 16 grudnia 2015 roku.

Przekazanie pomocy zaewidencjonowano na kontach: Wn 224, Ma 130, a rozliczenie wydatkowanej kwoty dotacji zaewidencjonowano na kontach: Wn 810- Ma 224.

POMOC FINANSOWA UDZIELANA INNYM JEDNOSTKOM SAMORZĄDU TERYTORYALNEGO – 2014 - 2015

W roku 2014-2015 kontrolowana jednostka nie udzielała pomocy innym jednostkom samorządu terytorialnego, co potwierdziła Skarbnik Gminy w oświadczeniu *stanowiącym załącznik nr 76 protokołu kontroli*.

W roku 2015 Gmina Rzeczyca udzieliła Powiatowi Tomaszowskiemu pomocy rzeczowej w postaci nakładów na realizację zadania bieżącego w zakresie remontu drogi powiatowej nr 4307E w miejscowości Zawady.

Decyzję o przyznaniu ww. pomocy podjęła Rada Gminy Rzeczyca uchwałą nr XI/67/2015 z dnia 13 sierpnia 2015 roku. Wartość pomocy rzeczowej wg postanowień uchwały nie mogła przekroczyć kwoty 63.000,00 zł. W oparciu o powyższą uchwałę reprezentujący Gminę Rzeczyca Wójt Marek Kaźmierczyk z kontrasygnatą Skarbnika Gminy zawarł z Powiatem Tomaszowskim umowę nr UG-RGO.031.3.2015.UW w sprawie udzielenia pomocy rzeczowej Powiatowi.

Umowa zobowiązywała Gminę do wykonania we własnym zakresie zakupu materiałów budowlanych i wykonania robót remontowych: korytowanie i profilowanie nawierzchni gruntowej, uzupełnienie podłoża kruszywem drogowym, zagęszczenie podłoża, skropienie podłoża emulsją polimerową modyfikowaną, rozłożenie warstwy kruszywa bazaltowego w terminie do dnia 15 listopada 2015 rok. Szacunkowa wartość zadania wynosiła wg umowy 126.000,00 zł, w tym pomoc rzeczowa Gminy Rzeczyca nie mogła przekroczyć 63.000,00 zł.

Wg sprawozdania z realizacji zadania z dnia 10 grudnia 2015 roku, Gmina na realizację przedmiotu umowy poniosła nakłady w wysokości 62.085,30 zł w tym: koszt pracy sprzętu własnego Gminy Rzeczyca - 42.066,00 zł, zakup usług obcych (wałowanie walcem warstw kruszywa, niwelacja terenu, załadunek i transport grysów)- 14.550,90 zł, koszty pracy pracowników referatu usług komunalnych Gminy Rzeczyca 5.468,40 zł. Do sprawozdania załączono kserokopie faktur, zleceń, potwierdzeń zapłaty i wyliczenie kosztów pracy pracowników Urzędu Gminy.

X. ROZLICZENIA BUDŻETU Z SAMORZĄDOWYMI JEDNOSTKAMI ORGANIZACYJNYMI

1. DOTACJE PRZEKAZYWANE NA RZECZ ZAKŁADÓW BUDŻETOWYCH I – WYSOKOŚĆ I RODZAJ - 2015 ROK

W strukturach organizacyjnych Gminy Rzeczyca nie funkcjonują samorządowe zakłady budżetowe.

2. DOTACJE NA RZECZ PUBLICZNYCH SAMODZIELNYCH ZAKŁADÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ – 2015 ROK

Kontrolowana jednostka w 2015 roku nie udzielała z budżetu dotacji na rzecz publicznych samodzielnych zakładów opieki zdrowotnej..

XI. INNE USTALENIA

1. PRAWIDŁOWOŚĆ NALICZANIA PRZEZ JST ŚREDNICH WYNAGRODZEŃ NAUCZYCIELI

Na terenie Gminy Rzeczyca działają dwie jednostki oświatowe, tj. szkoła podstawowa wraz z dwiema filiami i gimnazjum, których obsługę finansową prowadzi pracownik księgowości szkoły podstawowej.

W miesiącu styczniu 2016 roku, pracownik księgowości dokonał wyliczeń: struktury zatrudnienia, wysokości wydatków poniesionych na wynagrodzenia oraz sumy osobistych stawek nauczycieli zatrudnionych w ww. jednostkach oświatowych, w 2015 roku.

Analiza danych zawartych w sprawozdaniu z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego, sporządzonym w dniu 8 lutego 2016 roku wykazała, że poniesione w 2015 roku wydatki na wynagrodzenia (z uwzględnieniem wszystkich grup awansu zawodowego nauczycieli), były wyższe od sumy iloczynów średniorocznej liczby etatów i średnich wynagrodzeń, o których mowa w art. 30 ustawy Karta Nauczyciela (tekst jednolity Dz. U. 2014, poz. 191 ze zm.) i przedstawiały się następująco:

- nauczyciele stażyści – 2.356,02 zł (nadwyżka),
- nauczyciele kontraktowi – 2.288,41 zł (nadwyżka),
- nauczyciele mianowani – 6.904,08 zł (nadwyżka),
- nauczyciele dyplomowani – 50.129,12 zł (nadwyżka).

Wyliczeń w zakresie struktury zatrudnienia, wysokości poniesionych wydatków oraz sumy osobistych stawek wynagrodzenia za 2015 rok, kontrolowana jednostka dokonała przy użyciu programu komputerowego „Płace” autorstwa Firmę Usługi Informatyczne INFO-SYSTEM Roman i Tadeusz Groszek s.j., z siedzibą w Legionowie.

Sprawozdanie z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez Gminę Rzeczyca podpisali: Wójt Gminy Marek Kaźmierczyk oraz Główny Księgowy Szkoły Podstawowej w

Rzeczyca, przekazano je Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Łodzi w wersji elektronicznej oraz w wersji papierowej w dniu 4 lutego 2016 roku. Ponadto ww. sprawozdanie, przekazano do wiadomości Przewodniczącego Rady Gminy, Związku Nauczycielstwa Polskiego Powiatowy Oddział w Tomaszowie Mazowieckim, NSZZ „Solidarność” w Łodzi oraz Dyrektorów jednostek oświatowych, prowadzonych przez Gminę Rzeczyca.

2. ROZLICZENIE DOCHODÓW WYKONANYCH Z TYTUŁU OPŁATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI

W trakcie niniejszych czynności kontrolnych przeanalizowano rozliczenie wykonanych w 2015 roku dochodów z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, które zgodnie art. 6r ust.2-2c ustawy z dnia 13 września 1996 roku o czystości i porządku w gminach (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 250 ze zm.), powinny zostać przeznaczone w kolejnym roku na wydatki związane z funkcjonowaniem systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

Powyższe rozliczenie przedstawiają tabele:

Rok 2015

Lp.	Dochody	Wydatki	Różnica
	295.048,26	270.659,80	24.388,46

Wydatki na funkcjonowanie w 2015 roku systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w klasyfikacji budżetowej

Rozdział	Paragraf	Kwota
90002	4010	23.624,50
	4110	4.039,81
	4120	578,78
	4210	600,00
	4300	241.816,71
Razem		270.659,80

Rok 2016 rok

Dochody planowane	Dochody	Wydatki planowane	Wydatki	Różnica dochody wykonane – wydatki wykonane
302.419,00	292.172,45	302.419,00	274.583,85	17.588,60

Nadwyżka z 2015 roku	Wydatki	Różnica
24.388,46	24.388,46	0,00

Wydatki na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w 2016 roku wg klasyfikacji budżetowej

Rozdział	Paragraf	Kwota
90002	4010	17.937,15
	4040	1.887,00
	4110	3.305,62

	4120	471,85
	4210	600,00
	4300	250.382,23
Razem		274.583,85
Rozdział	Paragraf	Kwota
75023	4300	1.853,28
90095	4010	16.177,40
	4110	2.780,90
	4120	396,34
	4210	2.191,56
	4300	256,98
92601	4300	732,00
Razem		24.388,46

Łącznie poniesione w 2016 roku wydatki na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi wynosiły 298.972,31 zł, przy wykonanych w 2016 roku dochodach 292.172,45 zł.

Z powyższych ustaleń wynika, że kwota dochodów z tytułu opłat za gospodarowane odpadami komunalnymi, uzyskana w 2015 roku, przewyższała o 24.388,46 zł wartość poniesionych wydatków na funkcjonowanie tego systemu. Sposób wykorzystania ww. nadwyżki przedstawiła Skarbnik Gminy w wyjaśnieniu, które stanowi **załącznik nr 77 protokołu kontroli**.

Zgodnie z wyjaśnieniem kwota niewykorzystanych środków pochodzących z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi wynosząca 24.388,46 zł, mieściła się w nadwyżce, z jaką zamknął się budżet 2015 roku, tj. w ogólnej kwocie 531.565,43 zł. W 2016 roku środki 24.388,46 zł, jako niewykorzystane w poprzednim roku budżetowym, zostały wykorzystane na częściowe pokrycie kosztów związanych z opróżnianiem oraz utrzymywaniem w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym pojemników przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych, zlokalizowanych na nieruchomościach przeznaczonych do celów publicznych. Czynności te są wykonywane przez pracowników Referatu Infrastruktury i Usług Komunalnych Urzędu Gminy w Rzeczyca oraz przez firmę ENERIS Surowce S.A Oddział w Tomaszowie Mazowieckim, w ramach podpisanej z gminą umowy. Łącznie w roku 2016 samochód Renault Master (własność Gminy) przy obsłudze obiektów użyteczności publicznej w zakresie utrzymania czystości i porządku przejechał 4.640 km spalając 556 litrów oleju napędowego, co przy średniej cenie w 2016 roku stanowiło koszt 2.191,56 zł. Jednocześnie pracownicy przepracowali łącznie 904 rbg, co przy średniej roboczogodzinie 21,41 zł stanowiło kwotę 19.354,64 zł.

Wydatki związane z powyższymi czynnościami były klasyfikowane w dziale 900, rozdział 90095.

Ponadto z tytułu wykonania umowy zawartej z firmą ENERIS za obsługę pojemników wielkogabarytowych, Gmina Rzeczyca za 2016 rok zapłaciła wynagrodzenie określone w wystawionych fakturach w łącznej wysokości 2.842,26 zł, zaewidencjonowane w podziałkach klasyfikacji budżetowej: dział 750 rozdział 75023 paragraf 4300 – 1.853,28 zł; dział 900 rozdział 90095 paragraf 4300 – 256,98 zł i dział 926 Rozdział 92601 paragraf 4300 – 732,00 zł.

XII. USTALENIA KOŃCOWE. ZAŁĄCZNIKI.

Protokół zawiera 159 ponumerowanych i zaparafowanych stron. Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowano w książce kontroli strona 11 pod pozycją 6.

W trakcie kontroli informacji i wyjaśnień udzielały niżej wymienione osoby:

1. Marek Kaźmierczyk - Wójt Gminy Rzeczyca,
2. Iwona Łuszcz - Krawczyk – Zastępca Wójta Gminy, Sekretarz
3. Grażyna Frączak - Skarbnik Gminy,
4. Urszula Wieszkowska - Kierownik Referatu Gospodarowania Mieniem, Inwestycji i Ochrony środowiska,
5. Grzegorz Krośnia - Kierownik Referatu Infrastruktury i Usług Komunalnych,
6. Renata Szulc – Inspektor Referatu Budżetu i Finansów,
7. Barbara Kołodziejczyk - Inspektor Referatu Budżetu i Finansów,
8. Małgorzata Korecka – Inspektor Referatu Budżetu i Finansów,
9. Ewelina Wilczek – Referent Referatu Budżetu i Finansów,
10. Anna Szewczyk – Podinspektor Referatu Budżetu i Finansów,
11. Barbar Bigos – Inspektor Referatu Budżetu i Finansów,
12. Magdalena Szczur – Inspektor Referatu Infrastruktury i Usług Komunalnych,
13. Weronika Kaczmarek - Referent Referatu Organizacyjnego i Zamówień Publicznych,
14. Anna Stańczyk – Inspektor Referatu Organizacyjnego i Zamówień Publicznych,
15. Bożena Burchart - Inspektor Referatu Organizacyjnego i Zamówień Publicznych
16. Joanna Anteczek - Inspektor Referatu Organizacyjnego i Zamówień Publicznych,
17. Monika Wieteska - Inspektor Referatu Organizacyjnego i Zamówień Publicznych,
18. Edyta Kaliszewska – Świdarska – Podinspektor Referatu Gospodarowania Mieniem, Inwestycji i Ochrony środowiska,
19. Edyta Kobacka – Podinspektor Referatu Gospodarowania Mieniem, Inwestycji i Ochrony środowiska,
20. Katarzyna Król – Referent Referatu Gospodarowania Mieniem, Inwestycji i Ochrony środowiska,
21. Paweł Goleń - Podinspektor – samodzielne stanowisko ds. pozyskiwania funduszy zewnętrznych,
22. Regina Sarwa – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
23. Teresa Podsadniak - Główna Księgowa w PSP i Gimnazjum.

Integralną częścią protokołu są następujące załączniki:

1. *Protokół kontroli kasy Urzędu Gminy w Rzeczyca przeprowadzonej w dniu 2 grudnia 2016 roku.*
2. *Szczegółowe wyliczenia wskaźników obrazujące sytuację finansową Gminy Rzeczyca w latach 2013-2015.*
3. *Podstawowe dane dotyczące jednostek organizacyjnych i prawnoorganizacyjne formy ich działalności wraz ze wskazaniem uchwał w sprawie ich utworzenia.*
4. *Zestawienie wydanych przez Wójta Gminy pełnomocnictw kierownikom jednostek organizacyjnych Gminy Rzeczyca.*
5. *Wyjaśnienie Wójta Gminy w sprawie funkcjonowania kontroli zarządczej.*
6. *Oświadczenie Skarbnika w sprawie znajomości przez pracowników Referatu Finansowego, obowiązujących w jednostce regulacji.*
7. *Informacja dotycząca szkoleń w zakresie finansów publicznych, w których uczestniczyli pracownicy w latach 2014 - 2016.*
8. *Kontrole dotyczące gospodarki finansowej, przeprowadzone przez inne podmioty, w latach 2012 - 2014 roku.*
9. *Terminowość dokonywania spłat rat kapitałowych i odsetkowych od zaciągniętych zobowiązań.*

10. Zestawienie sald konta 133 – wartość zaciągniętego kredytu w rachunku bieżącym na porycie występującego deficytu budżetu.
11. Oświadczenie Skarbnika Gminy w sprawie: nie udzielaniu gwarancji i poręczeń, nie posiadaniu akcji u udziałów w spółkach prawa handlowego przez Gminę Rzeczyca w latach 2012 – 2016 (I półrocze).
12. Specyfikacja zadłużenia Gminy Rzeczyca na dzień: 30 czerwca 2015 roku, 31 grudnia 2015 roku i 30 czerwca 2016 roku.
13. Planowane kwoty spłat oraz wykonanie na dzień: 30 czerwca 2015 roku, 31 grudnia 2015 roku, 30 czerwca 2016 roku.
14. Oświadczenie Skarbnika Gminy w sprawie nie udzielania z budżetu Gminy Rzeczyca pożyczek.
15. Zestawienie sald końcowych wg stanu na dzień: 30 czerwca 2015 roku i 31 grudnia 2015 roku oraz sald początkowych na dzień 1 lipca 2015 roku oraz na dzień 2 stycznia 2016 rok.
16. Szczegółowe zestawienie wyliczeń skutków obniżenia górnych stawek podatku od nieruchomości w 2015 roku (osoby prawne i osoby fizyczne).
17. Szczegółowe zestawienie wyliczeń skutków obniżenia górnych stawek podatku od nieruchomości w 2014 roku (osoby prawne i osoby fizyczne).
18. Zestawienie wyliczeń skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych w 2014 roku i w 2015 roku (wybrana próba).
19. Szczegółowe zestawienie realizowanych projektów z udziałem środków pochodzących z Unii Europejskiej w 2015 roku.
20. Wyjaśnienie Wójta Gminy i Skarbnika Gminy w sprawie nie ujęcia w bilansie Urzędu Gminy sald z wyodrębnionego rejestru.
21. Zestawienie faktur z miesięcy: września i grudnia 2015 roku, stycznia i kwietnia 2016 roku, sześciu faktur największych kwotowo zapłaconych w 2015 roku oraz faktur stanowiących saldo konta 201, wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku (wybrana próba).
22. Terminowość zapłaty zobowiązań, zgodność zadeklarowanych kwot podatku dochodowego od osób fizycznych z przekazywanymi przelewami za 2015 rok i za I półrocze 2016 roku.
23. Zestawienie składek społecznych, zdrowotnych oraz składek na Fundusz Pracy, zadeklarowanych i podlegających wpłacie na rzecz ZUS wraz z ich wpłatami w 2015 roku i za I półrocze 2016 roku.
24. Zestawienie składek na PFRON za 2015 rok i za I półrocze 2016 roku oraz terminowości ich przekazywania.
25. Informacja Skarbnika Gminy w zakresie ewidencji operacji na kontach 231, 234, 240.
26. Specyfikacja salda konta 240 według stanu na dzień: 31 grudnia 2015 roku i 30 czerwca 2016 roku.
27. Oświadczenie Skarbnika Gminy w sprawie udzielania zaliczek na zakup materiałów lub usług, bądź na poczet wynagrodzeń.
28. Szczegółowe dane w zakresie analizy danych WPF z 2015 roku oraz z WPF z 2016 roku.
29. Wyjaśnienie Wójta Gminy w sprawie przyjętych założeń w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Rzeczyca.
30. Szczegółowe ustalenia w zakresie przestrzegania zasad gospodarki finansowej określonych w art. 254 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.
31. Zestawienie podatników podatku od nieruchomości osoby prawne – wybrana próba.
32. Informacje zawarte w deklaracjach oraz indywidualnych kartach kontowych dla wybranych podatników podatku od nieruchomości – osoby prawne.
33. Zestawienie wybranych do kontroli podatników podatku od nieruchomości – osoby fizyczne.
34. Wykaz podatników podatku od nieruchomości osoby fizyczne objętych próbą kontrolną wraz z informacjami podlegającymi analizie.
35. Informacje z analizowanych decyzji w sprawie ulg w zapłacie podatku od nieruchomości.
36. Oświadczenie Wójta Gminy o procedurze udzielania ulg w zapłacie podatku.
37. Tabele przedstawiające terminowość składania deklaracji podatkowych od środków transportowych – osoby prawne, zgodność zastosowanych stawek ze stawkami uchwalonymi przez Radę Rzeczyca w wybranej próbie podatników w latach 2014 – 2015 oraz I półrocze 2016 roku i terminowość wpłat rat podatku.
38. Tabele przedstawiające terminowość składania deklaracji podatkowych od środków transportowych – osoby fizyczne, zgodność zastosowanych stawek ze stawkami uchwalonymi przez Radę Rzeczyca w

- wybranej próbie podatników w latach 2014 – 2015 oraz I półroczu 2016 rok i terminowość wpłat rat podatku.
39. *Prawidłowość postępowania przy wydawaniu decyzji w zakresie ulg w podatku od środków transportowych w latach 2014 – 2016 (I półroczu).*
 40. *Oświadczenie Wójta Gminy o wyłączeniu pracowników, zgodnie z art. 130 ustawy Ordynacja podatkowa, z postępowań podatkowych w zakresie zastosowania ulg w zapłacie podatku od środków transportowych.*
 41. *Oświadczenie Kierownika Referatu Urszuli Wieszkowskiej w sprawie procedur zbycia majątku w roku 2015.*
 42. *Wyjaśnienie Wójta Gminy oraz Skarbnika Gminy w sprawie realności planowania dochodów ze sprzedaży majątku w latach 2014 - 2015.*
 43. *Szczegółowe zestawienie informacji dotyczących zbycia nieruchomości oznaczonej numerem 848/2.*
 44. *Wyjaśnienie Wójta w sprawie zasadności zakupu nieruchomości zabudowanej położonej w m. Rzeczyca.*
 45. *Zestawienie nieruchomości Gminnych pozostających w użytkowaniu wieczystym.*
 46. *Zestawienie podejmowanych działań windykacyjnych w odniesieniu do użytkowników wieczystych za lata 2014-2016.*
 47. *Zestawienie nieruchomości stanowiących własność Gminy Rzeczyca, oddanych w trwałe zarząd.*
 48. *Zestawienie obowiązujących w okresie 2014-2015 umów najmu lokali użytkowych.*
 49. *Wyjaśnienie Wójt Gminy i kierownika merytorycznego referatu w sprawie braku stosownej uchwały Rady Gminy i odstąpienia od trybu przetargowego wynajmu lokali na okres powyżej trzech lat.*
 50. *Zestawienie terminowości wpłat czynszu najmu lokali użytkowych w 2015 roku.*
 51. *Zestawienie umów dzierżawy obowiązujących w latach 2014- 2015.*
 52. *Zestawienie terminowości wpłat czynszu dzierżawnego.*
 53. *Zestawienie obowiązujących w 2015 roku umów najmu lokali mieszkalnych.*
 54. *Zestawienie zaległości i terminowości wpłat czynszu za lokale mieszkalne.*
 55. *Oświadczenie Skarbnik Gminy Rzeczyca o braku wpływów w latach 2014-2015 z tytułu opłat adiacenckich.*
 56. *Oświadczenie o niepobieraniu w latach 2014-2015 opłaty planistycznej ustalonej w oparciu o art.36 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku.*
 57. *Zestawienie upoważnień wydanych kierownikowi GOPS przez Wójta Gminy.*
 58. *Wykonanie zadań finansowych i rzeczowych w 2015 roku przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.*
 59. *Szczegółowe zestawienie dotacji udzielonych organizacjom pozarządowym w roku 2015.*
 60. *Wyjaśnienie Sekretarza Gminy w sprawie braku rocznego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi.*
 61. *Szczegółowe ustalenia w zakresie analizy dokumentacji dotyczącej procedury udzielenia dotacji klubom sportowym.*
 62. *Szczegółowe ustalenia w zakresie wykorzystania środków dotacji przez kluby sportowe i ich zgodność z kosztorysem ofertowym.*
 63. *Oświadczenie Skarbnika o nieudzielaniu dotacji na rzecz szkół i przedszkoli niepublicznych.*
 64. *Zestawienie tabel obrazujących wypłatę wynagrodzeń ewidencjonowanych w § 4010.*
 65. *Wykaz pracowników Urzędu Gminy Rzeczyca wytypowanych do kontroli, wraz z zestawieniem danych uwzględniających stanowiska, kategorię zaszeregowania, wszystkie składniki wynagrodzenia w 2015 roku.*
 66. *Plan i wykonanie wydatków inwestycyjnych z uwzględnieniem podziałki klasyfikacji budżetowej.*
 67. *Zestawienie niezakończonych inwestycji tworzących saldo konta 080.*
 68. *Wykaz zadań inwestycyjnych realizowanych przez Gminę Rzeczyca w latach 2014-2015.*
 69. *Szczegółowe zestawienie wydatków dokonanych na badane zadanie inwestycyjne.*
 70. *Wyjaśnienie Skarbnika Gminy w sprawie planowania nakładów na inwestycję w WPF-ie.*
 71. *Dane dotyczące badanego zadania inwestycyjnego.*
 72. *Dane dotyczące przyjętych do analizy zmniejszeń i zwiększeń wartości majątku - środków trwałych (konto 011).*
 73. *Dane dotyczące przyjętych do analizy zmniejszeń i zwiększeń wartości majątku - środków trwałych (konto 013).*
 74. *Wyniki analizy prawidłowości zastosowanych stawek umorzeniowych.*

75. Zestawienie zadań realizowanych na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego.
76. Oświadczenie Skarbnika w sprawie udzielania pomocy finansowej innym jednostkom samorządowym.
77. Wyjaśnienie Skarbnik Gminy w sprawie rozliczenia dochodów wykonanych z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi z wydatkami wykonanymi na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi
78. Spis akt kontroli.

Niniejszy protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach i podpisano **w dniu 17 marca 2017 roku**. Jeden egzemplarz protokołu wraz z załącznikami pozostawiono w Urzędzie Gminy w Rzeczyca.

Kierownika jednostki i Skarbnika poinformowano o przysługującym mu prawie odmowy podpisania protokołu i złożenia w ciągu 3 dni od daty jego otrzymania pisemnych wyjaśnień, co do przyczyn tej odmowy.

Kontrolujący:

Jednostka kontrolowana:

.....
(Urszula Podrażka - Krawczak)

.....
(Krystyna Głąb)

Kwituję odbiór 1 egzemplarza protokołu kontroli:

.....

(data i podpis kierownika jednostki kontrolowanej)